

ڦههينوڻا روض النعيم

ریسیم ۷

دیفه بهرل گشتلو و سهرنفیسهر

مُؤْيَدٌ طَيْبٌ

مافین چاپکرنگ د پاراسته نه

©

كوردستانی عیراقی - دھوک
تاخو مازی - جاما ٹاشتی
ٹاف ھین سپیور

www.spirez.org
www.spirezpage.net

- ژمارا و هشانی: (۳۴۴) نافی پهروتووکی: ۋەھىنۇڭا روض النعيم
 داناندا: شىيخ عەبىدرەھمانى ئاقتەپى
 بەرھەمگىرنا: تەحسىن ئىبراهىم دۆسکى
 دەرىھىنانا نافەرۇكى: تەحسىن ئىبراهىم دۆسکى
 بەرگ: نەجمەدىن بىيرى
 سەرپەرەشتەكارى چاپى: شىرۇوان ئەحمدە تەيپ
 چاپا: ئىكىن
 تىراز: (۱۰۰۰) دانە
 ژمارا سپاردىنى: ل پەرتوكخانەيىا بەدرخانىيىان ل دەھوك (۲۷۱۳)
 ل سالا ۲۰۱۱
 چاپخانەيىا: خانى / دەھوك

SPIREZ PRESS & PUBLISHER
DUHOK

دار سبز للطباعة والنشر

ڦه هينو ڪا

روض النعيم

دانانا

شيخ عه بدرة حمانى ئاقتەپى

بەرھە ڦکرنا
تەھسین ئىبراھىم دۆسکى

2011

سەرەيىم بىن

شیخ عهدره حمانی ئاقتهپى

پیشگوتن

شەمائىلىن پىغەمبەرى - سلاف لى بن - ئەو ساللۇخەتن يىيەن ئەو پىتى ھاتىيە نىاسىن، و ئەو ئىك ژ وان مەسىھەلان بۇو يىيەن صەحابىيەن ھەر ژ دەسىپىكى خەم ژى خوارى، و گىنگى دايىق؛ چونكى ئەولۇن وى باودرى بۇون كۆچەلىكىندا مە بۆ پىغەمبەرى - سلاف لى بن - يَا تمام و دورست ناپت حەتا ساللۇخەتىن وى، كۆچەن چەلىكىننە، بۆ مە ئاشكەرا نەبن، لەو وان ئەو ساللۇخەت ب ھویرى بۆ مە قەگىرىانە، و دويىكەفتىيەن وان ژى ھەر ل سەر رېكى وان چووينە، و د ئەنجام دا ماددىيەكى باش د قىتى دەرىبارەيىن دا كۆمبوبويە.

و پاشتى ھنگى دەمى زانىيەن شەرعى ھاتىيە نىقىسىن، و ب تايىەتى علمى حەدىسىنى وسىرەتى، زانىيان گىنگىيەكى بەرچاڭ دا قىتى چەندى، و ھەزمارىكەنە يَا كىيم يَا كىتىيان ل دۆر (شەمائىلىن پىغەمبەرى سلاف لى بن) ھاتىنە دانان، و بەلكى كىتىبا (الشمائىل المحمدىيە) يَا ئىمامى تىرمىزى ئىك ژ گىنگىتىن و ناۋدارلىرىن كىتىيان بىت د قىتى بابهتى دا، كۆچەنگى بۆ گەلەك زانىيان بۇويە ژىتىدەر و پالدەر كۆئىرۇ ژى ل سەر قىتى رېكى بچىن.

و زانىيەن مە يىيەن كورد ژى - د كەقىن دا - ل گىنگىيە قىتى بابهتى ئاگەھەدار بۇويىنە، لەو وان ژى ھەزمارىكەن كىتىيان د قىتى علمى دا دانىينە، چ ب زمانى عەرەبى بىت يان ب كوردى، و چ ب شىيەيىن پەخسانىتى بىت، يان ب رەنگى قەھاندىنى بىت، وشىيخ عەبدۇرەھمانى كورى شىيخ حەمسەننى نۇورانى يىي ئاققەپى (١٨٥٣ - ١٩٠٧ ژ) ئىك ژ وان ئەدىب و زانىيان بۇو يىيەن بەرھەممەكى گىنگ د قىتى دەرىبارەيىن دا ھىلائى، ئەو ژى قەھىنۇكەن وى (روض النعيم)ە، ئەمما ب زمانى كوردى، زاراڭى كەمانجى، ھاتىيە قەھاندىن، و ژ (٤٥٣١) مالكان پىك دئىيت، و ل سەر كىيشا (المتقارب المقصورا)ە، كۆز ۋان تەفعىلان پىك دئىيت:

(فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن)

و وەكى ژ ناۋىن قەھىنۇكى يىي تمام دىيار دېت (روض النعيم فى عد شمائىل النبى الکریم) بابهتى وى يىي سەرەكى (ساللۇخەت وشەمائىلىن پىغەمبەرى خودىتى سلاف لى بن)

بەلى شاعرى بابهەتكى دى زى ل سەر زىدەكىرىيە و دەلىقەيا بەرفەھتر دايى ئەو زى بابهەتى سەرەتاتىا موعجزەيا (ئىسراە و معراجى) يە..

و قەهاندنا قى كىتىبى وەكى شاعر ب خۆل دويماھىيىن ئاشكەرا دكەت ل سالا ۱۳۰۲ مشەختى (بەرانبىر ۱۸۸۵ زايىنى) بۇو، ئاققەپى دېپەت:

ز تارىخى هجرى د سالى (غەشەب)	مە ئانى قەطع كر كەلامى عەجب
د عىدى هەممى مۇئىمان جومۇھەئى	د رۇزى موبارەك د ناڭ ھەفتەئى
ز ماهىنە عەرەب ئەو حسابى دەلال	د سەلخىن (ربيع الأول) ماهىن سال

يەعنى: ل رۇزى ئەينىيىن دويماھىيىا مەھا (ربيع الأول) ئى ز سالا ۱۳۰۲ مشەختى (كۆ دكەفتە بەرانبىر دويماھىيىا سالا ۱۸۸۵ زايىنى) وى قەھىنۆك ب دويماھى ئىنابۇو، و هەر وەكى ئەو ب خۆل جەكى ئاشكەرا دكەت وى ئەف كىتىبىا خۆل سەر داخوازا برايى خۆ شىخ مەممەد جانى (۱۸۵۸ - ۱۹۰۹ زايىنى) نېسى بۇو.

و د گەل گەنگىيىا قى فەھىنۆكى د دىرۆكى ئەدەبىياتىن كوردى دا، بەلى وى ناڭ و دەنگىتىن خۆ -وەكى ئەو ھەزى- وەرنەگرتىنە، ب تايىھەتى ل باشۇرۇ كوردىستانى، ز بەر كو ئەو ھېشتىا نەكەفتىيە بەر دەستىن قەكۈلەران -ز بلى خواندەۋانىن دى!-، لەمەنەتە نوکە قەكۈلەن نە ل دۆز عەبدىرەھمانى ئاققەپى ب خۆ وەك شاعر و زانا، و نە ل دۆز قەھىنۆكى وى وەك بەرھەمەكى مەزىنى كەمانجى، نەھاتىنە كەن.. هەر چەندە ئەف بەرھەمە بەرى نوکە دو جاران ل تۈركىيەتىيە بەلاڭىن:

جارا ئىككى : ل تەباخا سالا ۱۹۶۶ زايىنى، ل سىتەنپۇلى، دەممى سەيدا ئەحمدە حلمى يېن قۇغى يېن دىيارىبەكى، دانەيەك ب دەستىن خۆ نېسى و ب رەنگى ئۆفسىتىن بەلاڭىرى، بەلىنەنەك تۈركىن توخىپەپىس دەستىن خۆ دانا سەر پەتىپىا دانەيىتىن وى، و نەھىلە ئەو بەلاق بىت^(۱).

(۱) ز باشىا بەختى دانەيەك زىن ل بەر دەستىن مە ھەيە، ب رېتىكا ھەقالىن مە مەلا مەممەد سەعىد يىلدرمى ز باطمانى، گەھشتىيە مە.

و جارا دووی : ل سالا ١٩٨٦ زایینی بوو، دهمن سهیدا مهلا زهینه‌لعا بدینی ئامه‌دی دانه‌یه ک رئی ب دهستن خو نثیسی، و دیسا ب ره‌نگنئ نو فسیتی، ئه‌و بازیز دیاریه‌کری ب‌لا فکری، پشتی شمر حه‌کا ب عه‌ربی ب نافنی (النفع العیم) ل سه‌ر دانای^(١).

هه‌ر وه‌سائه کتیبه ل سالا (١٩٩١ زایینی) رئی ل وه‌لاتنی (سویدی) ب تیپیئن لاتینی ر لاین سهیدا (زهینه‌دین زنار) قه ب‌لا قبوبیه.

و دا کو قه‌کوله‌ر و خوانده‌قان ل باشوروی کوردستانی رئی ر فی کتیبه بی بار نه‌بن، مه خواست دانه‌یه کا دی رئی ب‌و چاپن ب‌هه‌هه بکه‌ین، و ل ب‌هه‌هه بدانین، و ب‌و ب‌هه‌هه فکرنا فی دانه‌یه مه پالدایه سه‌ر سی دانه‌یین ده‌سنتیسی:

١- دانه‌یا فه‌همی کوری شیخ مه‌مهد سراجی کوری شیخ حمه‌منی نوورانی، کو دبته برازاین شاعری، ئه‌وا ل سالا ١٣٧٨ مشهختی، ل دیاریه‌کری هاتیبه نثیسین^(٢)، و ب‌و بنه‌جه‌کرنا دهقی شعری و شیوه‌یین زارکرنی مه پتر پالدایه سه‌ر فی دانه‌یه، ر به‌ر کو نثیسمر نیزیکی شاعری ب خویه.

٢- دانه‌یا ئه‌دیب وزانا وباشنثیسی نافدار مهلا ئه‌حمده حلمی بی قوغی بی دیاریه‌کری، کو ل سالا ١٣٨٤ مشهختی (بهرانیه ١٩٦٤ زایینی) نثیسی، و پشتی هنگی ب دو سالان ل سته‌نبولی دایه چاپکرن، وه‌کی بوری د گه‌ل مه.

٣- دانه‌یا سهیدا مهلا زهینه‌لعا بدینی ئامه‌دی، ئه‌وا به‌حسنی وئی رئی به‌ری نوکه د گه‌ل مه بوری.

و کاری مه د ب‌هه‌هه فکرنا د ئه‌قه بوبویه:

٤- دهقی فه‌هینوکی مه قه‌گوها ستیبه سه‌ر پتیسیسا کوردی یا نوی، ئه‌وا ل باشوروی دئیتیه ب کارئینان، دا خوانده‌قان ب ساناهیت مفایی رئی وه‌ریگرن.

(١) وئه‌ث ساله (٢٠١١) ئه‌ث کتیبه دوباره ل دیاریه‌کری هاته چاپکرن، ر لاین په‌ر تورکخانه‌یا (سهیدا) قه.

(٢) دانه‌یه ک رئی ر لاین شیخ مه‌مهد شافع قه کو دبته نه‌ثیبی شیخ عه‌بدره‌هه مهانی ئاق‌تپی، -ل دیاریه‌کری -گه‌هشتیبه مه.

۲- هر سی دانه‌یین بناخه مه هه‌فیه‌رکرینه، و جودا‌هی د ده‌همه‌نی دا به‌چا‌شکرینه.

۳- ل جهین پیتیشی مه تمهعلیق ل سه دهقی قههینوکنی دایه، پشتی کو مه پالدایه سه ره شماره کا کتیبین تمهفسیری و حدهیسی و سیرهاتی، و گلهک جاران بونه جه کرنا دهقی ئەم ل وان زىدەران زقینه ییتن شاعری پالدایه سه ره.

٤- راما هشماره کا په یقین گران، ب تایبه‌تی یین فارسی، ل دویماهیی مه دیارکینه، دا خوانده‌دان پتر د دهقی بگههت.

ول دویماهیین هیچیا مه ڙ خوداین مهڙن ئهوه کاری مه راست بینت، و هاریکاریا مه بکهٔت ل سهر خزمہتا بھرهم و کولتوري زانایین مه.

تھحسین ؎یبراھیم دوّسکی

٢٥ / جمادى الثانية / ١٤٣٢

۲۸ / گولان / ۱۱

شیخ حمه‌نی نورانی و هندهک ناقدارین بنه‌مala وی

ل دویماهیبا سه‌دسالا نوزدی و ل ده‌سپیکا سه‌دسالا بیستی زایینی کۆمەکا شاعرین کلاسیک ژ ئیک بنه‌مالی پەيدا بۇون، پەرتووكخانیا شуرا کوردى یا کلاسیکى ب بەرھەمیین خۆ دەولەمەند کر، و شوین تبلىن خۆ ئاشکەرا ل سەر بەرپەزىن ئەدەبىن کوردى ھیلان، ئەو بنه‌مال بنه‌مالا شیخ حمه‌نی نورانی بۇو ئەوا ل دەقەرا دیاربەکری دەپىشى، و شاعری مە خودانى كىتىبا (روض النعيم) ئیک ژ ئەدیب و شاعرین قىن بنه‌مالی بۇو، لەو يا د جەن خۆ دايە ئەم ل ۋىرىئى قىن بنه‌مالى و هندهک ناقدارین وى ب كورتى ب خواندەشانى قىن كىتىبىن بىدەينە نىاسىن.

بنه‌مالا شیخ حمه‌نی نورانی:

شیخ حمه‌نەن ئەھوئى ب ناسناقىن شیخ حمه‌نی نورانى دەاتە نىاسىن، ئیک ژ شیخىن ناقدارین طەريقا نەقشىبەندىيان بۇو ل باکوورى كورستانى، ناشقى بابى وى ئىسحاق بۇو، و ئىسحاق كورپى سوارە، كورپى ئىسماعىلە، ھېقىنەن وى ژ دەقەرا (ھەكارى) بۇو، بەلنى باپىرىنى وى ژ وىرى ب مەشختى چووبىوو ل دەقەرا غەرزان و لى ئاکنچى بوبۇو، ل گوندەكى نىزىك (ئەدیسى قەردى) كو دېيىتى: (كۆخى)، و ل ۋى گوندى شیخ حمه‌من ل سالا ۱۲۰۱ مەشەختى (بەرانبەر سالا ۱۷۸۷ زا) ھاتبۇو سەر دىنابىي.

ل زارۋەكىنیا خۆ، وى زانينا شەرعى ل نك گەلەك زانايان وەرگەتىوو، و يىن ژ هەميان ناقدارتر زانايى مەزىن مەلا خەللىقى سېرىتى بۇو (۱۱۶۷ - ۱۲۵۹ مەشەختى)، و وى تەھىچەنەن و طەريقەتە نەقشىبەندى ژ شیخ صالحى سېپەكى وەرگەتىوو^(۱)، و ئەم و ئیک ژ خەلەپەن وى بۇو.

(۱) و ئەم شیخ صالحە خەلەپەن شیخ خالدەن زىبارى بۇو، و ئەو خەلەپەن شیخ خالدەن شەھرەزۆرى بۇو، بىزىنە: كىتىبا (الأحوال الدرية والأخبار المسكية في السلسلة الزىبارية) يا (محمد شفیق الزىباري)، چاپا ۱۹۳۵ ز، بپ ۴۴.

و چونکی شیخ صالحی مرزقه کن ب قهدر و بها بورو ل نک مهزمین دوله‌تا ئۆسمانی، جاره‌کن وی کاغه‌زهک بۆ سولتانی ئۆسمانی (عبدالله‌جیدی) هنارت، و ئیک ژ داخوازیین او تیدا ژ سولتانی کرین ئهو بورو ئهو چاقنی خۆ بده‌تە شیخ حمسه‌نى؛ چونکی ئهو مرزقه‌کن زیه‌تییه، و د بەرسقا وی دا سولتانی فەرمان دا (۵۲) پارچەیین عەردى ل دەقەرا (ئاقته‌پى) کو ئیک ژ گوندىن ناحيا (چناره) يا سەر ب ویلایەتا (دیاربەکری) شە، بۇ وی بىتنەدان، هەر وەسا وی فەرمان دا تەکيەك و مەدرەسەك ژى بۆ وی ل ویرى بىتنە ئاشاکىن، لەو شیخ حمسه‌نى قەستا گوندى (ئاقته‌پە) يېن كر، و ل ویرى ناکنجى بورو و پىن هاتە نیاسىن، و گۆتنى: شیخ حمسه‌نى ئاقته‌پى.

و خەلکى دەقەرى ژ لایى خۆ قە ناسناقى (نۇورانى) ل سەر وی دانا، دەمىن وان ئەو ب مرزقه‌کن خودان بەرەكەت و نۇورانى نیاسى، و دېيىز: شیخ حمسەن ب خۆ ئەدیب و زانايىه‌کى زىرەك بورو، بەلتى چو بەرەھەمیین وی ب بەرچاقىن مە نەكەفتىنە.

ل سالا ۱۲۸ مىشەختى (بەرانبىر ۱۸۶۳ زا) شیخ حمسەن ل گوندى ئاقته‌پى چووبۇو بەر دلۋانىا خودى، و هەر ل ویرى ئەو ھاتبۇو ۋەشارتن، و وی چار كورل پاش خۆ ھىلابۇون، ئەو ژى ئەقە بۇون: عەبدرەھمان، و مەممەد سراج، و مەممەد نۇور^(۱). و مە دەقیت ل ۋېئىن ھندهك ژئەدیب وزانايىتىن ۋەنەمالى بەدەينە نیاسىن..

شیخ عەبدرەھمان (رووحى):

شیخ عەبدرەھمان كورىي مەزمۇنى شیخ حمسەنى نۇورانى بورو، و ناسناقى وی (شمس الدین) بورو، و وی د شعرىن خۆ دا لەقىبا (رووحى) بۆ خۆ ددانا، و دئىتە زانىن كو داناناناسناقىن شعرى ئیک ژ عورف و عەددەتىن شاعرىتىن عەجەمانە وەكى كورد و فورس و ترکان.

ل دۆر دىرۆكا بۇونا وی ل سەر بەرىيەپەكى كەقىن يېن بابى وی نېيسى ئەف دىرۆكە هاتىيىه: ل شەقائىنىيىسى، ل (۳۰) مەھا (ربيع الأول) ئىز سالا (۱۲۷۰) مىشەختى (بەرانبىر ۱۲/۳۱ / ۱۸۵۳ زا)، و ئەف دىرۆكە هەر ئەمۇد يا د ناسنامە يا وی يا ئۆسمانى ژى دا

(۱) تەزكىرى مەشایخ ئامەد (دیاربەکر ئەولیاسى) ژ نېيسىنە شەفيق كوركوسۇز، ب زمانى ترکى، چاپا ۲۰۰۴، سىتەنبلۇل، بې ۲۵۱-۲۵۰.

هاتى^(۱)، و بۇونا وي ل گوندى ئاقتهپىن بۇو، ئەملى بىپىرى وى ب مشەختى ھاتىيىن^(۲) . و دەسىپىكا خواندنا وي ل گوندى ئاقتهپىن بۇو، ل خواندنگەها بابى وى شىيخ حەسەننى، و بۇ دەمەكى وى ل نك بابى خۆ خواند، پاشى پېتەمەت تمامكىندا خواندنا خۆ، وى قەستا چەند دەقەرىن باشىورى كوردىستانى كر، و ل وىرى خواندنا خۆ ب دويىماھى ئىينا، و ئىجازا مەلاتىيىن وەرگرت^(۳) . و پشتى وەرگرتنا ئىجازا مەلاتىيىن ئەم زقپى گوندى خۆ، و دەمىن بابى وى مرى وى ل شوينا بابى خۆ دەرس دانە فەقىيان، و چونكى وى پويتەيەكى پىر ددا علمى مەلاتىيىن وى شىيخاتى بۇ برايى خۆ يىن بچوپىكتر مەحمدە جانى هىيلا، و كارى خۆ كرە گۇتنا دەرسان و ۋەھاندىن و نېسىسينا كىتىيان.

شىيخ عەبدورەحمان ل رۆزى ئەينىيىن ل سالا ۱۳۲۵ مىشەختى (۱۶ مارت ۱۹۰۷ زا) ل بازىرى دىارىيەكىن چووبۇو بەر دلۇقانىا خودى، بەلىنى جەنزاپى وى بۇ گوندى ئاقتهپىن ھاتە ۋەگوھاستن و ل نك بابى وى شىيخ حەسەننى ھاتە ۋەمىشارتىن^(۴) .

شىيخ عەبدورەحمانى سى كۈر ھەبۈون: مەحمدە كەرىملا، و مەحمدە عەمسىكەرى، و مەحمدە شەوكەت.

و نەھ بەرەمەتىن شىيخ عەبدورەحمانى ئاقتهپى ل بەر دەست ماينە ب كوردى و عەرەبىنە، ب شعر و پەخسان، ژوان:

(۱) بېتىه وىنەبىن وى ل دويىماھىا قىن كىتىيىن.

(۲) بېتىه پەرتۈوكا: فەتحا دىارىيەكىن تارىخ و كولتۇر، ياسىيدا زەينەلعايدىن چىچەك (ئامەدى)، ب زمانى تۈركى، چاپا ۲۰۷، دىارىيەكىن، بپ ۱۲۹، ھەر وەسا پېشەكىيى دەستقىسا (روض النعيم) ياسى شىيخ عەبدورەحمانى ئاقتهپى، ھەر ژ نېسىسينا سىيدا زەينەلعايدىن ئامەدى، بپ ۱.

(۳) زىنالعايدىن زنار: گۇتارا (مالباتا شىيخ حەسەننى نۇورانى)، كۆثارا (وان) ھەتمارا (۱۱) سالا ۱۹۹۲ ز، بپ (۱۵) ئى.

(۴) تەمۈزكەدى مەشایخ ئامەد ۋەتەندرى بەرى، بپ ۴۹، و فەتحا دىارىيەكىن تارىخ و كولتۇر، ۋەتەندرى بەرى، بپ ۱۲۸، و سىيداپىن زەينەلعايدىن ئامەدى د دەسىپىكا (روض النعيم) دا ۋەتەندرى كۆئەول (۲۹) ئادارا سالا ۱۹۱۰ زايىنى (بەرائىر ۱۳۲۸ مىشەختى) مەرىوو.. بەلىنى دىارە كو پشتى ھنگى ئەول ۋەل گۇتنا خۆ لېيھە بۇويە وەكى ژ كىتىبا وى يال دۆر دىارىيەكىن، ھەر وەسا ژ دەسىپىكا وى بۇ دىوانا مەحمدە كەرىمەلائى، ئاشكەرا دىت.

۱- (كتاب الابريز في إثبات القدم للكتاب العزيز) ئەف كتىبە ب زمانى عەرەبىيە،
ز (۸۱) بەرپەران پىك دئىت، و وەكى ژ ناۋى دىيار ئەو ل دۆر مەسىلە بىنەجەكىنە
(كەقناٰتىيا) قورئانى دئاخىت، و ئاشكەرا دكەت كۆ ئەو كتىبە كا (مەخلۇق) نىنە، ئەف كتىبە
ھېشتا چاپ نەبۇويە.

۲- (كتاب كشف الظلام في عقائد فرق الإسلام) وله في زمانه عدها بيه،
ل دور باهته عهقيدي دزفوت، دهستهيسا وئي ز (۳۵) بهرپهان پيک دئيت، و ههتا نوکه
چاينهبوويه.

٣- منهاج الأصول، د فقمى دا، ب عهربى.

٤- غورهنامه، ل دور سالنامهيا عهدهي، و رومبيه.

٥- كفاية الأوقات في العمل بربع المقنطرات، بـ عرهبييه.

٦- ثهينوكا (روض النعيم في عد شمائل النبي الكريم) ئەفەيە يا نوکە ل بەر دەست.

۷- دیوانا شعران: و ئەقەزى ئەو شعر غەزەلەن جودا جودانە يېن وي ب كرمانجى
 ۋەھاندىن، دانىيەك ژ دەستىقىسا ئىن دیوانى ل سالا ۱۹۷۶ ب دەستى سەيدا مەلا ئەحمدە
 حلىمى يېن قۇغۇي ھاتىيە نېسىن، و دانىيەك دى ل سالا (۱۹۸۰ زا) ب خەتنى سەيدا (زىن
 العابدىن) ئامەدى ل دىيارىيەكىرى بەلاقبۇويە، و جارەك دى ل سالا (۱۹۹۷ زا) بەلاقبۇويە
 (۱) قە.

و مرؤوف دهمت شعرین شیخ عهدبره حمانی دخوینت هم است پن دکهت کو یین ل بهرانیمہر
شاعره کن خودان سهربوره کا مهzen و زانینه کا بهرفده، و ئەشقه یا غەریب نینه ئەگەر ئەم ل بیرا
خۇ بىینىن کو ئەفو د مالەکى دا یىت ھاتىيە پەروەردەکرن ئەدەب و زانىنى جەھەکى بلند لىنى
ھەبۇو، و ھەر ژ زارۋەکىنیا خۇ وى چاقىيەن خۆل جىهانى شعر و زانىنى قەتكىپۇن، چۈنکى بايىن

(۱) همرو دو زېډه زېن بېرى، همرو وەسا گۆتارا مەل دۆر ۋى شاعرى ئەوا د ھەشمەر (۴۲-۴۳) يىت دا ژ گۆتشارا مەتىنى ل تەباخا سالا ۱۹۹۵ ؛ بەلاشىوو.

وی سه‌یدایین وی بین تیکتی - دهسته‌کن دریش د نمدهب و زانینی دا ههبوو، ههرا و ههسا زیانا وی یا فهقیاتییی، و مزگه‌فتیی ژی ل وی سه‌رده‌می، بههی وی دا شعر و دیوانیین مهزنیه شاعرین کورد وهکی: مهلا بین جزیری، و ئەحمدەن خانی، و مهلا بین باتمیی و گله‌کین دی، و ئهه بۆ هندی پال دا کول سه‌ر دهستی وان فییری ۋەھاندن وەستپیکرنى بیت، لەه ئەم دېینین شعرە کا نازک و نیزیکی دلنى گوھداران ل سه‌ر ئەزمانی وی دگەریا.. و هەر چەندە ئاقته‌پی ژ وان شاعران بیوو بین ل سه‌ر دهستی شاعرین کلاسیکی بین مەزن فییری شعری بیوو، و بههی وی لىن کو رۆزه‌ک بیت ئهه بگەته پیکا وان، ول سه‌ر ریازا وان بچت، بەلنى د گەل هندی ژی ئهه بۆ وان شاعران نمبوو بین کو خۆ کرینه ویتەنیه‌کن دوبارکری ژ شاعرین بەری خۆ، و خواندنه‌کا ب لەز د شعرا وی دا مرۆغى ل هندی ئاگەھدار دکەت کو وی بزاف دکر کو کەسینیه‌کا شعری یا تاییهت وی هەبەت، و شعرا خۆ بکەته قۆدیکە کا زەلال بۆ سه‌ر و بەری وی دەمی بین ئەه تویدا دەشیا.

و تشتى بەرچاڭ د شعرا ئاقته‌پی دا ئهه بیوو (ھەستى مللەتىنى) و (کوردىنى) یی، يان ژی بلا بېرىشىن: (تەھەصصوب بۆ کوردىنىي) ئەوا ل نیقا دووی ژ سەددسالا نۆزدى زايىنى ل نك ھەشمەرە کا زانا و ئەدیبین کورد پەيدا بیوو، جەن خۆل نك (رووحى) بین شاعر ژی کریوو، و ئەث چەندە ژ (بەندى پېنچى) ژ كىتىبا وی (روض النعيم) ئاشكەرا دېت.

شیخ محمد مەدجان (خاکى):

شیخ مەد جان ژی کورى شیخ حمسەنی ئاقته‌پی بیوو، ل گوندى ئاقته‌پی ل (۱۲) هەيغا شەعبانى ل سالا ۱۲۷۴ مشەختى (۱۸۵۸/۳/۲۹) ھاتبوو سەر دەنیا يی.

ل دەسپیتىكىن علم ل مەدرەسا بابى خۆل ئاقته‌پى وەرگرتىبوو، پاشى ل نك گەلەك سه‌یدایین ژی علم وەرگرت وهکى: مهلا سەلیم و مهلا مەحەممەد ئەمین، و ئىجازا خۆ يى مهلا تىپىن ژ مهلا مەحەممەد كۆرمۇشلىقى وەرگرتىبوو.

پاشى ب دويماهى ئىنانا خواندنا خۆ، قەستا وەلاتى شامى كر و ل وىرئ ئىجازا طەريقا نەقشىبەندى ژ هندەك پەيرەوين شیخ خالدى شەھرەزۇرى وەرگرت، پاشى ۋەھپى گوندى خۆ.

و دهمني ئمول شامى (ل سالا ۱۲۸۰ مىشەختى) بابى وى شىيخ حەسەن مىر، و برايىن وى يىن مەزىن شىيخ عەبىدرەحمان ل جەن وى بۆ (ئىيرشادى) روينشت، و پاشتى شىيخ مەھمەد جان زقى، و چونكى شىيخ عەبىدرەحمانى پتر مەيلا علمى مەلاتىيى دىك، شىيخاتى بۆ برايىن خۆ ھىيلا، و ئمول جەن بابى خۆ دانا، ووى خۆ بۆ دەرسدانى و علمى ۋالا كر.

ل گوندى ئاقتهپى ل سالا ۱۳۲۷ مىشەختى (بەرانبەر ۱۹۰۹ ز) چووبوو بەردىۋەنانييىسا خودى، و سىنى كورپا ل پاش خۆ ھىيلا بۇون: مەھمەد حەسىب و ئەقە شاعر بۇو، و مۇھەممەد مۇنير، و مۇھەممەد بەھجەت.

و شىيخ مەھمەد جان شاعرەكى زىتەتى بۇو، بەرھەممى خۆ ب كرمانجى ۋەدەھاند، و ناسناثى وى د شعرى دا (خاکى) بۇو.

دو بەرھەمیيىن وى ھەنە:

۱- ۋەھىينىكى (البىلا و مەجنۇون)، ژ (۱۸۸۲) مالكان پىيىك دېيت، و ب كرمانجىيە.

۲- كىتىبەك د علمى (نەھو و صەرفى) دا.

و ھەستا كوردىنىيى ژ شعرىن خاکى زى ودى شعرىن برايىن وى رووحى ئاشكەرا دېت، و ئەو ھەردو د ۋىنى مەسىلەتى دا ب ئەھمەدى خانى دداخبارن.^(۱)

مەھمەد كەرىيەلائى:

شىيخ مەھمەد كەرىيەلائى كورپا شىيخ عەبىدرەحمانى ئاقتهپىيە، و ناسناثى وى (بىدرالدین) بۇو، ل سالا ۱۳۰۳ مىشەختى (۱۸۸۵ ز) ل گوندى ئاقتهپە ھاتبۇو سەر دنیايان، و ژ بەر ۋىيانا بابى وى بۆ پىيغەمبەرى سلاپ لىنى بن- و شەھىدى كەرىيەلائى ئىمامى حوسەين خودى زى رازى بىت- ناۋىنى وى كرە مەھمەد كەرىيەلائى.

(۱) ۋەھىينىكى وى (البىلا و مەجنۇون) سەيدا (زىن الدین زنار) ل سوئىدى ل سالا ۱۹۹۲ ب حەرفىن لاتىنىي بەلاڭكىيە.. وزانىن ل دۆر ۋىيانا شاعرى مە ژ دەسىپىكى وى وەرگەتىنە، د گەل زىيەردىن بۆزىن زى، ھەر وەسا كىتىبا مە (ل دۆر ئەدەبى كرمانجى) بې ۲۱۸-۲۲۴.

کهربه‌لائی خواندنا خۆل نک بابی خۆ، و زانیتین دەشتری وەرگرت حەتا ئیچازە زى وەرگرتی، و پشتی بابی وى مری ئەول جھى وى پوینشت و دەرس دانە فەقییان، و چونکى خەمما وى زانین و ئەدەبیيات ب تىنی بۇو، وى ژن نەئىنا، و بارا خۆز میراتى باب و باپیران دا برايىن خۆ، و ب تىنی وى بارا خۆز كتىيىان ھلگرت! و دەمى شۆرەشا شىخ سەعىدى شىكەستى ل سالا ۱۹۲۵، ئەو زى وەكى پتىريا زانا و كەسايەتىيىن كورد تۈوشى دەرىدەرى و نەفيكىرنى بۇو، و حۆكمەتنى بەرى وى دا بازىرى (ئۆشاقنى) پاشى ئەو بە بازىرى (ئەدرنە) و پشتى دو سالان عەفۇويا وان دەركەفت و ئەو زقى كوردستانى، و ل گۈندى (چۈلى) ئاكنجى بۇو، حەتا ل وىرى مرى، ل سالا ۱۳۵۸ مشەختى (۱۹۳۹ زا)، پشتى مىندا وى، و ل دويىف وصىيەتا وى، جەنازى وى بۆ گۈندى ئاققەپە هاتە ۋەگەھاستن، و ل نک باب و باپىرى وى هاتە قەشارتن.

و دیېشن: بهري مرنى عهقلن وي تېك چووبو لمو وي گەلهك ژ نېيسىنېن خۇ سۆتن،
و هزر پۇ ھندى دېت كۇ وي گەلهك شعرىن خۇزى سۆت بن!

دو په رهه میین وي ب تی گهه شتینه مه، ئهو زی ئه قهنه:

١- دیوانا وی یا شعران، کو (٤٢) شعر تیدا هنه، و پتريا وان ب کوردینه، و هژمارده کا کیم ب ترکینه.

۲- ۋەھىنەتكە (مرصاد الأطفال) و ئەمۇ فەرەنگىزكە كا ۋەھاندىيە، ل سالا ۱۳۳۱ (۱۹۱۳) ز) وى ئەمۇ دانايىه، ووھكى ئەمۇ ب خۆ بەحس دكەت وى ئەف كىتىبە بۆ ھندى دانايىه دا زارۆكىن كورد -ب تايىبەتى برازايىن وى- فيئرى زمانى فارسى بىن، و مفایى بۆ خۆز وى بەرھەمى ئەدەبىي يېڭى مەزن بىبىن ئەمۇي ب فارسى ھاتىيە دانان.

محمد عسکری:

براین بچویکتر یئ کهربه‌لائی بیو، ل سالا ۱۳۱۵ مشهختی (۱۸۹۸ زایینی) هاتبوو سهه دنیاین، و ل گوندی ئاقتهپه فهقیاتی ل نک بابی خو و براین خو یئ مهزن محمد مهه کهربه‌لائی کریوو، و مرنا وی ل گوندی چولی بیو ل سالا ۱۳۷۲ مشهختی (۱۹۵۲ ز). و وی زئی ودکی باب و مام و براین خو دهستهکی دریزد ۋەھاندانا شعران دا ھەبیوو، و دو

بهره‌هه میئن وی یئ کرمانجی د دهست مه دا ههنه، ئمو ژی ئهقنه: ۋەھىنۇڭا (عقدى دوررىي فام) و دیوانا وی ئهوا ب ناچى (كشکولە القلب) دئىتتە نیاسىن، و وی شعر د گەلهك بابهتان دا ۋەھاندىنه، وەكى غەزىلى و پىتگۇتنى و شعرىن ھلکەفتان، و شعرا ۋەلاتپارىزى و كوردىنييىن ژى وی ھەيدى، د جەھەكى دا ل ھىنۇڭا (عقدى دوررىي فام) دا دېئىت:

كۆ ما يە ھەدیە ئەز باش و دىيىا مە	خوصوصا ئەف زەمانى كوردىيىا مە
قە ناتىسە نەما تېيت من دى	د ۋى وەقتى چراگى ئەلمى كوردى
دەرىغا مە ژ دەست يەكجارى بەردا	گەلهك شىرىنە ئەف زەمانى كوردا

مەھمەد حەسىب (حەسىبى):

شەيخ مەھمەد حەسىب كورپى مەھمەد جانى ئاققەپى بۇو، و ناسنافى وی یئ شعرى (حەسىبى) بۇو.

ل گۇندى ئاققەپىن ل سالا ۱۳۰۳ مىشەختى (1886 ز) ھاتبۇو سەر دنیايان، و علمى شەرعى و تەصەووف ل مەدرەسا بىنەمەلا خۆل ئاققەپى وەرگەرتبۇو.

شاعر و ئەدیبەكى زىيەتى بۇو، و ناسنافى خۆ یئ شعرى كىرسو (حەسىبى)، و شعرىن وی ب کرمانجى بۇون.

ل سالا ۱۳۶۶ مىشەختى (بەرانبىر ۱۹۴۷ ز) ل چنار چووبۇو بەر دلۋىغانىا خودى، و ل گۇندى ئاققەپىن ھاتبۇو ۋەشارتن ل نك باب و باپىرىز وی.

سى كورپىن وی ھەبۇون: صالح، و عبدىللاھ حەيدەر، و مۇھەممەد.

و دو بەرھەمیئن وی ھەنە:

۱- كېتىبا سونبۇل.

۲- دیوانا شعرى.. و ئەفه ھەردو ب کرمانجىنە. ^(۱)

(۱) تەزكىرى مەشایخ ئامەد زىيەرى بەرى، بپ ۲۵۳.

روض النعيم

في عد شمائل النبي الكريم

عليه الصلاة والسلام من الله البر التواب الرحيم
مع ما رأى في معرابه في الليل الطويل البهيم

بند اول

در میمهٔ بسمله

عهفورو و غهفورو و كهريم و خوددا
ئهزل همر ههبوویه، ئهبهد (لا يزال)
خودايما ته ئانين ووجوودى ب (كن)
ژ لوطفا عهيمما ته هاتن ظوهورو
ههمى شاه و سولطان وپاي^(۱) و گهدا
رجادار و ملخوارى بابى تنه
مويه ررا ژ عهيب و قوصورى خودا
موزه يىهن ب كهوكەب ترى (از) مەلهك
مەلائىك عبادەت دكىن با ئەدەب
ب نەوعەك تەھەرروك ژ عەرشى عولا
دكت شەمس تىدا دوخۇول و خورۇوج^(۲)
عەلامەت شەب و رووزە بى ئىشتىاھ
عبادەت پكىن بى سۇئال و جەواب^(۳)

(۱۱) دانه‌یا (قۇخى) دا: بای، هاتىيە، و (بای) ئانكۇ: دەولەمەند، و يەلکى ئەو دورىستىر بىت.

۲) د دانه‌یا (قۆخى) دا: عوروروچ، هاتىيىه.

(٣) ئەشە ئىشارەتە بۇ ئايەتا تىيدا ھاتى: «**هُوَ الَّذِي جَعَلَ النَّسَمَّ ضِيَّةً وَالْقَمَرَ ثُوْرًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِعَمَلِهِ عَدَدَ أَلْسِنَتِهِ وَالْجَسَابَ» (يونس: ٥) يەعنى: خودىيە يىن پۇزىز گەشكىرى، وھەيف پۇھنكرى، ورىشچۇونا ھەيشىن كىرىيە قۇيىناغا قىيىناغا شىجىخ بىرۇزىيە زانىن، و ب ھەيشىن، ھەشمara مەھ و سالان دېتىئە زانىن.**

صەھيچ ئىستدارە كورا پى^(۱) حەشم
 ئەقى جسمى خاکى د گەل طۇول وەھەرەز
 مومەززەج ب جسمى ھەوايىن لەطىف
 موسەخخەر د مابېيىن ئەرەز و سەھەمە
 ژ بۆغەيىت و بارانى ئەقوا دەلىل
 ژ وى جسمى ئەبرى لەطىفى عەزىز
 ژ حەبىن نەباتى ژ بۆ ذوخر و قىووت
 ژ (قالوا بلى) يىن ھەتا قىن دەمى
 ھەمى كىذبى مەھضە كەلامى د مە
 ب ئىسىنى تەھىيە گەر و فەتلەن زەمان
 رو طۇوب و يوبۇسىنى دكىن خار و خەس
 ب ئىسىنى تەھىيە گەر و فەتلەن زەمان
 ب ئىسىنى تەھىيە گەر و فەتلەن زەمان
 دكىن طاعەتنى تەھىي خاص و عام
 ژ شەرقىنى د بورجان دكىت ئىرتفاع
 ب ئىسىنى تەھىي وان قىام و قوعۇود
 ل سەر ئىسىنى پاكىنى تەھىي ھەر زەمان
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

تە ئانى ووجۇودى ژ كەنزا عەدەم
 وەضعىكەر د نېيىش وەسطىن عالەم تە ئەرەز
 تە راکىر ژ ئەرەزلى بوخارا خەفييف
 د گەل جوزئى ھۇورى رەشىشاتىن ماء
 مورەككەب ژ وى جسمى ئەبرى شەقىل
 نوزۇولىنى دكىت ئابى پاكىنى تەمەز
 زەمەن شەق دكىت قادرى (لا يەمەت)
 تەدابىر و حەكمەت تە دا عالەمىنى
 تو زانى ھەمى نەقص و تامىن د مە
 ب ئىسىنى تە قائىم سەھەمە و زەمەن
 قىام و قوعۇودى دكىن جوملە كەس
 ژ ئىسىنى تە پەيدانە كەنون و مەكان
 ب ئىسىنى تە دەوران دكىن نەھ فەلەك
 (سېبۇج، قەدوس[ُ]) دېيىژن مەدام
 ب ئىسىنى تە خورشىدى نۇورىن شووعاع
 نەايەت ھەمى جوزء و كوللىنى ووجۇود
 مەدارا ھەمى ئاشكار و نەمان
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) د دانەيا (قۇزخى) دا: بىن، ھاتىبىه.

بند ثانی

در مبحث حمد خدا

ژ بۆ خالقى حەيىن پەروەردگار
ب رەحما خوه دا مە نەكىر تەلخى كام
ھەچى موھتەدى بۇو ب رەحەمەت حەقىقى
مۇعەذىدەب دېت ئەمۇ ب نارى خلاف
كۆپى فەرق بىتن خەطاء و صەواب
خودايىن مە پەيدا كر و دايىه مە
عەددەم بۇوم مۇقەددەم كە نىشان نەبۇود
د نىيەن ناز و نعمەت غەرېق و موقىم
كىرم پەيرەوى (سیدُ المرسلین)
تە دا من ژ رەحما خوه ئەف ھەردو چاھ^(۱)
بەھەر ئەز نەكم صەرفىن مەنۇنى خودا
تە تى خەلق كر نوطقى شىرىن بەيان
تە بەخسى ژ بۆ من (أیا ذا الجلال)
د گەل حەمد و تەسبيحى شاھى كەرىم
نەكت صەرفىن نەھىيىن تە حەيىن قەدىر
شوکر بۆ تە يا رەب تە ئەف نەقش بەست
مۇزەيىھەن تە پى كر و وجوودا عەزىز
ژ بۆ مەصلەحەت ھەرىيەكى دەر مەقام

مە حەمد و شەنا كر ھەزاران ھەزار
خودايىن كۆئىمان و ئىسلامى تام
وەضع كر خودا موسىتەقىمىن طەرىق
وەلىن ھەرچى دا سەر سەبىلىت خلاف
ھنارى ژ بۆ ئۆممەت (أُمُّ الکتاب)
ئەوي جەنەتىن شاد و خورەم ھەمە
شوکر بۆ تە يا رەب تە ئانىم و وجوود
بوزورگى تە دا من ژ لوطفا عەميم
موشەرەف كرم ئەز ب دىنى مۇيىن
شوکر بۆ تە يا رەب ل سەر ھەردو چاھ
كۆپى كم نەظەر ئەز ل صونۇنى خودا
شوکر بۆ تە يا رەب تە دا من لسان
ئەفلى نوطقى پاكى فەصىحى دەلال
تلاوەت بكم پى كەلامى قەدىم
بکى حفظ يا رەب زەبانى فەقىر
شوکر بۆ تە يا رەب ل سەر ھەردو دەست
تە بەستن ل من ئەف دو دەستى تەمەيىز
تە لىنى چىتكىرن دەھ ئەصابع تەمام

(۱) ئەف مالكە ويا د دويىف دا د دانەيا (فەمى وئامەدى) دا نەھاتىبىيە.

بدم سه رئ سی یوی و بی دلان
کو به طش و ته عه ددا نه کم ئه زل که س
شوکر بوقتہ هم ردم خودایا خودا
کو سه عیین نه کم پی (إلى ما سواك)
نه کم جه هدی ظولم و خیانه ت ب وان
د گمل خه مسنه ت باطن نه^(۱) عه قل و دل
بناسن سه بیلی ل و هدایت
نه کو وان د ذه بان ب تیون غه رق کم
نه گیرم ز حومکمی ته غافل هه مه
ز دهست نه فس و شهی طان نه مان سه د نه مان
ن زانم ئه دا کم ثه نای خودا
ده رانی ئه قی بھیتی پاکتی ته میز
کو ته حقیقی عه جزه ز حه مه دی خودا
چه کو نابه هر موی شکر شکر کنم^(۲)
کم ر ولل و گیزه تو نینه مه دار

کو پی خهیر و صدّقه بدم سائلان
رجائی دکم ئەزز ته هەر نەفەس
شوكر بۆتە يا رب ل سەر ھەردو پا
ته دا من ژ رەحما خوه دو پایىن پاک
بکم سەعى و مەشىيا عبادەت ب وان
شوكر بۆتە يا رب ته دا من عەقل
کو ۋاشان جەمعە کم ئەزب ئنسانىيەت
خەرابى و قەنجى ب وان فەرق کم
نەکم صەرفى ئەفكارى باطل ھەمە
ئەگەر دەستەگىرى نەکى ھەر زەمان
نەبايەت مە عەجزە ژ حەممە و شەنا
وەکى شەيخ سەعدى^(۲) ژ فەرى ئەزىز
ژ بۆزىومنى ئانى مە دانى ل ھا
(عطايىست ھر مو از و بر تىن
ئىلاھى تو رووھى نەکى شەرمىسار

(۱) خمسه‌ئی باطنیه: هر یکی هفتین مرؤٹینه: پریستن، دستن، پیشکرن، تامکرن، ودهستکرن.

(۲) سه عدی: شاعری ناشداری فارسانه، ناشی وی موشه روفه کوری موصل‌خوددینی شیرازیه، و ب ناسنافی سه عدی دیتیه نیاسین، ل دورتین سالا ۵۸۰ (۱۱۸۴) هاتبوو سمر دنیایی، و ل سالا ۶۹۱ (۱۲۹۱) مربیوو، خودانی (بوستان و گلستانی) یه.

(۳) یعنی: هر مویکه د لشتنی من دا ههی ژ که هر دانا تهیه، و دقتیت هندی وان مویان ئمېز شوکرا ته بکم، و ئېشو تشتته که ب من ډه نائیت.

بند ثالث

در توحید باری و إيمان بواجبات

کو مهعبودی بلحق نههن جوز خودا
 چ مهعبودی بت ئاشکار و نههین
 عبادت ژوی را طهريقى هودا
 نه محتاجه بۆ پوشتهبان و موعين
 مونهززهه ژ وهقت و جهات و مهكان
 غنهنى ئهو ژ جهيش و سلاح و وهزير
 نههن حاجب و پاسبان و عهسەس
 نهشىن هىچ كەس فعلى وى مەنەھە كت
 نه زوج و نه زوجەت نه ئەحفادە وى
 نه راست ونه چەپ وى نەپىش و نه پاش
 نه ئەز باد و ئاتەش نه ئەز ئاب و خاك
 نه ماضى نه حال و موضارع چنین^(۱)
 شەريک مومتەنۇم مومكىھ (ما سوی)
 قەدیمە قەدیمە قەدیمە قەدیم^(۲)

ب ئەزمان ددم شاهدى دل تەبما
 ژ عەرشان حەتا مونتەھايىن زەمین
 هەمى باطلن غەيرى ذاتى خودا
 يەكە بى ھەقال و شەريکە يەقىن
 ب ذاتى خوه ئەو قائمه بى گومان
 موقەددەس ژ مانەند و مثل و ظەھير
 د فعلا خوه دا ئەو نه محتاجى كەس
 هەچى ئەو ئىرادەت بكت دى بىت
 نه دا و نه باب و نه ئەمولادە وى
 نه خواب و نه خور نه لباس و فراش
 نه ژىر و نه ژۆرە ژ بۇ ذاتى پاك
 ل سەر وى نەبۈرىنە ئەزمان و حىين
 بىزان واجبه هەر ووجۇودا خودا
 ل وى نەوم و حدثان و مەوتىن عەدیم

-
- (۱) شاعر ل قىرىئ ل دويىف رىبازا دورست د دياركىن وىنچەكىنا سالۇخەتىين خودى دا نەچۈرىيە كو (ئىشباتا سالۇخەتىين كەمالى) ب رەنگەكىن بەرفەھە، (نەفيا سالۇخەتىين كىيم) ب رەنگەكىن كورتە، ووی مەسىلە بەروقاڭى كىيە!
- (۲) قەدیم (كەفن) نه ژ باشناقىن خودىيە، د قورئانى و سوننەتنى دا نەھاتىيە، بىللىكى (الأول) يى ئىيىكىن ژ باشناقىن خودىيە.

حه ميده مه جيده سه ميشه به صير
ئهوي خهلق كر جوملهئى مومكناش
سماتى نه قص نينه بتو (ذى الجلال)
د بعو ئفرض و ئىسمان ب يه كىسر ته باه
د حوكىش نه هن هيچ ئه نباز و ند
ئه كىس را تونه زده ره چوون و چىرا
كوانه ئهوي (قل هو الله أحد)
(بلا شىك) ووجوودا خوداين عباد
مه جازه مه جازه مه جازى بزان
د فهرييەتا وي نه هن رهيب و شەك
ئه ووه (مالک الملک) ئىحسان عەميم
وه كى چووبى شە طرنهنج و ئەسمائى شاه
قەربىتى بزانه ئه (جبل الوريد)
ب سرر و عەلانىيەتى عالمه
خە بىرە ئهوي پادشاهى و ددود
ئەلا ئەي گونە هكار حە يىھەلا
موغەللەق نه كر بابى خوه يەك نە فەس
نكارن بکىشىن تەصەور ھەمە
ل سەر ذاتى بارى بە طالن بە طال
د كونەش فەروومندنه يەك ب يەك
كە مورى مساھە كند آسمان)^(۱)
بزانن حە قىقەت ل سولطانى حەق

عهليمه کهريمه موريده و قهدير
حهيات و کلامه ژبۇوي صفات
ئمهوه جامعه بۇ صفاتنى کەمال
ئەگەر حاشا جوز وي ھەبۈونا ئىلاھ
ژبۇوي را مەعدۇومە ھەمتا و ضد
چ حۆكمى موقەددەر بکىتن خودا
ل فەردىيەتا وي خودايىن صەممەد
مۇسەللىم ل نك جومله حەي و جەماماد
ژبۇغەيرى وي را بوزورگى چونان
ئەوه شاهى موطىق د حۆكمى خوه يەك
ووها رەنگە مەعبۇودى حەققە کەرىم
ب جوز ذاتى وي نسبەتا پادشاھ
ئەوي پادشاھى عەزىزى مەجىد
خەبىرە ب ئەقۇال و فعالان ھەممە
ھەنۋوز نەبۇھ نىيەت د دل دا ووجۇود
گوشادە موقىم بابى عەفوئ خودا
ب عصيان وذنبان ل سەر ھىچ كەس
د كونەھى خودا دە تەھبىر ھەممە
قياس و تەصەمۈر عوقۇول و خەيال
ھەمى جن و حەيوان و ئىنس و مەلەك
از ما مىدحت ذات مولى چنان
نە حەدد و وەظىفە ژبۇھىچ خەلق

(۱۱) یعنی: مدهم و سهندای خودی ب مه فه نائیت، کا چاوا ب میریبی فه نائیت خو بگههینته عسمانی.

د گەل جوملە حەيوان خودايى مەزىز
 ووها رەنگە موحىي مومىتى چونان
 ژەھەف مۇذىب و قەنەج نابىن جودا
 رەسۋول و نەبى تىيىنە خەوف و تەعەب
 وەلى (شەكىر لەلە) كۆئىسلام ئەز
 مۇصەددق ب قەلب و ب دل ھەمچنان
 ھنارى ژ بۆ جەن و ئىنسان دەلال
 حەقىن جوملە مەبعۇرىنى با ئەملى وى
 شەرائىع ل عالىم ھۆيىدا بىن
 بىن ئەم ب حۆكمى خودا زىز دەست
 ژ بۆ ذاتى مەمۇلا بىن بىن قىاس
 خودا كىنە نازىل ژ بۆ مۇرسەلىن
 بىزانە كۆ قورئانە عالى جەناب
 مۇھىشىھ مۇزەيىھن ب نەظىما سەلىس
 ژ بۆ جوملە عالىم ئەمە مۇقتەدا
 بىن ئەتقادى شەرائىع ھەمە
 بىرۇونىن ژ عەدد و شومارا كەتاب
 مۇسەخخەر ل بەر ئەملى پەروردىگار
 نە ئاكل نە شارب نە مىر و نە ژن
 مۇسەببىح مۇقەددىس بەدەل خورد و خواب
 ژ طاعاتى مەمۇلا را مەجبۇرەن ئەم
 ب جەننەت ب دووزەخ صراط و نەشر
 د نىيەن ئەھلى مەحشىر عقاب و شەواب

كەفيلىه ژ بۆ رزقى ئىنسان و جەن
 مۇدەببىر مۇقەددەر ئەمە ھەزەمان
 دەما بىتە عەفو و كەرەم ئەمە خودا
 (معاڭ اللە) گەر بىتە قەھەر و غەضەب
 ئەگەر چ گۇنەھەكارى بەدناام ئەمەز
 مۇقۇرم ب وەحدانىيەت (باللىسان)
 موحەممەد رەسۋولى شەھى (لا يزال)
 ھەمە ئەنبىياء و رەسۋولى د وى
 كۆ تەبلىغى ئەحکامى مەمۇلا بىن
 بىوت و بوتپەرەستان و ئاتەشپەرەست
 ب وان جوملەشان مۇئىمنم سەد سپاس
 كەتاب و صوحۇف جوملە حەقىن يەقىن
 وەلى ناسخى حۆكمى جوملە كەتاب
 كەلامى قەدىمە چو دورى ئەفييس
 ژ بۆ مە ئىمامە ب فەضلا خودا
 ل مە فەرەض و حەتمە ل مە لازمە
 مەلائىك ژ بۆ رەب ھەنە بى حساب
 (ذوى أجنحة) دو و سى و چەرەر
 مۇطىيەن ژ بۆ ئەملى رەبىي مەزىز
 ژ وان را عبادەت چو ئەكلى و شەراب
 ژ بۆ مەصلەحەت جوملە مەئمۇرەن ئەم
 ب مەوت و ب قەبىر و سوئال و حەشر
 ووها رەنگە وەزىز و قەھىاء و حساب

ل دوو وی ههچی ئەھلى سدق و وفا
ژ بۆ مؤمنان دەر جنان و نەعیم
نەن رەیب وشەک نك مە ئەی موحىتەرەم
ئەقى ئەتقادى د ئاخىنەفس
خودايىا بدى من د حينا مەمات
كەپ ولال وگىزە تو نىنە مەدار

شەفاعةت ژ ئەوەل فە بۆ موصطفەفا
لقاء خودايى غەفۇورى كەرىم
ب ۋان جوملەشان مؤمنم (لا جرم)
خودايىا بدى ۋى فەقىرىئ نەكەس
ل سەر ۋى عەقىدىمە ئەز دەر حەيات
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند رابع

در مبحث صلاة و سلام

ژ عهدا نهبات و حجه زيده تر
 نوجوومي د ئىسمان و ذهرب و نهمل
 عهده تىك نهباتان ژ نهرم و ژ سهخت
 ب ملئى بحار و ب ئوزانى ئاب
 ل سهرب طهير و حهيوان و جنون و بهشمر
 د گەل جومله ئەشيانى دەر كائنات
 كو طهرفه بکن ئەھلى ئەرض و سەما
 ترى عەرش و ھەم (سدره المنتهى)
 د مابەينى وان و بحارى گران
 ب عهدا ھەمى لەفظى ئىنسان و جن
 ژ وقتا ئەزەل تا ب (يوم القيام)
 تەصەور بىت يا قرائىت بىت
 كو پى خامە گىرایە شاهى قەدىر
 نە ئاخىر ھېيتىن ژ وي رانە سەر
 كو پى فەضل كريه خودايى ل خەلق
 د نەفسا خوه دە با حساب و عهده
 رضا حەق د وي دا ھەبت ھەر زەمان

ژ قەطرى د بەرف و مەطھەر زيده تر
 ب عهدا حەصات و شەرا و رەمل
 د گەل جومله ئەوراق و بەرگى درەخت
 عهده دەزنى ئەقلە جبال و قباب
 شومارا ھەمى شەعرە رىش و وەبەر^(۱)
 ب عهدا چەمیعى حوبوب و نهبات
 ب عهدا ھەمى (طرفە العين) ھا
 حسابا موحاطى ب علمى خوددا
 ترى ئاسمان و زەمین بىت چونان
 ب ملئى جنان و نەعىيمى مەزن
 ژمارا چەمیعى حوروف و كەلام
 تلاودت بىت يا كتابەت بىت
 د گەل جومله (شەبىئى) د لەوحى كەبىر
 حساب و عهده غەرق كت سەر تە سەر
 د گەل تىكىدە نەعماء و ئالائى حەق
 ووها ۋەنگە مەضرووب بىت جومله عەد
 مواضعەف بىتن ئەف عهده دەر و سان

(۱) د دانەيا (قىرغى) دا ھاتىيە: رىش و پەر.

نېبت مونقەطع قەط نەبىتن تەمام
د جوملە مەھ و لەحظەء و حىن و ئان
عەددە لى دىزانت خودايىن وەدۋوو
ب مقدارى جوودا خودايىن كەرىم
موحاطى ب سەمع و بەصەر بگەتى
ب ھىزىز نەغماتىن طەيرى ھەوا
ئەقى نارى عشقى شەواتىن غەدار
كەھاتىنە گۆتن ل (فخر الأئم)
ز بى پادشاھى ئەقى ئۆممەتى
نە مەضبۇطى خامە نە حەصرا كتاب
عەددە كوللى ئەشىاء و داء و دەوا
د حەققى ئەھى پادشاھى ھودا
ھەتا بىتە دەرگەھ يەدى ئەتىخ
ز رەبىي صەممەد حەبىي پەروردگار
ب ھندى تەحىياتىن پاكى ظەرىف
موافق موطابق بتن با ئەمەر
مە ژى پى عەفۇو كت كەرىمىن غەفار
عەددە جوملە ئەنفاسى جنن و بەشەر
د گەل عەرش و كورسى و ئەحجار و ماء
ئىمامى روسول پىشەۋايىن ھودا
شەھنەشاھى ئەھەنگى خولقىن عەظىم
شەفاعة تەكەرى خەلقى شاھى ئەمەن
كەھاتىنە سەھرەتەسەر دەر ووجۇوو

موكەررەر بتن ئەھەپەيەپەي مودام
د جوملە زەمان و د جوملە مەكان
د گەل جوملە ئى ذەرەھايىن ووجۇو
ب عەددە مەعانى كەلامىن قەدىم
قەدەر عەفو و رەحم و قەدەر قۇدرەتى
عەددە مەھوجى بەحران و نەشرى ھەوا
ھەتا قەلبىن عاشق بسووزت ب نار
شومارى جەمیعى صەلات و سەلام
ھەچى بىتە گۆتن ھەتا ساھەتى
نە عەد زېرە پەيدا بتن نە حساب
ل عەددە ھوبوبىا رىاح و ھەوا
موقارن ب حوب و رضائى خودا
ھەتا بىتە رۆز و بچىت لەيلى داج
مۇطەھەر موکەممەل صەلاتى كوبار
موقارن ب ھندى سەلامى شەرىف
موبارەك موعەظىم (جليل القدر)
صەلاتى كوراضى بكت كەدگار
موضاعەف موکەررەر بتن ئەف قەدەر
ب مقدارى ثقلا زەمەن و سەماء
ل سەر ذاتى پاكى حەبىي خودا
شەھى فەخرى عالەم نەبىي كەرىم
خودا دندى سەيىف و كتابا مويىن
ئىرادەت دەمە كەھەتە خودايىن وەدۋوو

کو ذاتی مه تهشیبی که نزا خه فی
مه ئانی و وجودی خه لائق ژ خاک^(۱)
ژ نورا خوه گرتی خوداین که ریم
موحه وودل شوده بوو ئیمامی هودا^(۲)
سنینی عه دیده بوو ته سبیحدار
د قهندیلی ته سبیحگو بوو هه می
مونه وودر موشه عشع ژ نورا زه لال
د گمل ئمنبیا بونه پهیدا چو گول
ئه وی نوری ظاهر که ته جه بهه تی
نه قل بوو هه تا ئامنا فاخره
جهان سه رتھ سه ره و تابناک
هه دم بون ژ وی چارده بورجی گران
ب ده سه رنخون بون هه می بو تگه ده
د بو تخانه یان بونه زیر و زیره

صودور بوو که لامی موقه ددهس قه وی
مه هه زکر کو مه عرووف بت ذاتی پاک
ژ ئه وودل ژه یه ک قه بضه نورا عه ظیم
ب ئه مری خودا نوری پاکن خودا
د قهندیلی ته عظیم چهندان هه زار
هه تا وه قتی خه لقیه تا ئاده می
موطه هه ر موقه ددهس موزه بیه ده لال
ژ په رتا وی نورا وی جو مله رسول
کو ئاده م و وجود کر یه دن قودرتی
ژ ئاده م ب پشت و زکن طاهره
شیبی ده لهت ئه فروونی مه لو وودی پاک
ته زه لزول که ت ئه یوانی نو و شیره وان
ل فارس ۋە میانه ئاتھ شگە ده
ل سه ره و چمی ئه رضی صەنەم سه رتھ سه ره

(۱) ئەقە ئیشارەتە بۆ وی (حدیسا قدسی) ئموا تیدا هاتی: «كنت كنزاً مخفياً لا أعرف، فأحبيت أن أعرف فخلقت خلقاً فعرفتيم، في عرفوني» وودکی زانیین حیسین دېتىن ئەش حدیسە يا بىن بنا خىيە وچو
ئەصل بۆ نىنە (حدیسە کا مەھو سۈرۈغى).

(۲) يەعنى: ئىيکەمین جار خوداین که ریم مسەتك ژ مەزىنە رۇناھىيىا خۆ گرت، و ب فەرمانا خودى ئەم رۇناھىيىا خودى يا پاک هاتە قەگەھاستن و بىو پىشىمۇ اىین ھىدایەتى، کو پىغەمبەرە سلاخ لىنى بن-. و مەسەلا کو ئىيکەمین چىتكى پىغەمبەرە سلاخ لىنى بن-. و کو ئەم ژ رۇناھىيىا خودى دورست بوبىيە بەرى ئاده م چى بىت، ل دەمەن (تەعەيىرلەن ئىيکىن)، ئەقە خەياللەكە صەوفىيان د سەرئ خۆ دا چىتكىيە، وئەقە هەزەر د وى شەريعەتى دا نەھاتىيە يەن مۇھەممەد سلاخ لىنى بن- ب خۆ پىن هاتى! مەلایىن باتەيىي ژى د (مەلۇودنامە) ياخۆ دەھەر بۆ ۋىنەن ھەزەر دەھەن دەھەن بېرىت:

گوتە وى: (کونى حبىبىي أحمدا)
ھېزىز نە عەرەش و فەرەش و كورسى و قەلەم
گرت يەك قه بضه ژ نورا خۆ خودا
ھېزىز نە عەرەش و فەرەش و كورسى و قەلەم

ب مزگین و شاهی ب فهرح و سورور	ههمنی حوتی بەحران و وەحش و طوبور
ژ یومنا قودومى نەبىيىن ھودا ^(۱)	جهان پەر ژ تىرىتى نۇورا خودا
ب وەحىا خودا صەدرى صاحب قەبۇول	كۈچل سال بىرلى ژ عومرى رەسول
بۇو شاھنىشەھى شاھ و سولطان ھەممە	صەلا دا ژ بۆ جىن و ئىنسان ھەممە
ب دەستىن دى شەمшиرى تىرىزى شەدىد	ب دەستەك كتابا مۇيىن و سەدىد

(۱) گەلەك ژ نېيىسىرىن بەحسىن بۇونا پىغەمبەرى -سلاف لىنى بن- دەكەن، زىيەد خۆ دەھەستىن بۇ ھەندى دا وان ئەخباران كۆم بىكەن يىين بەحسىن (عەجىيەن شەقا بۇونى) دەكەن، وەكى: ھەرفتىن سەتىنەن كۆچكى كىسرايى، يان ھشکبۇونا ئاقا گۆلا ساوه.. وەتىد! ژ وان گۆتنان يىين ب رېتكىن دورست و نەدورست گەھشتىنە مە، وېيىن عەقل قەبۈل بىمەت و قەبۈل نەكەت، وېيىن د گەل علمى وەھەتا دىنى ژى رى دكەقىن ورى نەكەقىن ژى.. ھەر وەكى وان ب ۋىن چەندى دەۋىت پىغەمبەرى مە -سلاف لىنى بن- ب رەنگەكى ئەفسانەيى نىشا مە بەدەن، وەمە وە تىن بگەھىنەن كۆئۇ د سەر مەرۋەقىنىي را بۇو، لەو دەۋىت وەكى مەرۋەقان ھەمیيەن نەھاتىبە سەر دىنیا يىن! راستە ئەو سەبىيد و سەرەرەن دوونىدەن ئادەمەيى، و خۇشتىقىن خودايىن ئەلەمەيى، بەللىي دەۋىت ئەم باش بازانىن مەزنىيا موحەممەدى -سلاف لىنى بن- ژ ھەندى نائىت چونكى شەشا ئەو تىدا ھاتىيە سەر دىنیا يىن كۆچكى كىسراي و نەجاشى ھىزىبا بت يان نه.. يان ئاگرى مەجۇسىيان ۋەھىرى بت يان نه.. نەخىر! وئەمۆيىن باودرى ب موحەممەدى -سلاف لىنى بن- ئىنلىي، و سەر و مالى خۆ گۆرى كرى، وان ئەم چەندە نەكىرىوو چونكى موحەممەد -سلاف لىنى بن- دەملى بۇوى وەكى ھەممى بچۈكەن نەدكەرە كرى و ئىكىسەر بۇ خۇدى چو سوچەوودى.. نە، وەمە د چوو كىتىپىن سىرەتنى ژى دا نەدىتىيە كۆ كەسەك ھاتىبە نك پىغەمبەرى -سلاف لىنى بن- و باودرى پىن ئىنباپت چونكى ل شەقا بۇونا وى تىشتنى عەجىب چىپپەپۇون.. ئەگەر وەسا با مام و پىسمامەن وى بەرى ھەمیيەن دا باودرىي پىن ئىنلىي.. مەزنىيا موحەممەدى ژ وى بەرھەممى دەۋىت يىن ب گازىيا وى ۋەھەتىن، ئەو بەرھەممى چو كەس تىدا ب خىلاف ناچىن. وئەگەر خۆ بۆ جەدەل ئەم باودرىي ب وان گۆتنان يىينىن ژى يىتن ھەندەك نېيىسىرىن سىرەتنى ۋەدەگىرىن، ژ وان نىشانىن پەرددەر يىين كۆل شەشا بۇونا پىغەمبەرى -سلاف لىنى بن- ئاشكەرما بۇونىن، دى بىرلىك: ئەۋىن وى شەققى ئەو نىشان دېتىن، نەدزانى ئەم نىشانە ژ بەر بۇونا وىنە، چونكى حەتا پىشتى ھنگى ب چىل سالان ژى بەرى كەسىن نەكەفتىوو موحەممەدى -سلاف لىنى بن- و كەسىن نەدزانى ئەو دى بەتە پىغەمبەر و دى روپىن دېرۈزكى گۆھۈرەت. و پىشتى ئەم ب ۋەناھىيىا ئىسلامىن ھاتى، و گازىا خۇدى د ناڭ خەلکى دا بەلاڭ كرى، ئەمۇيىن باودرى پىن ئىنلىي، و بەرەۋانى ژى كرى، ل ھېقىيىا ھەندى نەماپۇون بىرا خۆل وان عەجىيەن بىننە ۋە چەپلىقانى بىننە بۇونا وى چىپپەپۇون دا باودرىيىا وان مۆكمەت لىنى بت، وئەۋىن باودرى پىن نەئىنلىي ژى مە گۆھ لىنى نەبۇويە ئىك ژ وان باودرى ئىنلا بىت ژ بەر وان عەجىيەن ژىنگۈتى يىين كۆ وان ل وى شەقا ئەو تىدا بۇوى دېتىن..

ب تیغى موبارەك صەنادىدى پەست
 وەلى (أز) ئەزەل سەرورەرى سەرورەران
 ب شود ماشىيەت راھى (أھدى السبل)
 سەرى پىسىتى بى دەولەتەش بۇو دو شەق
 ب شىرى موبارەك فەنا بۇون گەلەك
 قەۋەستانە خەممەت گۇذارى دەرى
 موطىع كەرتۇون شاھ و مەلکى عەجمەم
 خۇصۇوصا شەفاعةت د رووزى جەزا
 خۇصۇوصا ئولۇلۇغۇزى نېش وان چو گول
 د نېش ئەھلى ئالىم دە صاحب نىشان
 رەح و مال و جانم فيدايىن وە بى^(١)
 د بەر دىنى ئىسلامى دە جانفدا
 ھەممى تابع و شىعە و يارى وى
 شەفيقى رەفيقى حەبىبى كۈبار
 ئەمە (شانى اثنىن) ئى دەر ئايەتى^(٢)
 ھەتا كەۋەددەم دا دەۋى ئەزەدە
 خۇدان عەدل و ھەبىت ئىمامى عومەر
 ئىمامى دوودم پاشى شاھى ئەمەين
 ل سەر دەستى وى بۇون فۇتووحى مەزىن

ب نەصا كەتابى شەرائىع دورىت
 ۋە خەلقە بۇو شاھى ئاخىزەمان
 ھەچى ھاتە بەر پايانى شاھى روسول
 ھەچى وەجھى بى يومن گىپرە ژەحق
 ب شەرعا موطەھەر ھودا بۇون گەلەك
 ھەزاران چونەججاشى و قەيىصەرى
 ئىمامى حەرەم وەقتى راکىر عەلمەم
 ئەمە فەخرى ئۆممەت ل ھەزىدە سەرا
 ووها رەنگە سەر ئەنبىاء و روسول
 ل سەر ئال و ئەصحابى وان جوملەشان
 خۇصۇوصا ل سەر ئال و صەحبى نەبى
 نوجۇوم و مەصادىقى راھى ھودا
 مۇهاجر د گەل جوملە ئەنصارى وى
 خۇصۇوصا ئەبى بەكىرى صەدىقى غار
 ئەمە چىتەر و ئەفاضەلى ئۆممەتى
 د صەقىن قەددەم دا د بەر مۇصەطا
 ووها رەنگە فاروقى صاحب ھونەر
 ئەبى حەفص فارق د ناڭ كۇفر و دىن
 ئىمامى كەخائىف ژەن ئەنس و جەن

(١) د دانەيا (قۇغى) دا: ئەمۇي.

(٢) ئەقە ئىپسەرەتە بۇ ئايەتا (٤٠) ز سوورەتا (التوبە) ئەمە تىدا ھاتى: **﴿إِلَّا تَنْشَرُوا فَقَدْ نَكَرَهُ اللَّهُ إِذَا أَنْزَلَهُهُمْ أَلَّا يَرْجِعُوا كَمَا كَانُوا إِذَا كُنُوا لِصَحِيفَةٍ لَا تَخْرُنَ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَّا فَإِنَّ اللَّهَ سَكِينَتُهُمْ مَلِكُهُ وَإِنَّهُ بِمُجْتَوِّلِهِ تَرَوْهُ كَارَجَمَكَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَانُوا كَلِمَةَ اللَّهِ هُوَ الَّذِينَ أَوْلَى اللَّهَ عَزَّ بِرُّحْكِيَّتِهِ﴾.**

ئەھى ذاتى عوثمانى صاحب حەيا
ل سەر خودندا وى كەلامى قەديم
نەگۆ: بۆچ سەعىيى دكىن قەتلەن من
ھەزەبرى خودا شاهى دولدول سوار
ئىمامى ب حەق شاهى تەختى نەجەف
جلا دايە دىنى مۇيىن بى خلاف
ئىمامى حەسەن با ئىمامى حوسەين
ز بۆ موصطفا قوررتى عەينى پاك
ئەھى ذاتى پاكى نەبىيى ئومى
د گەل طەلەحە و بۇو عوبىيەدى سەعىد
کو عەشرى موبەششەر ئەقىن (بالتمام)
د گەل دوختەرانى قەھى فاخە
ب جاھ و ب تەبىيەتى وان ل مە
و هەم جوملەئى مۇئىنات ئەجمەعىن
شەفاعەت بکى من د پۆزى شەدىد
تمەھەحوم كە بەر بى كەسى بى نەوا
ب جوز بابى رەحما تە كۆرم عەلەل
مە نەسپىيى نەفسا مە يا بەدگومان
ل سەر من گران بۇونە عصىان گران
من و دەست و دامانى ئالى رەسول

و هەم سەر ئىمامى سېيەم بى رىا
موشەرەف ب فەضلا شەھادەت كەرىم
ز بەر شەددەتا شەرمى خوھ ئەھە مەزن
ئىمامى چەارەم عەلى يى كۈبار
دەرى بەلەئى علم^(۱) و كەرارى صەف
ز شەشىرى خۇونبارى وى دەر مەصاد
و هەم سەر ئىمامەينى پىر ئەكەرمەين
شەھىدى سەعىدەينى سبەطەينى پاك
و هەم حەمزە عەبىاسە عەممەى نەبى
و هەم عەبىدرەھمان و سەعد و سەعىد
زوبەيرى موكەننا ب (ابن العوام)
و هەم جوملەئى زەوجەئى طاھەر
رضاىا خودا بىت ل سەر وان هەمە
ل داول بابى مە وو مۇئىنەن
فەقىرى گونەھەكارم ئەز بى ئومىد
دزانم تو شاھنەھە و ئەز گەدا
ئەگەر دەر بکى قى فەقىرى ذەلىل
ز عوصەلاتى ئەف ئۆممەتم ئەلەمان!
نگاھى ب رەحمەت ل من كى ئەمان
د رۆزى قيامەت كو راپم مەلۇول

(۱) ئەقە ئىشارەتە بۆ حەدیسەكە مەھۆسىعە، دەقىن وى ب قىرىنگىيىھ: «أنا مدينة العلم وعلى بابها» (بنىتە: سلسلة الضعيفة، ياسەيدا ناصر الدين الألبانى ۲۹۵۵).

مهنم سائلى بابى ئەھلى عەبا^(۱)
ل پىغەمبەر و ئال و صەجبان تەمام
كەر ولال و گىزە تو نىنە مەدار

ل دونىا و عوقبا د صوپىج و مەسا
ھەزاران سەلات و ھەزاران سەلام
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) ئەھلى عەبا بىنەملا پىغەمبەرىيە - سلاٹ لى بن- فاطما و حەسىن و حوسەين، ئەويىن پىغەمبەرى - سلاٹ لى بن- عەبايىن خۆ ب سەر دادى، و گۆتى: نەقەنە (ئالى) من.. و مرۆز دەپەت سائلىن دەرگەھى خودى ب تىن
بىن، نە بىن (ئەھلى عەباي) و نە بىن كەسىن دى! چونكى پىغەمبەرى ب خۆ - سلاٹ لى بن- گۆتىيە: («إذا
سالت فاسأل الله») ئەگەر تو پسپارى بىكەي پسپارى ژ خودى بىكە.

بند خامس

در سبب نظم کتاب

بزانن ژ من هەرچى ئەف دىتىيە
 ڈەللىنى پەشىمانى پىز ڈەنبدار
 نەھىيلا د عصيان ژ كەس را سەبەق
 ب لەھو و ب غەفلەت ھەمى عمر چوو
 ژ طاعەت قەلیل و ژ ڈەنباڭ كەثير
 فەقىرى ل بابى خودايى كەرىم
 عەمەل پىسترى جوملەئى ئىنس و جن
 لەقەب شەمسە دىنى ئەلۇوم و جەھوول
 ئەقى پووسىاھى وەطمەن ئاقتەپى
 طەرىقەت بزان نەقشىيى خالدى
 ژ خەمەت گۇزارانى وان ئەمۇلىان
 ب ۋى طەرزى وى خامە كر نەغمەساز
 حەبىبىنى جىڭر نازدارى تەمیز
 شەرىنتر ژ ئەولاد ئەھەنگ برا
 د طۇوفانى غەم كەشتىيا نووحە ئەھە
 ب ۋى ئەز دىيىن زەمین و فەلەك
 هەقالى قەھوئى ھەمرىكا بابى سەھەر
 چەراغىنى دل و قۇودتى جانى من

ژ پاش بەسمەلە حەمدەلە تەھلىيە
 دېيىش فەقىرىن گونەھەكارى ئار
 گەدایى ب دەرىبۈزە بەر بابى حەق
 پەزاندى ب ڈەنېب و گونەھە ئابرو
 صەغىرى ب عمر و ب عصيان كەبىر^(۱)
 گونەھەكارى روخ زەردى پىر خەوف و بىم
 غەرېقى بھارى گوناھى مەزىن
 ئەقى عەبىدرەھمانى زارى مەلۇول
 جىڭر مورتەعېب رووحىيى شافعى
 ل سەر ئەتقادا ئىمام ئەشەعەرى
 كەمەرىپەندىن سەججادەئى نەقشىيىان
 ئەقى موجرمى بىن نەوا جان گوداڭ
 ل من ئىقraig كر برايى عەزىز
 ئەخى نسبەئى من ب باب و ب دا
 د جىسى م دە نائىبى رووحە ئەھە
 ژ چەشمى م رە مەنزاڭ مەردوەك
 عەجەب ھۆگر و ھەمنشىن دەر حەضەر
 مۇنەھەوەر ب ۋى خان و مانى دەن

(۱) عەمەرى وى دەمەنى دانا ۋىنى كىتىيەن (۳۲) سال بۇو.

ژ رووحى م ره قووتى سەد رووزگار
 رجا ئەمۇ بكت ذممەتە دەينە دەين
 ھەشاشە بەشاشە ب شىرىن كەلام
 ل نك من شىرىنتر ژ مولك و منال
 عەجەب نوكتەدان شۇبىرى كەنزا خەفى
 ب ئىسمى مۇحەممەد وەلى جانى جان^(۱)
 مۇحەممەد كە عالىم بدو شود ب نور
 مۇحەممەد كە ئەفراشتەئى سراج^(۲)
 طەلەب كر ژ من دا بكم غىرەتى
 كو عەد كم شەمائىنى شاھى مەلىخ
 نكارام جەواب دم نەشم گۆتنى
 كونائى ژ دەستى مە نەظما كتاب
 د گەل راويان و روایەت عەميم^(۳)
 ژ دەستى مە نائىتى (منْ غير حدُ)
 درىژ كر ل من گۆتن و ئەلتحاج
 (نعم) بىزىم ئەز زۆر و زەحمەت ل من

ژ قەلبى م ره مىۋەئى نۇوبەار
 ژ چەشمى م ره (قرە العین)ە عەين
 موطىعى خودا عابدەك (بالتمام)
 ب ھەر كەس عەزىز و ظەريف و دەلال
 خەبەرخوھش يەقىن ئەھلىن صوجبەت قەمۇى
 حەبىبى منى ئاشكار و نەمان
 خوصوصا برايى دىگەر پر شەكۈر
 برايى دىگەر ئانكە دەر لەيلى داج
 برايى ب ۋى طەبعت و ھەيئەتى
 نەظم كم كەلامنى سەلەيىسى فەصىح
 ۋەمام ئەز تەھىيىر د ۋى گۆتنى
 تەعەللول مە چەندان كىن بىن حساب
 خوصوصا حەدىشا رەسوللى كەرىم
 نە زىدە نە كىيم كم روایەت ئەبەد
 نەيابەت خەلاصى نەبۈوم ژ ئەقتراب
 جەوابا عەزىزى ئەذىيەت ل من

(۱) شىخ مەممەد جان برايىن شاعرى بۇو، ل سالا ۱۲۴۷ (۱۸۵۸) ل گوندى ئاقتەپىن ھاتبۇو سەر دنيايان،
 و ل سالا ۱۳۲۷ (۱۹۰۹) ھەر ل وېرى مەرسىو، ل جەنلى بايى خۇشىخاتىبىا نەقشبەندىييان دىكىر، وشاعر
 وئەدیب زى بۇو، ۋەھىنەتكەكا وى ياكى كەمانجى ب ناھىيە (ەمەلا و مەجۇون) ھەيە، ناسنافىن وى يىن شعرى
 (خاکى) بۇو.. و د دەسىپىكاكا قىئىتىنى كەتتىيە دا مە بەحسىن وى ب بەرفەھى كىيىھە، بۆ يىن بقىيت لى بىزقىرت.

(۲) ژ بلى شىخ مەممەد جانى شاعرى دو برايىن دى زى ھەبۈون، ودىكى ئەمەل سراج بۇو، وھەر سىتى برايىن وى ژ وى
 ناھىيە وان دىئىنت، ئىك كەممەد نورۇ بۇو، وىتى دى كەممەد سراج بۇو، وھەر سىتى برايىن وى ژ وى
 بچويكىت بۇون.

(۳) ئەف مالكە وھەر سىتى مالكىكىن د دويىش دا د دانەيا (فەھىمى) دا نىنن.

ل نهظما کتابا خوه بومه خودی
 وهکی شوشیا پاره و کاسره
 تری رهخنه ئهز جهور و ظولمنی فلهک
 ته رووحی بەعید کر ژ چەشمی بەلهک!
 زیاده موئەللم ژ جەورا رهیب
 ۋەهەسطان ل من فکری من کر تەلەف
 ل فکرا مە بۇون پەرەد و حائىلە
 ژ چەشمی خوه ئاڤىتىمە هەی ھەوار
 پەريشان و سەرگەشتى ھامۇن قەمۇي
 ژ بەر قىللەتا مال و قوصرى ذراع
 نە سەرلەوحەئى خەطط و نەقشى منه
 کتابا وها عەیب و عارەل من
 نە بۇستانى ئەزهار و نەورى منه
 مەددەخواهم ئەز لوطىنى شاھى عەظىم
 نەظم کم کەلامى د گەل دقەتى
 کو پى نەقش کم صورەتى نامەئى
 ب فەرقى سەرى خود د ئەمرى رەوان
 ژ سووزى جگەرخۇونى رەش هاتە دەم
 نەظم کر د سلکى چو دورى نەفیس
 چ تەركىبەکى صرف كورمانجىيە
 موعەللا و شىرین و (افصح كلام)
 وەلىكىن خەرىدارى چەندىن نىيە

چوئا خەوابىدان مە رېتى نەدى
 م فکرى^(۱) د فکرا خوه يا قاصرە
 ل ذەنا خوه من کر تەماشا گەلهک
 فلهک هەی فلهک هەی فلهک
 جگەر پاره پاره ژ هەجرا حەبىب
 عەۋائىق عەلائىق ھەمى صەف ب صەف
 ھەزار فکر و پانزدە ھەزار غائىلە
 خوصوصا نگارى منى نازدار
 د ۋى حالەتى شىدەت ئەفزوون قەمۇي
 ژ من زىتىدە بازارى ئەف رېنگ مەتاع
 دزانام نە مەيدانى رەخشى منە
 كەمالاتى من نىنە بارەل من
 چىكۈزۈدە ئەددەد و طەورى منه
 وەلىكىن ئغانەت ژ رەبىي كەرىم
 مە تەشمىر كر ساعدى ھەممەتى
 مە دەستى خوه دا سەر سەرى خامەئى
 قەلمەتە جۇنىش ب عاشقا گران
 حەرارەت ژ قەلبى مە كېشا قەلمەم
 مۇنەققەد مۇنەققا كەلامى سەلىس
 بىنېرن ل شەران ھەچى زانىيە
 ژ كورمانجىا خوه مە ئانى نظام
 ژ كورمانجىي زىتىدە شىرین نىيە

(۱) د دانەيا (قۇرغۇي) دا: بىگىرى.

رهوان دى مه بکرا ب تەشبيھى شەط
 مه بىنا ووجوودى كتابى مەزىن
 مه بىنانە نەظمى ھەزاران كتاب
 چكۈ كەس نەھن بىزە من ئافەرىن!
 ژ كوردى كتابەك ب ساز و ب سووز
 نەبۇون كورد نىشانى عىشقا غەدار
 ھەنە شعرى وان زىدە ئەحسەن نظام
 ژ ثىن تۈرك و فارس جەمايەل مە
 زەبانى د تۈركان مە پى ژىتكىن
 كو چاقان بدن سەر ۋى نەنظمى تەمیز
 چكۈ پارەمە باطن و ظاھرى
 عەلاماتى عشقى ئەھەرلى ئەنە
 ژ ئەمۇدەل ۋە شواعلا چراغى مەيە
 نەكىشانە نەظم و نظامى كتاب
 وەلى من نەبۇو شعرى قەط مەشەوى^(۱)
 مە ئانى نظام ئەھەلەمەنلىك شاھى كەرىم
 د عەدداد شەمائىلىك شاھى كەرىم
 كو پاشى نەبى خاطئى پايەدار
 (إذا مروا باللغو مروا كرام)^(۲)

ئەگەر من بىديتا خەيدار قەط
 كەلامى ب كوردى ب نەظم و ودىن
 ژ تەنظيمى كوردى سوئال و جەواب
 وەلى ئىكتفا كر ژ نەظمى ھەمەن
 مە كىشا ئەذىيەت ئەشان چەند روز
 كو دا تۈرك و فارس نەبېشىن تو جار
 وە ۋەنگ شاعرى كوردى شېرىن كەلام
 وەلىكىن تەعەصوب نەمايەل مە
 مە ئەف چەندى لەفظى شىرىن چىكىن
 مە هيقى ژ نۇظەرگانى عەزىز
 نەكىن حەرفىگىرى^(۱) ل من شاعرى
 ژ هجرى تۈزى قەلبى من رەخنەنە
 وە ھەم تازە نوبارى باغانى مەيە
 ژ پىشى نەما من خەطا و صەواب
 ئەگەر چ غەزەل من نەبۇون مەعنەوى
 ژ بۆ خاطىرى وي برايىن عەزىز
 مە تەسمىيە كر ئەمۇب (روض النعيم)
 مەبە مۇخطئى ھىچ كەس زىنەر
 عەمەل كن ب قەولى شەھى (لا ينام)

(۱) د دانەيا (قوغى) دا: صەرفگىرى.

(۲) ژ ۋىن گۆتنى وي بۆ مە ئاشكەرا دېت كو بەرى ۋى كىتىبىن، وي چو كىتىب نەدانابۇون، مەعنە: (روض النعيم) ئىكەمەن كىتىب بۇ وي نېسىسى، ژ بلى ھەماردەكى شەرىن جودا جودا.

(۳) يەعني: ئەگەر گۆتنى مە يا دورست نەبىت ژى تانى لىن نەدەن، د بەر را بېزۈن و گوھدارىن بۆ نەكەن، وي بىكەن ياد ئايىتى دا ھاتى: (وَإِذَا مَرَأَوْا إِلَيْهِمْ رَوَأْكُمْ) (الفرقان: ۷۲).

دوعا کن ژ بژ من گەلی ناظران
ئیلاھى تو رووحى نەکى شەرمىسار
قەھوی مام د بن بارى ذەنبى گران
کەپ ولال و گىرە تو نىنە مەدار

بند سادس

در طلب امداد از ساقی و موغنی

ل من جه مع بونه ز غه سه ئولووف
دو سيكان بده من کو بژت که لام
جه مع بونه سه ر من ههزار کوهه غه
مه لول و پهريشان و زارم گه لک
ب ره نگئ خوه ياقوتن سه يال بى
هزين مامه بى يار و بى کس قمه او
ژ هجري ل جه رگ و ل دل شوعله دا
مه ئحیا که ديسا ب جامه ک شه راب
ژ غه يري ته نينه مه فهرياده س
بده من کو نوو بم شه باب و جوان
ل شه مسا مه عهوره و هرده صه حهو که
بده بادئي نابي شه که ر مه ذاق
کو قه لبي مه دهوران بکت و دک حواب
بده من ب ئه کواب و رطلى گران
ب کويي مه زن ئه ز دبم نه شئدار
بده من کو ئه ز پى ب بم سورخ رهو
وه ليکن شه رابي نه قيي چو دور
د ئشائى شه ران چ بى شه رم بم

وهره ساقی جامی جم بی وقوف
شہر ابھ ک عهقیق ئه رغه وانی ب جام
کھرہم که مهیں نابی دھر جامی جم
ز هجرا حمیبی، ز جھورا فھلہ ک
بده من شہر ابی کو پر ئال بی
ز ئه کداری چھرخی موقعہ نہس قھوی
تو زانی چ ئاگر د قھلبی مه دا
ئه مان! بیوم ز هجری نگاری کھباب
مه قھصہ بکم شاعری چھند نہفہس
وهره ساقیا بینہ رطلی گران
عہلاماتی بیری ز من مه حو که
وهره همی وهره ساقی سیم ساق
بده ساقیا جامی صافی شہر اب
ز دھستی خوہ باقی ئه قان ساغھر ان
نر زانم ب ئه قداح و ساغھر تو جار
وهره ساقیا بادھئی تازہ دوو^(۱)
بده ساقیا جامی لھب ریزی پر
بنی رہ د وہ قتا کو سہر گھرم بم

(۱) دانه‌یا (فهیمی، نامه‌دی) دا: روو، هاتیه.. و (دو) ب فارسی ب رامانا (ب لهز و بهز) دئیت.

مهکه سستکاری نهیم ئەز صەبۇر
 دکن ئىشىاقى عەرەب رۆم و كورد
 پەريشان و سەرگەشتەئى فورقەتم
 نەشىم نەظم كم بەيت و شعر و كەلام
 چىكى دل ژەجرى پىر (أز) ئەلماب
 ھونەر من نەمايىھ ژەدەست فورقەتى
 بەدە جامى مەى دا طەرەب بىتە من
 مومەززەج بکە بادە با ئابى گول
 سەبەب بىت ژەبۇ جونبىش و فەرھى من
 بىنېرە كەلامى چەقىرى كم
 خەفيف بن ھنك زەخم و ئەكدار و كەھى
 نەظم كم چەبىياتى صاحب كەمال
 بەدە بادەئى وەك طباعى سەلىم
 ژەمەيىخانەئى بىنە ئابى عەقىق
 بەدە ساغھرى بادەئى ئەلمەدد
 پەياپەي بەدە جامى مەى بىنە ھەراس
 ژئەغىارى خالى حەبىب ھەمبەرە^(١)
 مۇكەررەر كە ساغەر ب پىنج و ب شەش
 وە ياخود پەريشان بىم زار و پەست^(٢)
 ھەلا چە لەدەت دکن دەر سەھەر
 بەدە من كوئەز پىن بكم ئەفتخار

وەرە ساقىيا ئەلەجەمل بىنە فوتۇر
 بەدە ساتگىنى موصەففا ژە دورد
 ژئەكدارى دونىا نەما طاقەتم
 ئەگەر عەونەتى من نەكى توب جام
 ۋەكۈز ئاتەشى من ب جامەك شەراب
 وەرە ساقىيا زۇو بکە ھەممەتى
 دلى پىر ئەلەم ب ئاتەش و پىتە من
 ھەزار خار و شەمۆكىن ژەجرى د دل
 بەدە من كو مەرھەم بە بۇ جەرھى من
 خىالى نىگارى كوتەصویر كم
 كو ئىحسان كى بۇ من ب چەند جامى مەى
 طەرەب بىتە قەلبىم پەس (أز) قىيل و قال
 وەرە ساقىيا قەط مەكە خەوف و بىم
 ژەبۇ من غومۇوم و ھومۇمن رەفيق
 ل سەر قەلبى من بارى غەم بىنە دد
 ژە فورقەت نەما من قوا و ھەواس
 چو ئىشىب شەبى عىشرەتى دلبەرە
 مۇنەغۇھەص مەگىيەرە ئەۋىزى وەقتى خۇوش
 نىزانم كوتەصویرى وەها بىتە دەست
 شەقىن مەھەمى حاملىن سەرتەسەر
 وەرە ساقىيا ئاتەشى ڈەوقەدار

(١) د دانەيا (قۇغى) دا: رەھبەرە.

(٢) د دانەيا (قۇغى) دا: مەست، ھاتىھ.. و (پەست) ب فارسى ب رامانا (كىيم بەها) دئىت.

بهیان کم هنک حاله‌تی عاله‌من
 ژ که‌یفا دلی خوه چ جهولان بکم
 حه‌سده کن ب باطن ب ظاهر ژ من
 م ژی پر همها که ب مثلی حواب
 بکم ره‌هنی باده د مه‌یخانه‌ئی
 ب لهز من خوه ئاقیتیه دیری موغان
 بکم صه‌رفی باده قه‌لیل و که‌ثیر
 که‌سی مه‌ست بت نینه شه‌رم و فه‌دی
 بکه ده‌سته‌گیری ب جامه‌ک شه‌ریف
 ل دل دا شه‌کت ده‌رگه‌هی مه‌عرفت
 ب ته‌شیبی سووراخی زه‌ببوری نیش
 کو نه‌ظمی دریز کم ب مثلی طه‌ناب
 ژ عه‌قل و خرده جومله خالی بکه
 ژ طووفانی غم من خه‌لاص که چو نووح
 نه‌ظم کم چ ئه‌شعاری دووری دراز
 ژ بؤ دل بیت که‌یف و بؤ دل فه‌ریح
 ژ ئه‌علایی گه‌ردون عالم بمه‌که‌شهم
 ژ بؤ قه‌لبی خه‌سته وکی جانه ئه‌مو
 خمه‌ردم ژ سه‌ر سه‌طحی چه‌رخی نه‌هم
 د مه‌یخانه‌ئی ده دکت ئه‌مو مه‌قام
 موریدی مه‌ی و ساقی و جام بم
 بی‌یژم ژ بؤ ته که‌لامی دخوش
 کو نالنده کم ئاش‌کارا عیان

سوار بم ل ره‌خشی وکی روسته‌من
 وکی په‌هله‌وان روو ب مه‌یدان بکم
 موقابل نه‌بن هیچ شاعر ب من
 وده ساقیا بینه جامی شه‌راب
 کو سه‌ججاده و خه‌رقه و سه‌بجه‌ئی
 ژ ئه‌کداری دونیا مه کیشا ئه‌مان
 که‌ردم که ب من چه‌ند جامی که‌بیر
 بکم که‌شی ئه‌سراری دل بی خودی
 ئه‌له‌مدارم (أز) هجری یاری ظه‌ریف
 بده ساقیا ئابی ئاته‌ش صفت
 د دل دا هه‌نه ره‌خنه و زخم و ریش
 بکه سه‌ددی ڦان ره‌خنه‌یان ئه‌ز شه‌راب
 ب جامی تو من لائویالی بکه
 بده ساقیا باده‌ئی پر فوتووح
 گوشاده بیت بؤ مه ده‌رگاهی پاز
 بده ساقیا ئه‌رگه‌وانی قه‌دح
 کو چه‌ند جورعه‌یان ئه‌ز ژ ساغه‌ر چه‌شهم
 بده ساقیا مه‌ی کو درمانه ئه‌مو
 بده دا ب یومنه‌ش خه‌لاص بم ژ غه‌م
 بده ساقیا بکره مه‌ستی مودام
 د خوازم د عالم د به‌نام بم
 کو بی‌خود بم (أز) جامی بی غلل و غهش
 بدم ده‌ستی سه‌ر خامه‌ئی بی زمان

دماگى خردد تا ئىبىد خوش بكم
 ضىبەط كم مەصادقى كەلام ئاشكار
 كو سەرگەرم بىم نۇو ب جامەك شەراب
 كو گۈوينىدە بىم شۇيمى طۇوطى تەمەيز
 خەبەر دم ژئەننواعى بەھىنى دەلال
 لەذەت بىن دماغا منى بىن نەوا
 بىرىزم دورى مونتە ئەظەم بىن عەددە
 بىدە جامى مەى جامى مەى (و السلام)
 نەظەم كە ل ئاھەنگى طەنبىور و عىوود
 نەظەم كە ژ پەردان عراق و حجاز
 ب عىشقا نگارى عەلەمەدارم ئەز
 دبىم سەرتەسەر ئاتەش ئەز ئىشىتىاق
 كو باشىزم ئەز خرقە و سەبھەئى
 بىيىزەل ئاوازى عىوود و رەباب
 سەھل بىت هنك نارى دوورى ل من
 موغەننى تو لىيىدە ل چەنگ و ل دەف
 د فەرىئى م د يارى من ھەر زەمان
 نەظەم كە ژ لۇئلۇئى ئەفەكارى من
 بىسۈزىم ل بەر تە ب مانەندى عىوود
 كو ئەم ژى بىنالىن وەكى مۆسىقار
 مۇشەررەف كە گۈوش ب ئاواز و دەنگ
 سورۇور و طەرەب تىيىدە نىينە تو جار
 بىيىزە ژ ئەھۇصا فى خالى د رەش

بخۇورەك ژ عىشقى د ئاتەش بكم
 دەرىنەم زەبانەك وەكى (ذو الفقارا)
 بىدە ساغەرەك (بەدَ كَلْ حَسَابُ)
 بىنۇوش ب عىشقى حەبىبا عەزىز
 ژ بۇ من قەبەت بابىن فەخر و كەمال
 شەرابا كوهەن بىت ل جەرەم دەوا
 ل مەيدان زەنم نەعرە شۇيمى ئەسەد
 ئەگەر مەى نەدى نابە ئىشاكەلام
 موغەننى تو ژى چەند مەقامى سورۇود
 ژ هىرا حەبىبى ئەلەمەدارم ئەز
 ئەگەر پى درىيىز بىت ل من ئەف فراق
 موغەننى وەرە ھەم ب سۈوز و ب ساز
 ژ ئەششارى من گۆتى وەقتى شەباب
 كو بىت فەرىئى من حالى بۆرى ل من
 وەرە ساقىيا بىنە جامى ب كەف
 ژ بارى غەمان پى گەرانم ئەمان
 د وەقتى جوانى ژ ئەششارى من
 درىيىزكە كەلامى ل ئاھەنگى عىوود
 بىدە دەستى سەر سازى ئاوازدار
 تو بەسطا مە بىنە ب ئاوازى چەنگ
 چىكە قەلبى مەقبۇوضە (ازا) ھەرى يار
 بىدە قەلبى كەيفەك ژ ئاوازى خوش

بهیانکم ژ بژ ته نوکاتی د هور
عهجیبی کو ئانینه سه ر من فراق
دلی من و کی خهرقه سه د پارهیه
ترئی رهخه ئه ز جهوری یاری شه باب
ب قهلب و ب روح و جه سه د هورم ئه ز
غه ضه ب گرت و ئاقیتمه کو وھی قاف
ژ قهلبی م ره سازی ته چارهیه
تهداروک بکه چند مه قامی نموا
ژ دل دهست ب نه غمات و ئاواز که
ب شویی ژ قهلبی مه ئالایشی
کو ئاواره مه ئه ز ژ یار و دیار
رەفع که ژ من فکری دونیائی دوون
ب سازه ک دهینه ئوصولم ژ جا
ب ئاوازی خوهش جه رگی من پاره که
طه ره بیته صووفی و زاھد هه مان
تەسەللی بده من ژ ئاوازی تار
ل دل من هن نه سه د هە زاران نشان
ژ بولبول چەمەنھا تری غولغوله
گەله ک ناری دووری شە دیده ل من
بده قهلبی من کهیف و فەرح و سورور
ب جوز نه غمە و سازی نینه بە دیل
ب ئاوازی چەنگ و مەقامی شرین
جگەرسووزم (از) داغی عشقی غەدار

کو بیت قهلبی من کهیف و بسط و سورور
بکم عه رضی بتو ته ب طه رز و لیاق
موغەننی و ده ده دی پسی چارهیه
ئەشان پارهیان هەر یە کی بی حساب
چ بیز ژ مە عشووقی پر دوورم ئه ز
بزانه کو یاری عەزیزی شە فاف
ژ هجرانی خوبان دلم پارهیه
موغەننی کو جائی کو جائی کو جا
موغەننی نه وايی طه ره ب ساز که
بده جه رگی من بە عضن ئاسایشی
موغەننی ئەزان سازی نه قشی بیار
نه وايی ک تو بکشینه ئه ز ئەندە رون
د عه دی ده ما یه ژ غمە هەر دو پا
موغەننی ئەشان جه رحی من چاره که
مەقامە ک بیز ژ مەقامە ک چونان
بده دهستی سه ر سازی ئاواز دار
ژ وان تاری گیسوبیی عەن بەرفشان
موغەننی کو جایی کو وھ قتی گوله
م ژی گول هەیه لی بە عیده ژ من
وھ کی بولبولان نه غمە بینه ظوھور
ل عاشق وھ کی غمە بیت ن شە قیل
دەمە ک خوننی من بیت نه جوش و کەلین
گەله ک بی طه ره بیومە ئه ز هجری یار

ژ خوممنی مه زن جور عهیه ک نووش بکه
 ژ من دفع که ئیش و دهد و ته عه
 نه ظم کر ژ ئاشاری عشقا مه زن
 موزه ییه ن بکه (از) مه قام و سورود
 بدہ سازی ناله ندہ ئنگوشتی دهست
 هلینه هنک دنگ و ئاوازی خودش
 ژ په رچم ژ گیسوویی ناشا ملان
 مه ترسه ژ گازنده لموم و عتاب
 تو دیسان فه رح بینه قه لب و دلم
 کو ئشا بکم شعر و بھیت و کتاب
 فه رامووش کم جومله شیب و فه راز
 بییشم که لامنی عه جه ب روو ب روو
 بکت رووحی من مهیلی (قالوا: بلى)
 نه شم نه ظم کم بھیت و شعران دراز
 ب جونیش به قه لبی حه زینی نه خودش
 طه ره بیته صووفی و شهیخ و مهلا
 که لامنی گوه ریار مه سرود کم
 بھیان کم شه مائی شاهنی رسول
 چسان نه ظم کم ئه ز موجه و هر که لام
 د گھل سازی ناله ندء و جامنی زدر
 کو ئشا کم ئه ز بھیتی شییرین ب ناز
 بھیان کم هنک گوتتی پر نه فیس

موغه ننی تو عوودی دھر ئاغووش بکه
 خو و ندا که دیسا مه بینه طه ره
 ژ ئه شعاری و هقتنی جوانی کو من
 تو ژنی بینه ئیرؤ ل ئاھنگی عوود
 ب ئموصافی چشمی رهشی نیم مهست
 ب عشقی ئه وی قامه تا فتنه و هش
 ژ زولف و ژ ئه گریجہ و کاکلان
 نه ظم که ل ئاھنگی عوود و ره باب
 تو زانی ژ عشقی و هکی بول بولم
 ته غه نسوم ته ره نسوم بکم بی حساب
 ب ره قص و طه ره بیم ژ ئاوازی ساز
 که ده ر جومله و ندا بکم نوو ب نوو
 بکه ش نه غمہ یه ک لیده سازه ک هملا
 هه تا نیتھ^(۱) گووش مه قاماتی ساز
 بدہ دهستی سه ر تاری قانوونی خودش
 بکه ش نه غمہ یه ک ئاشکار ئه صصہ لا
 زه مانه کو ئاغازی مه قصود کم
 بییشم که لامنی موعه ططھر چو گول
 هه تا گووشی من پر نه بت ئه ز مه قام
 و درن مو طرب و ساقیین پر ئه شھر
 لھ بالھب که جامنی بنالینه ساز
 ژ راوی نه قل کم موسه ل سمل حه دیس

(۱) د دانه یا (قزغی) دا: تبیته، هاتیه.. و (نیتھ) کور تکرنا (نیتھ) یه.

و هلی هجری دلبهر حجابی مهیه
مه کهیفه ک بداجوملهئی ئنس و جن
مه بهدنام بکرا د نیف خاص و عام
ب ئاه و فغان و گرین و ئنهنین
ب جامی شهرباب و ب ئاوازی تار
بکم ئیتدا نهظمی عالی نیشان
د ئنشائی شعران ده دهستم بگیر
که‌ر و لال و گیزه تو نینه مهدار

مه ئهف قودرەتی شعر و بەیتان ھەیه
ئهگەر ئهف حجابا نەبوبویا ل من
ھەچى شاعری ۋى زەمانى تەمام
و هلی دل ڙ جەورا نگارى شرین
تەسەللی بدن ۋى دلى ئاهیدار
کو تمسکىن بت قەلبى من يەك زەمان
خودا يَا ئغانەت بدی ئهف فەقىر
ئیلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند سابع

در بیان اشکال فخر عالم

علی الله علیه وسلم

رهوان برو ریوایهت ب تهشیبی جو
 شهـمـائـیـلـیـ سـوـلـطـانـیـ صـاحـبـ جـمـالـ^(۱)
 خـوـدـانـیـ سـهـنـهـدـ رـاوـیـ تـرـمـذـیـ^(۲)
 ژـبـوـ منـ رـهـ سـوـفـیـانـیـ ئـبـنـیـ وـهـکـیـعـ
 بـ تـهـ حـدـیـثـ ئـهـمـمـدـ بـ نـهـقـلـیـ خـبـهـرـ
 نـهـقـلـ کـرـ بـ ئـسـنـادـ وـ لـهـفـظـنـیـ قـهـوـیـ^(۳)
 سـهـنـهـدـ دـایـهـ عـیـسـاـ بـ نـهـقـلـاـ دـهـلـالـ
 ژـبـنـیـ مـوـحـهـمـمـدـ کـوـنـاـفـ ئـبـرـاهـیـمـ
 لـهـقـبـ مـوـرـتـهـضـاـ ئـمـوـ عـهـلـیـ یـیـ وـهـلـیـ

ژـئـوـسـتـادـیـ نـهـقـادـیـ ئـسـنـادـ گـوـ
 رـیـوـایـاتـیـ پـاـکـیـزـهـ ئـهـحـسـنـ دـهـلـالـ
 رـیـوـایـهـتـ ژـشـمـیـخـیـ رـوـاتـانـ قـهـوـیـ
 کـوـ تـهـ حـدـیـثـ کـرـ ئـهـفـ حـدـیـشـ رـهـفـیـعـ
 ژـسـوـفـیـانـ وـهـاـ بـرـوـ رـیـوـایـهـتـ ئـهـشـمـرـ
 ژـعـیـسـاـ ئـبـنـیـ یـوـونـسـ رـیـوـایـهـتـ ئـهـوـیـ
 عـوـمـهـرـ ئـبـنـیـ عـمـبـدـلـلـاـهـیـ پـرـ کـهـمـالـ
 عـوـمـهـرـ نـهـقـلـ کـرـ ئـهـفـ رـیـوـایـهـتـ عـهـظـیـمـ
 سـهـنـهـدـ گـرـتـ رـاوـیـ ژـنـهـقـلـاـ عـهـلـیـ

(۱) دـانـهـیـاـ (ثـامـدـیـ) دـاـ: صـاحـبـ کـهـمـالـ.. وـ دـانـهـیـاـ (قـوـغـیـ) دـاـ: ئـهـحـسـنـ کـهـمـالـ.

(۲) تـرـمـذـیـ بـاـیـنـ عـیـسـایـ مـوـحـهـمـمـدـیـ کـوـرـیـ عـیـسـایـنـ سـوـلـهـمـیـیـ، خـلـکـنـیـ (تـرـمـذـیـ) یـهـ وـئـمـوـ باـزـیـرـهـکـنـ کـهـفـنـهـ دـکـهـفـتـهـ سـهـرـ لـیـثـاـ رـوـبـیـارـیـ (جـهـیـحـوـنـیـ)، لـ سـالـ (۲۱۰) مـشـهـخـتـیـ بـوـیـهـ وـ لـ سـالـ (۲۷۹) مـرـیـیـهـ، گـمـلـهـکـیـ کـتـیـبـهـنـهـ یـاـ ژـهـمـیـیـانـ نـاـنـدـارـتـرـ کـتـیـبـاـ وـیـ یـاـ حـدـیـسـیـیـهـ ئـمـوـاـ بـ نـاـثـنـ (سـنـنـ التـرـمـذـیـ) دـئـیـتـهـ نـیـاسـینـ، وـکـتـیـبـهـکـ لـ دـوـرـ (الـشـمـائـلـ الـمـحـمـدـیـ) هـمـیـهـ.

(۳) شـاعـرـیـ لـ قـیـرـیـ دـوـ سـهـنـهـدـ تـیـکـهـلـیـ ئـیـکـ کـرـیـنـهـ، وـئـمـوـاـ دـ (سـنـنـ التـرـمـذـیـ) ۳۶۳۸ وـ (الـشـمـائـلـ الـمـحـمـدـیـ) ۷ دـاـ هـاتـیـ ئـهـمـمـدـیـ کـوـرـیـ عـهـدـهـدـیـ وـعـهـلـیـیـ کـوـرـیـ جـهـجـرـیـ وـمـوـحـهـمـمـدـیـ کـوـرـیـ حـوـسـهـیـیـ ژـعـیـسـایـنـ کـوـرـیـ یـوـونـسـیـ ژـهـدـگـوـهـیـزـنـ، وـئـمـوـ ژـعـمـهـرـیـ کـوـرـیـ عـهـدـلـلـاـهـیـ ژـهـدـگـوـهـیـزـتـ، وـئـمـوـ ژـئـبـرـاهـیـمـیـ کـوـرـیـ مـوـحـهـمـمـدـیـ (ژـنـهـفـیـیـنـ ئـیـمـامـهـ عـلـیـیـهـ) ژـهـدـگـوـهـیـزـتـ، وـئـمـوـ ژـئـبـرـاهـیـمـیـ ژـهـدـگـوـهـیـزـتـ، وـقـیـ ئـبـرـاهـیـمـیـ ئـیـمـامـ عـلـیـیـ نـهـدـیـتـبـوـوـ، لـمـوـ سـهـنـهـدـاـ حـدـیـسـیـ وـدـکـیـ ئـیـمـامـیـ تـرـمـذـیـ بـ خـرـثـیـ دـبـیـرـتـ) یـاـ (مـوـنـقـهـطـعـهـ)، مـهـعـنـاـ: ئـسـنـادـ یـاـ قـهـوـیـ نـیـنـهـ وـدـکـیـ شـاعـرـ دـبـیـرـتـ!

دکر مورتەضا ئىز ژ حکمەت خەبىر
 د وەصفى ئەھوی صەدرى صاحب كەمال
 كو بائىن بتن ئەھو ژ ئەھلى زەمان^(۱)
 كو دا نەفرەتى ژى نەكىن ناظرۇون
 ل نك ئەھلى دل وان سەفافەت ھەيە
 ژ ئەھىصافى نەقص و عویسوب و رەدا
 كو دانىتە سەر عەيىب و نەقصى زەمان
 ژ بۆ ذاتى بى مىل دوشمانە ئەھو
 ژ بۆ ذاتى پاكى خوه كر ئختىار
 ل سولطانى عالىم بىكىن حاشە حاش
 ژ طۇول و قىصرەرەدۇوان پاك بىو
 ل وى ئختىار بىویە (خىر الامورا)
 كو جەعدىن قەطەط بىتە گۆتن ل وى
 مۇيىت تازە خۇمرى دەتەن ظۇھۇر
 ژ مەنكىب نە بۆزى مۇيىت پې ئەشەر
 ببۇنا مۇفەرەدق ل وەجھى ب ضەھەر
 يەكى راست وىيەك چىپ مە ئەف زانىيە^(۲)
 موسەددەل^(۳) دىگىرال وەجھى شەفەق

كو وەصفى رسۇولى خەدايىن كەبىر
 وەا دى بگۆتا ژ ئەھو وەل مەقال
 نەبۇو فەخرى عالىم درىزەك چونان
 نە چەندان طەویل بۇ ژ عادەت بىرۇن^(۴)
 چكى ھەر درىزەن حەماقەت ھەيە
 موقەددەس بىو ذاتى حەبىبى خودا
 نە كورتە ژ ھەر كەس قەصىرەك عىيان
 چكى ھەر كەسى كىن ب فەتتەنە ئەھو
 خودا ئەھو حەبىبى خودىيى نازدار
 نەھىلا چو كەس عەيىب و نەقصا ب فاش
 وەلى ژ بەھەر و ئەھىسەط و چاك بىو
 وەلى فەخرى عالىم تەمام بۇ ژ نۇور
 مۇيىت تازە طاھەر نە رەش بىو وەكى
 نە كەز بىو نە سۆز بىو مۇيىت سادە نۇور
 دەت ناف ملىن طاھەر مۇيىت سەر
 مۇيىت پېش ئەنى گەر ب طەبعى خوه ئەھو
 دو فرقە دىكىر ئەم مۇيىت ناصىيە
 وەگەر ئەم ب طەبعى خوه نەبۇا دو شەق

(۱) ئەف سالۇخەتىن پىنځەمېرى - سلاڭ لى بن- شاعرى ب چەند دەستکارى و تەعلىق فە ژ حەدیسە ئىمام عەلى وەرگەتىنە. و ئەف حەدیسە ئىمامىن (بەيەقى) ژى ۋەدگۈھىزت.

(۲) د دانىيا (قۇغى) دا: بىدون.. ھاتىيە.

(۳) د دانىيا (قۇغى) دا: مە ژى زانىيە..

(۴) د دانىيا (قۇغى) دا: مۇدەللا.

ل دۆر نەرمى ئۇذنى دبۇويە گەلەك
وەلى سىيەل و قۇور و بى سور نەبۇو
مۇدەوودەر بىيىزى نە كولۇشوم بۇو
نەبۇو وەجەن وەك صۇورەتى جەدەللى
ب ۋى طەرزى دانىن قيافەت قەدىم
دەلالەت ل جەھلى دەكت (لا جرم)
ل ذاتى كۇ عالىم ب علمان ھەمە
رىيوايمەت وەا تىتە گۆتن ب ڦوو
ھەبۇو فەخرى عالىم دو خەددى ئەسەيل
مەلىحىتر دزانىن ئەسەيلى عەظىم
ھەبۇو تىيەتەدويرى جۈزئى ھەمەن
خودا چىتىرى ئەو صەدرى عالى نىشان
نە بۇوشناق وېنى چاشنى بۇو گەلەك^(۱)
ل ۋى طەرزى ڦوو نالەذىزە قەھوى
چىكۈنىنە وەجەن وسان قەط ئەشەر
كۆچى بىت ل شەكلى سەھاد و عەجمەم
نە ڦەنگى كۆگرتى و ئەسەمەر بىتەن
سېپى بۇو ب سورخى مۇشەررەب ھەما
چ لەذىدەت دەت سورخەئى با سەھىد
وەكى قورصىنەيىشى د لەيلى بەدر
ب تەشىبىھى رېزىت د نېيىش ئاسمان
ب عىشقى دبۇو جەرگ يەكىسىر كەبىب

ئەگەر شانە نەكرا موى سەر گەلەك
ل وەجەن مۇنەمەودەر لەم پەر نەبۇو
نە (منتفح الوجه) ئەمە طەرۇوم بۇو
ب مەعنە وەا تىتە گۆتن جەلى
چىكۈنە صاحبانى طباعى سەلەيم
ھەچى وەجەن تەدويىر بىت چۈن درەم
چىسان ئەمە دەلالەت بىت قائەمە
نەبۇو خەددى ئەنۇور بلندىر ڦۈرۈو
د بەخشا شەمائىلى شاھىن جەمەيل
ل نك ئەھلى طەبىعى سەلەيمى سەلەيم
وەلى وەجەن شاھىن جەنەن يەقىن
نەيەيەت د حوسن و مەلاھەت وسان
نە وەجەن مۇنەمەودەر سېپى بۇو گەلەك
كۆبى خۇون بىت ئەمەقى پەر سېپى
نە كەڭى سېھەط بۇو نە پەشكى قەمەر
تەحاشا ڦەنگى رەسوللى قەدەم
نە لەونى كۆپەر سۆر و ئەھمەر بىتەن
وەلى ڦوویىن پاكىزەئى موصەطەفا
نە مەخفى ل نك ذى طباعى مەجىد
تەلەئلۇء دەك وەجەن پاكىن صەدر
شۇعاعى دىسۈرەن دچۇو ڦىن چۈنەن
ھەچى ئەھلى ئىمان بىدىتا حەبىب

(۱) د دانەيا (قۇرغۇ) دا: چاشتى و گەلەك.

(شـدـید سـوـاد السـوـاد)ـای دـهـلال
 شـرـینـتر ژـچـهـشـمـیـ جـهـمـیـعـیـ کـهـسـان
 دـوـ چـهـشـمـیـ دـشـهـهـلـاـ موـکـهـ حـمـلـ بـ نـوـور
 گـرـ وـ ئـهـدـعـهـجـ وـ نـشـمـیـ چـیـکـرـ خـوـدا
 ژـ نـوـورـاـ ئـهـزـدـلـ بـوـوـ موـکـهـ حـمـلـ دـوـ چـاـفـ
 وـهـکـیـ هـهـفـ دـدـیـ پـاـشـاـهـیـ رـوـسـوـلـ
 چـکـوـ نـوـورـ وـ ظـهـلـمـهـتـ وـهـکـیـ هـهـفـ دـدـیـ
 بـکـتـ نـمـوـعـیـ ئـنـکـارـیـ خـاـصـصـیـهـتـیـ
 سـهـرـیـ پـیـسـیـ وـیـ لـاـتـقـیـ (ذـوـ الـفـقـارـ)
 فـهـصـلـ بـوـوـ مـوـبـانـیـ دـوـ بـوـرـوـیـ تـهـمـیـزـ
 دـبـرـیـنـ ژـ هـهـرـدـوـ شـهـقـیـ هـهـرـدـوـ چـاـفـ
 دـ نـیـفـ هـهـرـدـوـ بـوـرـوـانـ دـهـ مـوـوـ تـیـ نـهـبـوـ
 ژـ بـوـرـوـیـ بـهـلـهـجـ رـاـدـکـیـشـنـ طـهـرـهـبـ
 ژـ بـرـقـهـرـ وـ حـرـسـیـ وـیـ نـیـشـانـهـ بـوـ
 لـ نـیـفـ ئـهـبـرـوـانـ رـاـدـبـوـوـ مـثـلـیـ تـیـرـ
 غـهـضـهـبـ چـوـنـ بـگـرـ تـاـ ژـ قـهـمـوـمـیـ لـهـعـینـ
 حـهـبـیـیـ خـوـهـ یـیـ ئـهـکـرـهـمـیـ نـازـدـارـ
 نـهـکـیـ (عـبـدـرـهـ حـمـانـیـ)ـ مـهـحـزـوـوـنـ توـ
 نـهـکـیـ توـ مـوـحـهـمـمـدـ سـرـاجـیـ فـهـقـیـرـ^(۱)
 ـفـهـمـامـهـ دـبـنـ بـارـیـ ذـنـبـیـ مـهـزـنـ
 دـ وـیـ رـوـوـزـیـ دـلـسـوـوـزـیـ حـهـشـرـ وـ جـهـزاـ
 ـفـهـمـامـ ئـهـزـ دـبـنـ بـارـیـ عـصـیـانـ ئـهـسـیـرـ

دوـ چـهـشـمـیـ دـشـهـهـلـاـ بـ شـوـبـهـیـ غـهـزـالـ
 (شـدـیدـ بـیـاضـ الـبـیـاضـ)ـایـ وـسـانـ
 بـهـلـهـکـ چـاـفـ وـ رـهـشـ مـهـرـدـهـمـهـکـ پـرـ وـهـقـوـوـ
 دـرـیـژـ دـوـوـچـکـهـ چـهـشـمـیـ شـاهـیـ هـوـداـ
 تـرـبـیـوـوـ ژـ مـوـزـگـانـیـ ئـهـطـوـهـلـ دـوـ چـاـفـ
 ژـ پـیـشـ ژـ پـاـشـ ژـ بـزـانـهـ ژـ دـلـ
 بـ رـوـژـ وـ بـ شـهـفـ هـهـرـ وـسـاـ یـهـکـ دـدـیـ
 ئـهـگـهـرـ یـهـکـ ژـ ئـهـهـلـیـ شـهـقاـ مـحـنـتـیـ
 ژـ بـنـیـ یـوـمـنـیـاـ وـیـ زـهـبـانـیـ غـهـدـارـ
 دـوـ بـوـرـوـیـ مـوـبـارـهـکـ ئـهـزـهـجـجـ وـ عـهـزـیـزـ
 کـوـ یـهـعـنـیـ رـهـشـ وـ نـازـکـ وـ دـوـوـفـ زـرـاـفـ
 بـ خـوـهـ هـمـ زـرـاـفـ وـ قـهـرـنـ تـیـ نـهـبـوـ
 چـکـوـ صـاـحـبـیـ طـهـبـعـیـ قـهـمـوـمـیـ عـهـرـهـبـ
 دـ نـیـفـ هـهـرـدـوـ بـوـرـوـانـ دـهـمـارـهـکـ هـهـبـوـ
 دـهـمـاـ قـهـهـرـ بـهـهـتـاـ رـهـسـوـولـیـ کـهـبـیـرـ
 تـرـثـیـ خـوـوـنـ دـبـوـوـ ئـهـوـ دـهـمـارـاـ یـهـقـیـنـ
 خـوـدـایـاـ نـهـگـیـرـیـ ژـ مـنـ قـهـهـدـارـ
 بـ حـهـقـقـیـ ئـهـوـیـ ذـاـتـیـ تـهـ ئـیـ بـنـ چـوـوـنـ توـ
 ئـهـگـهـرـ دـهـسـتـهـگـیـرـیـ نـهـکـتـ ئـهـوـلـ مـنـ
 بـ بـوـعـدـاـ رـهـسـوـولـیـ کـهـرـیـمـیـ هـوـداـ
 ئـهـگـهـرـ ئـهـوـ نـهـبـتـ دـهـسـتـگـیـرـیـ فـهـقـیـرـ

(۱) ئـهـفـ مـالـکـهـ وـیـاـ دـ دـوـیـفـ دـاـ بـ تـنـیـ دـ دـانـیـاـ (فـهـهـمـیـ)ـ دـاـ هـاتـیـنـهـ.

شەفاعەت بکت رووھىيى پر ئەلەم
 بەيان كم ب شىرىنى خاصصىيەتى
 وەصف كم ئەمۇي جەبەتى ئەنورى
 (١) كو جەبەت بۇو تەشىمى يەك لەوحى سىم
 ئەشەعى دىنۇرىن ل سەر بى حساب
 وەسیع و سېپى بۇو ئەمۇي ئەحسەنلى
 وەكى بەرقى خاطف ب ئىشراق بۇو
 جەبىنى موصەفدا چ ئايىنە بىن
 عيان لى تەلەئلوە دكت بەرقى نۇور
 ژ نۇورا خودا ئەنف بۇو ظاھەرە
 موزدىيەن ب نۇورا خودايىن عباد
 ئەمۇي ئەنفى نۇورىنى پر ئەحتشام
 ژ نېش ھندى جۈزئەك بلند بۇو ئەمۇي
 دەلالەت ل مەدھى دكت ھەر زەمان
 كو سەر ئەنفى نۇورىنى شاھى ئەمەن
 سوٹۇوع لى دكىر ئاشكار ئاشكار
 موشەعىشەع دىيتىن وي نۇورى گران
 مونەوودر تىرى (از) كەلامى بەدىع
 ل سەر لەفظى ئەفصح ل نك نىس و جن
 فراغەت نېبۈرى ل وي با ذكىر
 موصەووەغ ژ نۇورا خودايىن مەجىد

وەلى من ئومىيەدە ژ شاھى حەرم
 وەرە ئەمەن بچنە سەر قىصەتى
 چ ئەھوەل قەلەم بىت رەوان سەر سەرەت
 وەا ھاتە گۆتن رىوايەت عەمەم
 وەيا خەود وەكى قەطۇعەيەك ماهى تاب
 نە زەم و بلند و نە تەنگە ئەنلى
 ئەمۇي جەبەتى پاكى بەرقاق بۇو
 وقۇوع بۇوبۇو جەبەت د نېش دو جەبىن
 وەسیع بۇون جەبىنى موبارەك ظۇھۇر
 ژ جەبەت حەتا شارىنى طاھەرە
 درىژ و زراف ئەنفى نازك نەاد
 قەمۇي راستەكى جەدەللى بۇو تەمام
 وەلىكىن نەبۇو جوملەئەش موسىتەمۇي
 ل نك ئەھلىنى علمى قيافەت عيان
 رىوايەت ژ راوى مە زانى يەقىن
 ھەبۇو نۇورەكى مولتەمەع شوعلەدار
 ژ نېزىك و دوورى تماشاكەران
 موبارەك فەمىنى طاھەرە وي ضەلىع
 دەلالەت دكىتن دەھانى مەزىز
 لسانى موبارەك ژ حەمد و شوکر
 دران فەرق و صاف و عەجائب سەھىيد

(١) تەشىمەكىندا رەنگى دىمەن پىغەمبەرى - سلاڭ لى بن - ب رەنگى زىقى، د وى رىوايەتى دا ھاتىيە يا ترمذى ژ ئەبۇو ھورەيرەمى ۋەدەكەھىزىت د (الشمائىل النبوية) دا ل بن زمارا (١٣).

هەچى ئەو بىدىتا دبوو دەرداك
روايىت ب ئىسنانى صاحب ئەڭىر
دكەت نىڭ خەبەردان و بەحىت و كەلام
شۇغاچى د نۇورىن ژ ئەنۇر فەمى
عەجائب د نەشمى و پىر ناز بۇو^(١)
كەنەپەر ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن
د تارىك و رەوشەنلىنى صوچ و شام^(٢)
كەشىف و سياھ و مۇنەدۇر ھەبۇو
مۇدەدۇر موساوى ژ نۇورا جەلال
ژ گەرددەن نەبۆرى بىزان ئەي ئەدىب
دەلالەت دكت ئەمەل نەقصا عەقل
ژ نەقص و عوپۇبان ژ تىشتى ئەمەيم
ژ نۇورا ل گەرددەن دل ئەنۇر بىن
كەلامنى ب ئىسنان و پىر (أزا) ئەڭىر
نەيەيت ب ئىشراق و حوسن و قەبۈول^(٣)
ب ھەيئەت عەجەب گەرددەن ئەحسەنەش
كەنەپەر ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن
و ھەلەت مۇشەببەھ ب ھەيئەت دېت

فەلەج بۇو د تەننظىمى ئىسنانى پاڭ
ب ۋى طەرزى فەرمائى راوى خەبەر
كۆ وەقتا حەببىنى شەھىن (لا يىنام)
مۇسلمان و كافر دىيتىن ھەمى
وەكى شۇغۇلەئى خۇر لەھەب ساز بۇو
ھەچى نااظران لى دىيتىن عەيان
تەلەئلۇء دكىر وەقتى بەدئى كەلام
ئەمۇ لەھەب تازە مۇدەدۇر ھەبۇو
رەش و پىر شەعەر نەرم و تازە دەلال
ئەمۇ لەھەئى نۇورى دارى حەببى
چىكەن لەھەب بەطۇول بىن بىن مەل
مۇنەززەھ كر ئەو ذاتى رەببى كەريم
وەرە ئەي قەلەم وەصفى گەرددەن بىن
ژ راوى وەا ھاتە گۆشىم خەبەر
نە قالىن نە بارىكە عونقى رەسۈول
قەھى مۇعەتەدل مۇستەمۇي گەرددەنەش
ژ راوى وەا بۇو روایىت رەواج
نەكۆ حاشە تەشبىھى صۇورەت بېت

(١) ئەقە ئىشارەتە بۆ وى حەدىسى يا ترمذى ژ ئىن عەببىاسى قەدگەھىزىت د (الشمائىل النبوية) دا ل بن ژمارا

(٢) و تىدا ھاتىيە: ﴿كَانَ رَسُولُ اللَّهِ أَلْفَلَ النَّبِيَّيْنَ، إِذَا تَكَلَّمَ رَئِيْسُ الْكَلْمَنَاتِ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ ثَيَّابَاهُ﴾

و بېيەقى و طەبەرانى ژى ۋىنى حەدىسى قەدگەن، وئەمۇ - وەكى زانا دېيىش - حەدىسى كا (صەھىحە).

و (فەلەج) د ددانان دا ئەمە ددان دېتىك فې بن.

(٣) بېيەقى ۋىنى چەندى ب سەنەددەكى دورىست ژ ئىيام عەللى قەدگەتىت.

(٤) ۋىنى حەدىسى ترمذى و بېيەقى و طەبەرانى ژەندى كورى ئەببۇر ھالەي قەدگەھىزىن.

ژ نوورا خودا بورو نه (أز) ئاب و خاڭ
 نه مەغشوش و كەم وەزىن و ناقص بتن
 وەسیع و فەرەھە صەدرى پاڭى نەبى
 وەلىيڭن چ فەرقە ژ وى تا حەریر
 دەلالەت ل جىوود و شەجاعەت دىكت
 ئەمۇي وەصف لى (أشجع الناس) بورو
 (سواء البطن) بورو د گەل صەدرى ئەمۇ
 نە زىك زىدەتىر بورو ژ سىنگى لەطىف
 وەلى (عارىي^(١) الشى) هاتە نظام
 مۇوەھىصەل ب مۇويىن مۇنەوەر چو خەط
 ب جوز خەطلىقى مەھوصۇف مۇو لى نەبۇو
 طەویلەك شىرىن بورو هەتا ھەردو دەست
 درېش و ب مۇو بۇو وى زەندى تەمیز
 مۇوەششەح مۇزەيىھەن ب مۇو بۇو ذراع
 ھەمى جىوودى عالىم ژ وى دەر ووجۇود
 عەجەب لىن و نەرم و فەرەھە دەستى وى
 سېپىد و دەلال و لەطىف و چو گول
 كەفىن واسعە خاڪىسىنى وى سەخا
 زرافبۇونە ئەنگوشتى شاھى ئەمەن
 روایەت وەا كەر علمدار^(٢)

سېپىد و مۇصەففا وەكى سىيمى پاڭ
 سېپى شۇمۇي سىيمى كو خالص بتن
 (عريف الصدر) وەصفى پاڭى نەبى
 عەجەب رەوشەن و نەرمە مىڭى حەریر
 ھەچى صەدرى وسەعەت ئەئەت بكمت
 چكۇ خالى (أز) غىشىش و وەسواس بۇو
 بەطن مۇستەمۇي بۇو د گەل صەدرى ئەمۇ
 نەسینە بىندىتىر ژ بەطنى شەریف
 ئەعالىئىنە صەدرى ب مۇو بۇو تەمام
 ژ سىنە ھەتا ناۋى ئەرىيەك نەمەط
 ل بەطنى مۇوارەك ئەبەد مۇو نەبۇو
 درېش بۇو ملى طاھەرە پىر دورەست
 خوصۇوصا كو زەندى حەبىبى عەزىز
 چكۇ رەنگىن صاف و سېپى بۇو ذراع
 درېشنى دەلالەت دىكتىن ل جىوود
 ژ دىياجىن نەرمەتىر كەفىن دەستى وى
 مولەحەم كەفىن دەستى فەخرى روسول
 فەرەھە مۇستەمۇي كەفەن شاھىن ھودا
 ئەصابع درېش و مولەحەم لەيىن
 ئەنەس ئىنى مالك صەحابىن كوبار

(١) د دانىيە (قۇغى) دا: (عادى) ھاتىيە.

(٢) بخارى (٦٠٣٨) و موسىم (٢٣٠) و ترمذى (١٥٠٢) ژ ئەنەسىن كورى مالكى قەدگۈھىزىن، دېيىشىت: 《و لا
 مىست خرا ولا حەریرا ولا شىئا كان ألىين من كف رسول الله صلى الله عليه وسلم》 و شاعرى ئەف گۆتنىا
 خۆز ژ قىنى حەدىسىن و درگەرتىيە.

نەرمەر ژ دەستى رەسولى كەيىر
 هەمى دا حەبىيى خود بىن نەقص و عەيىب
 ل نىشا فەلەك قورصى مەھ بۇ دو نىم
 ئەمۇ شاھى پىر ن سورىن كولاه
 (۱) ل جەرگى كوفاران ھەزار جەرەح و زام
 كەتن بن لباسى شەھنەشاھى جان
 ب دەركەتنە دەرۋە ب عزز و ئەدەب
 ئەمۇ قورصى مەھ مۇتەصل بۇ چو گول
 عەجەب كر تەكەللىم ئەمۇ قورصى مەھ
 ژ موعجز تەھبىيور ھەم ئىنس و مەلەك
 ب نەقلا تەواتر كەتە صەحەتى
 ژ بەر تەشىنەكى راھ و چارە نەبۇو
 كو دەعوەت بخوازى ژ رەبىيى جەلەل
 ژ نىف پەنچە دەرىبۇون جوھ و جۆيىار
 ۋەخوارن ھەمى جوملەشان خاچ و عام
 (۲) نەبۇو نەبعى ئابى ژ ئەنگوشتى سوست
 ھەمى تىر ۋەخوارن ژ ئابى رووان
 ئەقە موعجزى حەق نە خەون و خەيال

كو من مەس نەكىيە چو خەز و حەرىز
 ھەچى حوسنە بارى دەرانى ژ غەيىب
 ژ ئەنگوشتى موعجز نومايانى كەرىم
 ئىشارت ب ئەنگوشتى دا قورصى مەھ
 دو شەق بۇو ل نىف ئاسمان بەدرى تام
 ئەوان ھەردو پارە ۋەگەپىان عەيان
 يەك (أزا) دەستى راست و يەك (أزا) دەستى چەپ
 بلندبۇو ل سەر فەرقى شاھى روسول
 ب تەوحىدى بارى ب تەصدىقى شاھ
 وەكى دىسە رابۇو ل چەرخى فەلەك
 روایەت وەا تىتە خاصلەيىتى
 د غەزۈئ كو عەسکەر ھەمى تەشىنە بۇو
 ۋەھسەستان ل دۆر فەخرى عالەم دەخىل
 موبارەك يەدى خود درىزىك كوبار
 ئەمۇ لەشكەرى زۇرى زەحفى تەمام
 وضۇوە و طەھارەت كرن پى دورست
 ھەچى ناقەء (۳) و دابئىنى لەشكەران
 وسان ھەر دچوو ئابىن سورىن زەلال

(۱) دو نىم: دو كەر، دو پىت، وئەقە ئىشارتە بۇ موعجزىدا كەركىنا ھەيىن ئەۋا ئەۋ ئايەتە ئىشارتى دەدەتىن: **﴿اقْرَبَتِ السَّاعَةُ وَلَشَقَ الْقَمَرُ ۚ وَلَمْ يَرَوْا مَا يَأْتِيَ مِنْ طَوَّافِيَّةِ سَخْرَيْسَيْرِ ۚ﴾** (القمر: ۲۱).

(۲) دەركەفتىن ئاڭىنى ژ ناقبەرا تېلىتىن وى - سلاڭ لىنى بن- ئېك ژ موعجزەيىن وى بۇون، وئەو پىت ژ جارەكىن چى بۇوبۇو، جارەك ژ وان ل رېڭىز حودىيىتى بۇو، وەكى ژ ئەنسى دئىتە ۋەگەھاستن، وېرىنى خۆ بىدە كىتىبا (فتح البارى) يَا (ابن حجرائى) ۳۳۷/۵.

(۳) د دانىيا (قىزغى): فاقەء، هاتىبىه.

کوئنشا بکن بهیت و شعران (بديه)
بنالن ئەز و توب مثلى رىاب
بىدم بۆتە ئاشارى گەرمىيەتى
ز تەئىشىرى قەلبى مە بى چەرخ و بەز
ز جەرگى تە بىتن ئەقى خۇونى رەش
ز حۆكمى ئەقى عشقى زۆرى غەدار
بىارم ز بۆتە چوئەبرى بوھار
ز عشقى ھەنە زىدە (أزا) چەند و چەند
موحەققەق دبى پارە يەك نارى سۆر
ئەگەر ئەز بىيىش ھەممى رۇو ب رۇو
مودارا ب تە ئەم بکن يەك زەمان
دترىم كو دىسان بى شوغۇلەناك
كو بىزىرى چەند و دصفى شاھى كەبىر
موحەققەق بكم كەونى سحرا حەلال
كو دا ئەم زى بىئىن ز بۆھەر كەسان
ز ناف مل مەزىن ئەو حەببى ئەمەن
ز مۇويى د رەش بىو تىرى (منكىن)
مۇوەششەح موزەيىەن دبىو فاخە
ل جورئەت د گەل قۇوەتى رافعە

وەرە ئەي قەلەم سەوقى (ما نحن فيه)
دەھەش خوردە بن ئەم^(۱) ب جاما شەراب
بکىشىم ز عشقى حەراريەتى
سوار بىم ل ئەسپىن ئەناملى ب لەز
ھەزار بەرقى عشقى بىدم تە ب خودش
ھەزار نەغمە بىزى وەكى مۆسقار
خوصوصا كو فورصەت بكم وەصلى يار
د قەلەپى م د شعر و ئەبىيات و بەند
ئەگەر ئەمر كم سەر تە ھەميان ب زۆر
د دەستى م د دى بىي نار و دوو
وەلى ئەم نەدن تە ئەذىيەت چونان
ب تە نەظم كن چەند بەيتى د پاك
صەقىن مەگەر ئاگەر ز عشقا فەقىر
بەدء كم ب مەنكىب پەس (أزا) قىيل و قال
ز راوى روایەت مە زانى و سان
بەعىد بىو مىيانى دو مەنكىب يەقىن^(۲)
ل وى وەصف بىو (أشعر المنكبيا)
ب مۇويى د رەش ناف ملى طاھەر
دەلەت دكت مەنكىنى واسعە

(۱) د دانىيا (قۇرغى): دەھەش خور دىم ئەز.

(۲) بخارى (۳۵۵۱) و مولىم (۲۳۳۷) ز بەرائى كورى عازىي قەدگوھىزىن كود و دصفا پىغەمبەرى دا - سلاطلىقىن - دېيىشىت: ناقبەرا ھەردو ملىين وى يا بەرفەھ بىو، و د شەرحا ثىن گۆتنى دا ھندەك زانا دېيىش: مەحسىد ئەو فەھەيىيە يا ئەم دزانىن كودتە نىشاناندا قىدر بلندىيى خۇدانى، وەندەك دېيىش: مەحسىد پىن سىنگ فەھەيىيە كو نىشاناندا سەھىر و تەھەممۇلىيە.

شەجىعە قەويىھە بزانە ژ من
موجەرەد بۇو بى مۇو ژ ۋان ماعەدا
ب مۇوېن مۇنەوودە موزەيىھەن كرى
ووجۇودا موطەھەر موجەرەد بزان
وەكى پارەيەك بەدرى ئەنۇور يەقىن
جەمیعى ووجۇودا شەھى پېر كەمال
سەمینەك وەسەط بۇو ووجۇودا شەريف^(۱)
ھەمى موعىتىدل بۇون شىرىن و قەبۇول
تەرەجىرە ئەبەد نەدكىرن وان ژ ھەۋ
ھەتا سەننى شەيىبى چو لائى شەباب
مەزن بۇون ب قۇودەت بزانە عەيىان
موعەظىمەن ل نك جوملەئى خاص و عام
دكەت قەلبى وى خەموف وەھىبەت ژ دۇور
كۇ ژى خەفوف و روەبىن نەكى ئىنس و جن
بىكىتن، نەكەت عزىزەت و مەكەرمەت
دكەر مەنۇنى كافر ژ قەصادا شەنیع
ئەنە بىن شاھى ئاخىر زەمان
كۆكەس بىنە سەر وەصف و خەلقى ذەمیم
درىز ئەز نەكەم شەر و بەیت و كەلام
كۆ عەجۇز و مەلائى بدن ناظران

ھەچى ناڭ ملى كۇ فەرەد بىت مەزن
جەمیعى ووجۇودا رەسولى خودا
ھەچى كۇ ژ پېش من موعەيىھەن كرى
ژ غەيرى جەن من ژ پېش كۆ بەيان
ھەچى كۆ موجەرەد مۇنەوودە بىيىن
سېپى نازىك و نەرم و پاك و دەلال
نە خورت و قەلمۇ پېر نە قۆر و نەھىف
جەمیعى د ئەعضايى پاكى رەسول
تەماسوک دكەر جوملە ئەعضا ب ھەۋ
تەراخى نەبۇو ددر ووجۇودا ب تاب^(۲)
سەرئ مۆشك و مەفصەلى وى ھەمان
قەھىيەتەك پېر ل سەر بۇو تەمام
ھەچى كۆ بەيتا رەسولى ب نۇور
چ مومكىن حەبىبى خودايى مەزن
ئەگەر يەك عەنيدى مۇنافق نىيەت
خودايىن كەريمى عەزىزى مەنیع
نکارى چ كەس ئاشكار و نەمان
تەحاشا ژ ذاتى رەسولى كەريم
مە قەصد كەر كۆ بەندى ل فر كەختام
نە طەبىعە ژ بۇ عاشق و شاعران

(۱) ۋەنلىقى تەمىزى د شەمائىلى دا (۸) و بەيەقى د دلاتلىقى دا (۲۱۴/۱۱) ژ ھەندى كورى ئېبۇو ھالەيىن.

(۲) د دانىيا (قىزغى) دا: تىباب.

عهجهب نوطقه کی پاکی شیرین دهلال
 دبیژی مهلاحت بییتن ژفان
^(۱) ژ فی نوطقی شیرین ب ئهوزان و سه جع
 کتابهت ب من شهکلی خلقی رهسول
 ودهه جلوهگهر به ب فهخر و ب ناز
 کو دا پی بیت مهقصهدا مه تهمام
 بییان که ب ئاثاری موحکم هنک
 ودلی دل ژ هجری کم و کاست بسو
 کو جونبش بدم ژی سیهه جامهئی
^(۲) وها بسو ژ راوی روایت ئه شه
 ب شویهی ژ جیکن بلند بیته خوار
 نه با نازی و فهخر و نه خودت چچو
 دکیشا ئهی شاهی پاکی رهفیع
^(۳) ژ وان بسو روایت ب نه قلی خمه
 ب ریشه چچو ههون و نه رم و دهلال
 ب شاهی روسول هیچ لاحق نه بسوون

وهلیکن قهلم گزته بسو من^(۱) ب حال
 چ سهودایه تو پی که تی ئهی فلان
 چسان دی مهلاحت بکن ئه هلی طهبع
 ته شیرین بییان کر ب نه ظمنی قهبوول
 بکهش باری غیرهت بیه کولله باز
 بییان که هنک وصفی (خیر الأنام)
 ژ ههیئاتی سولطانی عالیم هنک
 مه دی گوتنا خامهئی راست بسو
 مه ئانی قهلم کر سه ری خامهئی
 بزانه ژ من ئهی حهیبی جگه
 وهکی مهشی بکرا شههی نامدار
 ته قهلم لوع دکر^(۴) ئه و ب قووهت چچو
 ب ریشه چچو خوطوه خوطوه و دسیع
 صه حابی د کوبیاری صاحب نه ظهر
 ب طبیعی خوه سولطانی صاحب جه مال
 مه ته جیلدی نه فسی دکر ئه م دچوون

(۱) د بنيات دا ب ژی رهنجيي، وبملکي يا دورست: (گوتبوو من) بت. و ب حال يهعني: ب زمان حالی.

(۲) د دانهيا (قزغى) دا: سه مع.

(۳) ژی حهديسىن ترمذى د شهه مائلى دا (۵) و سونه نتى دا (۳۶۳۷) و ئين حبیان (۶۳۱۱) و حاکم (۶۰۵/۲).

(۶) ژ عملیي کورى ئه بسو طالبى قىدگۈھىزىن.

(۴) د دانهيا (قزغى) دا: دكت.

(۵) ژی حهديسىن ترمذى د شهه مائلى دا (۱۲۱) و سونه نتى دا (۳۶۴۸) ژ ئه بسو هورهيرى ب سهندەكى (ضهعيف) قىدگۈھىزىت، و تىدا هاتىيىه: ﴿ما رأيْتَ أَحَدًا أَسْرَعَ فِي مَشْيَتِهِ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- كَأَنَّمَا الْأَرْضَ تَطْوِي لَهُ، إِنَّا لِجَهَدِ أَنفُسِنَا وَإِنَّهُ لَغَيْرِ مَكْتُرٍ﴾.

دبوو طهییئی ئەرضى ب خوطوو ل بەر
 چ مومكىن كو لاحق بىينە ل شاھ
 شەھنشەھ^(۱) ژ ھەموان خويا بۇو بلەند
 دكىر ئىلتقاتەك ب طەرز و صفات
 جەمیعىن جەسەد وادىگىرا حەبىب
 رەسولى خودى ژى خودان عفەتە
 مەھابەت دكىن ژى ھەمى خاç و عام
 د صونۇنى خودا جوملە وى صىرەت بۇو
 نەظەر پىر نەكىر وى سووئ ئاسمان
 بەصەر صەرف نەدكىر حەبىبى گەلەك
 چىكى خەوف و خەشىيەت ژ خالق ھەبۇو
 دكىر قەلبى نۇورىنى وى پى ئەثار
 تەھەككۈر ل صونۇنى خودا پى دكىر
 نەكەت سايە ئەصلا ل سەر ۋۇرىنى خاک^(۲)
 ھەزار سەرفرازى خودا لى كىرى
 مەحالە مەحالە مەحالە مەحال
 يەكى پارە عەورى سپى ژ قۇدرەتى
 ل تەخما سەرى پاكى شاھى ھودا
 ل سەكىن و ل مەشى و قووعۇد و قىام
 د چۇون تىيەدە پايىن حەبىبى ب نۇور

ب طەبع ئەو دچوو ئەم ب پا و ب سەر
 ب ۋىنچەد و سەعىيەن دچوون ئەم ل راھ
 ئەگەر كو ب مەشىا ب ئەصحابى چەند
 ژ پاشقە كو بکرا ئەمۇ ئىلتقات
 نە كو سەر ب تەنەما دىگىرا حەبىب
 ب عونق و ب سەر ئىلتقات خفەتە
 وەلى ئىلتقاتا ووجۇودا تەممام
 حەبىبى خودا (خافض الطرف) بۇو
 ل ئەرضى دكىر وى نەظەر ھەر زەمان
 (حیاءً من الله) ل چەرخى فەلەك
 (يميناً يساراً) تەماشا نەبۇو
 وەلى گەرل شەيئەك بىانا نەظەر
 نە كو حاشە بۆ لەھو و لەعېنى دكىر
 ژ وى جىمى پاكىزەئى تابنائى
 ووجۇودا ژ نۇورى خودا چىكىرى
 چسان سايە ژىن چى بىن ئەھى ھەقال
 وەلى دا نەبت خارقى ئادەتى
 د صەيىف و رەبىع و خەریف و شتا
 موسەخەخەر ئەھوی عەورى تازە مودام
 ل سەر سىنگى خارا كو بکرا مۇرۇور

(۱) دانانا پېيشا (شەھنشەھ) بۆ پېغەمبەرى سلاپ لىنى بن- تىشتەكىن د جىن خۆ دا نىنە؛ چونكى شەھنشاھ خودى ب تېتىيە.

(۲) چو ھەدىسىيەن دورىست د ۋىن مەسىلىنى دا ب بەر چاھىن من نەكەفتىنە، و ب ھىزا من ئەۋە ژ موبالەغااتىن نېيىسىرەن شەمائىلانە!

ژ بئر هئييەتا شاهى نەكمەت عەبىر
دبۇو شىن و تازە وەكى بىد مشك
د گەل كر تەكەللۇم سەرۋ ڙوو ب خاڭ
صەلات و سەلام دا ب لەفظى فەصىح
ژ ۋى موعجزى پاڭ حىرەت كرن
ب نەقلە صەھىحە مەكەث شۇبەتىن
سەرى تە بىد ناڭ دو فەرسى مەزىن!
مەبن دودل و شۇبەگىر (الحذر)
ووجوود كر ژ بۇ ذاتى يېچۈونى خوھ
بىزان حەققە حەق جوملە كىدارى وى
مۇرۇوركىر ووجوود بۇويە فەخرى عەرەب^(٢)

دبوو نهمرمى ئەو بەر ب شۇيمى خەمیر
جوللووس وى دىكىر چۈون ل بن دارى ھشك
جەمەل كىشكايىت ل نك ذاتى پاك
كۆ شەكوا خۇد بىر نك رەسولى مەلیح
ھەمى حاضران جوملە عبرەت كىرن
سەلامىن حەجەر گۇتنى ظەبىيەتىنى
ئەگەر شۇيە كى ۋى كەلامى ژ من
صەقىن كەمس د وەصفى شەھى نامبىر
ھەبىيە كۆ مەمولا بىزانىنى خۇد
چىسان شۇيە چى بىت ژ ئائىشارى وى
دۇشەنبە (رېيىم الأول) دوانىزدە شەب

(۱) سلاقا تشتین بى رح (جمادا) ل پىغەمبەرى سلاڭ لى بنـ، ئاخفتنا ھندهك جانەوداران (ھەيوانان) د گەل وى، ئىك ژ موعجزە ونيشانىن پىغەمبەرىنىيىا وى بىوو، وئمو ب رېكىيەن دورست ژى ھاتىنە روایەتكىن، بۇ نىمۇنە: سلاقا بەرى ل وى ترمىنلى وحاكم ژ ئىمام عملى شەدگوھىزىن، ئاخفتتا خفسە خەزالى د گەل وى بەيمەقى د دەلاتلى دا (۲۲۸۳) ژ ئەبۇو سەعىدى شەدگوھىزىت، وخەربىبۇونا قورمىن دارقىسىپى ژ وى پىشىتى مېنېپەر بۇ ھاتىبىيە چىكىرن، بۇخارى ژ جابرى شەگۇھاستىبىيە.

(۲) نه جهی تئتفاقا زانایه کو پیغامبر سلاط لئى بن-ل دوازدهی هېيغا (ریبع الأول) هاتبته سهر دنیاين، بىلكى زاناین ناقدار (ئبن كەشىر) چەند گۆتنان د ۋىن دىريارىدەن دا ۋەدگىرەت، ئەف ژى ئەفەنە: يا ئىكى: بۇونا وي ل دويى رەبىعولئەووەلى بۇو، وئىن عەبدىلەر ۋىن گۆتنى دىكىيغا خۆ (الاستیعاب) دا ۋەدگوھىت. ويا دوپىن: ئەول شەقا ھەشتى رەبىعولئەووەلى ل سەر نەھى بۇو، وئەقە ژەلەك زانایان دئىتە ۋەگوھاستن، ودىكى ئىمامىت زوھرى وشەعىي.. وزانایىن حەدىسى دىپىشن: ئەف بىچۇونە دورستىرە، وئەف دىرۆكە دەكتە بەرانبەر (۲۰) ئى هېيغا نىسانى ژ سالا (۵۷۱) ز. ويا سىيىن: دوازدهی رەبىعولئەووەلى، وئەقەن گۆتنى (ئىن بىسحاق) د سىپەرتى دا ۋەدگوھىت، وئەف گۆتنە ژ ھەميان ناقدارتە. وېلىلى چان ھەر سى بىچۇونان سى بىچۇونىن دى ژى ھەنە، بەلنى دېن ھېيىز، ئىك ژ وان ئەوه كۆئەول ھەيغا رەھمزانى ھاتىيە سەر دنیاين.. وجھى تئتفاقى ئەوه كۆ بۇونا وي ل رۆزى دوشىنى بۇو، ل سالا (۵۳) بەرى مەھەختبۇونى بەرانبەر سالا (۵۷۱) زاينى.

رسالهت نبووهت خهلاس بسو ل وي
 ژ بۆهاته عهداش کهلامى قهديم
 نزولو بسو ژ بۆ وي حهبيي ئهمين
 ژ يومنا وي عالم ههمى تابناك
 نهبو بىست طائى سپىدە عەيان^(۱)
 د لحىيە هەچى طائى ئەبىيەض بسوبي
 هەچى مايە رەش بۇونە بى كەيف و كەم
 ژ شان نۆزدە طا شەيىب زىدە نەبۇون
 مە مەحرۇوم نەگىرى ژ لوطفا عەميم
 عەفۇو کى قوصۇر ئەي حەبىيى مەزىن
 ژ هجرى هەنە زىدە ئاھ و ئەنەن
 ب ھەر بەيتى كىشايە من سى سەد ئاھ
 نەشم نەظم كم ئەز كەلام و بەيان
 خەطا گەر ظوھور بىت د فەرى مە دا
 گونەھكار و بىچارەمە ئەلەمان
 تە چەند بەيت ئانى سەھواد و نەظام
 تو عەد کى ب ۋى فەرى پىسىن تەباھ
 جەسارەت ل مەيدان مەكە ئەلەمان
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

ھەتا وەقتى چەل سالى بۆرى ل وي
 د وي بىست وسى سالى مائى عەميم
 هەمى حۆكم و ئەحکامى شەرعا موبىن
 ل وي شىپىت وسى سال بسو عومرى پاک
 د لحىيە د رئىسى موبارەك بزان
 ژ تەقىررا راوى روایەت بسوبي
 ب ھەزمارى دەھ بۇون نە زىدە نە كەم
 د رئىسى موبارەك بزان تسعە بۇون
 ئەمان ئەي رەسولى خوداين كەرىم
 مە چەند حلىيە ئانى ژ بۆ تە وەزىن
 تو زانى د ناڭ قەلبى من دا بىرىن
 عەفۇو کى قوصۇر مە ئەي پادشاھ
 موشۇوەش ژ هجرانى يارم ئەمان
 سەلاسەت نەبەت گەر د شەرى مە دا
 ل من نەگىرى ئەي شاھى ئاھىزەمان
 بەسە ئەي قەلەم بەس درېز كە كەلام
 وەلىكىن چ حەددە كوشۇوصافى شاھ
 ختام كە كەلامى ل ۋەھانى ھان
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) ئىن ماجە ژ ئەنەسىن كورى مالكى قەدگەھىزىت (۳۶۲۹) دېيىت: د سەر ورىيەتىن پىغەمبەرى دا سلاخ لىنى بن- من چارىدە موبىن سېپى ب تىنى دېتىبۇون. د رىوايەتەكى دى دا (۳۶۳۰) ئەز عەبدىلاھى كورى عومەرى قەدگەھىزىت كەنیزىكى بىست موبىن سېپى كەفتىبۇونە سەر ورىيەتىن پىغەمبەرى سلاخ لىنى بن- وقان ھەردو حەدىسان ترمىدى ژى د شەمائىلى دا قەدگەھىزىت (۳۸ و ۴۰).

بند ثامن

در بیان خاتم نبوت

که بر کتف رسول خدا بود

ئیمام ترمذی (ذی کلام) ای فهصیح
بهایهت (إلى السائب ابن يزید)^(۱)
تەماشە مە کر مۇھەرئ ناشا ملان
ژ وى نۇور دریز يا چو دجلە يەقین^(۲)
چو توخىن كەبۇتەر ئەھوی مۇھەرئ تام
ل سەر بەعضاي ئەقولى شەيىخى ئەدیب^(۳)
وەلى مورتەفع بۇو ھنک ئەرتقان
گەھ ئەسۇد گەھى ئەخضەر و تابناك
دەھەت خاتەمەنی پاک رەنگى جەسەد
ل سەر وى ھەبۇو زىنەت و رەونەقەك
ئەھوی خاتەمەنی نۇورى نۇورىن ختام
دەھەت لەون و ئەھۋىزاع و شەكلەت تەھمیز

روایەت مە زانى ژ راوى صەھیح
موعەنەعنەن ب روواتى پاکى سەدید
کو ئەز چوومە پوشت شاھى ئاخى زەمان
مە دى شۇبەتى زەررە جىلە يەقىن
د مەعنەنا وھا تىتە گۆتن كەلام
ئەھوی خاتەمەنی نۇورى دارى حەبىب
يەكى غۇددەئى سۆرەت نۇورىن شووعاع
مەزىن گاھ و گەھ خورد بۇو مۇھەرئ پاک
وەلى گاھ بى ئەنتظار و رەصەد
دەما كو صەھىغىر بۇو وەكى بندەقەك
مەزىن چۆن دبۇو مىلىنى دەستەك تەمام
ب ئەھەمەرى خودا خاتەمەنی پېر عەزىز

(۱) ئەف ھەدیسە يا دورستە بخارى (۳۵۴۱) و موسىم (۲۳۴۵) و ترمذى (۳۶۴۳) ژ سائىي ۋەدەگۈھىتىن.

(۲) مەخسەد ب (زىر الحجلا) خانىكەكى وەكى گۇنبەدەتىيە، وەندەك دېيىش: مەخسەد پىن ھىكى كەھىيە، يەعنى: نىشانەكى ھندى ھىكى كەھى ب ناش ملىتىن وى فەھېبۇو، و مەسەلا كو رۇناھىيەكى بۆش يا وەكى روپىارى دجلە ژ وى نىشانى دچوو، ئەقە د ھەدیسا سائىي دا نەھاتىيە، بەلكى ئەو ژ زىدەھىتىن شاعرىنە!

(۳) ترمذى د شەمائىلى دا (۲۲) ژ ئېبۇر سەعىدىن خودرى ۋەدەگۈھىتىت كو نىشانان پېغەمبەر ئەننىيەت ئەوا ل ناش ملىتىن پېغەمبەرى سلاڭ لىنى بن-ھەي زىدە گۆشەكىن بلند بۇو، و د روایەتەك دى دا يا ھەر ترمذى (۲۰) ژ عەمەرى كورى ئەخطەبى ۋەدەگۈھىتەتتىيە كو وى ئەو نىشان دىت ھندەك موى پېقەھەبۇون.

(۱) ئەقى ئىختلافى تو موعجز بزان
وەلىكىن ل كەتفى چەپى بۇو ظوھور
يەكى شامەئى طاھرى ئەنۋەرى
ژ غەيرى شەھنەشەن ئاھىز بزان
بەيان كم ژ بۇ تە ب طەرز و ئەدەب^(۲)
موحاذى بۇو خاتەم ب قەلبى شەريف
ھەبۇن رەش وەكى مسک و بىن خوھش چوگول
دبارى ژ وى دائما بەنلى خوھش
ژ تەقىررا راوى ب لەفظى مۇيىن
نەبۇو قەط ژ روواتى ئىسنادى سوست
وەلىكىن ژ وان زىدە تەدقىق بۇو
نېيىساند بۇو ئەو ب خەططى ئەزەل^(۳)

ل وى ئىختلاف چى دېسو ھەر زەمان
نە عەينى ل نېق كەتفى بۇو موھرى نۇور
ھەچى ئىنبىاء و روسل بۇون بەرى
ل سەر دەستىن راستىن ھەممى بۇون بزان
عەلامەت ئەمۇي بۇو ل سەر كەتفى چەپ
ئەقى حكىمەتى بىن عەدىلىن لەطىف
ل ئەطرافى وى خالى ئەسۋەد شەكىل
مۇزىيەن ب يەك دائىرە مۇوېي رەش
روايىت وەا ھاتە گۆشىم يەقىن
ب ئىسنا د و ئىثبات و لەفظى دورۇست
ژ ئەصحابى كوبىار تەحقىق بۇو
ل سەر خاتەمى طاھرى بىن بەدەل

(۱) د ھندەك روایەتان دا ژ جابرى كورى سەمۇرە دئىتىن ۋە گوھاستن كو رەنگى نىشانان پېغەمبەر ئىنېيى وەكى
رەنگى لەشىن پېغەمبەرى بۇو سلاڭ لىنى بن- ب سەر سۆزى ۋە دېچوو، وەسەلا گوھۇرۇنا رەنگ وە جەمىن
وى نىشانى دەم بۆ دەمى د چوو حەدىسەن دورىت دا ب بەر چاچىن من نەكەفتىيە، و خىلاف ژ ھندى ھاتىيە
ھەزىمەرەكى صەحابىيەن ئۇ نىشان دېتىبوو، وەر ئىككى ئەو ب ئىسلۇوبىن خۇ (تەشىيە و وەصف) كىرۇو
وچونكى ئىختلاف د ناقبەردا ئىسلۇوبىن وان دا ھەبۇو، ھندەك ھزر دەكەن ئەو دەتە گوھارتىن.

(۲) د دانىيا (قۇغۇ) دا: ھەممى.

(۳) شاعرى ئەش چەندە ژ وى حەدىسىن وەرگەتىيە يا (حاکم) ژ (وەھېبىن كورى مونەببەھى) قەدگەھىزىت
(۴۱۰۵)، و تىدا ھاتىيە: (لەم بىعث اللە نبىا إلا و قد كانت عليه شامة النبوة في يدھ اليمىن إلا أن تكون
نېيىنا محمد صلى الله عليه وسلم فإن شامة النبوة كانت بين كتفيه).

(۴) ئەگەر مەخسەدا شاعرى ب خاتەمى ئەو بىت كول سەر وى مۇرا ل ناڭ ملىيەن پېغەمبەرى سلاڭ لىنى بن-
(محمد رسول اللە) يا نېيىسى بۇو، ل دويىش دېتىن وزانىنما مە ئەش چەندە ب پېكىن دورىت نەھاتىيە
روایەتكىرن، و ئەگەر مەخسەدا وى پىن گوستىرگ بىت، ئەقە د روایەتكە دورىت دا ھاتىيە يا بوخارى
وموسلىم (۲۰۹۲) ژ ئەنسى كورى مالكى قەدگەھىزىن.

موعه‌للهم بروی پادشاهی هودا
 دچوو چه‌رخن مینا ژ وی به‌رقن نور
 ژ موهری نوبووهت هه‌زار به‌رق و تاب
 ئه‌وان راویانی عه‌جهب تیزی هوش
 وه‌لئ سر (فإنك منصور) برو
 بپی‌ژم ژ بـو ته چ دوری نـه‌فیس
 ئـهـقـنـیـ ئـخـلـافـنـیـ بـ عـزـ وـ ئـهـدـهـبـ
 موـطـابـقـ بـکـمـ ئـخـلـافـنـیـ یـدـقـینـ
 دـهـرـانـیـ ژـ قـهـعـرـیـ مـهـ ئـهـثـ دـورـرـیـ پـاـکـ
 وـهـلـئـ ئـخـلـاجـهـکـ دـیـیـتـنـ رـهـوـاجـ
 نـوـشـتـهـ بـ تـهـقـدـرـیـرـیـ سـادـهـ ژـ نـوـورـ
 دـ گـهـلـ وـیـ مـوـحـهـمـمـهـ دـ رـهـسـوـولـیـ ئـیـلـاـهـ
 نـوـشـتـهـ هـنـکـ لـهـفـظـیـ شـیـرـینـ جـهـمـیـلـ
 لـ دـوـوـ (ـ سـرـ فـانـکـ منـصـورـ) ئـهـوـ
 تـهـکـهـلـلـوـفـ نـهـکـیـشـاـ وـ بـیـ ئـعـتـسـافـ
 دـ قـهـلـبـیـ مـهـ دـاـ نـیـنـهـ کـهـیـفـ وـ طـهـرـهـبـ
 ژـ مـنـ دـوـورـ کـهـتـ یـارـیـ پـرـ نـوـورـیـ مـنـ
 دـسـوـزـمـ بـ شـیـفـ وـ بـ رـوـژـانـ مـوـقـیـمـ
 دـدـهـ تـهـ ژـ تـهـ تـیـ ئـهـقـنـیـ خـوـونـیـ رـهـشـ
 مـوـدـامـیـ بـ شـهـوـقاـ نـهـیـسـتـانـیـ توـ
 ژـ یـارـ وـ نـگـارـیـ خـوـهـ ئـهـمـ دـوـورـ بـوـونـ
 دـوـعاـ کـرـ ژـ رـهـبـیـ خـوـهـتـیـ (ـ لـاـ یـزـالـ)ـ
 کـهـرـ وـلـالـ وـ گـیـرـهـ توـ نـیـنـهـ مـهـدارـ

بـ مـهـعـنـاـ مـوـحـهـمـمـهـ دـ رـهـسـوـولـیـ خـودـاـ
 بـدـیـتـاـ هـهـچـیـ کـوـژـ نـیـزـیـکـ وـ دـوـورـ
 تـهـلـهـلـوـهـ دـکـرـ هـهـرـ وـهـکـیـ ئـاـفـتـابـ
 ژـ بـهـعـضـیـ رـوـاتـنـیـ دـگـهـرـ هـاـتـهـ گـوـشـ
 کـوـئـهـ وـ خـهـطـ ئـهـگـهـرـ چـ هـهـمـیـ نـوـورـ بـوـ
 ژـ مـنـ گـوـشـ کـهـ ژـیـ کـهـلـامـنـ سـهـلـیـسـ
 موـطـابـقـ بـکـمـ ئـمـزـ بـ طـهـرـهـکـ عـهـجـهـبـ
 بـزـانـهـ ژـ رـوـوـحـیـ کـهـلـامـنـ شـیـرـینـ
 ژـ دـهـرـیـاـیـ فـکـرـاـ مـهـ یـاـ هـهـوـلـنـاـکـ
 وـهـاـ هـاـتـهـ قـهـلـبـیـ مـهـ ئـهـفـ ئـخـتـلـاجـ
 لـ موـهـرـیـ نـوـبـوـوـتـ ئـهـوـیـ خـهـطـطـیـ هـوـوـرـ
 لـ دـوـورـ وـیـ هـهـبـوـوـ (ـ لـاـ إـلـهـ إـلـاـ اللـهــ)
 لـ نـیـفـ دـائـرـاـ ژـیـ کـهـلـامـنـ جـهـلـیـلـ
 (ـ تـبـخـ بـخـ فـانـکـ مـیـسـورـ) ئـهـوـ
 موـطـابـقـ مـهـ کـرـ بـوـ تـهـ ئـهـفـ ئـخـتـلـافـ
 قـهـلـمـ بـهـسـ دـرـیـشـ کـهـ بـهـسـهـ بـیـ ئـهـدـهـبـ
 چـسـانـ کـهـیـفـ بـیـ قـهـلـبـیـ مـهـکـسـوـوـرـیـ مـنـ
 دـ نـیـفـ ئـاـتـهـشـنـیـ هـجـرـیـ یـارـیـ کـهـرـیـمـ
 دـ قـهـلـبـیـ مـهـ تـهـشـیـرـیـ نـیـرـانـیـ گـهـشـ
 دـزـانـمـ نـهـ خـالـیـ ژـ هـجـرـانـیـ توـ
 ئـهـزـ وـ توـ کـوـئـهـمـ هـهـرـدـوـ مـهـجـوـوـرـ بـوـونـ
 مـهـ ئـانـیـ بـرـیـ ئـهـفـ کـهـلـامـنـ دـلـالـ
 ئـیـلـاهـیـ توـ رـوـوـحـیـ نـهـکـیـ شـهـرـمـسـارـ

بند تاسع

در خضاب و کحل و دهن رسول خدا

ب ئىسناد و نەقل و درايىت وها
 ب ئىثبات و صححەت نەزىدە نە كەم
 سوئال بىوو ژ تەخضىبى شاھى جەن
 موغەيىھەر دكىر لەجىھە و مۇويىن سەھر؟
^(۱) ژ بۆ سائىلى وى ب لەفظى: (نعم)
 موصەببەغ دكىر مۇويىن پاكى كەرىم
 هەچى كۆسپى بىوو مولەمۇون دببۇو
 موقەررەر ب ئىثبات و فەخر و ئەدەب^(۲)
 ب عاصمەت ژ نۇورا خۇدا تابنائى
 مە دى ئەو موصەببەغ ب كەتم و حنا
^(۳) ب تەغىيرى شەبىيا بەياضى سپى
 كۆ فعلەك حەرامە بىانە عەيىان

ژ راوى مە سەھكىر روایەت وها
 موعەنۇھەن ژ رۇواتىنى صاحب كەرەم
 ل نك بىوو هورەيرە د مەجلس وسان
 كۆ يەعنى حەببىنى ب فەضل و هونەر
 جەواب دا صەحابىن ب عىزز و عەلەم
 ب كەتم و ب حننا حەببىنى عەظىم
 هەچى رەش ب صبغى موزەيىھەن دببۇو
 وها بىوو روایەت ژ ئېنى وەھەب
 كۆئىز چۈومە نك بەعضاى ئەزواجى پاك
 دەرانى ھنك مۇويىن شاھىن خۇدا
 وە ھەم ئەمر كەر ذاتى پاكى نەبى
 وەلىنى نەھى كەر (أز) سەوادى چۇنان

(۱) ئەف حەدیسە ترمذى د شەمائىلى دا (۴۶) ژ ئەببۇو هورەيرەي قەدگوھىزىت.

(۲) ئەف روایەتە ب بەر چاچىن من نەكەفت د ژىيدەرەن بەر دەست دا، بەلىنى روایەتكا وەكى وى ترمذى د شەمائىلى دا (۴۸) ژ مۇھەممەدى كۆرى عەقىلى قەدگوھىزىت، دېيىش: من مۇيىن پىغەمبەرى سلاخ لىنى- ل نك ئەنسى كۆرى مالكى دىت بىن سىبغىكىرى بىوو.

(۳) ئەف حەدیسە طېپەرانى د (المعجم الكبير) دا (۳۱۶) ب سەنەددەكى (حمسەن) ژ عوتېيىن كۆرى عەبدى قەدگوھىزىت. و د گەلەك روایەتىن دورست دا ھاتىبىيە كۆ دەملى بابى ئەببۇو بەكىرى ئىنایە نك پىغەمبەرى سلاخ لىنى- ووى پېراتىپىا وى دىتى، فەرمان دا رەنگى سەرى وى بىگوھۆزىن و خۆ ژ رەشى بىدەنە پاش.. ژ بەر قىنى چەندىن ھنەك زانا دېيىش: رەشكىنە سەرى يا دورست نىنە

مه زانى د خهضبا نهبييى ئومى
بنىرە ل فەحوا بگر عبرەتى
ب رەنگى زەرى صبغ كر چەند جار
(١) هەچى كو سپى بwoo ب وي زەر دبwoo
موكەحەمل دكىر هەردو چاڤى بەلەك
مودەھەن دگىرپا مويى سەر چونان
ز ناف مويى ئەسۇد سپى نەدبوو فەرق
سياھ و سپى تىكىدە هەمبەر دبwoo
ئەمر كر ب لەفظى فەصىحى شىرىن
وەلىكىن مواظب نەبن هەر زەمان
بتوون تەركىدان قەشفي و دەنسەتە
مودەھەن بکى بەعىسى بەعىسى چونان
وھا گۆتى نەقلەك ژئىنى عەباس
(٢) هەبwoo مەكەلەك پادشاھى ھودا
دكىشا د چەشمى خوه كوھلى قەبۈول
سى كلچىقى راستى سى كلچىقى چەپ
(٣) ل چەشمى يەساري دكىر ئىتە
تەيەممۇن دكىر وي حەبييى كەبىر
كو (خىر الکحول) ئىمىدى ئەصفەھان
كو چاڤان دكت روشنەن و نۇوردار

ژ بەعىسى رواتان روایەت ب جى
ب نەقلا صەھىحەينى كەت صحەتى
حەبييى كو بارى كرى ئختىار
ھەچى رەش ب زەردى مونەووھر دبwoo
مودەھەن دگىرپا مويى سەر گەلەك
ب زىتىن نەقى فەخرى ھەردو جەمان
كو تەدھىن دكىر لەھىيە و مويى فەرق
چكوجوملە بەرراق و ئەنۇدر دبwoo
حەبييى خودا راست بwoo مۇئىنن
كو تەدھىن بکن مويى خوه جوملەتان
تەواظۇب ل تەدھىنلى پر زىنەتە
وەلى سوننەتى شاھى ئاھى زەمان
ئەھى روایىتى كو روایەت لباس
د تەحقيقى كوھلى رەسوللى خودا
ھەمى شەب د ھنگامىن نەھەمىن رەسول
ب طەرز و ئوصۇول و ب ناز و ئەدەب
ب طەرفى يەمەن وى دكىر ئىتدا
د جوملە مەصالح قەملىل و كەثير
بەيان كر شەھنشاھى كەن و مەكان
ئەھى وجى خەيرىيەتى ئاشكار

(١) ئەقى روایەتى ئەبۇ داود (٤٠٦٤) ژ عەبدىللاھى كورى عومەرى قەدگوھىزت ب سەنەدەكى دورست.

(٢) قىن حەدىسىن ترمذى (١٧٥٧) وئىن ماجە (٣٤٩٧) قەدگوھىزن.

(٣) د دانەيا (قىزغى) دا (قلچىك) ل شوينا (كلىچىف) هاتىيە.

د ئەجفانى چاقان مۇژە شىين دىكت^(۱)
كۈيەكى صىدقەكى شاھى ئاھىز زەمان
د گەل مەكھەلە ئايىنە ئىن ھەمە
م ژى بانگ كىر خالقى (لا ينام)
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

ئەوه چەشمى روھنى و نۇورىن دىكت
ز راوى روایەت مۇھەققەق بىزان
ھەبۇو تىىدە مقراض و مسواك و شە
قەلەم سىست بۇو قەطعەكى ئەڭ كەلام
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) د گەلەك روایەتان دا ھاتىيە كو پىيغەمبەرى - سلاپ لى بن - شىيرەت ب (ئىمدى) كىيىھ، وەندەك زانا
دېيىزىن: ئىمدى كلىنى ئەصفەناتىيە. بەلىنى من نەدىتىيە كو د چو روایەتان دا ھات بىت پىيغەمبەرى - سلاپ لىن
بن - ب ناڭ بەحسىنى كلىنى ئەصفەھانى كىر بىت.

بند عاشر

در بیان لباس رسول خدا

نظام بیو د سلکن چو دوری نه فیس
موعنه نعنهن ب روواتی قنهجنی فه صیح
ژ همه میان قه میصه ک^(۱) ده لالن سپی
هه تا کووعن دهستان دهات هه رو مل^(۲)
نه بیو سمر لباسن دریث مهیلی وی
د کبری ده عصیانی مهولا هه یه
ل نک ذاتی وی هه ر ته که س سور هه بیو
کو (أسفل من الكعب في النار) هه مو^(۳)
رواایت وها کر ب وجد و مقه
وه لی موتته کی بیو ل سه رئبی زهید
موخه ططه ط ب سورخی خه شن ته هه بیو^(۴)
ل به طحا مه دی شاهن صاحب ئه شهر
هه بیو پاک و نشمنی ب طه رز و لیاق

ژ ته قریری راوی ب نوطقی سه لیس
د به خا لباسن ره سولی مه لیح
ئه حه بین لباسان ل نک ذاتی وی
قه میص چوون د پوشی نه بیسی چو گول
هه تا که عبی پایی دهات ذه لی وی
د لبسن دریث کبر و خه بیلا هه یه
د طه بعی حه بیسی ته که بیور نه بیو
حه دیشا ره سولی ب ئظهاره ئه مو
ئه نه مس راویسی پا ستكویی شقہ
مه دی هاته ده شاهن جبریلی صه ید
یه کی شهوبی قوطری ل سمر وی هه بیو
وه لی بیو جو حه یفه وها کر خه بیو
ل وی حوله یه ک سو ر تا نصفی ساق

(۱) ئه بیو داود (۴۰۲۵) و ترمذی (۱۷۶۲) و نسانی (۶۹۶۸) ژ (أم سلمه) فه دگوهیز ن کو ژ هه می جلکان پتر پیغه مبه ری سلاف لی بن- حمزه ژ (قه میصی) دکر، و قه میص جلکه کی نیزیکی وی جلکییه بین نوکه دی بیشنه: دشداش.

(۲) قنی حه دیسین ئه بیو داود (۴۰۱۲) و ترمذی (۱۷۶۵) ژ ئه سمائان کچا یه زیدی فه دگوهیز.

(۳) بوخاری (۵۷۸۷) حه دیسنه کا نیزیکی قنی ژ ئه بیو هور دیره فه دگوهیز.

(۴) قنی حه دیسین ترمذی د شه مائانی دا (۱۳۳) ژ ئه نمسی فه دگوهیز، و (ئین زیدی) ئوسامیه بین کوری زهیدی بیو.

نهدي من د لبس و د حوللى د سوّر^(۱)
 دو بوردى د ئەخضەر ل سەر وى م دى^(۲)
 دپوشى ل سەر خوھ د بەعضاى زەمان
 تەلەببىس دكىر لبىسى پاكىن بەياز
 ثىابىن سېپى وەرگەن صوبج و شام^(۳)
 موحەققەق ژ قەولى نەبىيىن ئومى
 نە ئەو چەند مەزىن بۇو نە ئەصغەر وسا
 هەچى شەيئى ئەبىيەض ب حوسنە نەجىب
 د فەتحى مەكەھ شەھى بەطحا زەمەن^(۴)
 ژ غەرزان ل ناشا ملا رەف كرى^(۵)
 د يەومى مەكەھ دونزىدە عەذبە تەمام
 ب تەشىبىن ھالە ل ئەطرافى ماه^(۶)

شىئىنتر ژ وى پادشاھى ب ن سور
 رفاعە وەا گۆب ئەصل و ب جى
 ثىابى د خلقە حەبىيى جەمان
 وەلى ئەغلەبى شەھى گەردن فراز
 ئەمر ھەم دكىر بۆ صەحابى كرام
 چكۈ ئەحسەنلى شەۋىيە شەۋىيى سېپى
 عەمامە حەبىيى ل سەر دادنا
 د ئەڭىر سېپى بۇو عەماما حەبىب
 وەلىكىن موحەققەق بۇويە ئەف يەقىن
 ئەوى شاشەكى رەش ل سەر لەف كرى
 مە سەح كر ژ راۋىيى شىرىن كەلام
 درىزىكىر ژ وى شاشەكى رەنگ سياھ

(۱) ئەقى حەدیسەن ترمذى (۱۹۷) قەدگۈھىزىت، وئېبۇو جوھەيەن نافىن وى وەھبىن كورى عەبدىللاھى سوائىيە، وئۇمۇ ئېيك ژ صەحابىيەن بۇو.

(۲) ئەف حەدیسە ئېبۇو داود (۴۰۶۵) و ترمذى (۲۸۱۲) و نەسائى (۵۳۱۹) ژ ئېبۇو رەمەتى قەدگۈھىزىن، وەندەك دېيىش: ناثىن ئېبۇو رەمەتى رفاعەيەن كورى يەڭى بۇو.

(۳) ئېبۇو داود (۴۰۶۱) و ترمذى (۲۸۱۰) و ئىن ماجە (۳۵۶۶) ژ عەبدىللاھى كورى عەبىاسى قەدگۈھىزىن، كۆپىغەمبەر - سلاڭ لىنى بن - دېيىش: ﴿عَلَيْكُمْ بِالبَيْاضِ مِنَ الثِّيَابِ لِيَلْبِسُهَا أَحْيَاكُمْ، وَكَفَنُوا فِيهَا مَوْتَكُمْ، فَإِنَّهَا مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ﴾.

(۴) حەدیسە كا ب قى رەنگى بەيەقى د (شعب الإيمان) دا (۶۲۵۲) ژ عەبدىللاھى كورى عەبىاسى قەدگۈھىزىت.

(۵) موسىم (۱۳۵۸) وئېبۇو داود (۴۰۷۶) و ترمذى (۱۷۳۵) و ئىن ماجە (۳۵۸۵) و نەسائى (۲۸۶۹) قىن حەدیسەن ژ جابرى قەدگۈھىزىن.

عه‌مامن سیه‌هه وی ل سه‌ر له‌ف دکر^(۱)
 سه‌ری شاشکن به‌ر ددا ناف ملان^(۲)
 وله‌ن گه‌ه طه‌ویل و دگه‌ر گه‌ه قه‌صیر
 ژ وی شاشن بی عه‌ذبه و غه‌رزه بی
 د ئه‌که‌ر ئه‌موی هه‌فت گه‌ز بیو ته‌مام
 ژ ته‌قیری راوی مه ئه‌ف زانییه
 نه‌کر زیده ئه‌صلان ژ دوانزده هه‌رین
 موکه‌بیم دکن سه‌ر ب شاشن مه‌لمس
 ته‌هسی دکن ئه‌و ب شاهن جهان
 دکن دامن صهیدی ژ بو خاص و عام
 ئه‌و ئسراfe ئسراfe ئسراfe قه‌نچ
 که‌ر ولال و گیزه تو نینه مه‌دار

وه هه‌م چه‌ند جاران کو خوطبه دکر
 عه‌مامه چ وه‌قتا گریدا چونان
 دکیشا ژ وی عه‌ذبه شاهن که‌بیم
 دکر ئستعاذه نه‌بییئ ئومی
 بزان طه‌ولن ده‌ستاری^(۳) (خیر الأئم)
 وله‌ن به‌عضا شهش گه‌ز ل سه‌ر دانییه
 وله‌یکن تو جاران حه‌بییئ ئه‌مین
 زه‌مانی مه به‌عضا عه‌مامن نه‌کس
 د زه‌عما بـهـطـالـی ئهـوانـ جـاهـلـانـ
 ههـمـیـ کـذـبـیـ مـهـحـضـهـ بـزـانـهـ تـهـمـامـ
 ههـچـیـ سـهـرـ مـهـزـنـ کـتـ بـهـعـبـ وـ بـهـرـجـ
 ئـیـلاـهـیـ توـ روـوـحـیـ نـهـکـیـ شـهـرـمـسـارـ

(۱) مسلم (۱۳۵۹) وئه‌بوو داود (۴۰۷۷) و ترمذی د شه‌مائیل دا (۱۱۴) و بن ماجه (۱۱۰۴) ثنی

حدیسی ژ عه‌مرن کوری حوره‌یشی ۋەدگوھیزن.

(۲) ثنی حدیسی ترمذی (۱۷۳۶) ژ عه‌بىللەھن کوری عومه‌ری ۋەدگوھیزن.

(۳) د دانیا (قزغى) دا: ده‌ستا وي.. و ده‌ستار ب فارسى شاشکه.

بند هادی عشر

در بیان خف و نعل رسول خدا

ژ راوی د ئىباتى لەفظى حەدیث
دەگەر وى ژ بۆ مەجلسى حاضرين
سېمە بۇون قەھى شۇمە لەيلى دەھىم
دو خوفقى د پەش وى ھەدىيە كرى
ھەتا پارە بۇون ئەم د پايىن عەزىز^(۱)
ھەبۇون نۇوردار و مەصۇون و قەبۇول
ب دەقەت صەحابان مەساحە كرى
جەن پاشنە ھەفت ئەصبەع يەقىن
د بەھەننى قەددەم پىيىنچ تلى (والسلام)
سەھرى وى درېڭىز و زراف بۇو تەمام^(۲)
مۇصەننەع ژ وى نەعلى پاكى سېپى
وھلى بى مۇى و سادە مەدبۇوغ بۇو^(۳)

مۇھەققەق بۇويە ئەف كەلامى سەلىس
(مغىرە بن شعبە) روایەت يەقىن
كۆ خوفقى رەسولى خودايىن كەريم
(دھىھە بن كلبى) ژ بۆز ذاتى وى
نەبى لبس كر ھەردو خەفقى تەمیز
دو نەعلى كەريمە د پايىن رەسول
درېڭىز ل وان شېرى^(۴) كۆ دو تلى
وھلى عەرضى وى نەعلى شاھى ئەمەين
ژ پىيىش ۋە ئەھى شەش ئەصايىع تەمام
ل سەر پۆزى نەعلى ھەبۇو دو زمام
عەجەب سختيانەك ژ مۇويان نەقى
ژ جلدى بەقەر نەعلى مەصنۇوع بۇو

(۱) ئەقە دو حەدیسەن شاعرى تىكەل كرین، ھەردو ترمذى (۱۷۶۹) ۋە گوھاستىنە، و د چۈز وان دا نەھاتىيە كۆ پەنگىن وان خوفقان بىن پەش بۇو. بەلنى د روایەتەكى دى دا يَا ئىبۇو داود (۱۰۵) و ترمذى (۲۸۲۰) و ئىن ماچە (۳۶۰) ژ بورەيدە ۋە گوھەتىزەن ھاتىيە كۆ نەجاشى دو خوفقىن پەش و حلى و نە يېئن نەخسانىدى ب دىارى بۆ پىيغەمبەرى - سلاڭ لى بىن - ھنارتىوون.

(۲) د دانىيا (قۇرغۇ) دا: شۇمە.

(۳) بۇخارى (۵۸۵۷) ژ ئەنەسى قەدگوھىيەت كۆ نەعالا پىيغەمبەرى - سلاڭ لى بىن - دو (قبال) پىشە ھەبۇون، و مەخسەد بىن (تىلەك) ئەو داڭا د ناڭ تېلىقىن پېتى را دېت.

(۴) ئەو نەعالىن ژ چەرمىنى چىلى دەاتتە چىكىن دىگۈتنىن (السبتية) و د روایەتەكىن دا يَا بۇخارى (۵۸۵۱) و مۇسلم (۱۱۸۷) ژ ئىن عومەرى ۋە گوھەتىزەن ھاتىيە كۆ نەعالا پىيغەمبەرى يَا ب وى رەنگى بۇو.

نهصیب کر ژ بۆ من ب سەد ئەحترام
 جەمیعى ئەحببا تەقى ھۆگرا
 ب تەقبیلى وی ئەم کرن سەرفراز
 چ ئەحسان تە دا رووحیي کەمەرى^(۱)
 ژ بۆ تە خوداین غەفۇورى كەرىم
 تەبەرروك ب نەعلا حەبىيى جەن
 مونەووەر مە پى بۇو دل و رووح و بال
 خودا من بىدە خاطرئ نەعلى پا
 ئىيا شاهى (الولاك)^(۲) دەستم بگىر
 نىكارم نەظمكەم كەلامى عەلەن
 ل من مەگرن ئەي مەجلسى گۇوشدار
 د ئەوصافى خوفى و نەعل كر نەظام
 مە با كر خودا دەر جگەر ئەلتەساب
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

خودا يَا ھەزار شوکر بۆ تە مودام
 د گەل جوملە ئخوان و يار و برا
 ب چاف دىتىنە ئەعلى پاكنى ب ناز
 مە تەقبىل كر نەعلى پىغەمبەرى
 ھەزار شوکر و حەمد و ئەنائى عەميم
 تە دا من فەقىرى (عياناً عيان)
 مە مالى د چەشم و د ڦوو ئەم نعال
 مە ھىنى ھەيە رۆزى حەشر و جەزا
 وە گەر نە قەمۇي ڦوو سىياھم فەقىر
 وەرە ئەي قەلەم بەس درىز كە سوختەن
 چكۇ پىر مەلۇولم ژ ھجرانى يار
 مە ئەف موختەصەر بەندى شىرىن كەلام
 مە دانى ژ دەستى خوھ خامە كتاب
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) ب راستى مە نەزانىيە كانى مەخسەدا شاعرى چىيە دەمى دېيىشەت: من ب چاف نەعالىن پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- ب چاف دىتىن و من ئەو ماچى كىن! و بىلەكى مەخسەدا وى دوعا بىت، يەعنى: يارەببى تو وى چەندى ب رزقنى من بکە..

(۲) ئەقە ئىشارەتە بۆ وى گۆتنى بى بناخە، ئەوا هندەك ب حەدیس دزانن، ئەوا تىدا هاتى كو خودىن دېيىشە پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن-: (الولاك لولاك ما خلقت الأفلاك) يەعنى: ئەگەر تو نەبای من گەردوون نەئافاند، وزانايىن حەدیسى دېيىشەن: ئەف حەدیسە يار (مەوضۇوعە).

بند ثانی عشر

در بیان آنگشت رسول خدا

دریز بسو روایت ههتا سه رئنهس
 د تهعریفی ئنهنگوشتهری موصطهفا
 ههبو خاتهمهک سیم خالص عیار
 و دلیکن عهقیقی حهبهش بسو حهقیق^(۱)
 (محمد رسول الله) لئی نهقش بسو^(۲)
 ب فی طهرزی گوتن ب نوطق و بیان^(۳)
 بشینت کتابان د مولکن عهجهم
 نیهت کر فهیزی کت کتابی د خوهش
 چو نهجاجاشی و قهیصدر و خوسرهوی
 کو دهعوهت بکت دینی ئیسلامی وان
 که ئهی تاجی عالم شههی با وهفا
 قمبول نابه مهکتووی بی موهر نهبی
 کو مهکتووی شاهان خهتمی پی بکن
 تهداول دکن موهر و خاتهم موقیم
 ژوی تی دلی وان شهک و ئریتیاب

ژوی راویی پاکن شییرین نهفهس
 روایت دکر ئبندی مالک وها
 حهیبیت کو مهولا کری ئختیار
 موعدهیهنهن ئههی فهصصی خاتهم عهقیق
 ئههی قاشهکی صاف و بی نهقص بسو
 سهبدب صهوغی خاتهم ههی راویان
 ئراده کو کر صهدری عالی ههم
 د ئههملأکن روم و د فورس و حهبهش
 ژ بز وان مولووکی عونوق مولتههی
 بهطال دا بیت حومک و ئهحکامی وان
 و هلیت هاته گوتن ژ بز موصطهفا
 موحهققیق به نک ذاتی پاکن نهی
 ئهمر کر کویهک خاتهمنی چی بکن
 چکو طهبعه نک پادشاهان قههدمیم
 ئهگهر موهری تیدا نهییتن کتاب

(۱) فی حمدیسین بخاری (۵۸۷۰) و مسلم (۲۰۹۴) و ترمذی (۱۷۳۹) ژ ئنهنسین کوری مالکی فهدگوھیزین.

(۲) بخاری (۵۸۷۸) و مسلم (۲۰۹۲) ژ ئنهنسی فهدگوھیزین کو نهخشی گوستیرا پیغمبههی - سلاف لئی بن پیزدهکن (محمد) ل سهرا یا نشیسی بسو و پیزدهکن (رسول) و پیزدهکن (الله).

(۳) فی حمدیسین بخاری (۵۸۷۲) و مسلم (۲۰۹۲) ژ ئنهنسی کوری مالکی فهدگوھیزین.

کو چى كت ژ بۆ ھونگولىسىك ھەسن
 لبس كر د ئەنگوشتى پىغەمبەرى
 كو پى خەتم كت نامە و دەفتەران
 ژ دەستى خوه باشىزه ۋى خاتەمى
 ھەسن چونكە لبىسە ژ بۆ ئەھلى نار^(۱)
 وەلى ئەمر كر خاتەمەك (أز) نوحاس
 ژ دەستى خوه باشى ئەقان جوملەكان
 نوحاس چونكە ژى تىت بەنا صەنەم
 ئەمر كر ل صەوواغى خاتەم ژ سىم
 نىگىن لى دوروست كر عەقىقى حەبەش
 ئەمۇي فەصص و حەلقە ژ سىم بۇو تەمام
 رضا دابۇو وى جېرەئىلى ئەمەين
 د خونصر ژ دەستى يەمەين ئەغلىبا^(۲)

ئەمر كر ل صەوواغى شاھى مەزن
 كو چىبۇو ژ ئاھن ئەنگوشتەرى
 نىھەت كر ئەھۋى سەرەرەن سەرەرەن
 وەلى جېرەئىل گۆتە وى وى دەمى
 نە لائىقە بۆ سەرەرەن نامدار
 ژ دەستى خوه ئاشقىتى وى بىن ھەراس
 چونان جېرەئىل ھات و گۆتى عەيان
 نە طەرزە ژ بۆ شاھى صاحب كەردىم
 طەرح كر ژ دەستى خوه شاھى كەرىم
 يەكى زېقى خالص وەكى نەجمى گەش
 ل سەر قەولىنى بەعاضى شوپۇوخى كرام
 دەما لبس كر شاھى رۇويىز زەمەين
 ئەمۇي ڈاتى پاکى حەبىبى خودا

(۱) نمسائى (۵۲۱۸) ژ عەبدىللاھى كورى عومەرى ۋەدەگەھىزت، كو پىشى ئەمۇ گوستىر بۆ پىغەمبەرى - سلاڭ لى بن- ھاتىيە چىنگىن، رۆزەكىن وى ئەو كە تبلا خۆ، پاشى ئېيختىت، يەعنى: كاغەزىن خۆ پى خەتم دەرن
 بەلىن نەدەكە تبلا خۆ.. و د وى روایەتىن دا نەھاتىيە كو ئەمۇ ژ ئاسنى بۇو، بەلكى تىدا ھاتىيە كو ئەمۇ
 ژ زېقى بۇو، و د روایەتەكى دى دال نك ئەبۇو داود (۴۲۲۶) ھاتىيە كو ئەمۇ ژ ئاسنى بۇو وزېق تى
 ھاتىبۇو ئالاندىن. و مەسەلا كو جېرەل ھاتە نك وەئىش گۆتنە گۆتىن يَا شاعر ۋەدەگەھىزت، د چو روایەتان دا
 ب بەر چاھىن من نەكەفتىيە، و تىشتنى ئاشكىرايە كول بەرخۇكىندا گوستىرما خورى ژ ئاسنى ھاتىبە چىنگىن
 حەرامە، بىنېرە (موسوعە المناھىي الشرعیيە) يَا (سلیم الھالالی) يَا (سلیم الھالالی) ۲۳۳/۳. و د ھندەك روایەتىن دورىست دا
 ھاتىيە كو پىغەمبەرى - سلاڭ لى بن- پىشى هنگى ئەمۇ گوستىر دەرى، و پىشىتى وى ئەبۇو بەكىرى و عومەرى
 ژى ئەمۇ گوستىر دەرى، پاشى ئىمامى عوشان ھەر ئەمۇ گوستىر دەرى جارەكى ژ دەستى وى كەفتىيە
 د بىرا (ئەرسى) دا، وەكى بوخارى (۵۸۷۳) و موسىم (۲۰۹۱).

(۲) د گەلەك روایەتان دا ھاتىيە كو پىغەمبەرى - سلاڭ لى بن- گوستىرما خۆ دەكە تبلا ب رەخ يَا قلىچىن ۋە
 ژ دەستى راستى، وەكى وى يَا ئەبۇو داود (۴۲۲۶) و نمسائى (۵۲۰۳) ژ عەللى ۋەدەگەھىزن.

تەيەممۇن د ھەر تىشتى حەز ژى دىكىر^(۱)
 د چەپ لەبس كىر بەعىضى ئەنگوشتەي
 ژ وى پاش ۋە دەر دەستىن صىدىق بىو
 ژ صىدىقى ئەكىپ كەنگەن كى عومەر
 كەنگەن دەستىن عوثمانى صاحب ھەيىا
 ژ عوثمان سوقۇوط بىو د بىرائەرىس^(۲)
 د ناڭ بىرى ئاتەم قە پەيدا نەكىر
 خىلافەت ب وئى خاتەمى بىو عەيىان
 كۆئىسىرىارى مۇھەرا سولەيمان يەقىن
 تو واقع نەبى شەككى و رەببى، ئەمان
 مەزن بىو ھەتا قەتللى ئاتىن ب نۇور
 درىز بىو ھەتا ئاخىرى دەورى دوون
 وە گەر نە ب خاتەم دېبۈن پادشاھ
 دېت كەرب و حەسرەت ل نك حاضران
 عەجائب موصىبەت ل ئىسلام بىوون
 يەدىن خۇھ درىز كە بىيىزە ژ دل
 كەنگەن لال و گىزە تو نىنە مەدار

دەرىل بىسى خاتەم ئەمەر پى دىكىر
 ژ بۇ روخىصەتىن ئاتىن پىغەمبەرى
 ئەوي خاتەما كوب تەھوفىق بىو
 ژ شەيخان^(۳) وەا بىو روایەت ئەشەر
 عومەر چوون رەوان جان ب جان بەخش دا
 وەلىن حەيىف ئەمەر خاتەما پېنەھېسى
 ئەمەي ئاتىن عوثمان چەند طەلبە كىر
 ئىشىارت ھەيىه تىيە ئەمەي جانى جان
 نە مەخفى ل نك ھەر كەسى دووربىن
 د وئى خاتەمى دە ھەبۈو بىن گومان
 ژ فەقدا وئى پىشە فەتەن بىو ظۇھۇر
 خىلافەت بەدەل بىو ب قەتل و ب خۇون
 ژ وئى پىشە بىو پادشاھى تەباھ
 بەسە ئەمەي قەلەم ئەف گەلامىن گران
 د فەقدا ئەمەي خاتەمى خام بىوون
 بەسە بەس درىز كە كەلامى ب كول
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) بۇخارى (۵۸۵۴) و موسىم (۲۶۸) ژ عائشىيەن قەدگوھىيەن كو پىغەمبەرى - سلاپ لىنى بن - حەز ژ راستىن دىكىر، ھندى د شىيان دا با.

(۲) مەخسەد ب ھەر دو شەيخان بۇخارى و موسىمە، و د بەر پەرى بۆرى دا ئىشىارت مە دابۇو ۋەن روایەتى.

(۳) بىرائەرىس د كەفەنە ناڭ بىستانەكى ل قوبائى.

بند ثالث عشر

در صفت سیف رسول خدا

گهار ذهوقی من شوبهه تی ئهندگه بین
ژنه قلا ئنه نس ئبنی مالک عهیان
دکر و هصفی سهیفی حهیبی خودا
ژ بوقه تلئن قهومی که فهوری عهندی^(۱)
ل وی ئسم دانی ئهوي (ذو الفقار)^(۲)
قه بول که تو ته قریری شیرین ب دل
سه به ب ئسمی وی شیری صاحب هیمهت
ب ته شبیه سوورا خی زه بوری بین
ب تی پیژ و به راق و ودک به دری تام
چو سککینی ئه علال تازه خیار
د نیف جه رگت گه بران ب مثلی له هب
نه کو حاشه مهوضوو بیتن هه مین
ته حه رروک بکم پی سه ری خامهئی
ژ شهیخان و روواتی صاحب و دقووو

ژ راوی چ ئه لفاظی شیرین شیرین
کو ئوستاد ئیمام ترمذی بی گومان
ئه وی ئبنی مالک روایت وها
کو سهیفه ک عه جه ب قه نج و پاک و حمدید
مودامی ل نک ب وو شهه تا جدار
ب مه عنا بی تر ژ بوقه ژ دل
د مه عنا وها گوتن ئه هلى لو غهت
کو تیده هه بون چهندی حوفه یه قین
ئه وی شیری من تیده گوتن که لام
ل سه ر گه ره دنی نا دورستی کوفار
ژ وی حمز دکر بی قیاس ئهی عه جه ب
روایت دکم ئه ز ژ شهیخان یه قین
هه چی ده رج کم ئه ز د فی نامهئی
ب زانه کو نه قلن هه می بی قو صور

(۱) حمدیسا ترمذی (۱۶۹۱) ژ ئنه مسی روایت کری دقا وی دیتیت: دهستکن شیری پیغه مبهه ری سلاف لئی بن- ژ زیقی بولو. وقئی حمدیسا نه بولو داود (۲۵۸۳) و نه سائی (۵۳۷۴) ژی فدگو هیز.

(۲) بیهقی د کتیبا خو (السنن الکبیری) دا ژ عه بدللاهی کوری عه بیاسی فه دگو هیز، کو شیری (ذو الفقار) ژ ده سکه فتیین روزا بدری بولو، وئو گه هشتیبو پیغه مبهه ری سلاف لئی بن-، و دیتیه شه گو هاستن کو ئه شیری عاصی کوری مونه بیهی سه همی بولو، و پیغه مبهه ری سلاف لئی بن بدری مرنا خو ئه دابولو عه لییین کوری ئه بولو طالبی.

قەبۇول كە ب قەلب و ب دل بىئىرە حەق
 د نىيىش نارى دوورى دبى جانگۇداز
 بكم تەجروبە طەببۇ و ھەم ڈەوقى خوش
 ژ راوى م ژى زانىيە ئەش سوخەن
 ژ وى سەيىقى مەحبوب ناڭ (ذو الفقارا)
 ژ تەقىرىرى راوى ھودىدا بىزان
 ل سەر كىلىنى وى ھندە زېش لى ھەبۇ
 بىزانە ژ يولىدۇز مۇھىللا ب زىپ^(١)
 دورستە كو شىرى خۇھ قاپلەمە كى
 كو ئەلاققى نەبت پارادىيەك زېش ل سەر
 ژ وى پىيىش با جوملە قاپلەمە بىت
 ضەرەر ناكە ئەھو ژى ب نەقلا حەدىس
 كو مال چىن^(٢) نەبت ژى ب عەرضا ل نار
 دورستە كو وان جوملە قاپلەمە كى
 كو ھەبىيەت بىن قەوەمى پىسىن ب زەنگ
 دەلەت بىكت قۇوەتى دىنىي حەق
 د ئەغلەب ل نك شاھى ئاخى زەمان
 وەلى بەعىضى ئەمۇقاتى شاھى ئەمەن
 بىنېرە ل ئەحکام و تەئىشىرى وى

تەھجىجوجە بىكە لى ب وەجمەك صەفەق
 وەگەر شۇبەكى جوزئەكى (العياد)
 تەماشا بىكە بىمە سەر سەھوقى پىش
 ژ من گۇوش كە نەظمى پاكى حەسەن
 جەن دەستى دانا شەھى نامدار
 قەوي زېشەكى صاف و بەيضا بىزان
 د گەل بالچق و كابكان فەضى بىو
 وەلى زېشى وى سەيىقى با فەتح و خېر
 بىزان رو خەصەتە رەيىب و شەك تى نەكى
 وەلى فورجە تىدا ھەبت ئەھەدر
 ئەقەللى ئەقەللى دو ئەصبع ھەبت
 وەگەر ئابىزەر^(٣) كى ب زىپى نەفيىس
 وەلى ئابدانەك وسا زىنەر
 ھەچى ئەسلىوحى حەربىن پەيدا بىكى
 ژ بۆزىنەت و شوھەرتى وەقتى جەنگ
 كو پىن گەردنى كافران بىكە شەق
 ئەقى سەيىقى تەعرىفى كر من ھەمان
 د غەز و قىتالان ل نك بىو يەقىن
 تەقەللود دكى بەعىضى شەمشىرى دى

(١) د روایەتەكى دا يا ترمذى (١٦٩٠) ژ سەعدى فەدگوھىزەت ھاتىيە كو پىيغەمبەر - سلاپ لى بن - رۇزا
 ھاتىيە د مەكمەن دا شىرى وى ب زىپ و زېشى يىن نەخشاندى بىو. بەلى ئەش حەدىسە وەكى زانا دىيىزىن يى
 ضەعىفە، لەو پىيىتى ناكەت قىن هېيەجىتى بۆ مەسەلتى بىگىن يا شاعر دىيىشت.

(٢) د دانەيا (قۇغى) دا: ئابىزەر.

(٣) د دانەيا (قۇغى) دا: جەن.

مههییا کری وی ل قهومی عهتید
 موههییا کری جومله (خیر البشر)
 ل وان ئسمی دانی حهیی خودا
 ئهی ناٹی شیرین (مهشور) بیو^(۱)
 موسهه مما کری ئهی ب ئسمی (قهضیب)
 بەشنجی ئهی ئسمی لی (ذو الفقار)
 حههف زی^(۲) دباری ل قهومی تەلەف
 ز مخدەم نەبیو بۆ کوفاران ئەمان
 ز بەر خەوفی وی مورته عب بیو قولووب
 مەھاب بیو مەخاف بیو ل قهومی لەعین
 ز وی دۆر دچوو گەبری دوون سەد خورهیف
 ل نک شاهی بیو ئابدار و حداد
 کەسى بکرا ئنکاری دینی موسین
 دەمار^(۳) زی دکیشا ب عرق و ئەصل
 د دەستەک دە سەیف و د دەستەک کتاب

حهیی خودا چەندی سەیفی حەدید
 ب عەددی صەبابان ژ سەیفان عەشر
 موسهه مما هەمی بیو ب ئسمەک جودا
 یەکی شیری وی قەنچ و پە نیور بیو
 یەکی دی هەبیو ڈاتی پاکی حەبیب
 سېیم ئسمی (قەلعی) چەاردم (بەتار)
 شەشم بیو موسهه مما ب ئسمی (حەتمف)
 یەکی دی موسهه مما ب (مخدەم) بیان
 ئهی دی موسهه مما ب ئسمی (رەسوب)
 نەھەم ئسمی (صەمصادم) لی بیو یەقین
 دەھەم ئسمی شیرین ل وی بیو (لوحەیف)
 ئەشان دە سویووفی موبارەک نژاد
 ز بۆ قەتلی قهومی شەقییی لەعین
 سەری وان عەنیدان دکر پی فەصل
 ئهی شاهی (الولاک) عالی جەناب

(۱) د کتیبا (عيون الأثر في فنون المغارب والشمايل والسيير) دا يا (ابن سيد الناس) (٤٤٧/٣) هاتییه کو پیغەمبەری - سلاچ لی بن - دەھ شیر ھەبیون، وناڤیین وان ئەقە بیوون: (مأثور) وئەقە شیرین بابی وی بیو گەھشتیبو وی، وئەو مابیو حەتا پیغەمبەری - سلاچ لی بن - مەشختبوویه مەدینی زی، و (الغضب) وئەقە سەعدى کوری عوبادی دابووین دەمی ئەو چووییه بەدری، و (ذو الفقار) و بەی نوکە مە بەحسى وی کرییە، و (الصماصمة) وئەقە شیرین (عەمری کوری مەعديکەرب بیو گەھشتییی، و (قلعی) و (باتار) و (حتف) وئەف ھەر سېیه ز شیرین (قەینوقاعیین جوھی) بیو گەھشتینه وی، و (رسوب) و (مخدم) وئەقە ب صەنەمی ئویجاخا (طەی) قە بیوون، و (القضیف) ئەف ھەر دە شیرە وی ھەبیون، بەلنى بین ز ھەمییان پىر وی حەز زی دکر (ذو الفقار) بیو.

(۲) د دانیا (قۇغى) دا: لىن.

(۳) د دانیا (قۇغى) دا: دەما.

ژ بۆ دین و ئەحکامى قى ئومىمەتى
 ژ بۆ رئىسى بى دەولەتى كافران
 لىبس وى دىكىر زرە و مغىھەر دەلال^(١)
 ژ بۆ جەنگى كوفاري ئامادە بۇون^(٢)
 د غەزروئى ئوحود شاھى جەددى حەسەن^(٣)
 د گەل ئالىت و ئەسلىخى حەربى وى
 صەلا دا ل نىيىش ئەھلى ئىسلام و دين
 ل نىيىش ئەھلى ئىسلامى دا (الصلا)
 ژ وان الله و ئاھ چوو تا فەلەك
 ل غەزۋا عەنىدەن دەمان دەست سەرد
 ژ قى واقعى تەنگ بۇو قەلب و دل
 نىيەت كر ل سەر سەخەر بىت مۇستەھى
 كو ئىلام بىت ئەھلى ئىيمان و راھ
 بىزانن كو كەذابە مەلۇعوونى دوون
 ژ بەر جەرھى لى شاھى ئاخى زەمان
 چ زەممەت دىيىھ وى حەببىي مەزىن

كتابا مونەززەھە ژ خەلقىيەتى
 وەلىكىن ئەقان سەيىھى تىرىش گران
 حەببىي خودا وەقتى جەنگ و قتال
 ئەھىيەت درعى مۇبارەك ھەبۇون
 زوبەير ئىبىنى عەھوامى گۆئەھ سوخەن
 دو درعى گران وى ل سەر بۇو نەبى
 كوشەيطانى پىسى شەقىيى لەعىن
 د حەقىي وەفاتا رەسولى خودا
 ب تەمشىش بۇو ئەھلى مەيدان گەلەك
 ئەوان دل ھلانىن ژ جەنگ و نەبەرد
 دەما گۇوش كر شاھى (ختم الرسل)
 طەلەب كر يەكى سەخەر ذاتى نەبى
 ژ بۆ مورتەفع بىت جەن پادشاھ
 كو دا بن^(٤) ل سەر وى ھەمى راجعوون
 خولاسە ژ لېسى دو درعى گران
 نكارى بچت سەر حەجەر وەي ل من!

(١) د بىنیات دا (زىھە) ھاتىيە، وېلەكى (زىدە) بىتى بەر كۆ زىدە ئەمۇ خەلکىن ئاسىنинە يېن (مغىھەر) ژى دۈرست دېت، و مغىھەر كولاشەكىن ئاسىنیيە شەركەرەن د بىن (خۇوڈەي) قە دىكە بەر خۇۆ. و بۇخارى (٣٠٤٤) و مۇسلمان (١٣٥٧) ژ ئەنسىن كورى ماللىكى قەدگەھىزىت كۆ رۆزى پىغەمبەر - سلاپ لىنى بىن - ھاتىيە مەكەھى (دەمىن ئەكىندا وى) مغىھەر د سەرى بۇو.

(٢) ئەمۇ ھەر حەفت درع وەكى د كىتىبا (عيون الأثر) دا ھاتى ئەقە بۇون: (ذات الفضول) و ئەھى سەعدى كورى عوياھى دابۇرىن دەمىن چوویە بەدرى، و (السغدية) و (فضتى) و ئەقە ھەر دو ژ قەينو قاعيييان ستاندۇبۇن، (ذات الوضاح، ذات العواشى، البتراء، الخرق).

(٣) ۋەن حەدیسەن ترمۇنى (١٦٩٢) ژ زوبەيرى قەدگەھىزىت.

(٤) د دانەيا (قىزغى) دا: يېن.

ب دوازده برين جرح بسو موصطفه
کوئه فغان و ناله بکن ئنس و جن
بکيشم ژ نېڭ هندي دل ناله يەك
زهمين و سەما دى ببن واڭگون
بکن ناله و ئاه و ئەفغان گەلهك
ل جەننەت گەرييان بکن جومله شەق
ژ حەسرەت ببن ىھىسى كۆز پشت
موحەووەل دبت دووزخەك پى لەھەب
ژ تەقىرىئى ۋى سەۋوچى ئەندوھەگىن
ژ مەئەتمەن دى ببن لال و كەر
دبن جومله ئاتەش د قەعرى بەھۇر
ژ ۋى گۆتنى تىكىدە ئاتەش فشان
ژ حەسرەت دبن پارەيەك سەنگى رەش
د نەفسا خوھ د دى ببىم مۇحتەرق
دبت پارە ئاگر ژ ئەفغان و ئاه
مۇرەككەب دېي تىيەدە يەك قەطىرە خۇون
د دەستى مە موسووددە بىت شۇعلەدار
وەلىكىن ژ من خۇشت بەساطا مەقام^(۱)
شەھىيدبۇونا سىننى بەشىرى ئەذىز
وھا گۆتبۇو ئەھلى سۇننەت خەبىر
جەمع بۇون ھەمى عەسکەرئى مۇسلمۇون
ئەمر كر ئەمۇي صەدرى صاحب قەبۇول

ژ بۇ دىنى ئىسلامى كىشا جەفا
وەلىكىن سەرى جوملە دەردى مەزىن
بېيژم ژ دەريا وەكى قەطىرىەك
دبت جوملە عالىم مۇنەققەش ب خۇون
صوفۇوفى مەلاتك ل چەرخا فەلەك
ھەمى حورى فرددوسى ھەفتەم طەبەق
بزانە كو غلمانى باغانى بەشت
ئەوان روپىلىنى خولدىن جايى طەرب
ھەمى مورغى جەھوئى سەما و زەمين
دسووزن ب يەك بار وان بال و پەر
د گەل حەوت و حەيوانى دەريايى كور
دبن جوملە عەھورى بەار و نىسان
كەواكب د گەل ماھ و خورشىدى خۇوش
ل ۋى گۆتنى بۈوم كۆئەز مۇتەفق
د دەستى مە دە خامەئى رووسىيەھ
دھواتى مە دى ژى بىت سەرنگۇون
ژ تەئىشىرى ئاھى دلى دەرددار
مە نېيەت نەبۇ ئەم بېيژن كەلام
چكۇ دەرەكى پى كەبىرە كەبىر
د غەزۈي ئۆحود راۋىيى با ئەڭىر
كۇ سەر دەستبۇون جۈزئەكى گەبرى دۇون
خۇو دان شەبى ئۆھى ب ئەمرى رەسۈول

(۱) د دانەيا (قۇرغۇي) دا: نظام.

جهمع بعون ل دۆر شاهن بەطحا زەمین
 شەھيد كر درانى موبارەك شەريف
 خوه بىگىنە خۇونا حەبىيى ئەمین
 چىكۈرەرض و ئەسمان دېيتىن كەباب
 دبارت ھەتا دەوري ئاخىر زەمان
 دېيتىن كو خۇونى نەبىيى ئەمین
 بىگىزى ئەيا حاملى وەھىي پاك
 ب تەعجىل گە فەخرى ئىنسان و جان
 سەبۈك بىر گەناندە بەشتىن تەمەيز
 ژەقىن واقعى تىك جەن دەردىك^(۲)
 چ زەھىمەت كشايد ژ بۆ ئۆممەتى
 ئەذىيەت دىيە پادشاھى ئەمین
 وەلى ئەم ژ وى دائما پووسىاھ
 ل كوفارى دونيا دىر تەلخ و تەنگ
 ژ بۆ مە بىي ئەف قەدەر تو مەلۇول
 ئەم و دەست و دامانى تە (والسلام)
 كەپ و لال و گىتە تو نىنە مەدار

وەلى چەند گەبرى شەقىيى لەعىين
 ئەھىي كافرى لەعنەتىيى سەخىف
 خودا ئەمر كر جېرەئىلى ئەمین
 وقوع دا نەبىت سەر زەمینى توراب
 نە يەك قەطىرە باران ژ عەمورى گران
 نە طايىن گيايى ژ ئەرضى هشىن
 وقوع^(۱) بت ل سەر رۇوېيى ۋى جىمنى خاك
 د وى ساھەتى مۇرغىن سەرە مەكان
 ئەھىي خۇونى پاكىن حەبىيى عەزىز
 ھلەنلى د نىيەش شۇوشەئى خۇونى پاك
 ھەوارە ھەوارە ودرن حەكمەتى
 ب رۇز و ب شەف ھەر د وقت و د حىن
 ژ بۆ خاطرى ئۆممەتا پىر گوناھ
 ژ بۆ مە كىرن چەند غەوغاء و جەنگ
 نە ھېۋانە ئەم ئىين چۈنۈن ئەھىي رەسول
 وەلى تو شەھنەشاھ و لوطفا تە عام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) د دانەيا (فەھىي) دا: وعېت.

(۲) چو سەندىن دورست بۆ ۋىن روایەتى ياشاعر قەدگۇھىزىت مە نەدىتىنە، وتشتىن بەلاف د كىتىيەن حەدىسىن وسىرەتى دا ئەنۋە كو دەمىن ددانى پىغەمبەرى -سلاخ،لى بن- ھاتىيە شەكەنەن، ولېشا وى ھاتىيە بىرىنداركەن وى خوين ژ روېيى خۆ قەدەمالى ودگۇت: چاوا ئەم مللەت دى ئىفەلەھى بىيىن يىن خوين د روېيى پىغەمبەرى خۆ ئىنائى وئەم بىي بەرى وان ددەتە خودى.

بند رابع عشر

در صفت نان او چیزی که بنان می خورد^(۱)

ژ ته قریرئ لە فظى (أَمُّ الْمُؤْمِنِينَ)
 ژ ئىنگىت ب ئايىت خودى كر بەرى
 ژ ئەحوالى پىغەمبەرى ئىنس و جان
 دو رۆزى ل سەر ھەف ژ خوبىزى شەعير^(۲)
 نە شىف و نە نانەك بىيىن حالى وى
 دكىر ئختىارى فەقر سەر غنا
 دبۇون زىپى خالص ژ بۇ شاهى جان
 دكىر صەبىرى كوللى ژ دونىيابىن دوون
 سوئال كر ئەبۇ حازمىن با خەبەر^(۴)
 ژ كاپەك موصەففا دەقىقىن نەقى
 دېيىنگىت وەردايى ئارادەك چونان
 كو ئارادى نەقى وى ب چاقان نەدى

ژ راوى وە هاتە گۆتن يەقىن
 دىا موشىقە عائىشى ئەنۋەرى
 بىزانە وە گۆت بۆ راوىيان
 نەبۇو تىير^(۲) ئالى رەسولى كەبىر
 بىزان پر شەقان رادزان ئالى وى
 دكىر صەبىر بەر فەقرى پر موصىطەفا
 چو بکرا طەلەب جوملە كۆھى جەن
 وەلىكىن ل سەر حالى شىدەت فۇزۇون
 ژ سەھلى بىنى سەعدى موبارەك ئەشەر
 كونىا ئەكلى كر نەبىيى ئومى
 دەقىقىن نەقى كىرڭى كېتە عەيىان
 جەواب دايە سەھلى خەبەر كول وى

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا ئاشكەرا كرنا وەصفا وى نانى دايە يىن پىغەمبەرى - سلاڻ لىنى بن- دخوار، كانى يىن چاوا بۇويە.

(۲) د دانەيا (فەھمى، ئامەدى) دا: سىير. و (سىير) د زمانى فارسى دا ھەر ب مەعنە (تىير) يَا كوردى دېتت.

(۳) ۋىئىن حەدیسەن موسىم (۲۹۷۰) و ترمذى (۲۳۵۷) ۋىئىن حەدیسەن ژ عائىشىيەن ۋە دەگۈھىزىن.

(۴) ۋىئىن حەدیسەن بوخارى (۵۴۱۳) و ترمذى (۲۳۶۴) ۋىئىن حەدیسەن ۋە دەقىن حەدیسەن دا ھاتىيە ئەبۇ حازم دېتت: پىيار ژ سەھلى كورى سەعدى ھاتەكىن.. يەعنى: پىيار كەر ئەبۇ حازم نەبۇو، وەكى شاعر دېتت.

نه تەنخیل و تەصفى بزان ئەى لەبىب
 نەفح لى دىكىر وان ب دەث ئەى فلان
 هەچى كۆ بما پاشى تەعجىن دىكىر
 ل تەحصىلى طاعەت رضايىن خودا
 تەقەمەوت ژ بۇ وان بەهانە بزان
 دىكىر وان وەلى قووتەكى (لا يموت)
 نەما دەر بەدەن وان طەرىقى نەفەس
 دەما وى بىدىتا ژ جۇوعى تەىىەت
 وەلىكىن نەمانى دىكىر شەئىنى خوھ
 سوارى ل دولدول عەلىيىن وەلى
 حەبىب دىت ئاشارى جۇوعى ل وى
 رەسوللى كەرىمىنى كەبىرى ئومام
 بزانە ژ جۇوعى ھېبۇ لى ئەڭەر^(۱)
 كۆ بکرا ژ مەطعوم شەيىھەك ذەميم
 هەچى كۆ بەاتا ل بەر ئەو دخوار^(۲)
 دىكىر حەز حەبىبىنى شەھىنى (الم يزلى)
 چو فكرا مە دائىم ل لوقما لەذىذ
 عشا چۈون بىت كەتنە فكرا غەدا
 تو گوھ دە روایات و لەفظى حەديث^(۳)

نه بېتىگ و منخەل د وەقتا حەبىب
 صەحابان دەقىقىنى جەمۇي جوملەشان
 هەچى كاپەكى زەحفى نەفحى دېر
 چىرا چونكە ئەفكارى وان دائىما
 نە شەھواتى نەفسانى و لەذەدان
 ژ بۇ قوودتى طاعەتى ئەكلى قووت
 تە چەندان دخوارن ژ وان ھىچ كەسى
 حەبىبى خودايى ب فەخر و ئەدەب
 حەجەر دىن بخستا ل بەر بەطنى خوھ
 د رۆزىك ئىمام مورتەضايىن عەلى
 ل مەسجىد گەرا نك نەبىبى ئومى
 ژ بۇ موطنەئىن بىت قەللى ئىمام
 ژ بەر بەطنى ئانى ئەمۇي سى حەجەر
 نەبۇو طەبىع بۇو موصطەفايىن كەرىم
 ب پاش رەد نەكىر وى طەعامەك تو جار
 وەلىكىن ژ شىر و ژ قەرع و عەسەمل
 چسان ئىم دىن نك خودائى عەزىز
 نەخۆرى مە چاشتى د حەيرا عەشا
 ئەيا نەفسى پىسى خەبىشى خەبىت

(۱) ئەنف حەديثە ب بەر چاقىن من نەكەفتىيە، بەلىن حەديثەكى نىزىكى وى تەرمىدى (۲۳۷۱) ب سەنەدەكى ضەعيف ژ ئەبۇو طەلەجەي قەدگوھىتىز كۆ پىيغەمبەر سلاڭ لىن بن- دو بەر ب زكى خۆ قە گىرىدابۇن. وقىنى حەديثى ئىمامى بەغەوى ژى د (شىخ السننە) دا (۴۰. ۷۹) قەدگوھىتىز.

(۲) ئىنى حەديثى بوخارى (۳۵۶۳) و تەرمىدى (۲۰۳۱) ژ ئەبۇو ھوردىرى ھەدگوھىتىز.

(۳) د دانەيا (قىزغى) دا: تو گوھدىرە ئايات و لەفظى حەديث.

چو (نحن قسمنا)^(۱) ئەمەر كر خودا
 نە عەنقا ژ حەققى خوه زىلە دېت
 وەگەر كوب مالى خوه قارۇون بى
 بکى قەبضەئى مولكى خوه تو ھەمى
 مەساحە بکى جوملە بى دووربىن
 ژ غەيرى دو قاتىن كەفەن سەر جەسەد
 مەكە فكىرى دۇنيا ل سەر خوه گران
 تىمۇدكۈل بىدە رازقى (والسلام)
 كەر و لال و گىزىھ تو نىنە مەدار

مەكە فكىرى بەپەرەدە چاشت و عەشا
 نە پىشە ژ رزقى خوه كەمەتەر دخوت
 ئەگەر كوب حۆكمى فەرەيدۈون بى
 چو ئەسکەنەدەرى سەرتەسەر عالەمەن
 فلاتۇون صەفت گەر سەما و زەمین
 چو ئاخىر تو بىرى قەھىي صەرىي يەد
 نەيايەت كۆئەف بىت ل بىر جوملەمان
 بکە تەمۇبە جارەك ژ فەلىي حەرام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) ئەقە ئىشارەتە بۆ ئايەتا: **﴿تَخْنُ قَسْمَنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾** (الرخوف: ۳۲).

بند خامس عشر

در صفت فراش که بران می خوابید^(۱)

ژ وی راوییست راستگو تیز هووش
 ژ سمرداری نه زواجی با فضل و خهیر
 و هلی ئه مو فراشال سمر را دزا
 ژ بوقسائلی نوطقه کی پر ئه شه
 یه کی سختیانه کی قه وی بسو بزان
 ژ حمشوی تری به لگن خورما مودام^(۲)
 وها گوتی جاره ک ژ بوقصه جبی وی^(۳)
 موهه بیا د حجرا مه دا یه ک په لاس
 حه بیی خودا وی ل سمر خه دکر
 ل نک من خه یاله ک ظهیری و ده لال
 نه رمتر دبت بوق رسولی عه زیز
 شه هن شاهی ئه کرهم ل سمر دانه اند
 وه بوق من چ فه رش کر شه بی باره
 فدائی ته بیتن ئه ز و دا و باش
 و هلی زیده من چار طه و کر چونان

یه قین که روایت وها هاته گووش
 سوئال کر بزان (عروه ابن الزییر)
 ژ شه کلی فراشا حه بی خودا
 جه واب دا دیبا مه ب فضل و هونه
 فراشی شه هن شاهی ئاخز زه مان
 ئه وی هه ردو رهو سختیان بسو ته مام
 و هلی حه فصه ته زه وجی پاکن نه بی
 فراشی ئه وی شاهی نوورین لباس
 په لاسی موباره ک مه دو طه و دکر
 شه شه ک هاته قه لبی مه ئه ف ره نگ خه بیال
 کو چار طه و بکم فی په لاسی ته میز
 مه ئانی ب چار طه و ل هه ف و هر گه راند
 ده ما بسو سبه گوتیه من لائه
 مه گوتی ئه بیا رو هن بیا هه ردو چاف
 فراشا به ری بسو موحه ققهق بزان

(۱) ئه ف به نده د ده حه قا ئاشکه را کرنا وه صفا وی جهی دایه یین پیغمه مبیر - سلاط لین بن - ل سمر دنفست، کانی بی چاوا بسویه.

(۲) موسلم (۲۰۸۲) وئه بیو دا وود (۴۱۴۶) و ترمذی (۱۷۶۱) قنی حه دیسی روایت دکهت.

(۳) ترمذی د شه مانلی دا (۳۳۶) قنی حه دیسی روایت دکهت.

تنهه علوم بکت به لکه پی ذاتی ته
 کو ره که فراشی ل حالی به مری
 ل من چونه ئمشهب صه لات و نه ماز
 گله که فه ر و شاهی ل من فه وت بورو
 هه می ئختیار و هه می شابی من
 تنهه علوم حساب کر کری ئجتیاب
 ل وی فه وت بورو چه ند رکعت نه ماز
 ب ناز و ب نعمت ب فه خرک چونان
 هه تا فه جری صادق ب شو بهی مرار
 نه دهستنی دوعا نه دو رکعت نماز
 ژ دهستنی عهذا بی چسان بم خه لاص
 تو مه حرووم نه کی ژی فه قیری ذه لیل
 وه لی فه خری من شاهی عالی جه ناب
 (۱) قه وی موسته حه ققی عهذا بیم ئه لیم
 ب زاری مه گوتی ژ قه لبی که بیب
 که ر و لال و گیزه تو نینه مه دار

مه گو نه مرمت بت ژ بۆ ذاتی ته
 جه واب دا ژ بۆ من ره پیغه مبه مری
 ژ به ر نه مر میت ژی فراشی ب ناز
 صه لاتی ته هه ججود ل من فه وت بورو
 بنیرن گه لی یار و ئه جبابی من
 ژ چار طه و په لاس شاهی عالی جه ناب
 سه بیب کو شه نشاهی گه ردهن فراز
 ژ ئیشار ده سه ر ده شه ک و یاستغان
 دکم خوابی ناف شان جهی ناز دار
 نه ذکر و عیبادت نه ئاه و نیاز
 د گمل شان گوناهی ل من بی قیاس
 ئه یا فه خری عالیم ده خیل ده خیل
 قه وی بی که سم من نه دا و نه باب
 ئه گه ر تو نه بی ئه هی ره سولی که ریم
 مه دهستنی خوده ئاقیت داوا حه بیب
 ئیلاهی تو رووحی نه کی شه ره مسار

(۱) ئه ش ره نگه دوعایه دهیت ژ خودی ب تئی بینه کرن، نه ژ پیغه مبه مری - سلاف لئی بن -؛ چونکی دوعا عیبادت و عیبادت بۆ خودی ب تئییه.

بند سادس عشر

در صفت کلام و سخن گفتن رسول خدا^(۱)

(طويل السكت) بwoo (كثير الحزن)^(۲)
دکر وی نه حاشا ژ بـو دونبـهـتـی
ل صـونـعـی خـودـا فـکـرـی دـائـم هـبـوـو
نـهـکـمـتـ قـهـلـبـی پـاـکـنـی وـی رـاـحـهـتـ ئـبـهـدـ
بـ ئـسـمـی خـودـا ئـخـتـتـامـ هـمـ بـ وـی
کـهـلـامـ وـی فـهـصـلـ بـوـونـ نـهـ حـاـشـاـ فـوـضـوـولـ
فـهـصـلـ بـوـوـ دـ مـاـبـهـیـنـیـ حـهـقـقـ وـ بـهـطـالـ
وـهـلـیـ لـهـفـظـیـ شـیـرـیـنـ وـ ئـهـنـفـهـسـ ژـ دـوـرـ
نـهـ فـهـظـظـ وـ غـهـلـیـظـ وـ نـهـ جـاـفـیـ مـوـهـیـنـ
مـوـعـهـظـظـمـ دـکـرـ وـی شـهـهـنـیـ پـرـ کـهـرـدـمـ
کـهـلـامـ وـی نـهـگـوـتـنـ نـهـ قـهـنـجـ وـ خـهـرـابـ
ئـبـهـدـ وـی نـهـکـرـ شـاهـیـ ئـاـخـرـ زـهـمـانـ
لـ صـونـعـی خـودـا جـوـمـلـهـ تـهـتـنـ^(۳) ظـوـهـوـورـ
جهـانـ چـونـکـهـ بـوـ دـلـ دـبـتـ حـائـلـهـ
نـهـکـرـ وـی حـهـبـیـبـیـ بـ عـزـزـ وـ ئـهـدـهـبـ
بـ وـهـجـهـیـ طـهـلـقـ بـهـرـدـدـا جـوـمـلـهـشـانـ

ژـ رـاوـیـ مـهـ زـانـیـ کـوـ (جـدـ الحـسـنـ)
کـوـبـکـرـاـ تـهـکـهـلـلـوـمـ ژـ بـوـ حـاجـهـتـیـ
کـهـلـامـیـ دـ زـیـدـهـ ئـبـهـدـ وـی نـهـبـوـوـ
ژـ بـهـرـ غـائـلـاـ دـینـیـ ئـیـسـلـامـیـ جـهـهـدـ
دـکـرـ ئـفـتـتـاحـیـ کـهـلـامـیـ خـوـهـ وـیـ
بـزـانـهـ کـوـ ذـاتـیـ کـهـرـیـمـیـ رـهـسـوـولـ
فـهـصـلـ کـیـرـکـهـ بـیـثـمـ ژـ بـوـ تـهـ بـ حـالـ
کـهـلـامـ وـیـ دـکـرـ لـهـفـظـیـ کـهـمـ مـهـعـنـهـ پـوـرـ
هـبـوـوـ وـیـ چـ ئـهـخـلـاقـ وـ طـهـبـعـیـ لـهـیـیـنـ
هـهـچـیـ خـهـلـقـیـ مـهـجـلـسـ بـکـیـشـاـ لـ جـمـمـ
رـ ئـهـشـیـائـیـ دـوـنـیـاـ وـیـ عـالـیـ جـهـنـابـ
نـهـ ذـهـمـ وـ نـهـ مـهـدـهـکـ لـ شـهـیـئـیـ جـهـانـ
چـرـاـ چـونـکـهـ ئـهـفـکـارـیـ وـیـ ذـاتـیـ نـوـرـ
ژـ دـوـنـیـائـیـ دـوـنـیـاـ قـهـطـ نـهـکـرـ غـائـلـهـ
ژـ بـوـ تـشـتـیـ دـوـنـیـاـ توـ جـارـانـ غـهـضـهـبـ
تـهـکـهـلـلـوـمـ کـوـبـکـرـاـ لـ نـیـثـ مـهـجـلـسـانـ

(۱) ئـهـفـ بـهـنـدـهـ دـ دـرـ حـهـقـاـ ئـاـشـکـهـرـاـکـرـنـاـ وـهـصـاـ گـوـتـنـ وـنـاـخـفـتـنـاـ پـیـغـمـبـرـیـ خـودـیـیـ سـلـاـفـ لـیـ بنـ.-

(۲) ئـمـقـیـ حـهـدـیـسـیـ تـرـمـذـیـ دـ شـهـمـائـلـنـ دـاـ (۲۳۵) ژـ هـنـدـیـ کـوـرـیـ ئـهـبـوـوـ هـالـمـیـ قـهـدـگـوـهـیـزـتـ.

(۳) دـ دـانـهـیـاـ (قـزـغـیـ) دـاـ: تـبـیـنـ.

کو قنهنج سهح بکن سامعینی حديث^(۱)
 ب دهش وی نهگو قهط کهلامی ههزل
 ز وی نووری خهنده دچوو تا فلهک^(۲)
 دکر وی ز بھر کهیف و فهرح و سورور
 یهقین به عضی ئه صحابی سامع بوبیه
 ژ ئهذکاری مهولا قه نائینتن
 تههسی بکه شاهن ئا خر زهمان
 ژ گرداپی^(۳) غهفلهت و دره بمر کنمر
 مودام له قلهقہ و غهیبہ من رووز و شهہب
 ل دھرگاھت ته من دریث کر فغان
 کمپ و لال و گیڑه تو نینه مهدار

موکھرر دکر وی کهلامی سهملیس
 بزان مویطلی دینی لات و هویمل
 د صوحیت دکر وی ته سسوم گلهک
 وھلی به عضی ئه وقاتی ضھکتی ب نور
 بزان نادری ضھکتی واقع بوبیه
 چرا پر که نین قهلبی دمرينتن
 مه کمن پر خه بھر پر مه ده ئهی فلان
 برا نه مرتن قهلبی ته ئهی جگمر
 فه قیر و گونه هکارم ئه ز بی ئه ده ب
 د بھرا گونھه مامه زار و گران
 ئیلاھی تو رووحی نه کی شرمیسار

(۱) بوخاری (۹۵) و ترمذی (۳۶۴۰) ز نهفیسی کوری مالکی فه دگوھیز، دیتیت: پیغامبری خودن سلاط لئی بن- گوتنا خز سی جاران دگوت دا بین بھران بھر تئی بگھهت.

(۲) ئه فی حمذیسی ترمذی (۳۶۴۵) ز جابری کوری سه موردی فه دگوھیزت.

(۳) د دانیا (قزغی) دا: ژ بھر دهئی. و (کنھر) کورتیبا (کنار) د.

بند سابع عشر

در صفت خواب کردن رسول کبریا^(۱)

د تهعریفی خوابی رهسولی ئەمین
بەیان بسو حەدیشی قەمییی ھودا
دکر ئىضطجاع سەر طەنشنتا یەمین
ئەفه وەصفى نەوما وى بى کیم و کاست
د رۆزى جەمع کى كەسان سەر حساب^(۲)
دگۆپادشاھى ب فەضل و كەردم^(۳)
کو پى مەسح كت وى وجۇودا نەظىف
ئەمۇي پادشاھى ب موھر و سەنەد
د گەل (سورة الناس) شاھى ب حەق
دەمالى ب دەستان وجۇودا خۇھ وى
ز (من بعد اى) وەجمى موبارەك ئەشەر^(۴)
دەمالى ز بۆ دەفعى شەررى حەسەد
دکر مەسحى عوضۇئى كويەد پى رەسەد

بەزان ھاتە گۆتن ژ راوی چۈنин
ز نەفلا بەرائى بنى عازب وە
چو بکرا ئىرادا خەمی شاھى دىن
ددا دەستى راستى ل بن خەددى راست
دگۆ: رەببى من حفظ كى (أز) عەذاب
(أمۇت و أھىا بەسمك) ھەم
جەمع وى دکر ھەردو دەستى شەریف
قرائەت دکر (قل هوَ اللَّهُ أَحَدٌ)
د گەل (قل أَعُوذ بِرَبِّ الْفَلَقِ)
ز پاش پف دکر ھەردو دەستان ئەھى
ز ئەمۇول دکر ئېتىدا وى ب سەر
ز پەس ھەر چ پېشىر بىووا (أز) وجود
وھلى ھەر چ مودىر بىووا (أز) جەسەد

(۱) ئىف بەندە د دەر حەقا ئاشکەراكىنا وەصفا خۇوا پېتىغەمبەرى خودىتىھ سلاپ لىنى بن.-

(۲) قىن حەدیسىن ترمذى (۳۳۹۹) ژى روایەت دکەت.

(۳) قىن چەندى بخارى (۶۳۱۲) وئەبىو داود (۵۰۴۹) و ترمذى (۳۴۱۷) ژ حۇزىيەھى قەدگۇھىزىن.

(۴) بخارى (۶۳۱۹) وئەبىو داود (۶۰۵۶) و ترمذى (۳۴۰۲) و ئىبن ماجە (۳۸۸۰) ژ عائىشايىن قەدگۇھىزىن.

(۱) دکر حەمد بۆ خالقى عالەمین
 ئەبەد خەو نەکر قەلبى پاکى شەریف
 د خەو د چەپو پیش عویسوونى عباد
 ئەھوی تاجى فەخرى سەرئ ئەصفەیا
 ژ غەرقى مەنامى تەنەففسور دکر
 ژ خەو راپدبوو وي دېستى صەلات
 ب نەومى نەبۇو ئەنۋەضى وضوو^(۲)
 مودام فکرى مەمۇلا ل نك وي ھەبۇو
 ئەھوی ذاتى پېغەمبەرى ئىنس و جان
 گۈنەھ سەر م بۇون بىن حەد و بىن قىاس
 وەلىن دەست بلندىم ل دەرگاھى شاھ
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

چو ھشىار بۇو ئەھو ژ خوابىن شىرىن
 بزان خاصەئى وى نەبىيى ظەرىف
 ئەگەر چەند چاۋى مۇبارەك نىزاد
 وەلىكىن ئەھوی سەرەورى ئەنۋىا
 ب قەلبى خەو دائىم تەھەككۈر دکر
 بزانە كۆئەھى شاھىن عالى سمات
 ئەھوی شاھى لەولاڭى با ۋەنگ و ۋەپو
 چىكى تىلەتى نەومى سەر وي نەبۇو
 نە وەك مە دېبۇو غەرقى خوابىن گران
 م نىنە عەمەلکى كۆپى بىم خەلاص
 ئەگەر چ كو من زىدە لىنە گۇناھ
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) ئەقەھى زى پېشىكە كە ژ حەدىسا حۆزەيەھى يا بۆزى.

(۲) د حەدىسەكىن دا يا بۇخارى (۱۱۶۷) و موسىل (۷۳۸) ژ عائىشايىن ۋەدگۈھىزىن ھاتىيە، عائىشا دېئىشت:
 من گۆنە پېغەمبەرى سلاحفى لىن بىن: پىشى تو دەنلى تو راپدې و ترى دەكە؟ وى گۆت: ئەھى عائىشا،
 چاۋىن من دەنلى، بەللى دەنلى من نانقىت.

بند ثامن عشر

در صفت عبادت رسول خدا

چ شیئرین سیاقه ک خه بهر بۆ مه هات
 (مغیره بن شعبه) نهایهت ل وی^(۱)
 بهیان کم ژ بۆ ته ب کهیف و طه ره ب
 ژ قئی سه وقئی بهندی دبیتن ظوهور
 عبادت دکر وی ب فهضل و هونه
 که ئهی شاه و سولطانی ئنس و جن
 کو ته عبئی بکی ده عبادت چونین^(۲)
 ژ ته مونتەفع بن هەمی ئنس و جن
 ئهی پادشاهی طه ریقئی هودا
 وەلیکن ئیطاعەت ئهی زىدە کر
 هەتا هەردو پا لى دبوون پر و درد
 وەلی چەند ب خهوف و ب هەبیت دکر
 عبادت شەھى ئەمودەل و ئاخى
 د سەجده دکر چەند ئاه و بوكا
 سوئال کر ژ قئی خهوف و طاعاتى وی
 ژ قئی ئەذىيەتى جەرگى من بۆ کەبیب

ژ راوی بزانە حەدیسا شەوات
 موعەنعمەن بوویە ئەف حەدیسا قەمەی
 د تەوصیفی طاعاتى فەخرى عەرەب
 چسان بسو عبادت حەبیبی ب ن سور
 د شیئان ل سەر يەک قەدەم تا سەھەر
 خودا وەھی کر بۆ حەبیبی مەزن
 مە قورئان نەدا تە رسولى ئەمین
 وەلی دا تەخەللىق بکی خولقى من
 کو ئەف وەھی هات بۆ حەبیبی خودا
 ل سەر يەک قەدەم وی عبادت نەکر
 عبادت دکر وی شەھى پر کەردم
 ئهی پادشاهی عبادت دکر
 ب ترس و بوكاء و ب ئاه و گرى
 دەما سەجده بکرا رسولى خودا
 بزان جارەکى بەعضايى ئەصحابى وی
 چرا چەند طاعەت دکى ئەھی حەبیب

(۱) قئی حەدیسی بوخاری (۱۱۳۰) و موسلم (۲۸۱۹) و ترمذی (۴۱۲) و نەسائی (۱۶۴۴) و ئىبن ماجە (۱۴۱۹) ژ موغیرەبىن كورى شوعبەی قەدگوھىز.

(۲) ئەقە ئىشارەتە بۆ گۆتتا خودى: ﴿ طە ① مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْعَعَ ② إِلَّا نَنْكَرَ ③ لَمَنْ يَخْتَمِ ④ ﴾ (طە: ۳-۱).

چرا چهندی ته عبئی ددی بۆ جه سه د
یه قین عه فوی (الله) جامع دبت
(ليغفر لک الله)^(۲) بۆ ته وەھی
کو پئی ذنوب و عصیان طەھارەت بکن
ل مە فەررضە طاعەت بکن ئەم ئەدا
چرا ئەز نەبیم عەبدی قەنچى شەکوور^(۳)
گوناھى د من جومله کەقىن و ئەخىر
بکم طاعەتى حق ب خەوفەک تەمام
پەزاند من ل دەرگاھى ته ئابى رپو
ل من نەفس و شەیطان کرن پەر غەدر
م نىنە عەمەل ھېچ ھېچ ئەلمەدەد
رەوان کە ل سەر من بخارى عەطا
بەدە خاطری موصطەفایىن مەزىن
ژ ئەنواعى قوبىخى^(۴) ھەزاران صونۇوف
نەزانم ل نک ته بدم ئەز جەواب
کو بىم مەظەھەری عەفوی رەببى كەرىم
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

گوناھ و خهطا نینه سهر ته ئەبەد
وەگەر ذللەيەك^(١) حاشە واقع بىت
خودا ئەمەر كر دەر كەلامى نەقى
ل مە لازمە ئەم عىيادەت بىكىن
ل سەر مە حسابە گوناھ و خهطا
جەواب دا ژ بۇوي رەسوللىق ب نۇور
ئەگەر چەندى غەفراندى رەببى^(٤) كەبىر
وەلىكىن ل من حەققە دائىم مودام
ئەمان ئەمە خودايىن كەرىمىت عەفۇو
نە من طاعەت و نە زەبانى عوذر
عەفۇو كى گوناھى منى بى عەددى
بىكە دەستەگىرى ژ بەحرا خهطا
بىكىشە قەلەم سەر گوناھى د من
ل من بۇونە ئاحادى عصىيان ئولۇوف
ل سەر من گونە بى عەددى بى حساب
وەلى ئەز دېيىرەم ب زارى موقىم
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) د دانه‌یا (قوغی) دا: زهره‌یه‌ک.

(٢) ئەفه ئىشارەتە بىز وى ئايىتى يا تىيدا ھاتى: ﴿لَيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَهْلِكَ مِنْ ذَنْكَ وَمَا تَأْخُرُ وَمِنْهُ فَمَتَّهُ، عَلَيْكَ وَتَهْدِيَكَ حِرَطًا مُشَقِّيْكَا﴾ (الفاتح: ٢).

(٤) د دانهپا (قۇغى) دا: شاهى.

(٥) د دانه‌یا (فه‌همی، ئامه‌دی) دا: قەنچىز.

بند تاسع عشر

در بیان أخلاق رسول خدا

ههتا خارجه ئىنى زهيدى نەقى^(۱)
 كو جومعهك موسىلمان جەمع بۇون بىزان
 ل مەجلس كىن زىدە عەرضى خولووص
 وەپف دە ژ بۇ مە ژ خولقى عەظيم
 بېيىرە ژ بۇ مە كەلامى حەسەن
 كو پى مونتەفع بىن ل ھەردو جەن
 بىن گوھ حەدىشا كرامى نەزاد
 بۇيرە رەفيق و ھەقال بۇوم گەلەك
 د ئەغلەب ب من مەشۇرە و رەئىي وى
 چ ئەلفاظى نەرم و شىرىن وى ھەبۇو
 دكىر ئىتدا وى ب ئىسمى خودى
 د گەل مە ژ دونىا دگۆپر ھونەر
 ژ ئاخرەت دگۆتى د نىف مەجلسان
 دكىر بەحشى خوارن شەھى پر كەرەم
 د گەل مە دكىر شاھى صاحب جەمال
 بىزانە حەبىبى كو ئىحسان عەميم
 د ئەخلاقى وى شاھى (فخر الأئمما)^(۲)

وھا گۆت راوى ئىمام ترمذى
 ئەمۇ خارجه گۆتى لەفظى عەيان
 ل نك زەيدى ثابت ھەمى بۇون جولووس
 وەلىنى وان سوئال كر ژ زەيدى كەريم
 ژ ئەخلاقى ذاتى حەبىبى مەزن
 بەيان كە توئەخلاقى شىرىن بەيان
 جەواب دايە زەيدى مۇبارەك نەداد
 بىزانن كو جىرانى وى بۇوم گەلەك
 كتابەت دكىر من ھەمى وھىي وى
 د لىنى طەبىعەت وەكى وى نەبۇو
 دەما ئەمۇ بەھاتا د نىف مەسجدى
 ئەگەر مە ژ دونىا بىانا خەبەر
 وەگەر مە ژ ئاخرەت بگۆتى وسان
 كو بەحشا طەعامى مە بکرا ل جەم
 مە بکرا چ بەحشا موباح و حەلال
 د حەددى نەايەت ژ خولقى عەظيم
 ئەنس ئىنى مالك وھا گۆكەلام

(۱) ۋى ھەدىسىن ترمذى د شەمائىنى دا (۳۵۰.) و طەبرانى د (المعجم الكبير) دا (۴۸۸۲) قەدگوھىزىن.

(۲) ۋى ھەدىسىن بوخارى (۶۰۳۸) و مۇسلم (۲۳۳۰) قەدگوھىزىن.

د وی موددئی روول من ترش نه کر
 ژ بو من نه گو وی کلامه ک غله لیظ
 ته کر بوق چئه شئیشی بی تئتشار
 ب ناشی خنه گو قه ط ژ بوق تو ناکی بزان
 غه ضه ب وی نه کر قه ط ل سه ر هیچ که س
 غه ضه ب پر دکر وی حه بی بی ب نور^(۱)
 ل و هجه نی موباره ک ته ماشا بکت
 غه ضه ب که ش دبوو نه و حه بی بی که بی س
 ل سه ر تشتی دونیا غه ضه ب وی نه ببوو
 نه ببوو هیچ که س هیچ هه مطاقی وی
 د روزی قیامه ت مه شه رمی نه کی
 که ر و لال و گیزه تو نینه مه دار

ته مام ده سنه خذمه تا وی مه کر
 بزانه ئمه وی ذاتی پاکی عمه زیز
 چ تشت مه بکرا نه گو وی تو جار
 وه گه ر ته رک بکرا مه شه بیه ک چونان
 ژ بوق نه فسی پاکی خوه ده ریه ک نه فه س
 وه لی گه ر ژ مونکه ر بهاتا ظوهور
 هه تا غایه تی که س نه ویرا بچت
 ل سه ر ئه مری معروف و نه هیی نه کیر
 ب جوز ئه مر و نه هیانی هه رچی هه ببوو
 د صه بر و د حلم و د ئه خلاقی وی
 خودایا ب حه قی حه سولی خوه کی
 ئیلاهی تو رووحی نه کی شه رمسار

(۱) ئئف گۆتنە ژ حەدیسەکىن ھاتىبىه وەرگەتن بوخارى (۳۵۶۰) و موسىم (۲۲۲۷) ژ عائىشىايىن ۋەدەگوھىزىن.

بند عشرين

در بيان حياء رسول خدا

ژ راوی ئیمام نرمذییت هومام^(۱)
 سه عید کو مهنسوبین بال خودره بى
 و هلیکن نه شەرمى ژ شەرع بى جودا
 ژ بو مۇستەفيدانى ئەھلى كەمال
 نه شەرمى کو پى قاعده خەرم^(۲) بۇ
 کو مەستووره بت ئەو د پاش پەردەئى
 شەرمىتى دكىر پادشاھى ھەننى
 يەقىن كەھتا زەوجەئى طاھرە
 کو گۆتن مە قەط عەورەتى وي نەدى^(۳)
 د بۇو پەيرەۋى سەنچ و كەيىف و ھەمەوا
 سەدد سەد مەدد ئەى حەبىبى ئەمەين
 ژ گەدابى عصىان بگر بىنە دەر
 ژ فەرطا گۈنەھ بە تو شەرمەندى خۇه

مە تەحقىق كر ئەف مۇئەتىر كەلام
 وھا گۆت راوی ژ نەقلائىبى
 د بەھشا حەيائى رسۇولى خودا
 دگۆتى ئەھلى بۇو سەعىدى دەلال
 کو فەخرى رسۇل زىيە پر شەرم بۇو
 (أشدُ حياءً) ژ وى عەذرەئى
 ژ قىزا د پاش پەردە بىتن تەننى
 چ كەس عەورەتى وي نەدى ظاھرە
 موحەققەق بزانە ژ ئەزواجى وي
 نە حاشا وھكى مە ب تەركا حەيىا
 ب ۋى تەركى شەرمى ھلاكم يەقىن
 شەفاعەت بکى رووحىتى پر خەطەر
 ل ۋە قەطع كە رووحىيىا بەندى خۇه

(۱) ۋى حەدیسىن بوخارى (۳۵۶۲) و مۇسلم (۲۳۰) و تەرمىد شەمائىلى دا (۳۶۵) قەدگۈھىتىن.

(۲) د دانەيا (ئامەدى)، دا: حەزم.

(۳) ۋى حەدیسىن ئىن ماجە (۶۶۲ و ۱۹۲۲) ژ عائىشايىن قەدگۈھىتىت، بەلىن سەنھدا وي وھكى زانا دېيىن يَا ضەعيفە.

مه چىكىر كەلامەك د گەل ئەحتشام
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار
شەمائىل خەتم بۇول فر (والسلام)
كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

بند احادی و عشرين در بيان نسب رسول خدا

قهوی مونتهظم گوتنی پر نهفیس
ئهساتیدی بی رهیب و شهک جوملهشان^(۲)

ب قی طهری وان دا نظامی ته میز
رسولی موعه ظشم نهیین هودا
وه هم ئه محمد و حامد و هم رسول
بزان ئوممی پاک (آمنة) پر جهمال
ب عززهت بزان دوختنی پاکن (وهب)
کو (عبد المطلب) ئهی کتاین (عبد المناف)
ئهی ئبنی یه کتاین (کلاب)
موباره ک به بو وان تهشت و نه عیم
ب ته حقیقی من زانییه نافنی وی
ئه چن جومله ساداتی بهیت و حمردم
ئبن (مالک) اه بی گومان ئهی عهزیز

مه سهح کر ژ روواتی نه قلا حه دیس
ژ ضروبیاطنی ئه نسابی تاریخ دان^(۱)
بهیانی نه سهب بو رسولی عهزیز
کو ئه پادشاهی ب عز و عولا
(محمد) ئهی ئسمی پاکن قه بول
پودر بو ئهی (عبد الله) ای دلال
ئهی حضرتی (آمنة) با نه سهب
و هلی بابی (عبد الله) ای نازدار
وه هم بابی وی (هاشم) اه بی خلاف
ئههه ئبنی پاکن (قصی) ای شه ریف
وه هم ئبنی (مرة) کلابی که ریم
ئه بی مورره (کعب) اه (لؤی) با فنی وی
بزان بابی وی (غالب) اه (لا جرم)
ئبن (فر) اه ئه غالبی پر ته میز

(۱) د دانهیا (ئامه دی) دا: وان.

(۲) نسمه با پیغه مبهربی - سلاف لئن بن - حه تا کو دگهته (عه دنان) ای ب روایتین دورست گه هشتیه مه، وئیمامی بخاری د (صه حیحا) خو دا د بابه تی (مبعث النبی صلی الله علیه وسلم) دا (۴۵/۵) سلسله نافیین باب وبایپرین وی دئینت حه تا دگهه بته (عه دنان) ای ب وی رنگی بی شاعر شه دگوهیزت. و (ئبن سه عد) ژ عه بدللاهی کوری عه بیاسی فه دگوهیزت، دبیث: ده می پیغه مبهربی سلاف لئن بن نسمه با خو دگوت ژ عه دنانی ده ریاس نه دبوو.

(کنانة) ئەبى وى كەريمى ئەمین
پودەر بۆ خوزەيمە بزان (مدرکە)
ئەبى وى (مضرا) چىتىرى ناسە ئەم
ئەمۇ ئىنى پاكى (معدا) چۈنин
جەن ۋان د جەنناتى عەدنان بزان
ھەمى بىست و يەك بابە بى ئختلاف
نەبۇ ئختلافەك ژ روواتى قەط
د گەل جوملە ئەصحاب و توبىاعى وان
مۇھەققەق ئەقىن يەك نە كىيم و نە كاست
يەقىن دى بچىن نىېش بېشت و نەعىم
قەرار گرتى نۇورا شەھى ئىنس و جان
بچىن جەننەتى بى حساب و عەذاب
ھەيە تىدە پر ئختلافەك ھەمى
ب ۋى طەرزى ئەبنا و ھەم باقى وان
نەن تا ب ئادەم ب طەرز و لىاق
ئەصەحى روایەت ب نەقلا خەبەر
تەبەرروك بىن ئەم ب ئەنفاسى وان
ژ راوى د ئەنسابىن فەخرى جەن
ئەددە ژى بنى (أليس) پر مەددە

(نضر) بابى مالك بزانە يەقىن
(خزىمة) ئەبى وى يەقىن بى شەكە
وھ ھەم مودركە ئىنبو (إلياس) ھەم
بزان بابى وى ھەم (نزارا) يەقىن
مەعەد ژى يەقىن ئىنى (عدنان) بزان
ژ عەدنان ھەتا عەبدوللاھ بى گەزاف
د ۋان بىست و يەك بابى دە يەك نوقەط
ھەمى موتتەفق جوملەئى راۋىيان
كۇ ناۋى ئەقان بىست و يەك بابى راست
ھەمى بى حساب و عەذابى ئەلىم
چىرا؟ چونكە دەر صولبى وان طاھران
ب يۇمنا وى سولطانى عالى جەناب
وەلىكىن ژ عەدنان ھەتا ئادەمى
چىكىن ئەنەن بىن ھەمى ناۋى وان
روایاتى پر تىدەيە ئىتفاق^(۱)
وەلى ئەز بېيىم ھەمۇچىكان ل سەر
كۇ مەحرۇوم نەمین ژ ئەنفاسى وان
نەظم كم ھەچى من بەپىستى عەيان
بزانە كو عەدنانە ئىنى (أدد)

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: روایەت پر تىدە بى ئىتفاق. وئاشكەرایە كو (ئىتفاق) د وان روایەتان دا نىنە يىتن
نەمەبا پىيغەمبەرى - سلاڭ لىن بن- پشتى عەدنانى قەدگوھىزىن، يەعنى: د ناۋىمەرا عەدنانى ئىسماعىلىن
كۈرى ئىبراهىمى دا - سلاڭ لىت بن- خىلافكە مەزىن ھەيە، ھەر چەندە ھەمى ل وى باودىزىنە كو عەدنان بى
گومان ژ دووندەها ئىسماعىلىيە. وئەڭ سلسلە شاعر قەدگوھىزىت ژ پشتى عەدنانى وەھەتا ئادەمى نە جەن
ئىتفاقىيە، وپتە ھەزىز بۆ ھەندى دېت كو يَا دورست ژى نىنە!

ئىبن (يعرىب) اى پاكى ئەمو بىن گومان
 ئىبن (إِسْمَاعِيل) اه ئەموى موختەردم
 ئەموه ئىبنى پاكى خەليل (إِبْرَاهِيم)
 بىزان ئىنسو (تاروخ) اى صاحب كەمال
 يەقىن ئىنى (ساروخ) اه ئەمو عطرنالى
 ئىبن (عابر) اه ئىنسو (شالخ) هەمان
 موحەققەق بىزانە ئەموى ئىنى (سام)
 بىزانە ئەموى ئىنى (نوح) اى نەبى
 كو نووحى نەبى ئىنى پاكى (المك)
 بن (إِدْرِيس) اى ذاتى كو چوو ئاسمان
 بىزان (برد) اه بن (مەلئيل) لا جەردم
 قەبۇول كە ب قەلب و تو بىشىو ب گوش
 ئىبن (آدم) اه بابى جوملە بەشەر
 ژ وان را فدا بىت ئۆممى ئەبى
 د حەققى ئەقان جەددى صاحب نشان
 د حەققى ئەقان جەددى پاكى رەسۇول
 ب شۇبى نىكاھى د ئىسلام بىزان^(١)
 ژ سەفح و زنا حاشە بىتن ظۇھۇور
 ل سەر ئەتقادى صەھىھە مىن
 كو تەلۋىت بىت ئەمو ب كۇفر و عناد

هەم يەسەع ئەبى وى موحەققەق بىزان
 ئىبن (يىشىرى) اه ئىنى (قىيدار) اه هەم
 ذەبىحى كو مەهولا فدا كر كەرىم
 ئەموى ئىبراھىمى ب جاھ و جەمال
 وە هەم ئىنى (تاخور) اه تارووخى پاك
 ئىبن (أَرْغُوا) ئىنى (فالغ) بىزان
 ئىبن (أَرْفَخْشَد) شالخى نىك نام
 ئەموى سامى پاكى ژ عەيىان بەرى
 موصەحەج بۇويە ئەف روایەت گەلەك
 (متوشلخ) اه بابى لەمەك بىن گومان
 وە هەم بابى ئەدريسى صاحب كەردم
 ئەموه ئىنى (قىنان) اه ئىنى (أَنْوَش)
 ئەنۋش ئىنسو (شىت) اه ب فەضل و ھونەر
 ئەفن جوملە ئەجدادى پاكى نەبى
 صەقى شەك نەكى وەك جوھالى زەمان
 بکە ئەتقادەك ب قەلب و قەبۇول
 ناكاھا ئەوان جوملەشان بىن گومان
 موبەرایە ذاتى حەبىبى ب نۇور
 يەقىن جوملەئى قان كو من عەد كىن
 تەحاشا ژ ئەنسابىن فەخرى عباد

(١) ئەف چەندە د حەدىسەكى دورىت دا ھاتىيە يا طەبەرانى (الأوسط ٤٧٢٨) ژ ئىمام عەلى ۋەدەگەھىزىت، دېيىت: پىيغەمبەرى خودى سلاخ لىنى بن- گۆت: « خرجت من نكاح، ولم أخرج عن سفاح، من لدن آدم إلى أن ولدى أبي وأمي، ولم يصبني من سفاح الجاهلية شيء ».

تەرەضىلى قان جوملەشان لازمە
نە وەك جاھلان بىرىشى بابى حەبىب
وھا رەنگە جەدداتى وى (لا جرم)
ھەمى دى بچىن جەنەتى بى گومان
خودايى ب حەققى رەسول و پودەر
ب باب و ب دائى رەسولى كەرىم
ب غەفرىنى من بى كەسى پر گوناھ
بكتىشە قەلەم سەر گوناھى د من
مۇسەتتەر كە روحى ب سەترى جەمەيل
د عصىان و ذەنباڭ گەلەك فاتقىم
ل دەرگاھى عەفوئى تە ئەمى بى نياز
ئىلاھى تو روحى نەكى شەرمىسار

يەقىنە ل نك ھەرچى پىن عالىمە
د نىيەش نارى دووزەخ دېيتىن كەبىب^(۱)
ھەتا ذاتى ھەۋائى صاحب كەرەم
حساب و عەذابەك تو نىنە ل وان
ب حەققى ئەقى سلسلى شۇمىسى زەر
ب ئەنسابى سولطانى ئەحسان عەمەم
ئەقى رووحىيى موجرمى پۈسىاھە
سەتر كە ل من قان خەطائى مەزىن
مەكە (عبد الرحمن) مەلۇول و ذەلەيل
موعەذذهب مەكە گەرچ ئەز لاتقىم
بلند كرمە ئەفغان ژەرگىن نەساز
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) مەسلا كە دىيك و بابىن پىغەمبەرى سلاپ لىنى بن- حەتا ئادەمى دېرىنە ژە كوفرى، و بەحەشىتىنە، خىلاف تىدا چىبوویە، هندهك زانا و دكى ئىمامى سىيوطى، و شاعر ژە وانە، ل سەر قىنى باوەرىتىنە، و گەلەك زانايىن دى ل سەر قىنى باوەرى نىنن، و دېيىن: شەرت نىنە سلسلە نەسەبا پىغەمبەران ھەمى خودان باوەر بن، بەلکى كافر د ناڭ دا ھەنە، و كافرييَا وان چوپى ژە بەيىن پىغەمبەران نائىنتە خوارى.. و ئەف بىچۈنە دورىستەر، ھەر چەنە شاعر خودانىن قىنى بۆچۈونى ب (جاھل) و نەزان دزانت ژى!! ئىمامى موسىم (۲۰۳) حەدىسەكىن ژە نەمىسى قەدگەھىزىت كە زەلامەكى پىسياز ژە پىغەمبەرى سلاپ لىنى بن- كر: ئەرى بابى من ل كېشىيە؟ وى گۆتى: «إِنَّ أَبِي وَأَبَاكَ فِي النَّارِ» يەعنى: بابى من و بابى تە د ئاڭرى دانە. و ھەر ديسا موسىم (۹۷۶) ژە بۇ ھورەپەرى قەدگەھىزىت دېيىت: پىغەمبەرى سلاپ لىنى بن- سەرا قەبىرى دەيىكا خۆدا، و كە گرى، و گۆت: من دەستوپىرى ژە خوداين خۆ خواست كە سەرا قەبىرى دەيىكا خۆ بىدم، وى دەستوپىرى دا من، و من دەستوپىرى ژە خواست كە دوغايان خەفراندىنى بىز وى بىكم وى دەستوپىرى نەدا من.. ئىمامى نەھوپى دېيىت: ئەقە دەلىلە كە چىن نابت مەرۆش دوغايان بۆ مىشىغان بىمەت. و تىشەكىن د چەن خۆدا نىنە مەرۆش حۆكمى ب جەھلى نەزانىنى ل سەر ھەر كەسەكى بىدەت بىن بۆچۈونا جودا ژىا مەرۆشى ھەبىت.

بند ثانی و عشرين در ابتداء معراج رسول خدا

هزار جار هزار شوکر و حمهدى ته کر
د گمل وان سهلامى ته ئى موحته‌ردم
د گەل ئال و صەچبان مە پى ھەدىھ کر
د ئەمرى مە قائىم بىھ شوھى شىر
نەقل کە چ ئەلفاظى شىرىن ژ من
مە قەصەدە کو مراجىن شاھى ئەمین
بکىشىم د وەزنى چ تەعب و چ پەنج
جهان پىر بكم كەيف و فەرەب
بىدم بۇ تە ئەنواعى شەوقى گەلەك
ب طەبۇ و ب حددەت وەكى نەمر بە
ژ دەستم دخۇى ضەربەتى خەنجەرى
چ وەقتا کو سەركۆر بى ئەھى قەلەم
بچى دەنگى زارىنى تە مەجلسان
تەئەددوب بکە نەقش کە نامەئى
بىينە ل مەيدان چ رەققاص بىم
وەلى جەوهەرى زىيە قىمەت گران
بنالە ژ دەستى مە شوھى جەرس
ئەز و تو بکن ئاھ و ئەفغان هزار
ژ دەستى مە بگرى تو چەند ضەربەتان

ب نامى ته يا رەب مە نامە ۋەكىر
صەلاتى موقارن ب عزز و عظم
مە ھەدىھ ژ بۇ موصطەفایىن ته کر
(وبعد) وەرە ئەھى قەلەم گوھ بدىئى
خوھ پېتىك بىنە قەنج مۇنتەظر بە ل من
مە تىشەك مەزىن دايىھ بەر خوھ يەقىن
نەظم كم وەزىن كم ب ئاثارى قەنج
ئەذىيەت بکىشىم بىدم تە تەعب
کو جووش بىم ژ ئاثارى عشقى گەلەك
كەمر بەستە بە قائىم ئەمر بە
نە کو جانگران بى د ۋى دەفتەرى
(فوا الله والله والله) قەسىم
بىررم سەھرى تە ب كىرى وسان
دۇشەق كەم سەھرى تە ھەتا سىنەئى
د نېش بەحرى فكىرى کو غەۋواص بىم
دەرىنەم ژ بەحرا فكى جەوهەران
ئەلا ئەھى سوارى ئەنامىل فەرس
د گەل من موقابىل بە ئەھى شەھسوار
ل مەيدان ل ھەۋ دن ھنك صەدمەتان

ته‌حه‌بیور بمین هم ئنس و مله‌ک
 ل مه‌یدان چو سندان بمین گله‌ک
 د عه‌ردی بچت ئه‌صلی ته عرقی ته
 بکن ئافه‌رین شه‌سواری زه‌مان
 کو مه‌یدانی شعر و غه‌زهل ضه‌بط کم
 نه‌بیشت ل به‌ر من چ که‌س: ئه‌ز هه‌مه!
 هه‌چی شاعران جومله یه‌خترمه کم
 ب سه‌ر ده‌سته‌ئی من هه‌می دن قه‌رار
 هه‌می وده‌هی عاله‌م بیت مه‌شعه‌له
 ژ هنگی ژ من به‌رق و په‌رتق بچت
 ل ته زیده زور و ئه‌ذییه‌ت بکم
 نه‌کی جانگرانی توئه‌ی موحته‌ردم
 نه‌بن لافتی مه‌حض ئه‌ف که‌مالی د من
 بکم ئفتخار ئه‌ز ل ئه‌هله‌کی زه‌مان
 تو غیره‌ت بکی به‌لکه شه‌رمی نه‌بم
 د ئه‌مری مه ده سه‌ر سه‌ری خوه ببه‌ز
 مه هیثا نه‌گوئی نه‌قش که ب غار
 ل ره‌خشی سوار به ل مه‌یدانی خوه
 گه‌ر و فه‌تله که شویه‌ی دولاپی ئاش
 نه‌بیشی کو بیت به‌ختییه ئه‌ی قه‌لهم
 نه‌ظم کم ژ بوقا شاهی معراجییه
 وه‌زن کم کله‌لامی د معراجی شاه
 د معراجی سولطانی عالی جه‌ناب

بکه جه‌نگه‌کی په‌هله‌وانه گله‌ک
 ته‌هه‌متنه‌ن صفه‌ت بیمه مه‌یدانی جه‌نگ
 بکم به‌رقی سه‌یفان ل سه‌ر فه‌رقی ته
 بته‌ماشا بکن جومله‌ئی ئنس و جان
 په‌یاپه‌ی ل ته ضه‌ربه‌تان ره‌بط کم
 ژ نه‌ظمی بخم عاله‌می زه‌مزه‌مه
 ل نیف هندی مه‌یدان کو بیتم جلوه کم
 بگورزم ودکی عه‌وری فه‌صلی بوهار
 زه‌مین و سه‌ما په‌ر بکم غول‌غوله
 شه‌ف و روزنی دونیا ودکی هه‌ف بیت
 ژ عشقی چقا ئه‌ز حه‌راره‌ت بکم
 ب قوریانی جانی ته بم ئه‌ی قه‌لهم
 مه شه‌رمی نه‌کی نیف هه‌فالی د من
 وده‌ه ئه‌ی قه‌لهم تیزروو به چونان
 هه‌زار جار ب قوریانی ته خامه بم
 خوه بشدینه ئه‌ی خامه زوود و ب لمز
 هه‌چی هاته قه‌لیمه مه (أزا) عشقی یار
 هلین گورز و تیر و که‌مانی د خوه
 بکه چه‌رخ و بازی ل مه‌یدانی فاش
 موه‌ه‌ییا به بؤضه‌ربه‌تی په‌ئه‌لهم
 بدم ده‌ستی گورزی گران وه‌زنيیه
 بکیشم ژ نیف هندی دل چه‌ندی ئاه
 بزانه ژ روواتی هات بی حساب

چ لازم روایه‌ت نهقل کم ته‌مام
 ههزار ته‌ن زیاده بزان ئهی هه‌قال
 چ شیقه‌ک تری شاهی و پر طه‌رہب
 ل دهوله‌ت سه‌رای (أم‌هانی)^(۲) ب نور
 ئه‌وی کر بسو عاده‌ت هه‌بی‌ب ناز
 ل سه‌ر جایی خوه وی کری ئضطجاع
 مونه‌وودر ب نورا وی هه‌ردو جهان
 ژ گیسویی چین چین جهان عطرناک
 چو (واللیل)اه ئه‌و گیسویی موشکسا
 ژ زولف و بناگوشی شاهی جهان
 به‌طال بعون ئه‌صوولی خودان حکمه‌تی
 ل سه‌ر خواب کت موصطه‌فایی ره‌سول
 گله‌ک فه‌خر کر وی ل عه‌رشی به‌رین
 ل روویی زه‌مین دادنا وی قه‌ددم

یه‌قین که ته‌واتور برویه ئه‌ف که‌لام
 موحه‌فهقق ژ ئه‌صحابی نورین جه‌مال
 دوشنبه‌ش بی‌بیست و هه‌فتی ره‌جب^(۱)
 هه‌بی‌ب خودا شاهی ئه‌فلاتی طور
 د وه‌قتی خه‌وی کر دو ره‌کعه‌ت نه‌ماز
 ژ پاش ذکری پر شاهی نورین شواع
 ئه‌وی خه‌رمه‌نی گول نه‌ا نیش جیان
 موباره‌ک سه‌ری وی ل بالینی پاک
 چوی و جه‌به‌ت‌هش مه‌ظه‌ری (والضحی)
 شه‌ب و روز تیک موت‌ه‌صل‌یه‌ک زه‌مان
 نه‌قیضه‌ین جه‌مع بعون د یه‌ک ساعه‌تی
 خونک ئه‌و فراشی عه‌زیزی قه‌ب‌سول
 ئه‌شی کوره‌ئی خاکی مه‌هدا زه‌مین
 چرا چونکه سولطانی صاحب عه‌لم

(۱) د ده‌حه‌قا ده‌می موعجه‌یا (ئسرا و معراجی) دا پتر ژ گوتنه‌کی هاتینه روایه‌تکرن، ئیک ژ وان ئه‌وی شاعر دی‌بیثت، وئیکا دی ئه‌وی دوشنبه‌نی دوازده‌ی هه‌شا (ربیع الأول) ای بسو، وهندک دی‌بیثن: ل هه‌یشا ره‌م‌ه‌زانی بسو، وهندک دی‌بیثن: ئه‌و ل موحه‌رمه‌می بسو، وبچوونه‌کا دی ژنی هه‌یه کو ئه‌و ل ره‌م‌ه‌زانی بسو.. و ل دور ده‌سیشانکرنا سالی گوتون د ناقبهران سالین (۱۰) حه‌تا (۱۳) ای دانه پشته‌ی هنارتانا پیغه‌مبه‌ری سلاخ لئی بن-.

(۲) (أم‌هانی) کچا (أبو طالب) ای بسو، دوتاما پیغه‌مبه‌ری سلاخ لئی بن- و د هندک روایه‌تان دا هاتیبیه کو ئه‌و ل مالا خز بسو ل مه‌که‌هی، و د روایه‌تکا دی دا هاتیبیه کو ئه‌و ل بی‌تی ل نک حجرا ئسماعیلی هاتبسو بلندکرن، وزانایی ناقدار (ابن حجر العسقلانی) دی‌بیثت: جه‌مع د ناقبهران فان روایه‌تان دا ئه‌شیه: ئه‌مو ل مالا (أم‌هانی) ایت بسو ل نه‌الا ئه‌بسو طالبی، ووی گوت: مالا من، چونکی ئه‌و هه‌ر د ما ل ویزی ژیجا ئه‌و وه‌کی مالا وی بسو، ویشتی ملياکه‌تی ئه‌و ژ ویزی راکری بره به‌یتی و ژ ویزی بلند کره عه‌سمانی. برینه (فتح الباری ۱۶۰/۷).

ب ذکری خودا ئشتغال کر گەلهک
مۇنەوەر ب وی ذاتى (فخر البشر)
ئەمۇی پىشەوايىن طەرىقىن خودا
وەلىنى قەلبى ذاکر ئەبەد (لا ينام)
وەلىنى چاقىن رەش خوابىن راحمت دىكىر
نەبىيىن عەلەمدارى ئاخى زەمان
ل سەر فەخرى عالىم ھەزاران صەلات
جەمان بۇو لەبالىب گەران تا گەران
لۇغاتىن مۇخالىف كەلامىن ب رەنگ
ز ناڭ شەھىپەرىن جوملەشان بۇو عەيان
عەيان بۇو ز ناڭ وان ب حۆكم و دەلىل
گەمان بەر پىيىن ئەممەدى چاڭ بەلەك
ز بۇ شاهىپە خەرى عالى ھەمم
كۆك رئەرمۇغان بۆ حەبىيىن كۆبار
ل دۆر فەخرى عالىم قەبەستن ھەلەك
قەوەستان فرشتە ل فەخرى عەرەب
بىدەركەفت جېرىلىنى صاحب نشان
رەسولىنى ب حەق شاهىن صاحب وەفا
چو بولبول ل گۈل چەند خوانەندە بۇو
ل وى وەجمىن سورانىيىن پىر جەمال
سەرەت خوە ز وى خوابىن نازى شەرين
ز جەمعا ئەمان قودسىييان ما شىكفت
مەلائىك قەوەستان گەران تا گەران

شەھنەشەت ئىنسان و جەن و مەلەك
ز خاودەر ھەتا باختەر سەرتەسەر
فراغەت دەمە كەر ز ذکری خودا
دو چاڭ دانە ھەفت وى ب قەصدى مەنام
ب دل ذکری مەمۇلا و فەكەرەت دىكىر
د مابەينى نەمەمىن و يەقەظە بىزان
كۆ ناگاھ بۇو غولغۇل و شاھنات
صەفيرا جەناھىن مەلاتك عەيان
عەجايىب ز وان تىت ئەصوات و دەنگ
وەلىنى شەھىپەرىن مورغىنى سەرە مەكان
صەفيرا جەناھىن ئەمۇي جېرىھەيل
ز ئەھوەل قە جېرىل و جوملە مەلەك
د گەل ھەر يەكى سەد ھەزاران عەلەم
د گەل خلۇمەت وەھەدىئىن گەدگار
ب تەسپىح و غولغۇل صەفۇوفىن مەلەك
ب ناز و دەلالى ب طەرز و ئەدەب
ب تەنھا ز نىېتىن مەلەك وان جوملەشان
ب ئاھستە چوو بەر سەرەن مۆصەتەفا
ز نۇورا روخىن شاھىن تابەندە بۇو
پەپەر و بالينى خوە تازە مالى دەلال
ھلائى شەھنەشەت بە طەحا زەمەن
چو غۇنچە ز خوابىن سەھەر بەر شەكوفت
تەماشا دەمە كەر حەبىيىن جەمان

د ئەف نىم شەب ھاتى سەر رۇویتى خاک
 ب تەشرىفى طاھا شەريفى يەقىن
 چ ئىحسان ل تە كر خودايىن عەظيم
 ۋەبۇن بۆ تە ئەھو شاھى راھىن ھودا
 دكىن ئىنتظارا قودوومى گەلەك
 بىمالن ب پۇو خاپىايىن حەبىب
 ب پابۇسىن تە دا تەبەرروك بىن
 شەھى تاجدارى توئىھى مۇحتىرەم
 مۇشەرەف بىن ئەھو ب پابۇسى شاھ
 ل تە كىيە ئىحسان خودا بى شومار
 ب نۇورا خوھ جەننەت مۇنەوودەر بىكە
 ل وان بۇويە جەننەت ب تەشىبىھى نار
 ب دىيدارى خوھ قەلبى وان شاد كە
 دىيىش نار دوورى^(۱) بىن دل كەبىب
 فرازى ل سەر سەطھى چەرخى نەھەم
 بچى خەلۇوھتا خالقى (ذى الجلال)
 نەھى پايىن عززەت ل سەر خاھى و عام
 تو خوھستى حوضۇرى خودايىن غەفۇور
 شەفاعةت بىكى دا ژ بۆ ئۆممەتى
 تەماشا كە ئىمشەب ب ئەملى ئەحمد
 ئەيىا ذاتى شاھنىشەھى بى رىا

سوئال كر چ حالە تە ئەھى پەيکى پاڭ
 جەواب دا ئەھوی جېرەئىلى ئەمەن
 تەماشا كە ئەھى پادشاھى كەرىم
 ھەمى بابى ئەسمان و عەرشى خودا
 صفووفى مەلائىك ل چەرخا فەلەك
 تەبەرروك بىن ئەھو ب پاين حەبىب
 ب شەھۋا رەسولى تەحەرروك بىن
 ژ بۆ تە جەمان پر بۇويە (أز) كەرەم
 قەددەم دەينە سەر قورصى خورشىد و ماه
 حەبىبى كەرىمى توئىھى شەھريار
 مۇرۇورى ب فەرەدەسىن ئەطەھەر بىكە
 ژ ھجرا تە ئەھو حۇورىيىن نازدار
 دەمەك وان ژ ھجرانى ئازاد كە
 چ حەيفە كو حۇورى ژ ھجرا حەبىب
 خودا ئەمەر كىيە كو ئىمشەب عەلەم
 ژ ئەكوانى عالىم بىزۇرى دەلال
 ئىرادەت خودا^(۲) كر كو ئىمشەب تەمام
 تەدەشور مەكە ناڭ كلىمىنى ب نۇور
 كەرەم كە تو ۋابە ھەپە حەضرەتى
 جەننى كەس ب چاقان نەدىتى ئەبەد
 مۇھەببىا بە بۆ حەضرەتى كېرىا

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: نارى دووزەخ.

(۲) د دانەيا (ئامەدى) دا: ئەھو.

ژ بۆز تە لە بالەب جەمیعىت جەن
 شەنایىت تە (طە) و (يس) بەس
 ل وى زىدە بۇ كەيىف و شاھى گەلەك
 رەسولى موعەظىم (عليه السلام)
 ژ قودرەت دەرانى يەكى تىشتى زەر
 لە بالەب كە طەشتى ژ ئابى زەلال
 ژ بۆ غەسلى قەلب و دلى موصطەفا
 ژ زەمزەم تىرى كر ئەمۇي طەشتى چاڭ
 د خەمەت گۇذارى مىيانى خۇو بەست
 ئەمۇي صەدرى بى كىنى پاڭى شەفاف^(۱)
 دو شەق كر ئەمۇي صەدرى شاھى ھودا
 نەكىشا ژ وى ذەررە تەعب و ئەلەم
 ئەمۇي جەرەئىلى قەمۇي موعەتەبەر
 ژ نۇورا وى عالەم ھەمى تابنائى
 ژ نۇورا دلى ئەھمەدى نىك نام
 دەرانى ژ ناف قەلبى شاھى جەن
 ب ئەمەرى خودايانى كەرىمىت ئىلاھ
 چ خۇونە ئەقى نوقطەئى خۇونى رەش

تو رابە تەماشا كە قوددوسىيان
 توبى لائى (قاب قوسىن) بەس
 موحەممەد كۆ سەح كر كەلامى مەلەك
 وضووء و طەھارەت سەبۈك بەست تام
 ژ پەس جەرەئىلى ب فەضل و ھونەر
 ئەمەر كر ژ بۆ يەك فىشىتە دەلال
 تىشىكە ژ وى زەمزەمى با صەفا
 ژ بۆ ئەمەرى جەرەئىلى وى پەيکى پاڭ
 سەبۈك جەرەئىلى ۋەمالى دو دەست
 دو شەق كر ئەمۇي سىيەنەش تا ب ناف
 نە تەعب و نە ئالەت ب ئىسى خودا
 دەما شەق كر ئەمۇي صەدرى عالى ھەمەم
 دەرانى ژ نىيەش سىيەنەش قەلب و جەگەر
 دو شەق كر ل وى قەلبى زىيائىن پاڭ
 سەراسەر مونەھۇور بۇو عالەم تەمام
 يەكى نوقطەئى خۇونى رەش ئەمۇ زەمان
 ژ وى گەرت و ئاقىت خۇونى سىيەھ
 سوئال كر ژ جەرەئىلى بى غىل و غەش

(۱) ۋەكىنە سنگى پىيغەمبەرى - سلاڻ لىنى بىن - ژ لايىن جەرەئىلى ۋە، ب رىتىكىن دورست ھاتىيە ۋە گوھاستن، وئمۇ ئىيەك ژ وان كارىن پەرەدەرە بىتىن د گەل پىيغەمبەران دىئىتەكىن، و دەقىت باورى بىن بىتە ئىننان بىتى چاۋانىيىا وان بىتە تەفسىيرىكىن، و رويدانان ۋەكىنە سنگى پىر ژ جارەكى چىپپوویە، جارەكى دەمەن ئەمۇ زارۆك، و جارەكى دەمەن ژ نۇرى بۇويە پىيغەمبەر، و جارەكى بەرى بۆ مراجىت بىتە بىن.. وەھىزىيە بىتىن كو د ۋەكىنە ئىيەن سەرەتاتىيىتىن دىيىشىت بىتىن كو د روایەتىن دورست دا نەھاتىن، وئەقە ژ خەپالا شاعرانە!

کو ئەف جاین شەيغانى پىسى خەبىس
 ژ قەلبى تە دەركەت ئەيا شاھى دىن
 ل نك تە جەن وەسۇسا وى نەما
 غەسل كر دلى موصطەفاین عەزىز
 ژ ئەمۇوەل ب قۇدرەت مۇنەمۇور كرى
 ودىا كەۋەشەرى لى بېرىشى ھەمى
 بىزانن كو ئەف زەمزمەما پىر شىرىن
 عەزىزىرل نك خالقى (لا ينام)
 ژ زەمزمەم خودايىن مە كر ئختىار
 ژ زەمزمەم رە سەر كەۋەر و سەلسەبىل^(۱)
 ژ ئىمان و حكىمەت تىرى كر ب لەب
 د قەلبى موحەممەد (عليه السلام)
 ژ نۇورا ئەوي خالقى (ذى الجلال)
 ئەوي قەلبى نۇورانىيىن عەطرناس
 دلى نۇوردارى حەبىبى كەرىم
 ل سەر صەدرى سولطانى صاحب فەلاح
 ژ بۆ خەرقى عادەت بۇويە ئىلتئام^(۲)
 وەكى جاین خەيطةك مە ئەم شەق ددى

جەواب دا ب ۋى نوطقى قەنچى سەلىس
 جەن وەسۇسا وى شەقىيى لەعىن
 يەقىن كە تو ئەھى سەرورى ئەصفىا
 ژ ئەپاش بۇوي زەمزمەمى پىر تەمەزىز
 ئەمۇي قەلبى مەفۇلا موطەھەر كرى
 چ حاجەت بىشى ب ۋى زەمزمەمى
 وەلىكىن ژ بۆ جوملە عالەم يەقىن
 ژ ھەر ئابى دۇنيا و ئوخرا تەمام
 ژ بۆ غەسلى قەلبى شەھى نامدار
 بىزان ئەف ضەلىيەت ھەيە (بالدليل)
 غەسل كر دلى وى ب طەرز و ئەددەب
 تىرى كر ھەچى علم و حكىمەت تەمام
 يەكى موھرى مازن دەرانى دەلال
 خەتم كر ب وى موھرى زىيابىن پاك
 ب عززەت وەضع كر د جايىن قەدیم
 ب (بسم الله) جبىل مالى جەناح
 وەكى دىسە ئەم سەدرى عالى مەقام
 روایەت بۇويە (أز) صەحابى د وى

(۱) زەمزمەم ناھى ئەنگىن ئاقىيە دەمى دىزىت، وەمۇ ناھى وى بىرا ئاقىيە ئەمە دەكەفتە بۆزھەلاتا بەرى پەش
 و باشۇرەن مەقامى ئېبراهىمى، ل مزگەفتا حەرام ل مەكەھىن، و ئاقا وى چىتىرىن ئاقە ل سەر ۋىبىن عەردى،
 وەكى د وى حەدىسا دورست دا ھاتى يا طەبەرانى (المعجم الكبير ۱۱۱۶) ژ عەبدىلاھى كورى
 عەبىاسى شەدگۇھىزىت، و تىدا ھاتىيە: «خىر ماء على وجه الأرض ماء زمزم»، وشۇشتا سىنگى
 پىتەھەمبەرى سلاڭ لى بن-ل شەق مەراجىن بۇخارى (۱۰۰۵) ژ ئەبۇو ذەررى شەدگۇھىزىت.

(۲) ۋى چەندى ئەمە (۱۲۲۲) و حاكم (۳۹۴۹) ژ ئەنھىسى شەدگۇھىزىن.

ژ شوکرانه ره کر دو رکعت نه ما ز
ب ئەمرى خودا هات و دانى ل سمر^(۱)
موشەعشەع ژ وى ھەفت ئەرض و سەما
ھنارى ژ بۆ ئەھمەدى نامدار
رەسولى ب حەق شاھى گەردنە فراز
کو مەولە ل نك خوھ گەراند ھەدىئەت
گەلەك لائقىن ئەمۇ نە بۆ ھىچ خەلق
ئەمۇي تاجى عززەت نە سەرسەرى
شەھنەشەھى ئەربابى قورىي وەدۇود
ئەمۇي تاجى فەخرى سەرى ئەلەمى
ل دۆر وى فرستە د گەل ئىسرەفيلى
ل بەر وان موحەممەد شەھى ئەنۇورى
ژ ئەنواعى تەسبىح و ذکرى ب رەنگ
ب دەركەت موحەممەد (عليه السلام)
د فى ئەرصەئى تەنگى رووپىي جەن
ژ بۆ ئەحتراما رەسولى ئەرەب
ھەزاران ھەزاران مەلەك دەر رەكىب^(۲)
سەرپا مۇوهشەح ب طەرز و لىاق

ژ پهس ئەو شەھنشاھى گەرددەن فراز
ز ئەو پاشى يەك تاجەكى موعىتەبەر
ل فەرقى خوھ چۈون تاج دانى ھەما
لباسىنى كەمەولا كرى ئختىyar
لېس كە ئەھوی لېسى عززەت ب ناز
ھەزار جار مۇبارەك بە ئەو حوللەئەت
ژ بۇ قەدد و قامىت تە ئانجەق ب حەق
چو پوشىدە ئەو پوشىنى ئەنۋەرى
سەراپا موزەيىھەن ب نۇور بۇو وجود
كە تەزىين تەمام بۇو ل وى ئەكەرمى
د گەل جېرەئىل و د گەل مېكەئىل
ب جەمعەك مەزىن دەركەتن بەر دەرى
فغان دان فرستان ب صەوت و ب دەنگ
صەدا كەفتە ئەرض و سەمائان تەمام
فرشته تىرى بۇون گران تا گران
ھەمۇچەكان سەلاملىغ كىشان با ئەدەب
ل وى دابەتەك بۇو مۇھەيىا عەجىب
خودا كەرىيە حاضر ل وى يەك بوراق

(۱۱) د چو روایه‌تین دورست دا نههاتیبه کو پیغمه‌بری سلاـف لـنـی بنـ لـ شـهـفـاـ مـعـارـجـیـ نـثـیـرـ لـ جـهـهـکـیـ کـرـ بـتـ ژـ بـلـیـ مـزـگـهـفـتـ ئـمـقـصـایـنـ لـ قـوـدـسـیـ،ـ وـ چـوـ روـایـهـتـینـ دـورـسـتـ دـدـبـارـیـ دـانـانـاـ تـاجـهـکـیـ ژـیـ لـ سـفـرـ سـهـرـیـ پـیـغـمـبـرـیـ سـلاـفـ لـنـیـ بنـ بـ پـهـ چـاـفـیـنـ منـ نـهـکـهـ فـیـشـیـهـ.

(۲) حمديسا بوراقني ئيمامى ئەممەد (۱۲۶۹ھ) زئەنسىتى كۈرى مالكى ۋەدگۈھىزىت. ووهىغا بوراقنى بىشى رەنگى بەرفرەد د حمديسەن دورست دا ب بەرچاقىن مەنە كەفتىيە، ب تىنى د وى معراجى دا ھاتىيە ئەمەوا ب ناخىن (معراجى ئەمەن ئەپىسا،) ھاتىيە ئەپىسەن و يەلاقىبىرى، و يەنەن ئەپىسەن دورست يۇرۇنىنىن.

سەبوکتر ژ طەيرانى ھەر طەير بۇو
 موبەسىسەر نەبۇويە ژ بۇ ھىچ كەس
 قوبابى ژ نۇورى ل سەر ئەسەر ئەسەر
 وەلىپا وەكى پايىن ناقە بىزان
 ب ۋى طەرزى چىتىر خودايىن جەلەل
 تەمام پۇرى پۇرى ئەسپان^(۱) كوبار
 ژ لەعل و زوبەرجەد ژ ئەنواعى پۇر
 جەمیعى خەلاق دىكىن ئىشتىاق
 موکەللىم ب ئەنواعى دور و گوھەر
 رىكاب جوملە يا قۇوتى ئەمەر ھەمە
 رىكابى مورەصىع د دەست ئىرىھەن
 موحەممەد مەشى دا بىيتن سوار
 بوراقى نەھىيلا بىت موسىتەمۇى
 نەھىيلا سوار بىت حەبىبى جەنان
 كە ئەي بى ئەدەب دابەئى بى حەيا
 شەھى ئىصفەقا پىشەوايىن ھودا
 چىرا پى ددى ھندە جەمۇر و تەعەب
 ژ شەرمى بوراقى عەرەق دا جەبىن
 ژ خويىدان ھىشىن بۇويە وەردا سېپى
 مەلال و عتابى مەكە تو عەجىل
 وەلىكىن مورادەك د دل من ھەبۇو

بوراقى موارەك سەبۇك سەير بۇو
 ئەقى دابەئى پاكى طاھر نەفەس
 ژ بەغلە بچۇوکتر ژ خەر مەستەر
 ئەوي وەجەن وى شۇبەئى ئىنسان بىزان
 يەقىن گۆشىن وى شۇبەتى گۆشىن فيل
 ھەمان دووقىن وى مىلى دووقىن حەمار
 ژ ئەلماس و ياقوقوت و زومروت و دۈر
 مورەككىب د^(۲) خەلقىيەتى ئەم بوراق
 موسەرەج ب يەك سەرچەكى موعىتەبەر
 لجام و سەرئەفسارى جەوهەر ھەمە
 لجامى بوراقى د دەست جېرەئىل
 ب ۋى صۇورەت و زىنەتى بى شومار
 كولنگ دا رەكىبىن رەسوللى ئەقى
 جومۇح كر بوراقى دەلال ئەم زەمان
 ل وى نەعەرە دا جېرەئىل وەما
 نزانى موحەممەد رەسوللى خودا
 ل تە دى سوار بىت ئەيدىا بى ئەدەب
 وە گۆت راوى ژ بۇ من چۈنۈن
 كو قەرىنە قەطىرە ژ خويىدانى وى
 جەواب دا بوراقى كە ئەي جېرەئىل
 بىزانە كو سەر ھشىكىي من نەبۇو

(۱) د دانەيا (فەھمى) دا: ئىنسان.

(۲) د دانەيا (قىزغى) دا: ژ.

کو (إلا) رجایه ک ههیه من ڙوی
جگه نازدارم ڙ شهوقا حهیب
کو وه عدی بدت بؤ مه شاهی جهان
شه فاعهت بکت ئوممه تی پر خه طا
بوراقی موکه لله مل هنه بئ شومار
وه گهر نه دلی من دبت پیچ پیچ
ل سه ر عه قدى وان بونه شاهد مهله ک
سوار نابتن شاهی پر ئتفاق
ب ظاهر ب باطن کری وی قه بول
کو بیوم ئمز ڙ داغی فراقی جودا
ب سه د ئحترام موصطفا بسو سوار
صوفور فی فرشته ب های و ب هه
ڙ غول غول تری ئه رض و ههفت ئاسمان
ته زه لزول که ته (سدرة المنتهی)
بوراقی دکر خوطوه (مد البصر)
مه لائک ل دو ر جه ممع با سه د شوکووه
کو به تا ل ناف ڦه مه کانه ک بله ند
ڙ بؤ راحه تی شاهی گه دهن فراز
دریز دهست و پا کن ب ئه مرئ ئیلاه
وه کی هه ث دچوو ذاتی پا کنی حه بیب
دچی حه ضرہ تی کبیرا بئ نه ظیر
ئه بیا یاد شاهی ب موهر و سه نه د

(۱) د دانه‌یا (قۇغى) دا: رىگرت.

شەفاعةت کە من مۇذنلىقى بىن مەھەر
شەفاعةت کە جارەك ب لوطفا عەميم
ئەقى رووھىيى موجرمى جانگوداز
د نارى گونھە بۇوم سەرپاپا حەرىق
دەرينە ژ دەرپا بکە ھەممەتى
توبى مەلچەئى من گونھەكارى بەس
کو بىزى تۇ دەر حەضرەتى كېرىا
گونھەكارى بىد رووھىيى ذەنبار
قەھى مۇستەھەققىم عەذابى مۇھىن
شەفاعةت بکە ئەھى حەبىبى خودا
كەپ و لال و گىزە تۇ نىنە مەدار

فەراموش نەكى رووھىيى پېر خەطەر
ئەقى مۇستەھەققى عەذابى جەھىم
رجا كە د وى حەضرەتى بىن نىاز
د گەدابى عصيان غەرېقىم غەرېق
ۋەكۈز نارى ذەنېم ب يەك رەھمەتى
نە باب و نە دا من نە قەمۇم و نە كەس
ب دەرسۈزە ھاتىم دەرى موصطەفا
بەدە خاطەرى من ئەپا كەدگار
وەگەر نە دىنام ل نك خوھ يەقىن
ل سەر من گونھە شوھى ئەھرەن و سەما
ئىلاھى تۇ رووھى نەكى شەرمىسار

بند ثالث و عشرين

در بيان اشياء که در راه بدید از عالم بزرخ تمثيل او آمد^(۱)

د ئەوصافى راهى شەھى نامودر
ژنەك هاته پىش وي د جەمۇرى سەما
ب زىپ و ب زىف و ب گەوهەر گەلەك
سەراپا ب جانفەس مولەببەس تەمام
برۇو سىنە رەنگىن چو باغانى بوھار
نەظەر كە ل ropyىنى منى شوبىسى گول
جىگەر دانە شىشى ل گۇفتارى من
ژ شەوقا ھەمى كەس دلم خالىيە
كۆمام ئەزىز بۆ ئىنتظارى رسول
ھەمى فىرى ئالەم فەراموش كە
ب ئەسامى مەولا ل ئەم پىرەزىن
ھەبىسى ئەبەد ئىلتفات پى نەكىر
كە (أحسنت) ئەى شاھى بەطحا زەمین
وەلىكىن حەقىقەت گەلەك پىرە ئەم

وها گۆت راوى ب نەقلا خەبەر
چوو پىشىدە هەنەك چوو ئەمۇي موصطفەفا
مۇزەيىمەن ب ئەنواعى زىوەر گەلەك
ب خەزىز و ب دىباج و ئەطلەس تەمام
ب خلخال و گەرەنلەغ و گۆشوار
ندا دا ژ بۆ شاھى (فخر الرسل)
گەلەك خەلقى مۇشتاقى دىدارى من
وەلى قەللىي من مەيلى قەط كەس نىيە
كەرەم كە وەرە من بکە تو قەبۈول
وەرە جارەكى من دەراغۇوش كە
نەكىر ئىلتفاتەك حەبىسى مەزن
چقا بانگ كر ئەم ژىن پىرە مەكىر
ژ بۆمى رە گۆ جېرەيلى ئەمەن
ب ئازىز جوانەك ب تەدېيرە ئەم

(۱) ئەث بەندە د دەر حەقا ئاشكەراكىنا وان تىستان دايە يىن پىنگەمېرى خودى سلاپ لىنى بن- ب رېقە دىتىن ژ وان تىستان بۇمى ھاتىنە بەرچاڭىرن (تەمىيلىكىن) ژ جىهانا بەرزەخى. و ھەزىيە بىتىشىن: ئەث سەرھاتىتىن شاعر د ۋىتى بەندىن دا ۋەدىگەرەت ھەمى وي ژ وئى كەتىپىتى وەرگەتىنە ئەوا ب ناقى (ئىسرا و مەراجا ئىن عەببىاسى) بەلاقىبۇرى، و ئەم ب خۆ ب رېتىكىن دورست ژ ئىن عەببىاسى نەھاتىيە ۋەگۇھاستن، و چو بناخە بۇ پىتىپىا وان سەرھاتىيەن نىيە يىن تىيدا ھاتىن.

ل فى پىرى نا مەربان و شەفيق
 خوھ كىشايە فى لبىسى ھانى خەبىس
 دبوو ئومەمەت (أز) پاش تە دونياپەرسەت
 كويا رەب تە دا من طەريقى ھودا
 عەيان جەرەئىل گۆتبىوو ذاتى شاھ
 ل دەرگاھى حەق پى بى سەرفراز
 ئەمەي ذاتى سولطان ل سەر ۋەويىن خاک
 نىمەت كر بچت ئەول وئى راھى دوور
 تو زانى كوجا بۇ دو رەكعەت نەماز؟
 (فقل لى) ئەيا جەرەئىلى ئەمەين
 كو ئەف ھەردو رەكعەت ل مەدىھەن بىزان^(۱)
 ژ پاش و ژ چەپ ھات دەنگى عەجىب
 ل من ئەمە شەھنشاھى عالى سمات
 بىدە من جەواب ئەمە حەبىبى عەظىم
 بوراقى چو بەرقى ركاب لى شەداند
 ل ۋەرچەند دەنگى عەجەب ھاتە من
 ژ وى جوزئى خەوفەك ل من بۇ عەيان
 كويەك صەوتى قەمومى نەصارا يەقىن
 كو مەشەر بۇونە ب ئىسىمى يەھىود

تە قەنچ كر نەكەر ئەلتفاتەك حەقىق
 بىزانە كو دونيايە ئەف پىرى پىيس
 كو بىكرا تە لى ئەلتفاتەك دورست
 شوکر كر گەلەك موصطەفا بۆ خودا
 چوو پېشتر ۋە چوو بەعىضەكى ئەول راھ
 پەيا بە ل ۋەر كە دو رەكعەت نەماز
 دو رەكعەت نەماز كەل وئى ئەرەضى پاك
 سوار بىول سەر وئى بوراقى ب نۇور
 سۇئال كر ژ وئى جەرەئىلى ب ناز
 جەواب دا ژ بۆ وى: نىزانم يەقىن
 ژ بۆ وى رە گۆ جەرەئىلى چونان
 چوو پېشتر ھەنەك چوو ل راھ ئەو حەبىب
 كە (قف يَا محمد) بکە ئەلتفات
 سۇئالەك ھەيە من ژ ذاتى كەربىم
 نە سەكىنى ل دەنگ و ئەبەد نە حەباند
 ژ جەرەئىلى پېسى حەبىبى مەزىن
 بېئىژ ژ بۆ من چ دەنگ بۇو ھەمان
 ژ بۆ وى رە گۆ جەرەئىلى ئەمەين
 دكەر داعىيى پېسى ئان قەمومى بورود

(۱) كرنا دوركاعەتان ل بازىزى مەدىنى، و دو ل بازىزى مەدىنى، و دو ل بازىزى (بىت لەحمى) د وئى حەدىسىنى دا ھاتىنە يا (بەزىزەر و طەبەرانى) ژ (شەددادى كورى ئەوسى) ۋە گۆھىزىن، و سەنەدا وئى يَا دورست نىنە، بېتىھە كىتىبى: (الإسراء والمعراج و ذكر أحاديثما وتخریجها وبيان صحيحة من سقىمها) يَا سەبىدا (محمد ناصر الدين الألبانى)، پ ۶۵-۶۹، و (شيخ الإسلام ابن تيمية) دېئىش: ژ بلى مزگەفتا ئەقساىين پېغەمبەر سلاحفى لىنى دى رانوھەستايە و نەقىز لىنى نەكىرىيە.

نەدا تە جەوابەك ژ بۆ صەفت وى
دكەت ناف ئۆممەت مللەتى مورتەدان
بزان بە عضەكى ئۆممەتى پاكى تە
حەبىبى موعە ئۆظەم رەسولى كەرىم
كۆ مورتەد نەبن ھىچشان پشتى من
ژ بۆ وى رە كۆ جىرەيلى ھومام
عەقد كە دەرىنچا دو رەكعەت صەلات
عەقد كەر ب دقتەت دو رەكعەت نەماز
ژ بۆ عەرض كە پەيکى صاحب كە مال
تە كر ئەي شەھنەشەن عالى ھەم
جەن كۆمە سىح لى ولادەت بۇوي
كەلىمى خودا بۇو د مەرقەد موقىم
جەواب دا سەلامەك ب سەد ئەحترام
يەكى شەخسى كامەل گەپىش شەھ
وەلىكىن لباسى موكەممەل ئەساس
صفەت كەسک و زەرد و سىاھ و سەفید
بکە دولباسان ژ ۋەن ئەختىار
ئەوي جامەئى كەسک و ئەبىيەض يەقىن
ب كوللى ئەوان لېسى زەرد و سىاھ
كۆ ئەلەمانى تە حەققە ئەي نۇورى جان
دەلىلە كۆ ئۆممەت بکن وى قەبۇول
ژ بۆ ئەھلى جەننەت بزانە لباس
د جەننەت بېۋشىن ئۆممەت جوملەشان

(أصبت أصبت) دو جار گۆت وى
ئەگەر تە جەواب دا ژ بۆ وان بەدان
يەھوود و نەصارا دېبۈن پاشى تە
گەلەك حەمد كر بۆ خودايىن عەظىم
ئىلاھى تە كر حفظى ئۆممەت ل من
كۆ پىشتر دە چوو پادشەھ چەند كام
نۇزۇول كە ل ۋەئەي (كريم الصفات)
سەبۈك ھاتە خوار ئەمەھبىي ب ناز
سوار بسو دەما سەر بۇراقنى دەلال
كۆ ئەف ھەردو رەكعەت ل (بيت اللحم)
ل (بيت اللحم) ئەم دورەكعەت بۇوي
ژ ئەم پاش مورۇور كر ب قەبرى كەلەيم
سەلام كر ل موسا (عليه السلام)
ھنک پىشتر دە كۆ بىزى ل راھ
د دەستى خوھ ئانىنە وى چار لباس
ۋە گۆت بۆ ئەحمدەن نۇوردار
حەمان تەرك كر وى رەسولى ئىلاھ
ژ بۆ وى رە گۆ جىرەيلى چونان
سېپىدى بزان راھى شەرغا رەسول
وەلى جامەئى كەسکى نۇورىن ئەساس
تەفائول دكىن ئەم ب ئەخضەر وسان

بزان لبسن گهبران و ته رساییان
 دبوو ئوممهتا ته ژ پاش ته مهلوول
 دکر دینی ته رسما و گهبر ئختیار
 ب قهلب و زهبان کر ئهوي ذاتی شاه
 نه که فتن ژ سه راهی شه رعنی حه سه
 که سه ک هاته پیش و دو کاسه د که ف
 وها گوت بۆ صهدری سولطانی دین
 و دلیکن یه کی بدر که فی من گوزار
 هلا نینه هه ردو ڦه خوارن ته مام
 که ئهی صهدری مه جبووی شاهن جه لیل
 حه لا و د خودا هنده تئی دانییه
 د بت دینی ته هنده شیئین مودام
 یه قین که ئهیا صهدری صاحب جه مال
 مونه ققا و پاک و ده لال و شه فاف
 ژ وان بهرقئ نورین دچوو چوون شه مع
 دکن جه معنی زه رعنی ژ سه رپووی خاک
 ڦه گهپیا (کما کان) شین بیو کونوون
 ژ وی ئه رضی ئه و زه رع نابت ته مام
 چ حاله دیینم ل پیش بھر عهیان
 که ئهی فه خری عاله بزانه هه مین
 ژ بۆ وان په ئحسان دکیتن خودا
 خه لاصن ژ ئه هو وال و خهوف و عه ذاب
 موسه مسلسل ددت کردگاری و ده دود

و هلیکن ئه فی زرد و ئه سوده هه مان
 ئه گه رزد و ئه سوده ته بکرا قه بول
 دکهت قه لبی وان فکری باطل هه زار
 هه زاران هه زار حه مه د شوکری ئیلاه
 مه صوون کر ته ئوممهت (أیا ذا المنه)
 کو پیشتر ده چوو شاهنی با سه د شه ره ف
 یه کی شیر تیدا یه کی ئه نگه بین
 ژ شان هه ردو وان یه ک بکه ئختیار
 نه بیو موسه مع شاهن عالی مه قام
 ژ بۆ وی ره گز په س ئه خنی جبره ئیل
 بزانه عه مسلسل چه ند شیئین بیه
 ته نووشی ئه وی جامن نورین ته مام
 ڦه خوار ته ئه وی شیری صافی زه لال
 د بت قه لبی ئوممهت وها ره نگه صاف
 کو بۆری ژ وان دیت قه مه ک جه مع
 حه صادی دکن زه رعه کی قه نج پاک
 ده ما بیو ته مام ئه و حه صاد و دوروون
 دکن پاله ئی دائم صوح و شام
 سوئال کر ژ جبریلی صه دری جهان
 جه واب دا ژ بۆ وی ره جبریل (این)
 هه چی کو جیهادی بکت بی ریا
 یه کی خهیره کی وان ب هه فسده شه واب
 ب ته شبیه ژی زه رعنی هاتی وجود و وجود

ل نیش راهنی شهخصه ک عهیان بیو بهدید
دکت قهصدى دا هلگرت بی ته عهه
ل سهه وان زیاده دکت ههه زهه
سوئال کر چ حاله ئهیا جبرهئیل
موشەخخەص بیویه حالى صاحب گوناھ
چو عصیان دکن ئمو ب پۆز و شەشا
علاوه دکن بارى عصیان ل سەر
یەکى گوشتى تازە د قدرى چو زەر
مولەووهە د ناش چەند قدرى نەخووش
ر ژ بۆ لەھمى قەشەمەر دکیشان جەھەد
ئیمامى روسل سەییدى رەھنوما
بزانە ئەفە حالى ئەھلى زنا
دەھلەن دکن قەصدا فعلا حەرام
ب چاچ دى ھنک قومى پىسى شەقىل
ل ناش ھەش دچىرەن چو حەبیوان ھەمە
ل پىش و ل پاش و ژ بۆ حورمەتى
دکن بەلەعنى سەنگى جەھەننەم مودام
بەیان کە ئەقى حالى حکمەت مەئال
ئەفان سەنگ و شەوکان دخون ھەر وسا
ھەچى مەنۇ كت ئەمە حقوقى زەکات
خودا بۆ تەتمەش خیص كر ئەمی كەرىم
چ بەنەك نەخووش تى ژ وان ھەر زەمان

ژ وی موصطفا بؤرى (غىر بعىد)
جمع كىرى ئەمۇ شەخسى حەزمەك حەطەب
نكارى ژ جى راكتن ھيزەمان
تەھەججوب ژ وى كىرسوولى جەلەيل
وھا گۆت جبرىلى بۆ ذاتى شاھ
كۈيەنى ھەچى پې گۇناھ و خەطا
د ژىير بارى عصىان دېن بى مەفھەر
چوو بۇرى ژ وان دىت قەومى دىگەر
ھنك لەھەمى دى پىسى مەداروھەش^(۱)
ژ وى گۆشتى تازە نەخوارن ئەبەد
عەجەب ماندە پېسى ژ پەيکى خودا
ئەخىن جىرىھەيل گۆت بۆ موصطفا
نسائىن خودا كى حەلال (بالتمام)
كۈپىشىدە ھنك چوو حەبىبى جەلەيل
قەمۇي طازى و رووت و عورىان ھەمە
يەكى خەرقەئى پىسى بەر عەورەتى
ئەكل وان ژ خارى موغەيلان تەمام
سوئال كىر ژ جبرىلى بى سەد كەمال
چ قەومىن د ۋى حالى وەك حالى صا
وھا گۆت جبرىلى عالى سمات
ئەفە حالى وى دەر عەذابى جەھىم
ژ ئەمۇ پاشدە دى قەومەكى بى زەبان

(۱) د دانه‌یا (قوغی) دا: مرداری رهش.

موسه‌للخ دبت وان که‌سان سه‌رت‌سهر
 دبوو عهوده چه‌رمى سه‌ري ده‌مقام
 دکيشن ئه‌قى حاله‌تى پر ته‌عه‌ب
 دکيشن ئه‌قى قه‌ومى پيسى ذه‌ليل
 كه ئى صه‌درى سولطانى صاحب جه‌مال
 ته‌شاقول دكى ئه‌و ژ فه‌رضا خودا
 دبورين ل وان فه‌رضى پاكى صه‌لات
 كو ته‌ندىر كى ئوممه‌تى جومل‌شان
 ل نىش راهى دى داره‌كى پر كه‌لهم
 دكى پاره پاره ل سه‌ر وان لباس
 بناسه ئه‌قى دارى پيسى ره‌زيل
 كو ته‌عب و مه‌شەققەت ددن موسلمين
 ل بھر چه‌شمى نه‌ھرك ژ خون بھو عه‌يان
 ژ وان تى چ بھن‌ك مرارى خه‌بىس
 ژ ته‌لقيمى ئه‌حجارى ناکن صه‌بر
 چنه ئه‌ف دقى حاله‌تى ئى عه‌جه‌ب؟
 ئه‌فه حالي ئه‌ھلى ريا و سه‌لەف^(۱)
 بکى نه‌ھىي ئومممەت ژ فعلا حه‌رام

ب ئه‌ذىيەت ب ته‌عه‌ك مه‌زن جلدى سه‌ر
 كو بھو سه‌لخى ره‌ئى خه‌بىشان ته‌مام
 ئه‌فه حالي وان دائما روز و شه‌ب
 سوئال كر چ حالي ئىيا جبره‌ئيل
 جه‌واب دا وھا جبره‌ئيلى ده‌لال
 ئه‌قى قه‌ومى ده‌ر حالي پر جه‌زا
 ته‌شاقول چييە ئى شه‌ھى پر صفات
 موشخ‌خەص بھو يه‌ حالى وان ده‌ر جهان
 كو بورى ژ وان شاهى عالى عه‌لەم
 هه‌چى كو سورورى بكت لى ژ ناس
 ژ بۆ موصطه‌فا گوتى پەس جبره‌ئيل
 ب ته‌شىبىھ قاطع طه‌ريقىن يه‌قىين
 ژ دارى كو بورى شه‌نشاھى جان
 د ناف ده دچن تىن هنک قه‌ومى پيسى
 دكى لوقمه هھر لە‌حظه سه‌نگ و كه‌قىر
 ژ جبريلى پورسید فه‌خري عه‌رەب
 جه‌واب دا ژ بۆ وي ب عزز و شەرەف
 عه‌يان كر ژ بۆ ته شه‌ھى لا يه‌نام

(۱) بوخارى (۲۰۸۵) ژ سه‌موره‌يىن كورى جوندوبي فه‌دگوھيّزت كو جاره‌كى پيغەمبەرى -سلاخ لى بن- گوت:
 شقىدى من د خونى دا دىت دو زدلام دهاتن ئەز دېرم.. و پېدا دېت، و بمحسى حالي هنده‌ك
 گونه‌ھكاران دكەت، و ئىيىك ژ وان ئەو بھو يىن رىيابىن دخوت، كود روبياره‌كى خوبىن دا بھو، و زلامەك
 ل هنداقى روبيارى بھو هنده‌ك بھر ل نك بھون، و هھر جاره‌كى ئەھوي د روبيارى دا قىيابا دەركەفت، وى
 زلامى بھر تى وەردىكىن.. هھر وھسا بەحسىن حالي هنده‌ك گونه‌ھكارىن دى ژى دكەت، معناع: ئەف چەندە
 وى د خوبىن دا دېتىپور، نه كول شەقا معراجى.

عهیان دی ب چاقنی خوه شاهن شهفیق
 د ناف دهستی وان ده مهقهص یهک ب یهک
 ئهفه کاری وان همر ب رۆژ و شهبان
 خودا دایه وان ئهف سهپیلی تهعه
 سوئال کر ژ ذاتی ئهخن جبرهئیل
 جهواب دا و گوت ئهی شههی پر که مال
 ب وه عظا خوه ئهونابتن موتتە عظ
 (۱۱) ژ بۆ وان بدت ئهف مەشقىدت عەذاب
 کو چەند شعر بیون ددر دلی من خوطور
 وەلیکن ھەچى واعظى ئهف زەمان
 ب تەلبیس و حیلە چ ئامادەنە
 ب طاعاتى ئاھر شەھەدید و قەھوی
 ب شەکلەک غەریب و عەجەب تین شوھوود
 دکن حەفەنی شارب ھەتا کووکتى بن
 ژ بۆ بەعضا جاھل دین موقتەدا
 دکن وەعظ و شیرەت ژ بۆ خاص و عام
 ژ وان هەر چى نادانە باودر دکن
 ژ چەندا مە ئهف رەنگ و بۇياغ دى
 وەلیکن عەمەل ناکن ئەمۇ قەط ب علم
 ب ۋى طەرزى خوه رەنگ و ئايىن ددن

چوو بۆری ژ وان ژى ل نېشا طەرىق
 کو قەومەک جەمۇ بۇونە سەرھەفت گەلەک
 دېرپىن ب وان ئەمۇ زەبان و لەبان
 وەکى خوه دېن دىسە ئەزمان و لەب
 تەعە ججوب گەلەک کر حەبىبى جەلەل
 ژ بۆ وى پە نامووسى ئەکبەر دەلال
 ئەفه حالى واعظ دېئىزەت وەعظ
 خودا دى د رۆزا شەواب و عقاب
 ژ رووھى تو سەحکە كەسىن دەر حوضۇر
 بەيان كم ھنک حالەتى واعظان
 ھنک موددەعى ۋى زەمانى ھەنە
 سەرەن وان مەزىن پر ب شاشى سېپى
 سەرەپا دېيىچن ب ئەخضەر ووجۇد
 موسەرەح دکن لەھەئى پر مەزىن
 دېۋشىن گەلەک طەيلەسان و ردا
 ل سەر كورسييىت وەعظى دائىم مودام
 حەدىشى موطەبۇد مۇۋەسىمەر دکن
 وەلیکن ل وەعظا خوه نابن خودى
 خوه قورمۇش دکن سەر كەراسىيىت علم
 ژ بۆ حىلەکارى خوه تەزىيەن ددن

(۱۱) ئەث جزايىن کو دى بۆ وان وەعزكەران ئىتىھ دان يېن باشىيىن بۆ خەلکى دېيىش، و ئەمۇ ب خۆ كارى پىن ناکىن، د وى حەدىسى دا ھاتىيە يا ئېن حبىان ژ ئەنەسى كورى مالكى قەدگۈھىزىت.. بەلئى ئەث چەندا پېغەمبەرى - سلاف لىنى بن- ل عەسمانى دېتىبۈن (د جەنەمىن دا)، نە كول عەردى بەرى ئەمۇ بگەھتە قودسى.

فهقیران دکن رووت و طازی گلهک
 ژ بو جه معنی مالی دیشون و دعوه
 دکن فعل و ئهفعالی تهرکنی ئهدهب
 ب شوبهی ذوبابی ل سه رئنهنگه بین
 ته که للوف دکیشون ب له فظی خوه ره
 کوئه و جه مع کن سیم و زه ر بی حساب
 طه ریقا ره جائی مه پوویه نده کر
 تو رووحی نه کی ده ر ناف دهستان
 ژ زومرا ئه قان واعطا (شمس الدین)
 نه شه رمه نده بم ئه ز د روزی حه شر
 ژ عشقی حه یاته ک بده جاودان
 ل قر خه تم کم بنه ندره ه (والسلام)
 که ر و لال و گیزه تو نینه مه دار

ب جه راری و حیله سازی گله ک
 نه بو ذاتی باری دیشون و دعوه
 عبادا دخا پینن ئه و روز و شب
 حه ریصن ل جه مع ده راهم چونین
 ته حه ره رک دکن سه ر ب دعوه ئی خوه ره
 موزه خره ف دیشون خه بی ر بی حساب
 ئیلاهی مه زاری ل بابی ته کر
 مه روو مالی کر خاکی بمه نهستان
 نه کیشی ل نک خوه کتابا مویین
 نه دعوه ئی ددم بو که سی مونتھ ظر
 بسوزه دلی من ب عشقا گران
 بده جامی عشقی بنوو شم ته مام
 ئیلاهی تو رووحی نه کی شه ره مسار

بند رابع و عشرين

در دخول رسول الله صلی الله علیه و سلم بمسجد أقصى^(۱)

ب عشريت شهقا مه بکه شویهی روز
چو یاقووتی سهیاله و چون عهقيق
تو سه حکه چ شیرین کهلامی د من
بییژم قصا مه سجد ولئه قصهئی
کو ئهو شاهی سه رداری نورین نقاب
ژ خورشیدی عالیم مونه وودر ته مام
ژ صویحی سه عادهت ب نور بیو هه مان
پهیا پهی ته جه لی ژ ذات و صفات
ز بیس^(۲) ب هرق وئه نوار و تیریژ و ضه
موضی بیو جهان (أز) کران تا کران
ره سولی خودا با ئه خنی جبرهیل
حساب ناکه (إلا) خوداین که بیر
سه لاملغ کشانه مهلهک بی حساب
ژ بی خدمه تی شاهی ئاماده نه
عده د خارج (أز) حددیئ ئه لف و ئولووف
ته زلزلو که ته ئاخ و ئقليمی شام^(۳)

بده ساقیا بادهئی دل فروز
لہ باله ب که ساغمر ژ ئابن ره حیق
ژ دوردی مونه ققا بکه جامی من
کو سه رگه رم بم ئه ز ب ژنی بادهئی
وها گوت راوی ژ نه قلا صه حاب
قه ددم چوون نه ا وی ده ئقليمی شام
کو چو مولکی شام شاهی ئاخر زه مان
یه قینکه ل شامی همزار رؤژ هلات
نzanی چ که س رؤژه یان شیه ئهو
سوا بہل دهئی قودسی چوون بی رهوان
دهما هاته بھر بایی (قدس الخليل)
عهیان دی مه لائک چ جه معهک غه فیر
چه پ و راست بی شاهی عالی جه ناب
ھه می دهستی خدمه ت که مه ر بھستنه
(یمینا یسارا) کشانه صوفوف
ھه می دنگ دانه صه لات و سه لام

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا چورونا پیغەمبەری خودى دايە سلاخ لى بن- بىز مزگەفتا ئەقصايى.

(۲) د دانه يا (قۇغى) دا: ژ پەس.

(۳) ئەف چەندە د چو حەدیسین دورست دا ب بھر چاقىين من نەكەفتىيە.

ههتا کو ب مهسجد ووصوول کر حهبيب
ژ وي بابن لئى شهكلئى شەمس و قەمەر
صەھى ئەنبىيا جوملە دەر ئەنتظار
ژ فورقەت هەمى جەرگشان بۇو كەيىب
(٣) ل دۆر تە چو پەروانەئى شەمع بن
موشەررەف بکە وان ب خاکى قەدەم
ب تەشريفى خوھ ئەنبىاء و روسلۇل
ھەمى جەرگ سووزن ل ئەنوارى تە
ب (بىت المقدس) دەما بۇو ووصوول
ل بەر بابى مەسجد ب طەرز و لياق
ژ بۇ رەبطى مەركۇوبىن شاھى كويار
سەرئەفسار دەر شوقبە دەرىاس كر
(٤) عەلامەت بىت دا ژ بۇ مۇنكىرىن
ب ئىسمى خودا بابى مەسجد ۋەكىر

ژ بابی یه‌مانی دخوول کر حبیب^(۱)
دوخوول کر شهی سه‌روهی نامبر
که‌رم که ب له‌ئه‌ی رسولی کوبار
له‌هی مونته‌ظر بـ^(۲) قودومنی حبیب
بمهش مه‌مسجدی دا هه‌می جمیع بن
که‌رم که توئه‌ی شاهی بهیت و حه‌رم
بکه سه‌رفرازه‌ی شهی هه‌مچو گول
هه‌می ئاره‌زه‌مندی دیداری ته
وه‌ا گوت راوی ژ نه‌قلا رسول
نوزوول کر حبیبی خودا ئه‌ز بوراق
که‌فرکی مه‌زن بود روکنی جدار
ب دهستنی خوه جبریلی قولکر که‌فر
گریدا بوراق جبره‌ئیلی ئه‌مین
بزان جبره‌ئیلی خوه ئاماذه کر

(۱۰) نوکه مه ناشکه کرا کریو کو سمنددا وی یا دورست نینه.

(۲) د دانه‌یا (قوغی) دا: یوون:

(۳) یا دورست ئهود پىغەمبەرى سلاپ لىن بن- ل چۈونى چو پىغەمبەر ل مزگەفتا ئەقصاىي نەدىتىبۇون، بەلکى وى ئەول عەسمانان دىتىبۇون، و ل ئەمگەرىانى وى ئەول مزگەفتى دىتىبۇون و نېڭىز ل بەرا وان كېسىو، قىن جەندى ئىن كەڭىز د تەفسىر خۇدا ئاشكەرا دەكەت، دەممە سۈرۈدەن (الاساء) تەفسىر دەكت.

(۴) گریدانا بوراقن ب وئى خەملەكى قە يى پىغەمبەران دەوارىن خۆ پىتە گىرىدانا، ل بەر دەرى مىزگەفتا ئەقىسايى، د وئى حەدىسىت دا ھاتىيە يى موسىلم ژ ئەنەمىت كورى مالكى ۋەدگەھىزىت، و ئەقە ھەندى دگەھىنەت كو خەملەك بەرى ھەنگى ھەبۈويە، نە كۆ جىرىلى كەفەر ب دەستى خۆ كۈن كر دا سەرئ ھەۋساري تى بىدانت، وەكى شاعىر دېيىشت، و ئەمەوا شاعىر دېيىشت، ترمذى ژ بورىدەدىن ئەسلىمەمى ۋەدگەھىزىت ل بىن ژمارە (۳۱۳۲) بەلىن زانايىن حەدىسىت حۆكم ب لەۋازىبىنى ل سەر دايە.

دوخوول بوو موحه‌مداد ب سەد عزز و ناز
 گەمان خاکپایىن شەھى ئەصفيا
 كو عەد ناكە (إلا) شەھى (لا ينام)
 ل دۆر فەخرى عالەم گىزدانە صەف
 چو شەمس ل كەوكەب بىن ئەنۋەر
 ھەمى ئەنۋەر نۇورى وان مەحو بۇون
 رۇسۇل بۇون ھەمى چاڭرى بەندەوار
 ب پۇو مالئى خاڭى پاڭى قەلەم
 ژ بىز نۇورى ذات صافى مرئاتە ئەم
 وەكى غۇنچە و فەخرى عالەم چو گول
 ژ ناڭ نارى ھەجرانى وارەستە بۇون
 كە ئەم نۇورى دىدە شەھى با وەفا^(۱)
 نۇسۇوت خودا دا تە بۆئىنس و جن
 ژ بۆ تە ۋەخۇنلەم خودى يى ب حەق
 قەوي ئارەزوو مەندى بۆ ھەممەتەم
 ژ طۇوفان ب يۇمنا تەئەز بۇوم نەجات
 ژ طۇوفان خەلاصى نېببۇ بۆ چو كەس
 ژ ناڭ بەطىنى حوتى ب تە دەركەتەم
 كو بۆ نارى نەمەرەودى جەنەت ل من
 ب تە سەر بلندن ھەمى (لا جرم)
 ژ بۆ عەرەض كر ئەف كەلامى مەتىن

دەما بۇو دەرى مەسجىدى فەتح و باز
 ژ ئەوەل ھەزاران صەفى ئەنۋەر
 كەن ھەدىيە بۇو وي صەلات و سەلام
 ھەمى ئەنۋەر صەف ب صەف چار طەرەف
 چو مەركەز د نىيەن گەردىشى دائىرە
 ژ شەقىن ھەمى دەھش و بىن صەحو بۇون
 (أولوا العزم) وەسطانە خەممەتگۈزەر
 موشەرەف ھەمى ئەنۋەر (لا جرم)
 چرا؟ چونكى مەقصۇدىن (بالذات) د ئەم
 ھەمى ئەنۋەر و جەمیعى رۇسۇل
 جەمیعى رۇسۇل پېشىشە دەست بىستە بۇون
 ژ بۆ وى رە گۆئادەمى با صەفا
 ژ پېشىدا منى لىكى چېتىر ژ من
 ب ئىسى تە بۇوم مەظھەری عەفوئى حەق
 طۇفەيلى سەرا پەرەدەئى خەممەتەم
 نەبى نۇوحى گۆت: ئەم (كريم الصفات)
 كونبىوا ژ بۆ مە تو فەرىيادرس
 وەا گۆتى يۇونس كە ئەم قۇرەتەم
 خەلليل گۆتى: ئەم روھنېبىا چەشمى من
 ژ بۆ تە خودا دا مە ئەف پەركەرەم
 چو يەعقولوب ھات نك حەبىبى ئەمەن

(۱) ئەم گۆتىن يېغەمبەر دېيىز نە يېغەمبەر مە، يېن شاعر ژ دەقىن وان ۋەخۇنلەم، ھەندەك (خەيالاتىن شەرىئىنە)! و ئۇ د چو روایەتىن دورىت دا نەھاتىنە روایەتىرن.

خهلاصی خودا دا ژئاری فراق
 شههی ئهنبیا پیشەوايی خودا
 ژئحسان ل من بونه نعمەت گەلهەك
 ب فەضلا تە (أزا) چاهى كەنغان خهلاص
 ژ زىدان خهلاصى ب تە دا خودا
 ب يومنا تە ئەز بۇوم عەزىزى مصىر
 ۋەھىسىتام ل نىيىش يار و ئەحبابى خوه
 كۆئەش چەند لوطى و كەرەم دا خودا
 ل سەر من موسەببەل ژ لوطفا حەبىب
 ۋەھىسىتام و كەرەم خەممەت كەلام
 تەجەللى ل من بۇو ل سەر كەنغان طۇور
 ل منكىر ژئحسانى تە (لا جرم)
 ب رەحىما تە (أزا) مەھوجى دەريا خهلاص
 نەجات بۇوم و فەرۇمۇن تى بۇو غەرېق
 كە ئەي صەدرى دين شاهىن صاحب قەبۇول
 وەلىنى من ژئثارى لەطفا تە كەر
 ل وى قابى قەمۇسىيەن و قورىبى خودا
 خەليل ھات و سولطان ب مەحرابى بىر
 كەرەم كە ئىمامەت ژبۇز ئەنبىيا
 ئىمامەت بىكە تو ژبۇز جوملەمان
 كۆرۈزى حەشر بىن د ژىرى لوا
 مۇقەددەم ب مەحرابى چۈو مۇصەطەفا
 رەسۇولى خودا وى دو رەكعەت نەماز

ب يومنا تە ئەي شاهى پىتىفاق
 چو يۈوسەف گەنگەن كەھبىي خودا
 عەرەبى كەلامەك ب دەقەت گەلەك
 ب تە بۇوم ژ بەر كەيدى ئخوان خهلاص
 ب تە بۇومە فارغ ژ كەيدا نسا
 ل نك من مۇھەققەق ھەيە ئەش فەكەر
 كۆ بۇوم موجتەمۇ ئەز د گەل بابى خوه
 خەجىل ھاتىھ نك مە جوملە برا
 دىزانىم ھەممى بۇو ژ فەضلا حەبىب
 ژ بۇوي رە موسىا بىنى عمران تەمام
 كە ئەي شاهىن (الهولاكى) فەخرى ب نور
 د گەل تىسع ئاياتى مەھولا كەرەم
 ب يومنا تە بۇومە نەجات (أزا) قصاص
 ب فەضلا تە بۇو بەحر دوانىزدە طەرېق
 ژ پاش وى مەسیح ھاتە پېشى رەسۇول
 ئەگەر چ كۆئىچىائى مەوتا مە كەر
 كەرن تەھنئە جوملەئى ئەنبىيا
 ژ پاش صوچبەتى پىر ب وان رە كۆ كەر
 كە ئەي فەخرى عالەم شەھى ئەصفىيا
 چومەولا كەنگەن ئىنسان و جان
 ژ بۇ مە توئىشەب بىمە مۇقتەدا
 مۇھەممەد كۆ سەحەر ژ وى ئەش رجا
 عەقد كەنگەن بەر زۇمرەئى سەرفراز

ب ته سبیحی مهولا کری ئشتغال
 ژ جه معنی رسول تیکدە خوهستی و دادع
 شەنا کول وی ھەمچو بولبول ل گول
 ب پاش ده ۋەگەپیان ژ دوو موصطفا^(۱)
 ب ئەمەم د گەل جوملەئى پېغەمبەران
 د زومرا موحەممەد (علیه السلام)
 بده خاطری شاهى ئاخى زەمان
 كوروح بىتە سىنە د ئاخى نەفسى
 ل من پىر خەطائى بکە رەحمەتى
 گۈنەھكار و مۇذىب د طوولى ئەمەل
 گۈناھ و خەطائى مە چۈون تا فەلەك
 كەریمی رەحیمی غەفۇورى عەفۇو
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

دەما كۆسەلام دا شەھىن با جەمال
 ژ پاش ذکرى بارى شەھىن پىر شووعاع
 ب دووركەتنە تېك ئەنبىاء و رسول
 ھەمى دەست و پا بوسەدان ئەنبىاء
 خودايىا ب حەققى ئەقان سەرورەران
 نەكى رووسييەھ من د پۇزى قىام
 حەشر كى منى پىر گونەھ (الأمان)
 موحەممەد بشىنە تو فەرىادرەس
 دەما تى كەشم حالەتى سەكەرتى
 قەمۇي روورەشم صەفرىيەد بىن عەمەل
 ل من نەفس و شەيطان موسەللەط گەلەك
 بغەفرىنە من روورەشى زوو ب زوو
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمزار

(۱) بەرى نوکە مە دىيار كىبۇر كوبەرى پېغەمبەر - سلاپ لىتى بن - بچتە عەسمانان وى چو پېغەمبەر ل مىزگەفتا ئەقصايىن نەدىتىبۇون، و ل دەمىن ۋەگەپیانى وى نثىرل بەرا وان كىبۇر، و د چو روایەتىن دورست دا نەھاتىيە كو پشتى نثىرل وان دەست و پېيىن پېغەمبەرى ماچى كرلىن!

بند خامس و عشرين

در عروج رسول خدا صلی الله علیه و سلم بااسمان^(۱)

ل ئەمر و ل نەھىيى مە گوھدار بە
 د ئەمرى مە قائىم بە شوھى عەبىيد
 بەيانىكم ب ئەبىيات و شعرى قەبۇول
 ژ پىتىنى فۇراقىنى جىگەر پىر ژ نار
 ژ هجرا حەبىبى جىگەر بۇو كەباب
 مە ھىقى رجايە كۇنەگرى ل من
 ب ئەرض و سەما كەت فغانەك عەجىب
 ب زەلزەل كەتن ئەرض و ھەفت ئاسمان
 يەكى صەخرە تىيىكەد موزەبىيەن ژ^(۲) نۇور
 سەرىي وى ل سەر صەخرە گرتى قرار
 يەكى نەرددوان بۇو^(۳) ژ نۇورا خودا
 مۇرەصىھۇ ب ياقۇوت و جەوهەر چونان^(۴)
 مەلاتىك ب تەسبيحى مەمۇلا و وقۇوف

وەرە ئەى قەلەم قەنەج ھشىار بە
 كۆئىقا بكم سەرتە ئەمرى شەبىد
 مە قەصەدە كۆحالى عورۇوجا رەسۇول
 وەلىكىن ژ ھجرى جىگەر پارە پار
 بىزان ئەى قەلەم كەتمە حالەك خەراب
 ئەگەر جۈزئى سىستى بىبىنى ژ من
 ژ نىيەن بابى مەسجىد كۆ دەركەت حەبىب
 ژ بەر دەنگى تەسبيحى قوددوسىيىان
 حەبىبى خودا دىتى جۈزئەك ژ دۈور
 كۆ معراجى نۇو (أز) سەما ھاتە خوار
 بىزانە كۆ معراج بۆ موصطفا
 ھەمى سىيم و زەر بۇو ئەھى نەرددوان
 ل راست و ل چەپ سەد ھەزاران صوفىوف

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا بىلەبۇونا پېغەمبەرەن خودى دايە - سلاف لىنى بن - بەر ب عەسمانى ۋە.

(۲) دانەيا (قۇغى) دا: ب.

(۳) دانەيا (قۇغى) دا: نەرددوانەك ژ.

(۴) ئىن حەجمەر د كىتىبا خۆ (فتح البارى) دا (۱۶۴-۱۶۳/۷) ئاشكەرا دكەت كۆ زانايان د مەسىھلا معراجى دا
 كانى ب چ بۇو دو بىچۈون ھەنە: ھەندەك دېيىشەن: ئەو ژى وەكى ئىسرايىن ھەر ب (بۇراقى) بۇو، و ھەندەك
 دېيىشەن: ئەو ب (معراجى) بۇو كۆ پىتەلىيىسەكە.. و روایەتكىن ۋەدەگوھىزىت كۆ ئەو ژىپ و زىقىيە، ب لۇلۇئى
 يَا تامادايە، و ل راست و چەپن وى مiliyakەتن.

که (اصعد عليه) ئەميا صەدرى دىن
 ژ بەر شەوچى وى صەخرە كەت جەذبەئى
 نەرمبۇو كەفر بۇو ب شويمى خەمیر
 قەدەم تىيەدە چوو خوارلى بۇو نشان
 تەقى لىنگى وى صەخرە رابۇو ھەمەوا
 نىھەت كر كو پىرا بىت ھەمرەكىب
 ئەمەر كر ژ بۇوى كە (قف يا حجر)
 ژ بۇز موعجزە تا ب رووزى جەزا
 ل پىشانى يەك قامى ئىنسان بەلەند^(۱)
 تەزەلزول كەتە نەرەۋانى گران
 وەلىن دىت دەرگاھى ئەسمان كىلىد
 كە (افتاح لىنالباب يا إسماعيل)^(۲)
 د گەل تە چ شەخصە د ئەف نىيم شەب دا
 موحەممەد رەسوللى خودايە بىزان
 شەفاعەت بكت ئەو ژ بۇز ئۆممەتى
 ب تەعجىل قاپى ۋە كە دەرگەۋان
 موشەرەف گەراند ئاسمانى ئەمۇل
 ژ نۇورا وى بەدرى فەلەك بۇو خۇسۇوف

ژ بۇوى رە گۆ جىرەئىلى ئەمەين
 دەما پى نەما وى ل سەر صەخەرەئى
 ژ بەر ھەبەتا موصىطە فايىن كەبىر
 كو بۇو موسىتەمۇي فەخرى عالىم عەيان
 قەدەم چۈون ھلانى ژ سەر موصىطە فا
 نكارى صەبر كت ژ ذاتى حەبىب
 دەما دىت سولطانى صاحب خەبەر
 حەجەر ما مۇعەللىق د جەمۇرى سەما
 ژ عەردى ئەمۇي صەخەرەئى بىن گەزەند
 ژ سەر صەخەرە پى دانى سەر نەرەۋان
 عورۇوج كر ھەتا بابى ئاسمان بەدىد
 ندا دا ژ بۇز دەرگەۋان جىرەئىل
 سوئال كر ژ وى دەرگەۋان با ئەدەب
 جەواب دا ل وى جىرەئىلى چۈنان
 خودا خۇدستىيە دى بېت حەضرەتى
 كو سەح كر ئەقى مۇزۇدەئى روح و جان
 قەدەم دا ل سەر ئاسمانى ئەمۇل
 دەما كر حەبىبى ل ئەسمان ووقۇف

(۱) ئەف چەند د چو حەدىسىن دورست دا ب بەر چاقىن مە نەكەفتىيە، و زانايىن ناقدار (أبو الثناء الآلوسى)
 دەمىن سۈورەتا (الإسراء) تەفسىر دەكت، د كىتىبا خۆ (روح المعانى) دا، بەحسىنى قى مەسىلەن دەكت و
 دېئىت: ئەو ژ درەۋىن بەلاقە!

(۲) قىنچەندى ئىمامى بېيەقى د كىتىبا خۆ (دلائىل النبىة) دا ژ ئەبۇو سەعىدى خوردى (٦٧٧) ۋەدگۇھىزت..
 و تىدا ھاتىيە كو مەزىتى مەلیاکەتتىن عەسمانى ئىكىن ناڭىنى وى (ئىسماعىلە)، و حەفتىن ھزار مەلیاکەت ل بن
 دەستتىن وينە، بەلۇن ئەف حەدىسە يا دورست نىنە.

گهار نهعلی سولطانی صاحب که مال
جهمال دایه عهدا ز سه طحق فلهک
سماعیلی گو بو حبیبی خودا
نهظر که ل من نهی حبیبی نیلاه
ل سهر لموحی ئسمی ته کر من شوه وود
ل قر مونت هظر بورو لقا جسمی ته
قدهدم بوسه دان شاهنی عالی جه ناب
که تن بمر پیین موصطفائی گلهک
ب روو مالی نهعلی حبیبی جهان
قدهدم رنهجه بورو به عضی ره بیشتر
ل نیف راهنی دی شاهنی عالی جه ناب
سهر اپا برویه غه رقی نوری غه فور
چ ذاته ئه قی شه خصی نورینی پاک
ل قر دائما جالسه هه زه مان^(۲)
ب طه رز و ئه ده ب زی په گو (السلام)

وسا مایه رهش طاری و بی جه مال
ژ پابووسی وی که سبی نور کر گلهک
هه زار ئه هل و پانسەد هه زار مه ره با
خوه ئاقیتە دهست و پیین پادشاه
ژ وقت کو مهولا ئه ز ئانیم وجود وود
قەمام واله و عاشقی ئسمی ته
صوفوفی ملهک بی عه ده بی حساب
هه می صد ففی قود دووسییانی فلهک
مه لائک هه می (أز) کران تا کران
چو پیغەمبەر (أز) وان هنک پیشتر
یەکی شه خصی کامل نهادی مو هاب
ل نیف راهنی بورو لیکی یەک پاره دور
سوئال کر ژ جبریلی بی خهوف و باک
جه واب دا کو ئه ف رو وحی ئاده دم^(۱) ب زان
ب نک وی ۋە چوو شاهنی (بیت الحرام)

(۱) زانا ل وی با و در تىنە کو ئە و ون پیغەمبەری مە سلاخ لى بن- ل عە سمانان دیتىن رحىن پیغەمبەران بۇون،
بۇ وی هاتىنە (تمەشىل كىرن)، عيسا تى نه بت، و ئە و ون وی ل مىزگەفتا ئە قصايىن ژى دىتىن هەر وەسا، بىتىرە:
(فتح البارى) ۱۶۶ و ۱۶۴/۷.

(۲) دىتىن پیغەمبەری بۇ ئادەمی سلاخ لى بن- ل عە سمانى ئېكىن دە حە دى سىتىن دورست دا هاتىيە، بوخارى و
مو سلم ژ ئە نەسى قەلا گوھىزىن کو پیغەمبەری سلاخ لى بن- ئە دىت، رەشاتىيەک ل لا يىن وی يىن راستى
بۇو، و رەشاتىيەک ل لا يىن چەپىن، دەملى وی بەرى خۆ ددا لا يىن راستى دکرە كەننى، و دەملى بەرى خۆ ددا
لا يىن چەپىن دکرە كىرى، و گۇتنى: ب خىر بىتى پیغەمبەری چاک، و كورى چاک، و گاڭا وى پس يارا جبرىلى
زىن كىرى وى گۇزىت: ئەقە ئادەمە، و ئەو رەشاتىيە ل لا يىن وی يىن راستى رحىن بە حەشىتىيانە ژ دووندەها وى،
و ئەوا ل چەپىن رحىن جەھنە مىييانە ژ وان. و ئەقە هەمى گۇتنى دى يَا ئادەمى، ئەوا شاعر زىن قەلا گوھىزىت،
ب پىكىن دورست نهاتىيە روایە تىكىن.

شهریفتر ژ نه سلی بنه نی ئاده می
ژ بۆ ذاتی پاکنی ته ئانی ووجوود
ژ نوورا ته خەلقاندی عەرشی مەجید
وەلیکن حەقیقتە تو پاشتا منی^(۱)
نەدایە ژ بۆ ھیچ کەس ئەنبیا
فەراموش نەکی ئومەتی زینهار
نە ئەز وەصل بوومە نە کەس غەیرى من
وەلیکن ژ ئادەم کرى يەك سوئال
دېیىم کو يەك پارئى خەستەئى^(۲)
کە ئەی مەرھەمە قەلبى مەجرووحى زار
تەماشا دەم رووحى ذورىيەتى
ھەچى كوشەقى بىت موكەددەر دېم
موكەددەر دېم (اژرا) گوناھى د وان
عبدەت بکن ئاشكار و نەئىن
نە (اژرا) ذەنبى وان زىتە پر غەم بېم
وەداعى پۇدەر كرد و بۆزى ژ وى
قوطىارى جەممەل دىت جوملە ژ نوور
موقەددەر وە كىيە شاهى كەبىر
پەياپەي مودام رووز و ھەر شەب دچن

(علیک) جهواب دال وی ئاده‌می سه‌ماء و زه‌مین کردگاری و ده‌دود
ژ بۆتە فەرش کریه فەرشتی مەھید ئەگەرچ ب ظاھر ژ پشتا منی خودا دایه تە قوربى حەضرەت وها دەمما بچىه پیش خالقى کردگار ئەقى دەولەتى تو گەشتى مەزن (نعم) گۆت سولطانى صاحب جەمال (درین جا چو ھموارە بنسىتەءا) ئى ژ بۆ وی رە گۆئاده‌می نووردار ل ۋەر جالسەم ھەر دەم و ساعەتى ھەچى کو سەعىدە مونەووەر دېم نە بىمار ورەنجىورم ئەی رووحى جان ژ بۆ ئۆممەتى بىزە ئەی دوورىين ب طاعاتى وان شاد و خورەم بىم ژ ئەو پاشى ذاتى كەريمى نەبى ژ وی چوو ب راھى سەما بەعىضى دوور دو صندوقى دەر بارى ھەر يەك بەعىر ژ مەشرق قە تىن سووبىي مەغىب دچن

(۱) چو راستی بوقئی گوتنی نینه کو خودنی عهريشني خو و هممي مهه خلورقات ز نورا پيغه مبهري ئافراندييه، و ئەش هزره يا کو د ناچ هنده ک دەستەکيin صووفىييان دا بەلاف، وان ز شىعەييin ئىسماعىيلى وەرگرىتىيە، و وان زى ژ فەلسەفە ئەملىوتىيە وەرگرىتىيە پشتى هنده ک گەھۋىرەن ب سەر دا ئىيىن، بنىرە كتىيە (الحقيقة المحمدية أم الفلسفة الأفلوطينية) ياسىدرا (اعيىض بن سعد الدوسرى).

(۲) یه‌عنی: ئەقە چىهە ئەز دېبىنەم تول فىي جىسى ھەردەم بىي تو بىي نەخۇش و خەمگىنى؟

دچن هەر ب ذەوق و ب كەيف و طەرب
 نەبۇو راھى (إلا) د ناۋا ئىپىل
 هەتا كو مۇرۇورى بىن ئەو تەمام
 ژ پاش كو بىۋۇن بچت ئۆغۇرى
 كە ئەي نۇورى دل قۇوهتا جانى من
 تەمامى بەعىران قەھى دوورە دوور
 نەيامەت ل ئاھىمەكە ئىتظار
 ژ كەتمى عەدەم خەلق كر جېرەيل
 دەقە هەر دچن بى عەدد بى گومان
 نە ئەووەل نە ئاھىمە نەدىيە ئەبەد
 چ صندوقن ئەو بارى هەر يەك دەقە
 بەيانكە ژ بۇ من ۋى سررى خەفى
 بېيىم ژ بۇ تە كەلامەك عەجىب
 هەمى بارى مەعنايىن (بسم الله ان
 دكىشىن ئەقان حەمل و بارى گران
 دچن خزنىيَا غەيىي بى رەيىب و شەك^(٢)
 بچت ئەول راھى خود بەر تەر فراز^(٣)
 كو جەريان دكىن ئابىن پاكى دو چەم
 ژ قودرەت ووجوود كر شەھى (لا يزال)
 چ نەھرن وە تىن پەيپەي رەوان؟

ژ هەف ناقەتن ئەو دەقە رووز و شەب
 ل دوو هەف دچن ئەو جەمەل موتىھىل
 ۋەھسەطا رەسۋولى شەھى (لا ينام)
 كو قەطۇنى قەطىيە نەكت ئەول رې^(١)
 ژ بۇ وى رە گۇ جېرەيلى مەزن
 كەرم كە ل ئۆغۇر بكە تو عوبۇر
 كەرم كە بىۋەرە د نېقا قوطار
 ژ وەقتا ژ قودرەت كو حەيىي جەللىل
 دېيىن ژ ئەووەل قە تا ئەف زەمان
 قەطۇ نابىن ئەف ئوشتۇرى بى عەدد
 ژ جېرەلى پېسى چنە ئەف دەقە
 ژ كۇو تىن دچن كى دەرى ئەي ئەخى
 عەرض كە ژ بۇ خاکپايان حەيىب
 بىزان ئەف جەمەل كول ناۋا رەن
 ژ جەم لەھىن مەحفۇظ تىن هەر زەمان
 ژ وى بار دكىن بار هەر يەك ب يەك
 مۇرۇور كر ژ وان ژى رەسۋولى ب ناز
 ل وى دىت سولطانى عالى عەلم
 عەجەب نازك و تازە ئابىن زەلال
 ژ جېرەلى پېسى حەبىبى جەن

(١) د دانىيَا (فەھمى) دا: ئەمېيىن.

(٢) ئەف سەرھاتىيە د چو ژىتەرىن بەرەدەست دا ب بەرچاۋىن من نەكەفتىيە.

(٣) د دانىيَا (قىزغى) دا: پەر سەرفراز.

ئەقن ھەردو چەم ئابى نىل و فورات^(۱)
 مۇرۇورى دىن دەر بەشتى دەلال
 ب جوملە سەمائان عوبۇرى دىن
 نوزۇول كەت ب عەردان بىت مۇتەصل
 رەوان دى بىت ئەول سەر رۇويى خاک
 دېن ئەھلى دۇنيا ب وى مۇنتەفع
 ئەقى شاعرى ساھرى پىر فوسۇون
 دىن زىدە جەيھۇن و ھەم دجلەتى
 ب چاش دى ل سەطھى سەمائى يەكەم
 وە ھەم دجلە جەيھۇنە ھەر چار تەمام
 كەو ھەر چار چەمن تىن ژ سەر ئاسمان^(۲)
 قەويىر دىن ئەف روایەت گەلەك
 تو ژى گوھ بدى دا بىي پىر ئەدەب^(۳)
 د ناھات ھنارەك ب مىلى بەعىر

جەواب دا كە ئەمى شاھى عالى سمات
 ژ نېف سدرە تىن ئابى پاكى زەلال
 د جەننەت ب كەۋەھەر مۇرۇورى دىن
 ھەتا كۆز ۋى ئاسمانى ئەمول
 ب قۇوهت نوزۇولى دكت ئابى پاك
 ل ھەر جا كۆئەف ئابى بىت مۇختەمع
 دېيىش گونەھەكار رۇوحىيىن دوون
 كۆبەعىضەك ژ روواتى ۋى قىصىئى
 كۆيەعنى حەبىبىن خودا چار چەم
 فورات و د گەل نىلى پىر ئەتىشام
 صەھىختەل نك من ئەقە بىن گومان
 وە ھەم ئەغلىبى راۋىيان بىن ھەنەك
 ژ راوى مە سەح كر كەلامەك عەجەب
 زەمانەك ئەمول ئابى نىل بۇو كەثير

(۱) دىتنا نىل و فوراتى ل عەسمانى ئىكى د ھنەدەك روایەتىن دى دا
 ھاتىيە كۆئەول عەسمانى شەشى ل نك (سدرە المەنھى) ھاتىن، و ئىن حەجەرى گۆتنەك گۈنگە
 دۆر ۋى مەسىلەن ھەيى، بېتىنە: فتح البارى ۱۶۹/۷.

(۲) موسىل (۷۳۴۰) ژئەبۇو ھورەيدى ۋەدگوھىزىت، دېيىش: پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- گۆت: **«سېحان
 وچىhan والفرات والنيل كل من أنهار الجنة»** و بەحسىن دجلەيى تىدا نىنە، و ئەف حەدىسە گۆتنەك
 گەشتىيە، نە كول شەقى مەراجىن ھاتىيە گۆتن.. و بوخارى (۳۲۰۷) ژئەنەمىي ۋەدگوھىزىت كۆپىغەمبەرى
 سلاڭ لىنى بن- ل نك (سدرە المەنھى) چار روپىيار دىتن: دو د قەشارتى و دو د ئاشكەرا بۇون، و دەمى
 وى پىيارا وان كرى، جېرىلى گۆتى: ئۇيىن قەشارتى روپىيارىن بەحەشتىنە (و د ھنەدەك روایەتان دا ھاتىيە
 كۆنەقىن وان: كەۋەھەر و سەلسەبىلە) و ئەمۇن ئاشكەرا نىل و فوراتن.

(۳) د كەتىپا (السيرة الحلبية) دا (۷۱/۲) ئەف گۆتنە دىتتە ۋەگىپان، و دېيىش: ھنەدەك دېيىش.. يەعنى: ئەمۇ
 نە حەدىسە.

کو ئەف عەینى روممانى جەننەت يەقىن
 د ئاشقى دە دەركەت ژ ناش جەننەتى
 ل مەقىصەد بىگىرەم قەلەم بىش و كەم
 بەيانكىم ھنك حالى شانى سەما
 ۋەھىسىتەل بابى سەمائى دووەم
 كو قاپى ۋەكە دەرگەۋان (العجل)
 كو تەعجىلى ھندە دكى ئەف زەمان؟
 د گەل مىن رەسوللى خودايىه بىزان
 ھەمى فەرىئى عالەم فەراموش كر
 ب پابووسى سولطان خوھ پىر ناز كر
 ب نەعلى شەريف بۆ سەمائى دووەم
 ب پابووسى پىغەمبەرى پىر كەمال
 خوھ ئاقيتە بەر لىنگى سولطان دەخىل
 ل پىش وى دەوات و قەلەم كر شەكەست
 ھەتا دىسە بۇ ئەھەنەتەن فەلەك
 ژ مۇھبەت رېزاندىن ل سەر ئەشكى ئال
 عەطارد ب سورخى ئىسى دەلال
 كىن بۇسە نەعلى نەبى يەك ب يەك
 قىامەت مە بىگە د ژىرى لوا
 كو پابووسى تە بۆ مە كريە نەصىب
 مۇكەللەل ب ياقۇوت و دور و گوھەر
 كو شەمىسى فەلەك (أز) جەمال كاسدە
 جەواب دا كو ئەھەنەتەن يۈرسەن پاك زىست

قەرار دان ھەچى عالمان (ايىن چىن)
 ب ئەمرى خودا ئەمۇ ژ بۆ حەكىمەتى
 بەدە ساقىيى ساغرەك مۇحتەشەم
 بکم عەمودە سەر مەقىصەدا خوھ ھەما
 چوو بۇرى ژ سەر ئاسمانى يەكەم
 ندا كەرد جېرىلى بى غىشىش و غەل
 سۇئال كر د گەل تەكىيە دەرگەۋان
 ژ بۆ وى رە گۆز جېرىلى چۈنان
 كو ئىسىنى رەسوللى خودا گۈوش كر
 ب لەز دەرگەھى ئاسمان باز كر
 چوو داخل بۇو ئەوشەھى عالى عەلەم
 گەلەك فەخر كر وى د ژىرى نەعال
 عەطارد ژ تەدېرى خوھ ما ذەليل
 دەبىرى نەكىر لىنى نەما خەطەتى دەست
 خوھ ئاقيتە بەر پايىن ئەحمدە گەلەك
 ب مۇزگانەلەنى تۈرابىن نەعال
 سىاھى مۇرەككەب بىدەل كر ب ئال
 ل ئەسمانى ئانلىقى ئەسمانى چقاس بۇون مەلەك
 دەخىل بۇونە بەر پايىن شەھى خودا
 شەنائە و شۇكۇر بۆ قەرىبىن موجىب
 ل وى دىت يەك كورسىيىن سادە زەر
 مەرۇقەك مۇنەوودەل سەر قاوعەدە
 سۇئال كر ژ جېرىلى ئەف مەرد كىيىست؟

ژ بەر نۇورى شەھە حوسنی وى مەھو بۇ
 قىام كر ژ بەر گۆ: (عليك السلام)
 ژ بۆ تەھەمى ئەرەپ و تو ئاسمان
 ھەمى خەيل و تو شاھى صاحب عەلەم
 نەدایە ژ بۆ ئەھووەلەين ئاخىن
 تە بىر (أز) جەمیعى رەسۋولان سەبەق
 ژ تەپىقە كەس نىنە وان ئەھەم
 شەفاعةت ژ بۆ ئۆممەتى ذىنبدار
 ل ھجرانى وى كر تەئەسسوف حەبىب^(۱)
 خەرامان سوپى ئاسمانى سىيەم
 طەلەب كر كو دەرگەھە ئەھەم زەمان
 د گەل تە دېيىم يەكى پىر جەمال
 مەكە خەف ل من ئەشكەرا يېزە من
 مۇھەممەد ئەۋە شاھى ھەفتىم طەبەق
 خودا خۇدستىھە ئەھەن جەبىيى ئەھەم
 ۋەكەر ئەھەن فەمس قاپىيى ئاسمان
 مۇشەرەف كر ئاسمان ب خاکى قەددەم
 خوھ ئاقىتىھە دەست و پىيىن پادشا
 ب خاکى قەددەم كر گەلەك ئىكتحال

ب نەزدىك يۈوسىف خەرامان كو چۈو
 سەلام كر ل يۈوسىف ب طەرەزەك تەمام
 ل سەر چاقىن من ھاتى ئەھى نۇورى جان
 تە تەشىرىف دا من ب خاکى قەددەم
 خودا عززەتەك دايە تە ئەھى ئەھەم
 تو ئەمشەب دچى قابىن قەھوسييىن حەق
 بىزانە تو مەھولايى ئۆممەت يەقىن
 بخوازەل دىوانى حەق زىنەر
 وەداع كر ژ صەدىقى يۈوسىف حەبىب
 ب رى كەت ژ سەر ئاسمانى دوېيم
 ژ بۆ بەھووابى ئەسمانى ثالث چونان
 ژ جېرىلى كر دەرگەۋان ئەھەن سوئال
 چ شەخىصە ب ۋىتى حسن و ھەيەت مەزن
 ژ بۆ وى رە گۆ حاملى وەھىيى حەق
 دېت بۆ حەظىرا قودوس ئەھەن يەقىن
 ب لەز كەت گەلەك دەرگەۋان ئەھەن زەمان
 قەددەم دا ل سەر ئاسمانى سىيەم
 ژ ئەھووەل ۋە بەھووابى ثالث سەما
 سەر و چەشم مالى د ژىرى نەعال

(۱) د ھەمى رىوايەتىن مراجىت دا ھاتىيە كو پىتىغەمبەرى سلاط لىنى بن- يۈوسىف ل عەسمانى سىيەن دېتىسو، و
 يەھىا و عىسال عەسمانى دووئىن دېتىبۇون، رىوايەتا ئەبۇو سەعىدى خۇدرى تىن نېبت، و ھەر چەند رىوايەتىن
 دى دەرسەتلىرىنىڭ ئىلى، بەلىنى شاعر ل دېتىغ رىوايەتا ئەبۇو سەعىدى چۈرىيە. و د رىوايەتا مۇسلمى دا ھاتىيە كو
 دەمىن پىتىغەمبەرى يۈوسىف دېتى، يۈوسىفى دوعا ياخىرى بۆز وى كر، و ئەھەن گۆتتىن دى يېن شاعر دېتىش، مە
 د چو رىوايەتىن دورىست دا نەدىتىنە.

ب رقص و طهرب زوهرهئى با صەفا
ز دەستى خوه ئاقىت چەنگ و رەباب
نەكە موطربى زوهرهئى دەنگبىز
گەلەك زوهرهئى دا سورود و غنا
مەلائىك ل ئەسمانى ئەمەن ئەلەن
قەدەم بوسە دانلى ھەزاران ھەزار
ز وان زى كوبۇرى حەبىبى ئەمەن
ل بەر بابى ئەسمانى رابع چونان
قەكە بابى ئەسمان دېنى ساھەتى
كىيە ھەمرەھى تە؟ سوئال كر ز وي
سەشك دەرگەھى ئاسمان دەرگەۋان
ز فەرخ و سورۇورا حەبىبى خودا
د گەل ئەھەنلىدى سەھرى خوه دەلال
تەھىر رەروع گەلەك كەل بەر مۇصەتەفا
ل من چۈنە ئەۋەش سال و مەھ چەند ھەزار
ز نۇورا شەھى ئىنس و جىن و مەلەك
ز حوسنا حەبىبى خودايىن صەممەد
ز بەس بەرق و ئەنوارى بازى بۇو فەر
ب شۇمىنى حەجەر ما سىياب و كەسىف
گەرا زىرى نەعلى شەھنەشە دەلال

(۱۱) د روایةتا موسلمی دا زئنه‌سی هاتیه کو پیغامبری سلاط لئن بن- ل عہمانی سیئی یوسف پیغامبری دیتیوو.. وکی بھری نوکه رثی مه ناٹکه کرا کری.

(۲) د دانهیین (قۇغى، ئامەدى) دا: جېرىل ۋ بۇ.

خودان بەرق و تىپىز و تەئىتىر بسو
ب ئەفغانى تەمبىحى مەولا گەلەك
قەدەم بوسە دانلىن ھەزاران يەقىن
ب چەشم و ب چەپ جوملەشان كر قەبۈول
فەلەك بسو لەبالەب ژئەشكى دوان
كە ئەي سەرورەرى جەمع و شاھىن ھودا
ژ ۋى ئەم خودان مەرتەب و رەبەرن
كىسىكىدى مۇشكىكەل ل سەر تەختى زەر
ئەشىعە دچوو طارومى پەنجەمین
ل سەر كورسىيى زەر جولووسە لە؟
جمواب دا كە ئەي صەدرى عالى مەكان
(١) لەياھ ب ئەمرى خودا جانشىن
ئەمر كر فەشتان بىنېرن تەمیز
رەفعىم مەقامەك قەھى عالىيە
د نىيەخەرقەئى وى دە بسو دەرزىيەك
بەھىلەن ل سەر چارەمین ئاسمان
حەظىرا قودوس من دكى جايى وى
كۆ عبرەت بىن ژى ھەم ئنس و مەلەك
(٢) حجاپى رەھەش بسو ژەحق سۈوزەنەك
حساب كە قىاس كە ھەمۈچۈكان ل وى

ژ نۇورا نەعالى كوتەنۈر بسو
فرشته ژ سەر چەرخى چارەم فەلەك
ب جوملە ژ سەر طارومى چارەمین
تۈرابا د ژىرى نەعالا رەسۈول
تەضەررۇع چونان كرنە ئەپەن چونان
كىن عەرضى خەدىت ژ بۆ خاپا
ھەمى ئەم ب چۈرمەلى خاڭى دەرن
ل سەر چەرخى چارەم شەھى با خەبىر
تەلەئلۇ دكى نۇورى ژى (ايىن چىن)
ژ جېرىلى پېسى كېيە ئەي برا
ژ بۆ وى پە نامۇسى ئەكېر چونان
بىزانە كو عىسا بنو مەرىم يەقىن
دەما رەفعە بسو ئەم ب ئەمرى عەزىز
ئەگەر كو ژ دونىا د گەل وى نىيە
كۆ تەفتىش كرن قودسیان يەك ب يەك
ندا ھاتە گۇوشى مەلائىك چونان
چونەبوا بەرابەر ژ دونىايى وى
وەلىن دا بىنەت ل وى دەر گەلەك
ب چەپتى دېئىم نە ھەزىل و ھەنەك
دېگەر مالى دونىا مەتاعى د وى

(١) د رىوايەتا بۇخارى و مۇسلمى دا ھاتىيە كۆ پېيغەمبەرى سلاڭ لىن بن- يەحىا و عىسا ھەردو ل عەسمانى دووئى دېتىبۈن، و د رىوايەتا ئەبۇر سەعىدى دا ھاتىيە كۆ وى ئەم ل عەسمانى سىيىن دېتىبۈن، و رىوايەتا ئىكىن ب ھېزىرە.

(٢) ئەف مەھىلە د چۈرۈپ دەرسەت دا ب بەرچاڭىن مە نەكەفتىيە، و من نە باودە ئەم يە دەرسەت ژى بىت!

ئیلاھى ب ئەمەد شەھى نامدار
نەخى قەلبى من حوبىي دۇنيا تو جار
نەكىشى ب رووحى عەذابى شەدىد
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

ب حەققى خوھ كى ئەھى خودايىن مەجىد
ئیلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند سادس و عشرين

در دیدن رسول خدا صلی الله علیه و سلم عزرائیل را^(۱)

کو بئری ژ وی سهروهه ری تابناک
 ل سهه تهختنی زهه جاده چارهه فهله ک
 ژ قمه را خوه چیکر خودایی رهه سووف
 یهه قین پهه یده بیویه ژ خهشمی خودا
 کییه ئهه فرشته کو هنده موھیب
 ئهه قی شهه خصی ھه عزرهه یلھ بزان
 دکت قهه بضی ئهه رواھی صاحب نهه س
 ژ بئهه قهه بضی روحان ئهه وهه مونتهه ظر
 مه نهه دیه ژ بھر کھس قیام کر ئهه بھد
 زومهه رهه د سهه را سهه خودا چنکری
 ژ وی نهه بھو غافل ئهه بھد یهه ک زهه مان
 ژ جبریلی سولطانی صاحب که مال
 تھر و هشک تییده عقاب و شهه واب
 شهه قی (لم یزل) وی ژ رۆژا ئهه زدله

ژ راوی نهه قل بیو ب ئهه لفاظی پاک
 ل رهه دیت سولطانی دین یهه ک مهله ک
 قهه وی ههیکم و سهه مگین و مهخووف
 ب شهه کلی خوه غایهه مهه بھت فزا
 سوئال کر ژ جبریلی شاهه نهه جیب
 جهه واب دا که ئهه صهه دری صاحب قهه ران
 ژ بھر وی خهه لاص نابتن هیچ کھس
 ل فر جالسے بئهه خطاب و ئهه مه
 دهه ما خهه لق کریه خودایی صهه مه
 یهه کی لھوھی مازن قهه وی ئهه خضه ری
 ل بھر بیو تھه ماشا دکر لی چونان
 ئهه قی لھوھی هانی چیه کر سوئال
 ئهه قی لھوھی مهھفوظه، وی دا جهه واب
 نھیساندییه تییده عومر و ئهه جمل

(۱) ئئف بمنه د ددر حهقا دیتنا پیغەمبەری خودن دایه سلاف لئی بن- بئو عزرائیلی.. و هەزیییه بیشین: د چو
 حەدیسیین دورست دا نههاتییه کو نافنی وی ملیاکەتی رحان هل دکیشت عزرائیل، بەلکی ئھو بئو وی دئیتە
 گۆتن: (ملک الموت) ملیاکەتی مرنی، و ئئف سەرھاتییا شاعر شدگوھیزت، د ئەھصل دا د وی (ئیسراء و
 معراجی) دا هاتیییه ئھوا ژ دره بئو (ئبن عەبیاسی) دئیتە پالدان، و مه چو بناخه بئو وی د ریوایەتین
 دورست دا نه دیتیییه.

چ ساعهت بتن قه‌بضی ئەرواحى خەلق
 ئەبەد لەحظەيەك نادەتى مۇھلەتى
 هەتا كۇنەيەت بە دونيابىن دوون
 ژ بۆ ھەمرەھى خوھ ئەخى جېرەيەل
 بىن ئىستفادە ژ وى چەند كەلام
 ھەچى ئەمرى كە لازىمە ئىمثال
 بىشارەت ژ بۆ وى رە جېرەلى بى
 ئەمۇي ھاتە نك تە رەسۋولى جەلەل
 وەكى زەمزمەم و حجرە بىتولھەرەم
 ژ جايىن خوھ راپۇو ب پېش وى ۋە چوو
 مەشىن پېشىيىا فەخرى عالى جەناب
 صەلات و سەلام دەنگى وان چوو فەلەك
 خوھ كېشىا ئەتەك بۇسىيەن موصطەفا
 خوھ ئاقىتتە بەر قەددەم شۇبىھى گۇوه
 فەرشتەن دچوو فەخرى ھەردو جەن
 شوکوفت ئەم زەمان غۇنچەئى بەختى وى
 ل سەر جايى عزىزى با عزز و ناز
 د گەل قودسىيىان پېشى شاھى جەلەل
 كە ئەمى صەدرى سولطانى دونىا و دىن
 تو سەردارى و ئەم ژ بۆ تە طوفەيەل
 تو را وەصفى (لولاك) و (ياسىن) تەنلى
 ژ بۆ قابضى رووحى كوبابا صەفا
 چ دانى تو ئەز ئاسمان دەر زەمەن

مودام جالسە لېرە با ئەمرى حەق
 قەبض دى بكت ئەم د وى ساعەتى
 ئەفە كارى وى (أزا) ئەمەل تا كونۇون
 ئەمەر كر رەسۋولى كەبىرى جەلەل
 بچن تال نك وى ب سەد ئەحترام
 (نەعەم) گۆت جېرەلى پاكى دەلال
 رەسۋولى ژ وى عەزمى عزىزىل كر
 ل تەمۇزىدە بىتن ئەمەا عزىزەيەل
 موشەرەف بىسى دى ب خاكىن قەددەم
 كو نافى رەسۋولى ب گوھ وى ۋە چوو
 د گەل جوملە ئەعوانى خوھ بىن حساب
 ۋەھەسەن ل جايى سەلامى مەلەك
 ژ ئەمەل ۋە عزىزىلى با سەد صەفا
 مەلائىك ھەمى جوملە با سەد شوکوھ
 خەرامان خەرامان د بەر جەمعى وان
 هەتا كو گەشتە جەن تەختى وى
 جولۇس كر ئەمۇي شاھى گەردن فراز
 كەمەرىبەستەبۇون جېرەيەل عزىزەيەل
 شەنا گۆتى عزىزىلى بۆ وى چونىن
 تو سەردارى و ئەم گەدا مۇشتى خەيل
 تو شايىھەستەئى قابە قەھوسيەين تەنلى
 ژ پاش وى شەھى موسىنەدى ئىصطفا
 چو ئايەد كەسى را ئەجەل دەر كەمەن

چرا تییده ناکی تو رهیب و شهکی؟
 ب شهک ناکه قم ئەز د وقتا ئەجمل
 ل وی ئسمی هەر کەس نېیساندییە
 د گەل بەلده و مەسکەن و فەصلەن وی
 خەطا نابە فکرا مە (إلا) صەواب
 ل ئىسمەش درېژن يەکى نوقطەکى
 کو قطەرە نوقوطىيە ل سەر نامى وی
 ب رەحمەت دەم ئەزىز صاحب سەلام
 مە ناۋىن بېت ئەمەر دەردىناك
 قەبضكەن ژ وی جان ب نەرم و سەقك
 ب جوز راحەتى ناگەيىتى ژ مە
 سېيەھ بەختە دى پەر مۇشەووەش بىن
 گونەھكار و مەولانەناسە خەبىس
 بکىشىن ژ وی جان ب تەعب و عەذاب
 موعەذذەب بکن تا ب پۇزى شومار
 سەعىد و شەقى دەر جەن بىزە من
 سەعىد بە چسانە شەقىيە چسان
 جەواب دا ژ بۇ شاھى عالى نەسەب
 ژ ئەوەل قە جارى بۇويە (این چنین)
 دووەم چاۋىن وی ئابى دادە بىزان
 د ھنگامى نەزۇنى نەفەس خوەش دېت
 عەلامەت سىيىنە بىزانە وە
 سېيەھ وەجەھ و پىس و مۇكەددەر بىن

کو بىت وەقتى مەردن ژ بۇ نەفسەكى
 وە عززەيائىلى گۆ دەر عەجمل
 ئەقى لەھۆى ھانى خودا دانىيە
 د گەل بابى وی دايىت وی ئەصلەن وی
 دناسم ھەمۈچكەن ب دا و ب باب
 چ وقتا ئەجمل بىن ژ بۇ نەفسەكى
 دزانم خەتم بۇويە ئەيىامى وی
 ئەگەر قەرەئى وی سېپى بىت ل نام
 دزانم کو قەنچە خودان خەيرە پاك
 ئەز ئەعوانى رەحمەت دشىنەم ل نك
 ئەذىيەت ئەبەد ناگەيىتى ژ مە
 وەگەر قطەرە وەك بەختى وی رەش بىن
 دزانم خودان فعلى ناپاكە پىس
 پەس ئەعوانى قەھرى بىشىن ب تاب
 بىن رووھى وی زەحمەتى بىن شومار
 نەبى گۆتىن ئەمە عززەيىلى مەزىن
 کو حال بىت ئەجمل بۆ كەسى دەر جەن
 ئەمە عززەيىلى ب طەرز و ئەدەب
 سەعىدان عەلامەت سىيىنە يەقىن
 يەكى وەجەن زەردەن گوشادە بىزان
 سېيەم لاشى وی نەرم و شىرىن دېت
 كەسى كوشەقى بىت ئەمە پەر جەزا
 يەكى رەنگى وی پەر مۇغەيىھە بىن

دچت صهتی وی تا ب چهرخا فهلهک
نهفس هشک تی ئهی رسولی مهليع
جهی عزرهیلی د بن وی ده بسو
جهواب دا که ئهی روھنییا چاھنی من
کھسی ژیپه بیتن دهمنی قهپسی جان
ب داری ۋە تی يەک وەرق تازەتەر
دەمینت ھەتا دهور بى نامى وی
دېن زەردئى ئەمۇرالقى وی يەک ب يەک
وھلیکن نازانم کییە با نشان
دچت حالەتى نەزىعى جان ئەھەنەر
دچت وئى دەمنى ئەھەنەر دەنیا يەن دەن
کە تەفسىر (این آيتىست این ورق)
ب ئاجالى مەخلۇقە مەھولا عەلیم
ب حەققى حەبب و ب حەققى خەلیل
د لەھىن مەھن د ب نوقطا سیاھ
ب شىنى مەدد (خاتم المرسلين)
تەھەممۇل نەشم شىدەتا سەكەرتى
ب سەطۇوت نەشىنى ل سەر من مەلهک
وھلیکن مۇقىرم دكەم زارىيىا
کە سەتتار و غەففارى تو (لا جرم)

دۇوەم خىرە خىرە دەكتەن گەلهک
سېيم لاشى وى سەرت و هشک و قەبىح
درەختەک مەزىن سەبز و خورەم ھەبۇ
چ دارە سوئال كر حەببىتى مەزىن؟
ب بەلگى شەجەر زى دازانم ھەمان
ل دۇنیا كو پەيدا بتن يەک بەشەر
نېيىساندىيە سەر وەرق نامى وی
كۆ بىمارى موردەن بتن مەردوەك
دازانم كو يەک دەرتەن ئەھەنەر
ھەتا قەطع بى يەک وەرق (أز) شەجەر
دەما بىتە خوارى ژ تاکى غوصۇن
ئەمر كر ئەھەنەر صەدرى صاحب سەبەق
(وما تىسقەت)^(۱) ئەمر كەرىم
ئىلاھى دەخىلىنى رەسولم دەخىل
تو نىشان نەكى (عبد الرحمن) ئاھە
دەما بىتە وەقتى ئەجەم (شمس الدين)
ب ئەعوانى رەحمەت بى نەمەتى
ئەگەر چ غەرېقى گوناھم گەلهک
ئەگەر چ جەسسورم ل بى ئەمەرىيىا
عەفۇو كى سەتەر كى منى پر ئەلەم

(۱) ئەقە ئىشارەتە بۇ ئايەتا (الأنعام) ئىوا تىيدا هاتى: ﴿وَعِنَّدَهُ مَقَاتِلُهُ الْغَيْبِ لَا يَتَلَهَّمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَنْكُثُ نَافِ الْلَّهِ وَالْأَسْنَرِ وَمَا نَسْكُهُ مِنْ دَرَكَتُهُ إِلَّا يَتَلَهَّمُهَا وَلَا يَرْجِعُ فِي مُلْكِنَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتْبِنِي ۷۰﴾ و
ئى ئايەتىن -وەكى زانايىن تەفسىرى دېرىش- چو پەيەندى مىندا مەرۋەن و عزرايىلى ۋە نىنە، بەلكى ئەم
بەحسى علمى خودى يىن بى توخوب دكەت.

ب نارئ مه حبيبهت موئه ددوب بکه
جه حيمه ل سهه مه ئه قى نارئ دل
ب سووزه ب وي ما سوا ذاتى حهى
کهه و لال و گيژه تو نينه مه دار

د نيرائى عشقى موعده دذهب بکه
چ حاجهت ژ بۆ عاشقان نار و پل
لهه د ساز كه نارئ دل پهى ب پهى
ئيلاھى تو رووحى نه كى شهر مسار

بند سابع و عشرين

در ديدن رسول خدا صلی الله علیه و سلم مالکی دووزده را^(۱)

که سولطانی دین همه مچو دوری عهدن
قهوی ههیکه مل و خهشمدار و موهیب
عهجهب سههمگین و عهبووس و مهلهل
ز خشم آفریدش) خوداین مهزن^(۲)
چ شهخصه ل فرئه ب قن ههیه تی
ژ کن رنجه کیشایه (این چنین)
جمواب دا که رووح فداین ته بی
ژ قمهرا خودا خملق بوبیه عهجهب

ژ راوی چونین یادارم سوخه
(چو بگذشت زو دید شخص عجیب)
تورش یو فروهشته^(۲) لهب ده بله
(بترسد ز رویش همه انس و جن
ژ جبریلی پرسی د وی ساعه تی
چرا هنده بی مهعدیه خهشمگین
چو جبریلی سه حکر که لامن نهی
ئهقه مالکی دووزده خنی پر لهه ب

(۱) ئمث بمنه د در حقا دیتنا پیغه مبهربی خودی دایه سلاط لئی بن- بی مالکی خازنی جمهنه می.

(۲) د دانیا (فههی) دا: فرشته، و معنایا قن مالکی ئهقهیه: روویی وی بین ترش بیو، و بین تبعهت زثر بیو، لیثا وی ل سه سنگی بیو، و بین ب سهم و ناجاچاڭ گری بیو..

(۳) و هسا ژ گوتنا شاعری دئیته زانین کو پیغه مبهربی سلاط لئی بن- مالک ل عهسمانی چاری دیتییه، و چو حماییین دورست د قن چمندی دا ب بئر چاچین مه نه که فتییه، بله لکی د هندهک ریوایه تاندا هاتییه کو پشتی پیغه مبهربی سلاط لئی بن- بی (سدرا المنتهی) هاتییه بلندکردن، پشته عهسمانی حفتی، وی مالک دیتی بیو، و د هندهک ریوایه تان دا هاتییه کو پیغه مبهربی سلاط لئی بن- گوتنه جبریلی: هەر ئیکنی من دیتی ژ خملکی عهسمانی کەیفا خۆب من ئینا، ئیک تئی نهبت.. جبریلی گوتنه: ئە مالک بیو خازنی جمهنه می، ئەق خودی ئەو دای وی نەکرییه کەنی، و ئەگەر وی کەیفا خۆب ئیکی ئینابا و کربا کەنی، دا د روویی ته دا کەتە کەنی. و د وی حمایی زی دا بەحسى خەونا پیغه مبهربی سلاط لئی بن- دەكت، يا بخارى و موسلم قەدگوھیتىز، دەمئى دو كەسان ئەو بىر و هندهک تشت نىشا دايىن د خەونى دا- وی خازنی ئاگىرى دىت، و وەصفا وی كر كو ئەو گەلهك بىن كېيت بیو.

ههمى طهور و ئەطوارى وى ھېيىتە
گوشایش نەكت وەجمى وى يەك درەم
ب ۋى طەرزىيە ئەول سەطحى فەلەك
سەرپا وجود بۇ ۋەقەھىئ قەھار
جەھەننم دېيتىن چ ھەيىتە فزا
ژ دەنگى وى ئاتەش دېيتىن ئەلىم
بىزانن ژ وى بەعاضى ئەحوالى وى
عەيانكەن ھنك حالەتى جەھەمىتى
مەشى حاملى وەھىن مەمولال بىر
ژ شەوقا موحەممەد ھەلەستا عەجىب
گوشایش كەتە قەلبى وى (اين چىنин)
ژ فەرحا شەھنەشەن نۇورىن نقاب^(۱)
توبى ئانكە (روحى و قلبى لدىك)
ژ ھجرانى تە پەرىندارم ئەمەز
ژ بۆ من تو دەرگەھى ئاتەش ۋەشكى
تەماشا بكم نارى وى دووپى وى
بىيىن د نېش ئاتەش ئەھلى عەذاب
ھلانتى طەبەقەرا ژ نارى جەھىم
ئەشەر دايە تا ساقى عەرسى ئىلاھ
وەكى مەوجى بەحران د ھەف وەردىن
مۇھەيىا ژ بۆ ئەھلى كۇفر و عقاب
تىرى سەممى قاتل ژ بۆ قەومى زار

ژ کهس رهنجه نهبووه ل وی عادته
ژ وقتا وجود بوو ژ کهتما عهدهم
ژ هنگى کو من ديتىيە ئەف مەلهكى
ب كەس رە كەنین وى نەكىيە تو جار
ل نارى جەھەننەم دكت ھايە ھا
سەقەر ئەو قەدەر ژى دكت خەموف و بىم
نەبى گۆ: بچن دا دەمەك ئالى وى
جەھەننەم چەوايە بېرىسىن دەمىتى
ب فەرمانى سولطانى صاحب خەبىر
ژ بۆ مالكى بر پەياما حەبىب
طەرەبدار بىو مالكى سەھمگىن
عەجەب ضەھەكى تازە كر بى حساب
ب ودھىن طەللىق گۆ: (سلام عليك)
ژ ئەمۇوللۇ ۋە موشتاقى دىدارم ئەمۇ
ئەمەر كر حەبىبى ژ بۆ مالكى
طەبەقەا ھلينە ژ سەر رۇويىتى وى
ھلينە ژ بەر من نقاب و حجاب
ب فەرمانى سولطانى بەيت و حەطيم
د (تحت الشرى) دى جەھەننەم سياھى
لەھىبىن جەھەننەم وەسا رادىن
ژ عەدد و حسابى زىادە عەذاب
خەيات و عەقارب كەلەلەپىز نار

(۱۰) ئەقە دېزى وى رىوايەتىيە يى مە د ھامشى بۆرى دا قەگىرای.

ژئاتمەش ھەمى پىر جەزاء و تەعەب
 مۇھەيىيا ژ بۆئەھلى ذەنپ و كوفر
 ژ بەرھەيەتا نارى گىۋەندە بىو
 ژ جېرىلى كاي پەيکىن وەھىي قەبۇل
 چسان دى بىت حالى دەر نارى وان
 ژ بۆ پادشەھ كاي شەھى سەرفراز
 ووجوودكەئەيىا پادشاھى ھودا
 سەھلتىر دېت ئەمۇز يى ئەسفللىن
 ژ بۆ وان رە (فى الجملە) راحمەت بىزان
 كە ئەي حاملى وھىي پاكى جەلەيل
 ژ وي نۇورى كېشايە ذاتى ئىلاھ
 سى جاران ھەزار سال كرييە وەقۇود
 د پى وي وەقۇود دايە وي سى ھەزار
 وەقۇود كر فەشتان سى ئەلەفى دىگەر
 ئىلاھى ژ وي سەلب كر نۇورى گەش
 كۆئەھلى عەذابى بىن ئاۋەخى
 ب دىدە عەيان دىت ئەھلى جەزا
 دېرىن زەبانى ھەزاران ھەزار^(۱)
 دكىشەن ھەمى جلدى وي (لا جرم)
 جەواب دا: سوخەن چىنى ناپارسا

جال و وھادى كوتىدە عەجب
 صەناديقى زنجىر و ئەغلالى پى
 ژ خەوفا خودا شاھى نالەندە بىو
 ژ ئەحوالى ئومەمەت سوئال كر رەسول
 بىيىزە ژ ئومەمەت گونەھكارى وان
 وھا گۆت جېرىلى با سەد نياز
 بىزان ھەفت طەبەق نارى دووزدەخ خودا
 ھەچى مەنزا بەرتىرىن بىت يەقىن
 سەرىن ھەفت طەبەق جايىن ئومەمەت بىزان
 حەبىب گۆتى دىسان ژ بۆ جەرەئىل
 ئەقى نارى ها بۆچ ھنەد سياھ
 وھا گۆك و مەعبۇودى پاكى وەدەود
 ھەتا سورخ بىو ئاتەشى لەبىدار
 سېپى بىو ئەمۇي ئاگرى پىر ئەڭەر
 وھا بىو سېيەھ مايە تارى و رېش
 عەجەب بەنەكى پىسى دا دووزەخنى
 ل دووزدەخ تەماشا كو كر موصەفا
 يەكى دى لەبىن وي ب مەراضى نار
 ژ فەرقى سەرى تا ب پۇويىن قەدەم
 كېيە ئىدە؟ سوئال كر حەبىبى خودا

(۱) ئىن حىيان (۵۲) د حەدەيسەكى دا قىدەگەزىت كو پىتىغەمبەرى سالافلىنى بن- ھنەدك زەلام دېتىن دەقىن وان ب ھنەدك مەقەمىيەن ئاگرى دەتە بېرىن، و دەمىن وي پىسياز ژ جېرىلى كرى: ئەقە كىنە؟ وي گۆت: ئەقە خوتىبە خوبىتىن ئومەمەتا تەنە، فەرمانى ب باشىيەن ل خەلکى دەكەن، و خۇزى بىر دەكەن..

ئەفە حالەتى وى د رۆژا جەزا
 زەبان (أز) قەفا ھنەد بىرون بىو
 جەواب دا: خودانى يەمینى غەمۇس
 زكى وى دىرىت ب ئاگر چونان
 جەواب دا رىباخوارى ناپاکى دىن
 ئەگەر رۆز بىتن وەگەر شەف بتن^(۱)
 ژ وى تىت وەك جىفە بەنا نەخوھش
 جەواب دا كە خۇوردىست مالى يەتتىم
 گەلەك زفت و قەطىران ل سەر رىختە
 جەواب دا گۇنەھكارى بى خەوف و باك
 دخوون تىكىدە عەقرەب سەرپاپىي وى
 جەواب دا ئەفە شاربى خەمرى پىيس
 شەكم پىر ژ عەقرەب مەزىن وەك پەلاس
 جەواب دا كۇتارك زەكەت و صەلا
 ھەمى ئاگىن گىسووئ ناف مل
 كۇنارلى دېت شۇبەپ پۇشى بەيار
 موعەذىدەب دېت ھنەد دەر دۇۋەتى
 نەپۆشى ئەۋىز ۋۇز نا مەحرەمان
 كۇ دىوانە بۇ لەب وەكى دۆھەبان

كەسى كۇنەمامى بىت بى حەيا
 يەكى دى دەقى وى تىرى خۇون بىو
 سوئال كر كىيە ئەف خەبىشى يەئووس
 يەكى دى كو ئاگر دخوت ھەر زەمان
 سوئال كر كىيە ئەف خەبىشى مەھىن
 رىا كى بخوت حالى وى ئەف بتن
 يەكى دى دەقى وى تىرى نارى گەش
 سوئال كر كىيە ئەف د نارى جەھىم
 يەكى دى سەرازىز ئاوىختە
 سوئال كر كىيە ئەف د حالى نە پاڭ
 يەكى دى تىرى عەقرەب ئەعضاپىي وى
 سوئال كر كىيە جىفەوارى خەبىس
 يەكى دى كو پۆشىدە زاتش لباس
 سوئال كر: چ شەخصە ئەقى بى نموا؟
 ژنگ دېت سولطانى صاحب عەقل
 سەر و رۇوى و پەھلۇو تىزىنە ژ نار
 سوئال كر گۇناھى ئەۋىز قەچەئى
 جەواب دايە مالك ژ بۇشاھى جان
 ژنگ دى د ناف ئاگرى بى ئەمان

(۱) د وى حەلەيىن دا يَا بۇخارى و مۇسلم ژ سەمۇرە فەدگەھىزىن، ئەوال دۆز وى خەونى دىزقىت يَا پىيغەمبەرى دىتى ھاتىيە كو وى د خەونى دا -نە ل شەقا معاراجى- زەلامەك دېت د روپىارەكى خۇونى دا بۇو، و ل سەرلىقى روپىارى زەلامەك ھېبۈر تىرى بەر ل نك بۇون، ھەر جارەكَا وى زەلامى د روپىارى دا خۇز نېزىك دك دا دەركەفت، ئەۋىز دى بەردىك تى وەردىك و دۈزۈنەدە جەنلى وى... و گاشا پىيغەمبەرى سلاخ لىن بن- پسپار كرى كانى ئۇ كىيە؟ گۆتنى: ئەۋە بىن رىبائى دخوت.

جهواب دا: ل سه‌ر مهیتی بسو نه‌وحه‌گهر
 د گه‌ل نه‌وحه‌ئی ره‌ش دپوشی چونان
 ترثی ناری دووزه‌خ د به‌طن و ده‌فه
 ل سه‌ر سینه و به‌ر ترثی نار و مار
 دکیشت عه‌ذابن د ناری شه‌دید?
 رضاع دایه بی‌ئذنی زه‌وجی حبیب
 دو صندووقی مازن موزه‌ییمن د نار
 ل بدر هدر یه‌کی چهند مله‌ک دانییه
 دکن دفعنی ئاگر مه‌لائک ژ وان
 عه‌ذاب ذدره‌یه ک ناگه‌نی وان تو جار
 تو حالنی ئه‌قان همدوکان بیزه من
 د ناف پیتئنی ناری بی‌زه‌حمه‌تن
 ژ قان یه‌ک بزانه تو نووشیه‌وان
 د حوكمی خوه ده وی عه‌داله‌ت دکر
 چرا ده‌ر جهان عه‌دلی فه‌رمودگار
 کو ئاساسنی جوود و سه‌خا دانییه
 ب ناری جه‌هنه‌ننم موغه‌ذذب نه‌کر
 ب عه‌دل و سه‌خا همدو مه‌شہرور بعون
 وله‌نی چونکه قه‌نجی ل دونیا کرن^(۲)
 ژ ناری جه‌هنه‌ننم سه‌لیمن سه‌لیم
 خودا دئ ل وی ره‌حتم سه‌د بار کت

سؤال کر کییه ئه‌ف زنا بی‌مه‌فه‌ر?
 مه‌حسان دکر عه‌د ژ بـ موردیان
 بیین حالن وی قه‌چه‌کی هم‌ئه‌فه
 ژنک دی د ناف ئاته‌شی تیززار^(۱)
 سوئال کر: چرا ئه‌ف زنا بی‌ئومیت
 جهواب دا ژ بـ طفلی خه‌لقن غه‌رب
 ژ پاش دیت پیغه‌مبه‌ری نووردار
 د هم‌صه‌ندقه‌ک موردو مه‌ک دانییه
 ده‌ما له‌به‌ئی ئاته‌شین تیتیه وان
 ئه‌ذیه‌ت ژ بـ وان تو نینه د نار
 ژ مالک سوئال کر حبیبی مه‌زن
 چ شه‌خصن چرا هنده ده‌ر نعمه‌تن
 جهواب دا که ئه‌ی فه‌خری همدو جهان
 ل سه‌ر هنده عالیم ریاسه‌ت دکر
 خودا ره‌حتم لئی کر نه‌سوزی ب نار
 ره‌فیقی دیگه‌ر حاته‌می طائییه
 ژ فه‌رط‌سه‌خا وی خودا ره‌حتم کر
 ب کوفرا خوه چه‌ندان کو مه‌غروور بعون
 که‌تن ناری دووزه‌خ چ کو کافرن
 چو زه‌حمه‌ت ژ بـ وان تونه ده‌ر جه‌حیم
 موسلمان کو عه‌دل و سه‌خا کار کت

(۱) د دانیا (قوغی) دا هاتییه کو د هنده ک دانیان دا (تیزدار) ههیه.

(۲) چو ریوایه‌تین دورست د ده‌ر حه‌قا قان ره‌نگین عه‌زابن یین شاعر قه‌گوهیزت ب بدر چاچین مه نه‌که‌فتینه.

د نیف حوری غلمان بیت فهرنای
 نه مالدارم ئەز سیم و زهر بەذل کم
 نه قەلبەک ضەعیفە بکم خەشیەتى
 ئومىیدم نەھن غەیرى رەحما رەحیم
 بده بەر مە ئىرۇ طەريقا ھودا
 موعەذذهب مەکە من د ۋۇزا جەزا
 موشەرەف ب وھسلا نگارا كويار
 گران كە ل رووحى تو عشقا كەپىر
 ل ئاوازى خامە بکم نعمەئى
 ۋەگىرلەنەن مالك طەبەقەل سەر
 زەبانى و زنجىر و غللى و عقاب
 چسان بىت د نار حالى ئى ئومەئى
 ۋەگەرپىا كو دىسان بىبىنەت جەحیم
 نەھىلە كو دىسان بىبىنەت سەقەر
 چپا تە نەھىلە بىبىنە عەذاب
 كە ئەى سەرورەری مەفعەرە خاص و عام
 موبىددەل دېت ئەمو ب باغى نەعىم
 جەھەننەم دېيتىن بەشتەك عەجىب
 ۋەئاگر ئەوي نىف گەرمى برى
 دېت عەينى باغەك ۋە خولى بەرين^(۱)
 ب رووحى نەكىشى عەذاب و جەفا

تەنەعوم بىت وى د فردووسى پاڭ
 ئىلاھى نە سولطانم ئەز عەدل كم
 نه غىرەت د من د بکم طاعەتى
 توھى دەست و زار و ذەلیل و لەئىم
 د گەل من ب رەحما خوه كى ئەھى خودا
 بىدە خاطرە (سید الأصفيا)
 بکە (عبد الرحمن) ھىسىرىز زار
 ب جوز راھى عشقى مەدد بەر فەقىر
 وەرە رووحىا بىمە سەر قصصەئى
 ۋە پاش دېتىا وى عەذابى سەقەر
 ۋە بەر شاھى عالەم قەشىرەن عەذاب
 حەبىبى خودا چوو د گەل حەسرەتى
 ھنک چوو ۋە موصطەفایى كەرىم
 ۋە كە جېرەئىل شەھپەرى خوه ل بەر
 ۋە بۆ وى رە گۆ شاھى عالى جەناب
 ب زارى كە عەرەض خەدەت كەلام
 ئەگەر جارە دى تو بىبىنى جەحیم
 ۋە بەر شوعلەيا نۇورى وەجمى حەبىب
 دەما بەرقى نۇورا تە دا ئاگرى
 ئەگەر ئەڭ سەفەر ۋى بىبىنى يەقىن
 ئىلاھى ب نۇورا روخى موصطەفَا

(۱) چو پاستى بۆ ئى گۆتنى مە د رىوايەتىن دورست دا نەدىتىيە، و چو مەعنە بۆ ھندى نىنە جارا دووئى ۋە نۇي ئەقە ب سەر ئاگرى دا بىت!!

ژئه‌ووهل ده‌ما را بتن (اڑا) قوبوور
بېشتنى بىدە بەرژ وى راھى دوور
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار
كەر و لال و گىزه تو نىنە مەدار

بند ثامن و عشرين

در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم ببیت المعمور^(۱)

کو یهک جورعه نادم ب سه د ملک و مال
کو سه رگه رم ب بم ئه ز ب پریشم که لام
چو مدد هووش بم دهست ب ئاواز کم
هه می فکرا عالم ل من طهی بکت
بکم چه رخ و بازی چو دؤلابی ئاش
بزانه د دل ده م زه فن ئه لام
دکیشم د هه رد هم هه زار ئاه و زار
و وقووف گرت و هصلهت ل سه ر علمی کاف
چسان نه ظم کم بهیت و شعری شیرین
ژ یهک جانب ئل حاجی (ما لا ی طاق)
نه ظم کم هنک بهیتی بی ئختیار
ه لانی ب ئسناد و له فظی مروین
سووی مه سجدی بهیتی مه عموور^(۲) چوو

بده ساقیا ئابی ئاتهش مثال
بده دهستی من زی هنک طاس و جام
هه تا عاقلم ئه ز نهشم ساز کم
بده شهربه ته ک دل ژ من حهی بکت
بدم دهستی خوه خامه ئتی سه ر ته راش
قہلم ئهی قہلم ئهی قہلم ئهی قہلم
جودا مامه (اژ) دل به ری نازدار
مه دل به ری بوویه عهینی سیمه رغی قاف
فه رح چوون نه بیتن د قہلم بی حه زین
ژ یهک جانبی که شمه که ش (اژ) فراق
چ کم ئه زل من بوویه چار و نه چار
ژ راوی بزان من روایت چونین
رہ رسولن خودا چوون هنک دوور چوو

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا چوونا پیغەمبەری خودى دايە سلاف لىن بن- بۆز (البيت المعمور).

(۲) بەیتا مه عموور ئاقا ھیمە کە مەزىن و پیرۆزه، رووگەها خەلکى عەسمانى حەفتىيە، کا چاوا كە عەپه رووگەها خەلکى عەردىيە، ژ حەدىسە کەنی يابوخارى (۳۲۰۷) و مولسەم (۱۶۴) ژ ئەنھىسى كورى مالكى ۋە دگوھىزىن دئىتە زانىن كۆئەو يال عەسمانى حەفتىي، و هەر رۆز حەفتىي هزار ملىا كەت بۆ طەواوەتى و عىيادەتى دەچنى، و حەتا قيامەتى ئەو نازىپىنى ۋە، و پیغەمبەری سلاف لىن بن- ئىبراھىم ل وىرى دىت بۇو، پىشى خۆ دابوو ۋە ئەپەتى.

ژ وی راویی نوکتەدان تیز ھوش
 ژ ناٹ باغی جەننەت خودا کرد دوور
 دعوا کر ژ مەولا ب حەققى رەسول
 ژ بۆ حورمەتا وی نەبیی کەریم^(۱)
 ژ بەر وەحشەتى کەفته حالى شەدید
 دەرینە ژ قى وەحشەتى جانگوداز
 ژ يەک دانە ياقووتى (اژ) جەننەتى
 مورەببەع ژ ياقووتى سورخى کوبار
 تەسەللى ب وى دا دلى ئادەمى
 د گەل صەفف و ئەفواجى قوددوسىيان
 دەوام کر ھەتا وەقتى طووفانى نووح
 خودا ئەھەنەتى ب ئەسمانى بىر
 موحاذى ل سەطھى ئەقى کەعبەئى^(۲)
 مەساحە بچووک و مەزن طوول و عەرض
 ل ۋىر (بەيتى مەعمۇر) پېر يان تەھى؟
 طەوافى دەن پى جەمیعى مەلەك
 فرشتە دېن تىيەدە جومعە گۇزار
 وەلىكىن خەطىبى مەلەك مىكەئىل

كەلامى فەصىح من بەيىستى ب گۈوش
 كو عصىان دەما بۇو ژ ئادەم ظوھور
 ل رۇوییت زەمین ما حەزىن و مەلۇول
 عەفۇو بۆ ھنارى خودا يەن رەحىم
 د رۇوییت زەمین ما يە ئادەم وەحيد
 ژ مەولا دوعا کر ب پانسىد نىاز
 دوعا وى قەبۇول بۇو د وى ساumentى
 دەرانى خودا بەيىتەكى نازار
 ئەمەر كر نۇزۇول بۇو ل سەر عالەمى
 طەواف پى دكىر ئادەمى ھەر زەمان
 ل وى حالەتى خانەئى پەر فوتۇوح
 دەما ھاتە رۇوییت زەمین ئابى پەر
 د چارم سەما جى ددا خانەئى
 وەكى (کعبە اللە) ل سەر رۇوییت ئەرەپ
 ژ جىرىلى پېسى شەھى ئەنۇورى
 جەواب دا كە ئەھى شاھى ئەرەپ و فەلەك
 وەلى رېزىت جومعە ھەزاران ھەزار
 مۆئەذن سەرافىل ئىمام جبائىل

(۱) ئەف چەندە د حەدیسەكىن دا ھاتىيە حاکم (۴۲۲۸) و بەيەقى (دلايىل النبۆة ۲۲۴۳) ژ عومەرى كورپى خەطابىي قەدگۈھىزىن، و سەنداد وى يادورىت نىنە وەكى بەيەقى دېيىت، بەلكى ئەھەنەتى (مەوضۇووە) وەكى ئىمامىي ذەھەبى دېيىت.

(۲) د ھنەك رىوايەتان دا ھاتىيە كو (بەيتا مەعمۇر) دەفته ھنداقى (بەيتا حەرام)، يەلى بىزى د گەل مە كو د رىوايەتىن دورىت دا ھاتىيە كو بەيتا مەعمۇر دەفته عەسمانى حەفتى، نە يىن چارى وەكى شاعر دېيىت. و ئەھەنەت شاعر قەدگۈھىزىت ل دۆر تۈوفانان نووحى، مە د چو رىوايەتىن دورىت دا نەدىتىيە.

دخوازن ههمى (أز) جهناپى خودا
 دبهخشن شهوابى ژ بۆئومەتى
 هەزار صەفەقى قوددووسىييان حاضروون
 كودا بىت ئىمام ئەۋۇز بۆ قودسىيىا
 عەقد كر ب ئەركان و شەرتى عەجىب
 ل ئەسمان ژ بۆ صەفەقى قوددووسىيىا
 تەماما ل سەر ئەھلى ئەرەض و سەما
 د دونىا و عوقبا شەنۋاشە ئەمۇ
 چو فەخرا مەيە شاھى عالى عەلەم
 چو ئەحمد مۇھەممەد ھەمە كەشتىان
 بكم بۆ خوھ بەيىتەك نىاز و دعوا
 كەر و لال و گىزە تونىنە مەدار
 عەفۇو كى تو لەطفى ژ ذەنۋان هەمى^(١)

صەلات و سەلامان ل سەر موصطەفا
 ئەقە كارى وان هەر دەم و ساعەتى
 دو خوول كر حەبىيى خودا دەر دەرەون
 هەمى مۇنتەظر بۇو شەھى ئەنبىيىا
 دو رەكعەت نەوافل د بەر وان حەبىب
 ل قودسى ئىمام بۇو ژ بۆئەنبىيىا
 ظۇھۇر بۇويە فەضلا رەسوللى خودا
 ژ بۆئەھلى ئەرەض و سەما شاھە ئەمۇ
 چرا رووحىيىا دى بکىشى ئەلەم
 ژ مەوجا گۇناھان مەترىسە چۈنۈن
 ل ۋەرخەتى كم بەندى بەيتا سەما
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار
 خودا ياب حەققى نەبىيى ئۆمى

(١) ئەف مالكە د دانەيا (فەھمى) ب تىنى دا ھەيە.

بند تاسع و عشرين

در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر شهپر جبریل

و رفتن ببهشت برين و هر چه مشاهده کر^(۱)

د ناف ساغه‌ری کو مزاج عه‌نبه‌ری
بکم جلوه سفر سه‌طحی ههفت ئاسمان
عه‌یانا بیینم بکم قصصه‌تی
مه بکرا ل سمر خامه ئه‌مره‌ک شه‌دید
مه بینانه وه‌زنی ب نوطقی سه‌لیس
دلی شاعران تیک بگرتا ئه‌لهم
نه‌ما من نه فکره‌ک نه نوطقه‌ک ده‌لال
بزانه کو که‌فتم ژ قام و پیا
دلی پر ئه‌لهم پی بیت داغ و که‌ی
نظام کم هنک شعری شیرین بهیان
وها گوت جبریل ب ئه‌مری خودا
ته دهوران بکم ده‌بهشتی عه‌زیز
شهنی زه‌مزدم و قبله‌گاهها جه‌لیل
ب شه‌هپه‌ر سویی ئان بهشتی به‌رین
کو جه‌ننست ژ روویه‌ت بیت پر ل نوور

بده ساقیا باده‌تی که‌وشه‌ری
کو فارغ ببم ئه‌ز ژ عه‌قلی گران
یه‌کا یه‌ک قوصووری د ناف جه‌ننستی
ئه‌گهر من ههبوو یا ژ وه‌صله‌ت ئومید
گله‌ک بهیت و شعری نه‌فیسی نه‌فیس
ته‌حه‌ییور بمانا عه‌رب با عه‌جهم
وه‌لیکن ژ هجرانی یارا شه‌پال
ئه‌گهر ده‌ستگیری نه‌کی ساقیا
مهدد کاری من به ب یه‌ک جامی مهی
روایه‌ت بکم ئه‌ز ژ چهند راویان
ده‌ما بیو ژ بهیتا سه‌ما ئه‌و جودا
ل سه‌ر شه‌هپه‌ری من سوار به ته‌میز
سوار بیو ل سمر شه‌هپه‌ری جبره‌ئیل
ب په‌رواز هات جبره‌ئیل ئه‌مین
ته ئمشه‌ب ببم ناف بهشتی و حور

(۱) ئه‌ث بمنده د ده‌ر حه‌قا سویاریوونا پیغه‌مه‌بهری خودی دایه - سلاف لى بن- ل سمر شه‌هپه‌ری جبریلی، و چوونا وی بۆ به‌هشتا به‌رین و هه‌ر تشتکن وی ل ویزی دیتی.

قەدەم بوسە کن ئەحمەدى شەھریار
 ژ عەکسا جەمالى خوھ گولشەن بکن
 ل وان بۇويە جەننەت چو نارى جەھىم
 ب دىدارى ئىحىا كە وان يەك زەمان
 سەراسەر ب مىشتابقى دىدارى تە
 ژ دىدارى وان فارغى (ايىن چىن)
 ل دەردەن دلى وان طەبىبى طەبىب
 مونەوودر بکن قەلب و رەوشەن بىمەدر
 نە دووزەخ دبۇو نە بەشتى ئىلاھ
 يەكى كوررە عالىم ئەھۋى خەلقە كر
 ژ بۆ تە ھەمى وى كىرن دەر ووجۇود
 ژ بۆ تە خودا ئىنس و جىن دانىيە
 تو مەوصووفى (لولاك) و (طاها) تەننى
 د گەل صەفەفى كەررووبىيان و سورۇوش
 مۇھەققەق توبىي ذاتى (خیر البشر)
 سوی آن بەشت پر از مىوه شد^(۳)
 ژ سولطانى عالىم ب نەھىصا صەرىج^(۴)

صەفى حورۇ و غلمان ھەمى ئىنتىمار
 ژ نۇورا تە ئەمۇ دىدە رەوشەن بکن
 ز بەس ئىشتىاقا حەبىبى كەرىم
 وەكى شەمىسى خاودەر طولۇوع بە ل وان
 ھەمى حورۇ جەننەت بىرىندارى تە
 نە مۇشتابقى حورۇ دەلالى يەقىن
 وەلىت بىن شەكىبىن ژ حوسنا حەبىب
 ژ نۇورا جەملا تە ئەمۇ سەرتەسەر
 تو نەبوا د عالىم ئەمەيا پادشاھ
 دەما بابى (أحبابت)^(۱) مەمۇلا ۋەكەر
 ژ عەرشان حەتا فەرشى شاھى وەدۇود^(۲)
 ژ بۆ جوملە تو علەتىن غائىيە
 تو مەقصۇدى (أز) كاف و نۇونا تەننى
 مەلاتىك ھەمى بۆ تە خەلقە ب گۇوش
 تو سولطانى خەيلىن روسول سەرتەسەر
 (پس انگاھ جبرىل در جلوھ شد
 ژ راوى مە زانى ب نەقلا صەھىح

(۱) ئەقە ئىشارة تە بۆ وى حەديسا بىن بناخە: «كىن كىنزا مخپىأ لا أعرف، فاحبىت أن أعرف فخلقت خلقاً فعرفتھم، فبى عرفونى».

(۲) علەتىن غائىي (العلة الغائية): ئەم تىشىتەكى دى ژ بەر وى چى دېت، يەعنى: ئارمانجا تىشىتى چىببۈيە، دېتىت: ژ بەر تە ئەمې پىيغەمبەر- ھەر تىشىتەكى هەم يىن چىببۈي، و وى ئەقە ھىزەر ژ وى حەديسا بىن بناخە و درگەزىيەئوا دېتىت: ((لولاك لاما خلقت الأفلاك)).

(۳) يەعنى: پىشى هنگى جبرىل ئاشكەدا بۇو، و ب نك بەھىشىتا تىرى فيقى قە چوو.

(۴) بوخارى (۳۳۴۲) و موسىم (۲۶۳) قىن چەندى ژ ئەنەمىسى كورى مالكى قەدگەھىزىن.

ئەوی جەنەتى پاک زىبا سرشت
د گەل ھەفت طەبەق ئەرض و بەحرى گەلەك
وەكى طەيرەكى سەر جەبەل كت قىام
كۆ بۆرى نەم ئەم د مەسطورى مە
چو يەك حەببە گەندوم تو بىخى دەھان
زەقەھەر و غەضەب دووزەخە ھەمچونان
زەقەھەر گەلەك پىترە (بالديل)^(۱)
د عصيان تەلەف كر تە ئەف چەند سال
رەحيمە ل سەر جوملەئى ئىنس و جن
ل نك خالقى ئەرەھم (أز) دا و باب
مۇھەييَا زبۇز دەندارى زەبۈون
دېرىزت ل سەر موجرمى دەندار
زەمەلەيى خۇھ سائلى رەھمەتە
عەفۇوه غەفۇورە قەرييە موجىب
ب مىلى بھار و رمال و چىيا
كەلامى قەدىمە كە (لا تقنطوا)
كۆ دىسا بچىنە ل سەر قصەتى
ل سەر شەھپەرى جىرەئىل بۇو سوار^(۲)
ھەتا دەرگەھى ئەم بەشتا ب ناز

ل سەر ھەفت طەبەق ئاسمانە بەشت
وەلى ھەفت طەبەق ئاسمان و فەلەك
تو (بالفرض) باقىتى دووزەخ تەمام
د گەل دووزەخى جوملە مەذکورى مە
ھەمى فەرض كى جى بىت دەر جنان
چىكى چىبىو (أز) رەحمى مەمۇلا چونان
عەيانە كۆ رەحىما خودايىن جەلەل
مەترسەئىيا رووجىيى پىر و بىال
كۆ غەففارى ذەنبە خودايىن مەزن
ئەفلى رەھمەتى بى قىاس و حساب
لەبالەب ھەمى خزنىيَا كاف و نۇون
د خزنىي دە ناھىلەن كەرگەر
چو رووحى زەعوصاتى ئەف ئۆممەتە
خودا دى بەت رەھمەتەك بى حساب
ئەگەر ج ذۇنۇوبى تەنە رووحىيَا
زبۇز جوملە ذەنباڭ موحىطە عەفۇو
وەرە ئەم قەلەم بى كە خەممەتى
(مع القصة) شاھنەھى ئەختىار
ب پەرواز چوو قاىسى سەرفراز

(۱) بوخارى (٧٤٢٢) زەبۇو ھورەپەرى قەدگۈھىزىت، دېيىت: پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- گۆت: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَمَا
قضى الْخَلْقَ كَتَبَ عَنْهُ فُوقَ عُرْشِهِ إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غُضَبِي﴾ و ئەف ھەدىسە د مەعنایا خۇدا نىزىكى
قىئى گۈتىنیيە يا شاعر دېيىت.

(۲) مەسەلا چۇنما پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- بۇ بەھەشتى، ب قىئى بەرفرەھىيَا شاعر دېيىت، مە د چو
ریوايەتىن دورست دا نەدىتىيە.

ل رضوان قهکه دهرگه هئی جهنهتی
 ئهوي هاته ئمشېب ب مەمانى تە
 ئهوي نامى پاكى رهسولى ب حەق
 ثەکر ئەو نەفەس دەرگەھى بەر جنان
 خوه ئاقيتە بەر پايى وى چۈون گەدا
 روخى خوه فاشتان و رضوانى ھەم
 ب جان جوملە پەروانەئى شەمع بۇون
 موشەرەف ب نەعلمىش ھەمى بى گومان
 تەزەلزول كەتە صەفەنی كەررووبىيان
 سەلاملىغ كشانە ھەمى دەر رکاب
 د جەنهت دە بۇو شاهى و زەمزەمە
 قەپۈشىن ھەمى بەرگى نۇورىن ئەساس
 مورەصىھەن ھەمى تەخت و تاج و كەمەر
 ل سەردا بچت ئەو حەبىبى ئىلاھ
 كە (أزلفت الجنۃ للمقتین)
 ژ ئەوەدەل قە كەفتەن د نەعل و پىيان
 كوشاهى جەنان ئىلەتاتى دەتى
 مەلەك حور و غلمان ھەمى حاضرۇن
 تەزەلزول كەتە جىمىن ھەر نەھ فەلەك
 ب تەسبىح و تەھلىلى چۈون جەنهتى
 د وى روزى دلدووزى حەشىرى شەدىد
 تەبائى ھەتا ناف بەشتى بچن
 ئەھوي پادشاهى خودان سرر و راز

ندا دايە جەريلى وى ساعەتى
 رەسولى كو (طاھا) ژ بۆ خلۇھەتە
 دەما گۇوش كر خازنى ھەشت طەبەق
 ب تەعجىل راپۇو د گەل قودسیان
 دەما دىت رضوانى شاهى ھودا
 ھەزار جار مالىين د خاکى قەددەم
 مەلەك (أز) كران تا كران جەمع بۇون
 ھەمى ھاتن ولى قەددەم بۇوسە دان
 ب غولغول كەتن قىسىنى رووحانىيان
 د راست و د چەپ دە مەلەك بى حساب
 بشارەت گە حور و غلمان ھەمە
 ھەمى حورىيان خەملى تازە لباس
 ژ ئىستەبرەق و سوندوسەن وان دېر
 ھەمى حورى زولفى خوه دانىن د راھ
 بەشتى خوه تەزىزىنى دا (ايىن چىن)
 ژ پىشىھەشىن جوملەئى حورىيان
 موزىيەن ئەھوي جوملەئى جەنهتى
 ژ عەددە حساب و كتابان بىرون
 ژ دەنگى صەلات و سەلامى مەلەك
 ب جان و ب دل ئەو دىن خەمەتى
 مە ئوممىيەدە (أز) كەرگارى مەجيىد
 د ژىرى لۋائى حەبىبى مەزن
 دەما چۈو دخوول كر بەشتى ب ناز

نهظمه کر همه می حمور و غلمان وسا
وها رهنگه ئەلماس و لولئوئی پور
زه ری سورخی خالص بھری (اڑا) قوصوور
عه جه ب نهشمی و پر ظهیرف و ده لال
ژ ئەنواعی شیرینی و میوه پور
ژ بۆ سەرفرازانی راهی هودا
قەھەسەطانە موشتاقی طاعەتكەران
تەماشاکن باغ و حمور و مەله ک
گەله ک دیت سولطانی نیکو سرشت
گەره ک نەظم کم ئەز هەزاران کتاب
ژ بەر خەوفنی تەطویلی تەعجیز ئەشەر
مە تەنظیمی وان موختەصەر کر ده لال
ھەتا کو بین داری طووبى رەسید
ھەمی ئەصل و فەرعەش ژ عەنبەر سرشت
ھەیە لى ئەمی غورفە و قەصر و تەخت
ژ طووبى ھەیە تىدە فەرعەک چونان
د شاخەک ژ طووبى موھەبیا کری
ل سەر خەلقى کریخ خوداين ب حەق
عه جه ب ئەو وەرقى دى بین دلنىواز
د گەل عوود و طەنبور و نەی بى حساب
طەرەبسازە گۆيان ژ بۆ سامغان
ب ھەر چار طەرف جوویی کەونەر گۇذار
رەوان جوویی تەمسىیمی ھەر دەم ل سەر

تەماشال جەنەت کو کر موصطەفا
قوصوورى د عالىي ژىاقۇوت و دور
ئەقى موسنەد و باغ و قەصر و قوصوور
مۇنەوەر ب نۇورا شەھىن (لا يزال)
درەختانى دلگەش ھەمى لەعل و دور
مۇوەشىھ مۇزەيىھن ژى نۇورا خودا
ژى حۇوران و غلمان كران تا كران
د وىن جەنەتى شاد و خورىم گەلەك
عەجائب غەرائىب ھەمى دەر بەشت
ئەگەر ئەز بەيان كم د گەل ئىنتخاب
وەلى من بەيان كر گەلەك مۇختەصەر
درېش دا نەبت چى نەبت ژى مەلال
گەلەك قەصر و باغ و مەلائىك بەدىد
يەكى دارى طۇوبا دباغى بەشت
ھەچى خانەيە شاخەكى ئە و درەخت
نەيەت ھەچى مەنzelە دەر جان
ھەچى مۇشتەھايان خودا چىكىرى
ل ھەر شاخەكى سەد ھەزار وەرق
دەمما بىت نەسىمىتى بەشتى ب ناز
ژ وان تىت ئاوازى چەنگ و رەباب
ل سەر ھەر وەرق سەد ھەزار مۇطرىان
زەمەن زەر و سىممەستى خالص عىار
ھەصادىتى د نەھاران ژ دورر و گوھەر

طوبیورن ل سه‌ر شاخن نه‌غمه گودار
 ل هم‌ر شاخه‌کی مهیودها په‌نگ په‌نگ
 د ئه‌طراوی وان جوویی که‌وشر رهوان
 ب قوربانی یه‌ک سه‌د هه‌زاران شیرین
 رهوان دی دب‌ورن ته‌مام چار جو
 یه‌کی خه‌مری پاکی طه‌هوری شیرین
 وه‌لی تیکلی هه‌ث نه‌بیون ئه‌ی عه‌جهب
 ژ جنسی گوهر تی‌دیه بی قیاس
 ب ئه‌ذکار و ته‌سبیحی پر زه‌زه‌مه
 چ نه‌هرن ئه‌قان نه‌هربی صافی شیرین
 قه‌می طه‌عمدارن عه‌جهب عطرناک
 کو تین دائماب جه‌ری و رهوان
 که ئه‌ی شاهنی (الولاك) ای صاحب قه‌بیول
 وه‌لیکن نزانم ژ کو تین ئه‌بید
 مه دینه ئه‌قان نه‌هربی جاری مودام
 ژ مه‌ولا سوئال که کو پی زانییه
 نیشان ده ب من مه‌نبه‌عی ئابی قان
 ب شه‌هپه‌ر هلینه حه‌بیبی ئه‌مین
 ل شه‌هپه‌ر سوار کر شه‌هی ئه‌بیه‌حی
 هه‌تا چوون گه‌مان مورغزاره‌ک ب نور

گول و لاله تی‌دیه هه‌زاران هه‌زار
 ژ هم‌ر مورغه‌کی تیت سه‌د صه‌وت و ده‌نگ
 گیاهی کولی شین دبت زه‌عفه‌ران
 تری حوری نازداری پاکی شیرین
 د نیف جه‌نه‌تی سه‌بیدی موشک بو
 یه‌کی شیر و یه‌ک ئاب و یه‌ک ئه‌نگ‌بیین
 د ناف هه‌ث ده جاری دبن روز و شب
 بنی وان هه‌می دور و یاقوت و ماس
 د مه‌جمووعی جه‌نه‌ت دب‌ورن هه‌مه
 سوئال کر حه‌بیبی ژ (روح الأمین) ^(۱)
 ژ کو تین دچن کو ئه‌قان نه‌هربی پاک
 ژ بو من به‌یان که چ حاله ئه‌قان
 جه‌واب دایه (روح الأمین) بو ره‌سول
 دچن حه‌وضی که‌وشر ^(۱) ب ئه‌مری خودا
 چو ئیمام و وجوودی شه‌هی (لا ئیمام)
 ژ سه‌رچه‌شمه‌ئی وان خه‌بیر من نییه
 ره‌سولی سوئال کر که یا ره‌ب ئه‌مان
 نداهات بو جبره‌ئیلی ئه‌مین
 ژ پاش جبره‌ئیلی ب ئه‌مری خه‌فی
 ب په‌رواز چوو چه‌نده‌کی راهی دور

(۱) د روایه‌تکن دا یا ئه‌محمد (۱۲۰۲۷) و بخاری (۷۵۱۷) ژ ئه‌نمی فه‌دگوھیزت هاتییه کو پیغه‌مبه‌ری سلاط لیت بن- پویاردک د به‌حشتنی دا دیت ل په‌هاردو لیقین وی خیفه‌تین لونلؤی هه‌بیون، و وی ده‌ستن کرده د ئاقا ویدا دیت مسکه، گوته جبریلی: ئه‌فه چییه؟ وی گوت: ئه‌فه ئمو که‌وشر یا خودی دایه ته.. و ئه‌و مه‌سلا دی یا دویر و دریز یا شاعر دیتیش، مه چو بناخه بو ندیتینه!

وھکی ریک ریزانه دورر و گوھر
ر ژئه نواعی موزغی موزه ییمن تری
یه کی قوبه پاک و رفیع و به لند
چو دھر لاجوردی طمبھق بھیضھئی
موغھ لله ق ب یه ک قفله کی سبزه بسو
رہوان تینه دھر فه بھاں و بھو
بھیانکه ل سہر من قی سری خھفی
بزانم ئھفی رہ مزی دوور و دراز
کہ رووح فدای شہنشاھی باد
نہشم فه تھ کم قاپیں پر گران
تو پاہ سفک قھصہ کہ حھضرتی
ل بھر من قہبہ دھرگھی بھن کلید
قہگھریا ل نک شاھی ئاخر زہمان
سہلامی خو دانہ ل تھ بھن شومار
بزانہ کو (بسم اللہ) ا پاکی پاک
گھما بابی ئھف قوبھئی پر عھظیم
کہ (بسم اللہ) ئامد کلیدش تھ مام
دھما گوتی (بسم اللہ) شاھی جھان
نھیساندہ دی چار سہ طری تھ میز
ل یه ک لھفظی (اللہ) کتابت چونیں
نوشته ب ئھمری خوداین کھریم
خوداین مه ئھف ردنگ پتی ئھمر کر
یه ک (اڑ) هاینی (اللہ) ای ئایہ د چونان

هه‌می مشک و عه‌نبه‌ر زه‌مین سه‌رته‌سهر
ترهی (أز) دره‌ختانی پاکنی سه‌هی
ژ یه‌ک دانه دورا سپی وه‌ک جه‌مداد
خودا دایه نیش هندی وئی رو‌ضه‌ئی
ژ یاقووتی ئه‌حمر ده‌ری قوبه بسو
ژ ئه‌رکانی قوبه ئه‌شان چار جو
نه‌بی گوت: ئه‌ی جبره‌ئیلی ئه‌خی
بکه بایتی قوبه‌ئی فه‌تح و باز
وها گوت جبریلی نازک نهاد
ب ده‌ستی مه نینه ڦی سری نهان
ئه‌مر کر ل وی شاهن ڦی ئوممه‌تی
ئذن دا بدت کردگار مه‌جید
ده‌مه‌ک جبره‌ئیلی سه‌ک بسو نهان
وها گوت بؤ ئه‌حمر ده‌ری نسوردار
کلیدی ئه‌فی قوبه‌ئی تابناک
فه‌ره‌ح هاته قالبی رسولی که‌ریم
یه‌دی خوه درېرکر ب سه‌د ئحترام
ڦه‌بسو درگه‌هی قوبه‌ئی ئه‌مو زه‌مان
کو چوو داخلی قوبه شاهن عه‌زیز
ل یه‌کروکنی (بسم) ای نوشته یه‌قین
ل یه‌کله‌فظی (رحمن) و ئیدی (رحیم)
ئه‌شان چار جو تین ژ همر چار سه‌مطر
یه‌ک (أز) میم (بسم) ای ده‌رایه‌د رهوان

ئەفان چار نەھران ژ ۋان تىئىن موقىم
 كە ئەمى سەرەتەرە پاكى راھى ھودا
 ژ ۋان چار نەھران بىدەم وى تەمام
 ئەگەر يىا ژ وى شادمان فەرخاناك
 ل رەھ دى دو قەصرى مەزىن سادە زەر
 عەجەب تىت يەك گىيەئى سووزناك
 موقىم تى ژ نىيەن ھندى ھەردو قەصر
 ژ ۋان قەصرى پاكى ظەرىفەت شىرىن؟
 جەواب دا كە ئەمى شاھى ئەرەن و فەلەك
 ب ئەمەرى خودا يىنە ھەردو قەصر
 ژ پاش تە مۇھەققەق دىن ئەھو شەھىد
 شەھىد بىن ب وان شاھزادى عەزىز^(۱)

يەك (أز) مىمەن (الرحمن) و يەك (أز، رحيم)
 ندا ھاتە گووشى رەسولى خودا
 كەسى من ذكر كت ب ۋان چار نام
 شوکر كر حەبىسى ژ بۇ ذاتى پاك
 ب ناڭ جەننەتى ۋە كو چوو يەك قەدەر
 وەلىكىن ژ نىيەن ھندى وان قەصرى پاك
 فغان و گىنە ب شۇمە حەشر
 سۇئال كر چىرا ھندە تىتىن گرىن
 ھەمان جېرەئىلى گرىن كر گەلەك
 حوسەين و حەسەن دى د رۆزى حەشر
 ئەوان ھەردو شەھزادەتى پاك دىد
 يەكى سەممى قاتل يەكى تىغى تىز

(۱) نە د رىوايەتىئىن دورىست دا، و نە د يىتىن (ضەعىف) دا يىتىن مراجىن چو بەحسىن حەسەن و حوسەينى نەھاتىيە، و دەملى پېغەمبەر سلاپلىنى بن- چورىيە مراجىن ھىشتا فاطمايىن شوى ب عملى نەكىرۇر، و نىشانىئىن چىيىكىن و (ودىعى) ل سەر قىنى سوجەتىن دئاشكەرانە يى شاعر قەدگىرەت، و تىشەكىن بەرەقل نىيەن بەحىشتىن گرى و زىمار تىدا ھېبت.. و دویر نىنە ئەف چىرۆكە ژ چىرۆكە ھندەك راپسىيان بىت!

بند اجنبی

بده ساقیا بادهئی پر ئەلم
کو غەمگین ببم ئەز ب قى جورەئى
وەکى نەی بنالىم ژ قەلبى حەزىن
قەلەم گەرم بىتن د نەظمى گەلەك
نەظم كم ھنك مەئەمى مەئەمى
ئەگەر چ نە مەقصود بۇ ئەف كەلام
ژ بۆ حوبىن شەھزادەگانى نەبى
ژ دورانى چەرخى كو گازن بكم
چ تەدبىرەكى ناسەزا كر فەلەك
د صەحرايىن كەرب و بەلا شەھ حوسەين
نە باب و نە دا و نە قەموم و برا
ل صەدرى وي شەھزادەئى پر عەزىز
حوسەين غونجەئى باغى ئالى عەبا
ئەمۇي قورەتى عەينى شاهى زەمان
د نىتف كەربەلا حىون حوسەين بىو شەھىد

۱) د دانه یا (فهیمی) دا: ب جددهت.

د بن ده ترئی خوونئی سورخ (این چنین)
 کدت ئاسمان و ئەرضاں عەجەب ئەتیراق
 ل ئەرضاں بېریزت سرشکنی د خوون
 علامەت ھەییە شەکلئی خوونین شەفەق
 شەھید بۇو ژ ناڭ لەشكەرئى ئومەتى
 نە فەيادەس بۇو شەھیدى كوبار
 ژ بۇ مەرىثىيَا شەھ بىن ئەحترام
 حوسەينم شەھید بۇو د ناڭ غۇرېتى
 (جىدىداً) بىن مەئەمەن پى دەلال
 دكىن ھەفت طېبەق ئەرەض و ئەسمان ئەننەن
 ل مە حەقتىرە قەصدى مەرىثىيەتى
 ب عىشقا تە غايىت ئەزم مۇتەلا
 كوتى فەرىدى من شىددەتا ضەرىتەتى
 شەقىيىن جەھەننەم مەكانى خەبىس
 شەھید بۇو حوسەينم ھەوارە ھەوار
 ژ بۇ موصطەفا قوررەتى ھەردو عەين
 ل مەيدان بکىتاشا فغانەك جەلى
 بەھاتا د فەرىادى شاھى دەلال
 حوسەينى ئىمام ئەو بکىتىن شەھید
 شەھید بۇو جەگەر تمىنە بۇ قەطىرە ئاب

ھەچى سەنگەكى بۇو ل ۋەسىز زەمەن
 ژ بۇ مەئەمەن شاھى دەشتى عىراق
 قەوي حەققە گەر چەرخى گەردوونى دوون
 فەلەك سورخ بۇو (أز) ئۇفوق تا ئۇفوق
 حوسەين ئانگە رەيحانەئى جەنەتى
 نە ئەفغان و گازى نە داد و ھەوار
 ھەوارە وەرن مەئەمەن (بالتىام)
 ب مەئەمەن ھەمى حۇرۇرىيى جەنەتى
 موحەرەم دەما تازە بىتن ھەلال
 چو عاشۇورە بىتن د ماهى حەزىن
 كو ئەجسامى جامد^(۱) بىن گەرىئى
 حوسەينا حوسەينا شەھى كەرىەلا
 دلى من كەبابە ژ بەر فورقەتى
 لەعىنى سىيەھ بەختى مۇردارى پىس
 دەما طەعنە دا نىزەئى زەھەدار
 دەرىغا حوسەينم دەرىغا حوسەين
 ئەگەر مۇرتەضا شاھى مەرداڭ عەمالى
 وە يا بەعىضى ئەصحابىن نۇورىن جەمال
 چ حەد بۇو ژ بۇ وى لەعىنى شەھىد
 وەلىكىن د غۇرېت ئىمامى شەباب

(۱) نزا چاوا ھاتىيە زانىن كى عەرد و عەسمان و لەشىن جامد ل عاشۇورائى ل سەر حوسەينى دكەنە گرى، و ئەڭ تىتە ئەگەر ب رېتىكا وەھىيىن نەبت كەمس نزانت، وېشى پېغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- وەھى يا ھاتىيە بىرىن؟!

(کجا مرتضی فاطمه این این؟)
 حوسه‌ینم شهید بسویه بی دا و باش
 همه‌می ورنه ئىمدادى شاهن ئیمام
 شهید کریه ئالىم ب حاله‌ک عه‌جیب
 ب سه‌میم شهید بسویه ئیمام حمه‌من
 حوسه‌ین و حمه‌من هه‌ردو بسویه شهید
 دیشان: ئەمن ئوممه‌تا موصطفا
 د گەل شەھ حمسەن سەم بدت (این چنین)
 ژ جەددى ئەوان شاهن فەخرى عەرەب
 ب قەتلا ئەغان شاھزادى کوبار
 ژ من ئاھ و ئەفغان دچن تا فەلەک
 وەلى سەر يەزىدى دکم لەعنەتى
 بیارن شوھى بارانى شەدید^(۱)
 مە مەئەم بېرى بەندەکى مۇختەصەر
 کە بەر قەولى ئیمان كونەم خاتمە
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار
 بیارن مودامى ل رووحى يەزىد^(۲)

حوسه‌ینا حوسه‌ینا حوسه‌ینا حوسه‌ین
 ئەيا فاطمه روھنیيما هه‌ردو چاش
 هه‌وارە ل جەمعا صەحابان تەمام
 ئیمامى بنى كەربەلائى غەریب
 وەلیکن سەرئى جوملەئى دەردى حەزەن
 چ ئاگر كەتە جەرگى من پې شەدید
 عەجەب قاتلى ئەردو شیرین برا
 كەسى كو حوسه‌ینى شەھید كت حەزىن
 چسان دى شەفاعەت ببىنت عەجەب
 نەراضىمە ئەز ئەھى رەبى كەگار
 د مەرثىيەئى وان عەزىزان گەلەك
 ژ دەستى مە نايى بكم خەدمەتى
 هەزار لەعنەت ل سەر رووحى يەزىد
 تەحەممۇل نەكىر قەلبى من ئەف خەبەر
 خودا ياب حەققى بەنلى فاطمە
 ئىلاھى تورووحى نەكى شەرمىسار
 هەزار لەعنەتى پې شەدید

(۱) ئەقى مالكى هندەك لەنگى تىدا ھەيى، و ئەو دانەيا (فەھمى) ب تىنى دا ھاتىيە. و ھەزىيە بېشىن كو دەسنيشانكىندا كەسەكى، ئەگەر خز وەكى يەزىدى ژى بت، بۆلى باراندا لەعنەتان، نە ژ مەنھەجى دورستى (ئەھلى سوننەتى) يە.

(۲) ئەف مالكە ژى دانەيا (فەھمى) ب تىنى دا ھاتىيە.

بازگشتن بقصه پیشین^(۱)

بییژن ههچی مایه ده جهنهتى
 د نیف جهنهتى شاهن ئاخى زەمان
 د ناف شاعران ده بېم شوبى شاه
 حەزىنەم حەزىنەم حەزىنەم حەزىن
 ل من بەرزە بۇو فکر و طەبعى سەلیم
 د گەل موطربى پاکى شیرین كەلام
 بكت قەلبى من جوزئەكى ئاضطراب
 نەظم كم ژئەسانى پىرى مۇغان
 كو سولطان مۇرۇور كر ژ وى چەند گام
 ژ وان ھەفت قەصران تەلەئلوء دچى
 مۇنەووەر د يەك شەكلەكى مىلى ئەف؟
 كە ئەشەنەن سەردارى عالى جەناب
 كو ئەعمايەكى بى مەجالى فەقىر
 د چەنەت ده ھنەد دېيتىن بەلەند
 ل دۆر صەف كشانە صۇفووفى مەلەكى
 كو ژى پې بۇويە جوملە باغى جنان
 جەواب دا جەن غازىيەنانى دەلال
 د ناف صەف ده تەكبيرى گۈويەندە بۇون

وەرە ئەقەلەم بىنە سەر قصصەتى
 نەظم كم هەچى تىشى دىتى عەيان
 خوه پىك بىنە ئەي خامەئى رووسياھ
 وەلىكىن ژ هەجرانى يارى شىرىن
 د نارى فراقا حەبىبا كەريم
 كو ساقى بكت دەستەگىرى ب جام
 ژ بەر قۇوەتا ساز و جامى شەراب
 دېيتىن كو چەند شعرى شىرىن بەيان
 ژ راوى وەا ھاتە گۇوشىم كەلام
 ل يەك پېز دى ھەفت قەصرى سېپى
 ژ جېرىلى پېسى ژ بۆ كېنە ئەف
 ژ بۆ فەخرى عالەم وەا دا جەواب
 ژ بۆئۇ كەسەن ئەف قۇصۇرى كەبىر
 ل پى ھەفت گاۋان بىت بى گەزەند
 كو بۆرى ژ وان دى قۇصۇرى كەلەكى
 ژ وان دەنگى تەكبيرى تېتن چونان
 چ قەصرن چ تەكبيرە؟ وى كر سوئال
 چكۇ دەر غەزا خەيرى جوویەندە بۇون

(۱) زېرىن ل چىرەكى پىشىن.

ژ وان دنگى تەكىرىت تىئتن عەيان
د جەننەت دە مەشىيا يە چەندەك ل راھ
ژ ئاوازى (لىيىك لىيىك) پى
تەلەئلۇء دكىن ژى شۇغاۇى جەمال
كۇ ھنەدە ژ وان تىئنە تىپىرىشى نۇور
كۇ قەطۇنى دكىن مەرھەل و بادىيان
قوصۇران بىت وان د ناڭا جىنان
ب ئاوازە و ساز و پى دەمدەمە
دچوو بەرقى ئەنوارى مەھۇلا ژ سەر
سەراسەر ژ تىپىرىشى بۇو گەرقى نۇور
د ئەشجارى ئەنواۇى مۇرغ و ھەزار
وەكى حەللى سىيامابى سەر صەفحەئى
كۇ تەھوصىفى ناكت زەبانى قەلەم
تىرى حۇور و ولدان وەكى دوپرى ناب
سەراسەر پى (أز) حۇورىي چاڭ بەلەك
چو شەمىسى موضىء و چو بەدرى مۇنير
سېيەھ زولف و گەردىن بەياز و دەلال
دران دور و لەب لەعل و شىريين ذەقمن
ل بەرگى سىيمەن بىتتە نۇوسىين وەها
د ھەرتا مەقەررى دلان سەد ھەزار
ئەوان نازەنинانى زىيىا سىرىشت
عەجەب نۆشدار و نە بۆ جەرەھى كول
خۇسۇوف تىيىتە خورشىد و مەھ بى خلاف

نىشان د جەننەت قۇصۇورى د وان
ژ وان ژى مۇرۇور كر حەببىي ئىلاھ
ھنك قەصرى دى پى سېي سادە دوپ
مۇنەووه ب نۇورا شەھى (لا يىزال)
ژ جېرىلى پىسى چنە ئەف قۇصۇور
جەواب دا: قۇصۇورن ژ بۆ حاجىيان
خودا دى درۆژا حەشر د ئەقان
قوصۇورى گەلەك باغ و بوسىستان ھەمە
پى (أز) حۇور و غلمان ھەمى سەرتەسەر
دچوو عەرسى ئەعلا ژ وان بەرقى نۇور
ژ ئەنواۇى بوسىستان ھەزاران ھەزار
چەپ و راستى ئەنھارى ناڭ رەوضەئى
موخالىف دبۈرن د ناڭ ھەف د چەم
درەخت و قۇصۇور و غورەف بىن حساب
مۇھەققەق ب صەفەقى سورۇوش و مەلەك
ھەمى زولف و طورە ب شۇبىي ھەزەز
قەمۇى ناز و چاڭ رەشىن وەك غەزەل
سەھى قامەتن شۇبىي سەرۇي چەمەن
خەط و خالى وان مثلى موشكى خەطا
دەھن غۇنچە گىسىۋىن شەب رەنگى تار
خەرامان دەما مەش دكىن ناڭ بەشت
دېن بەندەئى وان ھەزار جان و دل
ژ نۇورا يەك ئەنگۈشتى وان بى گۈزاف

بەسە ئەف قەدەر وەصفى وان حورىيىان
وەكى غونچەئى سورخى نىف بۆستان
ز بۆ كىنە ئەف حورى و ئەف قوصور
چ صەفەن ب ۋان ئەم بىن ئىتفاع
كۆپەنەن دكىن قەصدا خەير و شەواب
ب مەخلى بىت وەجمى دل بۆ خودا
بىرسەت ژ نار و عەذابى جەھىم
بىت ھندە ئەملاكى (أزا) جەنەتى
چكۆ سەر عبادەت كىشانە صەبر
تەماشا كرى وي شەھى هەمچو گول
ژ تەسبىح و تەھلىلى پېر صەوت و دەنگ
كۆ ھندە تىرى بۇون ژ حورى و مەلەك
ژ جېرىلى پېسى شەھى ئۆممەتى
ژ بۆ وي رە ئەحسان چ مقدەر بىن
چ ئىنعم بىكىتن خودايىن كەرىم
(كە ئى بىنەت ھەم ملک ھەم سروش)
وەلىكىن بىزان ھەفت پارە چۈنەن
ب ئەنەر و ئەشجار و باغانى عظام
ژ ئەنعامى خوھ ئەف قەدەر نعمەتى
د جەنەت كۆ دىتن شەھى نىك نام
پەرەنەدە ھەتا طارمىن پەنچەمەين^(۱)

نەشم وەصفى وان نازكا كم بەيان
خودا چىكىرن ئەم ژ بۆ دۆستان
(مع القصه) پېسى حەبىبى ب نور
كۆ ھندە موزەيىەن ب نورى شووع
ژ بۆ ئەم كەسەن، جېرەئىل دا جەواب
ژ ئۆممەت ھەچى بگەرە راھى ھودا
بىت ئەجتنابا گوناھى ڈەمەيم
خودا دى ل ئەم كەس بىت نعمەتى
قەھى سەرېلەندەن د رۆزى حەشر
مەقامى ھەمە ئەنبا و روسل
ژ ئەنواعى ئەنوارى پېر لەون و رەنگ
تەھەيىور ژ صونعى خودا ما گەلەك
ژ پاش ئەف تەماشايى دەر جەنەتى
فەقىرى د جەنەت كۆ ئەفقەر بىن
ژ ئەنواعى باغ و قوصورى عەظيم
وھا گۆت جېرىلى با عەقل و ھووش
ژ مەشقى ھەتا غەرەيى يەكسەر جەنەتى
د گەل حورى و غلەمان و قەصر و غولام
خودا دى بىت كەمترى جەنەتى
ز پەس ئەم عەجائب غەرائىب تەمام
ل شەھەپەر سوار بۇو حەبىبى ئەمەين

(۱) د رىوايەتا دورست يا مراجىندا ئەم سۇخارى ژ ئەنەمىنى كورى مالكى قەلگۈھىزىت ھاتىيە كە پېغەمبەرى سلاۋ لى بن-ل عەسمانى چارى ئەدرىس پېغەمبەر دىتبۇو، و شاعرى ئەف چەنەدە نەگۆت.

طهرب هاته جسمی سهمائی گران
شه که باین ئاسمان (عجیلاً عجیل)
ژ جبریلی پرسی د وقت و زهمان
کو ئهسمان ل من رهشمن و عطرناک
د گهل من موحه مهد شهی پر که مال
خهلاص کت گونه هکاری ئوممهت ژ نار
ژ فهرح و سوروری ۋە بىو ھەمچو گول
سەلامىخ كشاندىن صوفوفىن مەلەك
تەزەلزول كەتە جسمی ئاسمان ھەما
کو پابوس کن وى ھەبىبىن سەممەد
فرشته ب يەكىسىر د گەل دەرگەقان
موشەرەف ھەمى بۇون ب ژىرى نەعال
كە ئەپادىشە ئەم دەخىلەن دەخىل
مە بگەرە د ژىرى لۋائى كەبىر
ھەمى تەشىنە بۆ قەطىرەئى ئابىت تە
سەلات و سەلام دا سەما زەزمەد
مەرىخى سەما سەعد بۇو بى گومان
وەلىنى ھەحسىيەش سەعد بۇو زوود زوود
كىرى تەركى بوغض و عەداوەت مەرىخ
تەركدان ھەمى حۆكم و تەئىشىرى پىس
چرا؟ چونكە طەبىعەش عەداوەت ھەبۇو

قهدهم باز دا پهنجه مین ئاسمان
ژ بهه واب ره گوت وی جره ئيل
مههابهت قهوي کهت دلى ده ره قان
د گهله ته کيي به بېشە ئەي په يكى پاک
جهه واب دايىه جبريلى پاكنى ده لال
دكت قهصدى بۆ حەضرەتى كردگار
دهما گووش كر نامى (فخر الرسل)
قەھەر دەرگەھى ئاسمان زوو گەلهە
مهلائىك ۋەھەسەطانە بى حەد گەلهە
دهما ئىستوا بسو ل سەر ئاسمان
ووقوع بۇون د خاكى قەدهم با كەمال
ل بەر موصطفەفا ھنده ئەم بۇون ڈھلەل
د پۇزى قيامەت نەكى مەز بىر
ھەمى ئەم گەدانە ل بەر بابى تە
ب پۇومالى خاكى قەدهم بۇون ھەمە
ژ يومنا شەھنەشاھى ئاھىزەمان
ئەگەر چەندىنە حسى ھەبوو دەر ووجوود
حوكىم كر طلسەمى مەھەببەت مەريخ
شۈكۈر سەعد بۇو ئەم مەريخا نەھىيىس
خەلاص بۇو ژ وي ھەرچى موجبەت ھەبوو

(۱۱) ژ قی ئاشکەرا دېت كول دويش هزا شاعرى بەھىشت دەكەفته عەسمانى چارى، بەلىنى ژ حەدىسىئەن دورست دەپىتە زانىن كۆ بەھىشت د سەر عەسمانى حەفتىيەن رايە.

یه‌کی نیم به‌رف و دیگه‌ر نینه نار
 مله‌اک خودا چیکرن بی گومان
 موقعه‌ددس دکن پادشاهی که‌ریم
 کییه مه‌زج کت ناف دو ضد به‌رف و نار؟
^(۱) نه به‌رف (أز) حمراره‌ت موزاب و خه‌فی
 عه‌قیده کو دا (شمس الدین) ای فه‌قیر
 ژ ژی زیده‌تر حومکن مازن هه‌یه
 که‌ثیف و لمطیف ب طوول و ب عدرض
 ئه‌ثی گونبه‌دی پر هه‌وا واژگون
 زه‌مین موطمئن ئاسمان دائره
 نه‌قش لی دکت شه‌کلی زیبا چونین
 موزه‌بیه‌ن ب چه‌شمن سیه‌هه قه‌دد و قام
 ژه‌به‌ستی هه‌زار دل د یه‌ک تاری مسو
 ژئه‌ث خه‌لق کت ئنس و جنن و په‌ری
 کییه نه‌قش و صووره‌ت بکیشت ل ئاف؟
 یه‌که هه‌ر یه‌که هه‌ر یه‌که بی زه‌وال
 خودا بی شه‌ریکه یه‌که فه‌رده فه‌رد
 بگیرم ل سه‌ر قصصه‌تی بیش و کم
 هنک نه‌غمه و سازه‌ها گووش کم
 هنک به‌یت و ئه‌شعار و له‌فظی شیرین

ل وئ دی فرشته حه‌بیهی کوبار
 سوره‌که‌ب ژ ئاته‌ش ژ به‌رفی چونان
 ب ته‌سیبیحی مه‌ولانه هه‌ردم موقیم
 دبیش ب غه‌یر (أز) خودایی غه‌فار
 نه ئاته‌ش ژ به‌رفی دبت مونطه‌فی
 شوکور بو خودایی عه‌زیزی قه‌دیر
 ب ژی حومکن وی باوه‌ری من هه‌یه
 ژ ئان مه‌ستره خه‌لقی ئه‌سمان و ئه‌درض
 سه‌ما راکری بی دیره‌ک بی سوتون
 ترئی که‌وکه‌بن ساکن و سائره
 دکت خه‌لقی ئنسان ژ مائی مه‌هین
 مووه‌ششهح ب ئه‌زمان و نوطق و که‌لام
 موسه‌لسلل دکت زولف و په‌رچم ل رهو
 کییه غه‌یری مه‌ولایی پاکن به‌ری
 کییه خه‌لق کت خه‌لقی بی دا و باش؟
 ئه‌وه خالقی عاله‌هه‌نی پر که‌مال
 عه‌قیده ئه‌ثه روه‌حیی دل ب ده‌رد
 ته‌ماشا که ئه‌ی دل کو دیسا قه‌لیم
 ژ ساغر کو چه‌ند جورعه‌یان نووش کم
 ببیژم ژ قه‌لبی شه‌واتی حه‌زین

(۱) د وئ دانه‌یا معراجی دا ئه‌وا ب نافی (ئین عه‌بیاسی) ب‌لاچیبوی هاتییه کو پیغه‌مبه‌ری - سلاش لی بن-ل عه‌سمانی ئیکن ملياکه‌تک دیت نیقه‌کا وی ئاگر بیو و نیشه‌کا وی به‌فر.. بله‌ی چو ریواهه‌تین دورست د قی ده‌باره‌دینی من ب به‌رچاچین مه نه‌که‌فتینه.

نه ظم کم که لامن فه صیحت عه جیب
 فه و هسطا ل بابی شه شم ئاسمان
 ندا دا ز بو ده رگه قان کای گوزین
 کو ئه سمان بیت پر ز ته سبیح و دنگ
 ز بو فه تھی قا پی دکی ئنتظار
 ز بو وی ره گوئه و زه مان جبرئیل
 حه بیتی خودا ئه حمده دی چاف به له ک
 دچت حه ضردا پادشاهی که ریم
 ز بو وی بیتی هنک سرر و راز
 ل قود دو و سی بیان بروگه له ک جه رگه بمز
 ل نوور دش چو په روانه ئی شه مع بعون
 ته زا حوم دکن شو بی په روانه ئی
 مو شه ررد سورو و شو شه شم ئاسمان
 گه ان خاک بوسنی قه ددم فه وج فه وج
 سور و و شان ز موج بیت هه می مهستی وی
 مه حوو بعون هه می په رتھوی مو شتھری
 ز دهستی خود ئاقیت گاز و مه قیس
 گه ا نه علی سولطان فه قیر و ده خیل
 ب وی مو شتھری بسو ظه ریف و ده لال
 وه کی مو فلسان مایه دهست بھستی وی

فه بیر بینم ئه ز و هقتنی و هصلی حه بیب
 ز سه ر په نجه مین ئاسمان هه مچونان^(۱)
 د وی ساعه تی جبرئیلی ئه مین
 ۋە كە ده رگه هتی ئاسمان بى ده رنگ
 ز جبریلی پرسی: چرا ئه می کوبار
 د گەل تە کییه بیزە من ئەی خه لیل؟
 د گەل من شەھن ئنس و جن و مەله ک
 ز بز عالەمی فضل و رەحمەک^(۲) عەمیم
 خودا خوھستییه ئەف حه بیتی ب ناز
 فە کر بابی ئە سمان فرستە ب لەز
 مە لائک هه می هاتن و جەمع بعون
 هەتا چوون هه می بۆ قە ددم بوسنی
 ب خاکتی نە عالا حه بیتی جهان
 ب ته شبیھی ده ریا كە تن پیل و مه وج
 ل ئە سمانی سادس كو بسو مو سته وی
 ز ته ئیشیر نوورا شەھن ئە نوھری
 كرین و فرۆھتن نە کر يەك نە فس
 ز ته ئیشیر و ئە حکامی خوه ما ذه لیل
 ئە خذ کر هنک نووری صافی نە عال
 نە ما هیچ سەرما یە ده دهستی وی

(۱) هەر د ریوایەتا دورست یا معراجنی دا ئەروا بخاری ز ئەنسى كورى مالكى شەدگوھیزت ھاتییە كو پیغەمبەری سلاش لى بن-ل عەسمانى پینجىنی هاروون پیغەمبەر دیتپوو، و شاعرى ئەش چەندە زى نە گوت.

(۲) د دانیا (قىزغى) دا: رەحمەت.

کوبهیع و شراکت ب وی ههر زهمان
بزان موشته‌ری قهط نهبو موشته‌ری
حومدار بسوئه و عهقدی لسان
ب چاف دی یهکی شهخصه‌کی با صهفا
مرؤفه‌ک مههابهت فرایه عهجهب
ژ وی شهخصی سهه تهختی زهربین ژ دوور
چ شهخصه ئهقی مههدمی تابناک؟
(۱) ل سهه طوری سینا ب نیشانه ئهو
ژ سهه تهختی مووسا خوه ئاقیته خوار
موشه‌رده خوه گیرا ب کهفی قهدهم
که ئهی پادشاهی روسول سهه‌رسه
شههی ئنس و جنن و ملهک بی گومان
چراغی هدایهت ب دهستی ته دا
شههی سهه‌فرازان توبی (لا جرم)
هههی ئهنبیا دهست دهه ذهیلی ته
نه ئادهه نه جهنهه نه عهرشی عولا
ل سهه طوری سینا ب حالهک عهجب
کو پهیه‌رهو ببم ئمز د رقرا جهزا
ب ذاتی تهئی ئهندوری بسوم ووصول

طهلهب کر ژ خاکی قهدهم سهه‌رمیان
ژ غهیری جهه‌ملا ره‌سولی بهه‌ری
ئهه‌ر گرت (اژ) خاکی نه‌علهش چونان
ل سهه ئاسمانی شهشهم موصطفه‌فا
ل سهه تهختی زهه جالسه با طهه‌هه
تهلهله دکت بهه‌رق و تیپیشی نسور
سوئال کر شهه‌هش‌هه ژ جبریلی پاک
جمواب دا که (موسی بن عمران)ه ئهو
ب بال چه مهشی ئه‌حمدی ئختیار
بهه‌زی پیشیبا شاهه بهیت و حهه‌رم
ژ بزه وی ره کر عه‌رض ئهه چهند خه‌بهر
توبی خوسه‌هه مولکی ئاخه زهمان
تو کیشایی بمه‌زما سوره‌وری خودا
خودا پهه ب ته دایه فهه‌ضل و کهه‌رم
تو سولطان و جومله روسول خهیلی ته
شهه‌ن‌شاه بسویی ل تهختی هودا
ژ مهولا ب زاری دکر من طهلهب
کو من تیخه ناف ئوممه‌تا موصطفه‌فا
شوكور ده‌عوه‌تا من خودا کر قه‌ب‌هه‌هه

(۱) د ریواهه‌تا بخواری و موسلمی دا هاتیبیه کو پیغه‌مبهه‌ری سلاط لئی بن- مووسا ل عهسمانی شهشی دیتیبور، و پشتی سلاط کریین و ژی بزه، مووسای کره گری، و دهمنی پسیار ژی هاتیبیه کرن بچی تو دکه‌هه گری؟ وی گزت: ئز دکه‌هه گری چونکی گه‌ن‌جهه ک پشتی من هاته هنارتین ئهونین ژ ئوممه‌تا وی دچنه به‌حهشته پتن ژ وان ییین دچنه به‌حهشته ژ ئوممه‌تا من.. و ئهو به‌فره‌هییین دی ییین شاعر دییشت، مه د چه ریواهه‌تین دورست دا نه‌دیتینه.

موھەییا ژ بۆ تە بساطا ژ نور
 فەرامووش نەکى ئۆممەتى ذەنبار
 دوعا تە ھەمى دى بىيتن قەبۇول
 د رۆزى حەشىر دا بچىن جەنەتى
 د نىرانى دووزەخ نەبىن عەذاب
 ل ئۆممەت بكت بارەكى پېمەزى
 كو (الله) ل وان كە ھنك خفەتى
 نەشىن حەمل كن زىدە بارى گران
 رجا كە توئەحکام و شەرعى خەفييف
 كو شەرمى نەبن ئەو د ناف مەحشەرى
 مە كر تەجروبە وەك زەرى سەر مەحەك
 ژ بەر كەرىن وان جەرگى من بۇو سەقىيم
 ب تەخىيفى ئەمەرى بکى ھەمەتى
 خەتم بۇو ل مۇوسا بىنى عمران كەلام
 ھەلەستا و چوو راھى دور و دراز
 نە با زارى و شىن و مەئەتم بە تو
 ژ بەر دەستى خالى مەكەف ھەيەتى
 رەسولى مە شاھە ل روسلان ھەمى
 كو بىنپەيەرەۋى ئەحەمەدى نىك نام
 مەترىسە ژ ذەنپى مىثالى چىيىا
 ب زارى كە ئەي شاھى صاحب وەفا
 وەلى يەك گونەھەكارى ئەف ئۆممەتم
 غەرېقىم د دەريايى ذەنپ و خەبىس

تو ئىمشەب دچى قورىنى ذاتى غەفۇر
 وەلى چۈون بچى حەضرەتى كردگار
 دەما دەر حەضىرا قودوس كى حولول
 ژ مەولا تو مەھەدر بکە ئۆممەتى
 د قەبرى نەكىشىن جەفا و عقاب
 وەلى ئەتحمالە كو مەولا يى من
 ب دقەت رجا كە ژ بۆ ئۆممەتى
 چىك ئۆممەتا تە ضەعيفە بىزان
 ژ بۆ ئۆممەت و پەيرەوانى ضەعيف
 تەرەحوم كە زىدە بکە مەھەدرى
 ژ قەمەن بەنى ئىسرەئىلى گەلەك
 نەيايەت نەيايەت نەبۇون موسىتەقىيم
 ژ بۆ تە دكەم عەرضى ئى خەدمەتى
 (نەعەم) گۆت سولطانى عالى مەقام
 وەداع كر ژ وى شاھى گەردن فراز
 وەرە رەووجىيا شاد و خورەم بە تو
 ژ فەرطا گۇناھان مەكەش حەسەرتى
 چىك ئۆممەتا ئەكەرمى عالەمىنى
 رەسۈول و نەبى تىك ب زارى مودام
 چو عوصاتى ئەف ئۆممەتى رەووجىيا
 درىئىر كە يەدى خۇھ ل بەر موصىطەفا
 ئەگەر چ كو كەسلان و بى طاعەتم
 ذەلىم زەبۇونم گونەھەكار و پىيس

ژ عصیان و ذنب و گوناهی گران
 ب دهربیووزه هاتم ل بمهربانی تو
 د ئاخر نهفهس ئهی رسولی جهله
 ل حالی منی پر گونهه یهک دهمنی
 شهفاعمهت که من موذنی رووسیاھ
 نهکی ده ژ نیف ئوممهتى ئهحمدی
 کو دا بمهربانی شهريعهت دهلال
 شوکر بۆ خودایی عەزیزی غەفار
 قەھوی موفلس و زار و محنەت کەشم
 کوئەز موفلس (فی أمان اللہ)م
 ئەقی (عبد الرحمن)ی پر ذنبدار
 سەبەب ذنب و عصیان کەته زەممەتى
 عەفۇو کى ژ من ۋان گوناهى د پیس
 د گەل يەک شەفاعمهت ژ شاهى ھودا
 د گەل ئەف گوناھانو خوشى نۇفۇس
 گەلهک پیشترە دەر مەقامى قەبۇول
 شەفاعمهت بکت رووحىيى پر گەزىند
 بەيان کم ھەچى مايە (أز) قىصەتى
 بەيان کم د گەل حالەتى سەرخوھى
 ئەھوی ذاتى پىغەمبەرى ئنس و جن
 قەوهەسطا ل بمهربانی هەفتەمین
 صەدا دايەجبريل ژ بۆ دەرگەۋان
 ل بمهربانی ئەھى ئەم دکن ئەنتظار

مە دەفتەر گەلهک رەشكىن (الأمان) ب ئەف روورەشى من ۋىزاند ئابپوو
 كو مەحرۇوم نەكى من فەقیرى ذەليل
 چو تو رەحمى عامى ژ بۆ عالەمنى
 نەظەر كە ب شەفقەت ئەيا پادشاھ
 ب ئەف پىسى و ئەف خصالى بەدید
 ھەزار شوکر بۆ خالقى (ذى الجلال)
 ژ قى ئوممهتى موصطفا مە ھەزار
 ئەگەر چەند ئەز موجرم و روورەشم
 وەلى ئەز ب ۋى گۆتنى ئاگەم
 شەفاعمهت کە ئەھى ئەحمدەدى ئەختىار
 كو شەيطان نەبىئىت يەكى ئوممهتى
 ئىلاھى مە نەسپىئى نەفسا خەبىس
 د دەستى مە د مايە رەحما خودا
 ئەبەد نابىئەز بىن ئومىيد و يەئووس
 چىكۈپ پىشەرەۋى من موحەممەد رسۇول
 ل نك حضرەتى حەق ئەمە سەرىيەلەند
 وەرە ئەھى قەلەم دىسە سەر خەممەتى
 بىنۇشىم يەكى ساغەرى ئاتەشى
 بەقىيە ژ راهى حەبىبى ئەمەن
 ژ ئەسمانى سادس حەبىبى ئەمەن
 ل بمهربانى دەرگەھى ھەفتەمین ئاسمان
 ۋەكە بابى ئەسمانى سابع ب غار

ژ جبریل سؤال کرد وقت و زمان
 ئیا حاملی وحیتی (از) ئاسمان
 موحه ممهد شهنشاهی خولقی عهظیم
 ب لهز وی ژه کربابی هه فتم سه ما
 ژ جومله (أولو العزم) وی بر سه بهق
 ل سه ئاسمان یه ک فرشته نه ما
 ژ وان تی صهدا و فغانی عه جیب
 کو حاضر بیویه شاهنی ئاخر زمان
 ب خاکنی قه ده خوه موباره بکن
 ب یه کسنه خوه ئا قیتنه بھر پیان
 ره سولنی ب حق شاهنی صاحب و دعا
 خوه روومالی نه علی کرن هه مچونان
 د رؤژنی قیامهت نه گیپی غه ریب
 د رؤژنی حه شرئم بین شادمان
 ترثی دنگنی ته سیحی هم نه فله ک
 دیئژن زیاده ژ عه دد و شومار
 گما ژیزی نه عالی شهنشاهنی جان
 گم شته نه عالی کو بگرت قه بس
 حوكم کر ب ته شیر و حوكمی ده لال
 ژ بو موجبه تی حوكمی وی زیده بیون
 ئه شه کر د حوبین طلسمنی عه جیب
 مرؤفه ک ل سه ته ختنی زدر موحته شم
 ژ وی بھرق و تیریزی نسورین دچی

ده ما گوش کر ئه ف خه بھر ده رگه قان
 کییه ئه ول نک ته بیتھ عهیان
 د گھل من حه بیبی خوداین که ربم
 کو نافنی موحه ممهد بھیستی هه ما
 قه ده ده ده ده ده ده ده ده ده
 چوو بیو موسته وی ئه ول سابع سه ما
 هه می جه مع بیون هاتنه نک حه بیب
 بشاردت گه راندن ل هه ف قودسیان
 و هرن هه می و هرن ئه م زیارت بکن
 هه می لھ شکر و صه فنی سوبیو و حیان
 قه ده ده ده ده ده ده ده ده ده
 پیین موصطفه فا بیوسه دان جومله شان
 رجا خواز بیون ئه و ژ ذاتی حه بیب
 د ژیزی لوائی مه بگره ئه مان
 ژ ئه عددادی بیروون جه مع بیون مه لک
 صه لات و سه لامان ل سه ر شه هیار
 زو حمل هاته جونبیوش ب عشقا گران
 سیمه بیویه حه جمی زو حمل ئه و نه فه مس
 مونه و ور زو حمل بیو ب خاکنی نه عال
 طلسما ت و ساعاتی وی زیده بیون
 چکو حوب هلاتی ژ ذاتی حه بیب
 ل وی دیت سولطانی عالی عه لم
 یه کی شه خصه کی ئه نوھری ره سپی

مهابهت دکن زئی همه‌می ئنس و جن
 موشه‌عشیع ژ وی بهرقی نورین عهیان
 چ شهخصه ئهقی مه‌دومی سه‌رفراز
 خه‌لیلی خودا ئیبراھیم‌ه بزان
 خه‌لیلی خوه خوه‌ندی خودایین جه‌لیل
 برایم را بیو ب سه‌د ئحترام
 سه‌ر و چهشم لی بوسه دان چهند جار
 ژ بیو ژ خوه‌ندن صه‌لات و سه‌لام
 کو پایه‌نده بت شاهی عالی جه‌ناب
 د ناف ئه‌نبیاء و صه‌فی قودسیان
 ژ نه‌سلا منه ئه‌حمدی ئختیار
 رجا که تو ئوممهت ب دقیت ژ نار
 ب جوز ته نه‌هن وان ئه‌مان و مه‌فار
 ل ئه‌و ده دواعاین ته جومله قه‌بیول
 رجاین دکن لوطف و ئحسانی ته
 ژ که‌ون و مه‌کانان دبی تو جودا
 مه‌قامتی تهیه حه‌ضره‌تی پاک بس
 رجا که همه‌می دا بچن جه‌ننه‌تی
 نکارن بکیش عه‌ذابی ئه‌لیم
 رجا وان بکه ده حوضووئی ئه‌حمد^(۱)
 د گه‌ل ئوممه‌تی رووھیین پر خه‌طا

موشہ‌که‌ل مونه‌وودر مرؤفه‌ک مه‌زن
 ب ته‌شیبیه‌ی خورشیدی سه‌ر ئاسمان
 ژ جبریلی پرسی حه‌بیین ب ناز
 جه‌واب دا که ئه‌ی شاهی ئاخز زه‌مان
 کو جه‌ددی ته‌یه ئیبراھیمی خه‌لیل
 ب نک وی ژه چوو ئه‌حمدی نیک نام
 ده‌اغوش کر موصطه‌فاین کوبار
 زه‌بم‌دستی خوه دا مه‌کان و مه‌قامت
 دعوا کر ژ بیو گه‌له‌ک بی حساب
 ب ته ئفتخاری دکم هه‌ر زه‌مان
 ب ته سه‌بلندم ئه‌یا شه‌هیار
 دچی حه‌ضره‌تا خالقی کردگار
 فه‌راموش نه‌کی ئوممه‌تی ئه‌ی جه‌گه‌ر
 شه‌فاعه‌تبکی ئوممه‌تی ئه‌ی ره‌سول
 هه‌می ده‌ستی وانن ب دامانی ته
 مه‌قامتی ته به‌تر ژ عه‌رشی خودا
 تو لایقی ته‌شیریفی (الولاك) بس
 نه‌بی غافل (أز) ذه‌بی ژنی ئوممه‌تی
 نه‌هن طاقه‌تی وان د ناری جه‌حیم
 ژ من گووش که په‌ندی من ئه‌ی وله‌د
 شه‌فاعه‌ت که ئه‌ی ئه‌حمدی موصطه‌ف

(۱) د ریوايەتا بوخاری و موسلمی دا هاتييە کو پيغەمبەرى - سلاٹ لى بن- ئیبراھیم ل عەسمانى حەفتى دىتبىو، بەلى ئەف گۆتنا درېز ياشاعر ژ ئیبراھیمی فەدگوھىزىت، مە د چو ریوايەتىن دورست دا نەدىتىيە.

نەسوزت ب وى ئاتەشى پىرىغان
 ب ئەف پووسىاهى و كەم غىرەتى
 چكۈئەز گونەھكار و پىرىپورەشم
 نەھىلت بىيىنم عەذاب و جەفا
 د وى حەضرەتى (خالق العالمين)
 ب حەققى خەليلى تەيىن ئىبرەھىم
 عەفۇو كە ئەڭى رووحىيى دل ب كول
 بىدە خاطرى موصطفايانى كەرىم
 نەسوزى ب ئاتەش ژ ناف ئومەتى
 بىيىرە ل ئەلفاظ و نوطقى دەلال
 بدم ئاسمان و زەمەن غولغولان
 كو گوھدار بۇ ئەھول نوطقى پىدر
 كە ئەي نورى دىدە رەسولى جەمیل
 كو (لا حول) بىيىن ھەمى وەقت و دەم
 كو زەھمەت نەيىن د رۇزى ئەلىم
^(۱) د جەنەت دېن شىن درەختى تەمیز
 ل نك ذاتى حەق ھنده مەقىبۈل بن
 ھەلەستا ژ نك وى جەدى مۇحتەرەم
 ژ وى رە دوغا كە خەليل با صەفا
 كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

كو رۇزى قىامەت ژ ناف مۇئىمان
 د گەل ئەف خەبىشى و بىن طاعەتى
 يەقىن مۇستەھەققى ژ بۇ ئاتەش
 وەلىكەن مە ئۆممىدە (أز) موصطەفا
 شەفاعەت بىت من فەقىرى حەزىن
 خودايىا ب حەققى رەسولى كەرىم
 ب حەققى جەمیعى نەبى و روسول
 مەنیپە ل دەنلى منى پىر عەظىم
 رجا من ئەفە ھەر دەم و ساعەتى
 فەگەر يام ل سەر قىصەتى ئەي ھەقال
 كو ھەقدەنگ بىم ئەز د گەل بولبولان
 شۇنىدەم ژ وى راوىيى موعىتەبەر
 ژ بۇ وى رە گۇ ئىبرەھىمى خەليل
 بىيىرە ژ بۇ ئومەتە مۇحتەرەم
 ب (لا حول) مەشغۇول بن ئەھو موقىم
 ژ قى ذكرى (لا حول) قەنجى عەزىز
 چقاس ئەھوب قى ذكرى مەشغۇول بن
 (نەعەم) گۆت سولطانى بەيت و حەرەم
 وەداعى پىدر كە شەھى با وەفا
 ئىلاھى تۈرۈوھى نەكى شەرمىسار

(۱) ئەمەد (۲۳۵۵۲) و طېھراني (الكبير: ۳۸۹۸) قىچەندى ژ ئەبىو ئەبىوپى ئەنصارى ۋەدگەھىزىت، و
 ھەر چەندە سەندىدا ئىن حەدىسىن يالاوازە ژى، وەكى زانا دېيىن، بەلنى ھندهك (شەواهد) بۇ ھەنە وى ب ھىز
 دئىخىن، بىتىرە: (السلسلة الصحيحة) يائەلبانى (۱۰۵).

بند ثلثوون

در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بسدرة المنتهی و به رتر از آن^(۱)

ب (حمد الله) من زد ل کاغه د ردقه م
ل سه ر من گرانه گرانه ئه مر
ژ جهورا ره قیبی رهوان موض طه رب
دهوا ئیش نههن غهیری جامی شه راب
ژ من قه طع کت ئیش و ده دی زه مان
ژ بو ده دی عاشق نهدا فایده
جهی ده فعی ئه کداره (دار الشفا)
کو پی پو خته کم جاره کن قه لبی خام
خه به ر دم ژ بو ته ژه حوالی ژور
ل سه ر مه ذه بی عاشقانه مو باح
به ده من کو سه رگه رم بم ئه ز ته مام
عه ده م بسوم ژ هجری مه بینه وجود و

ب (بسم الله) من قه طع کر ئه ف قه لم
وه ره ساقیا بینه جامی خه مر
ژ هجراء حه بی بی جگه ره مولت هه ب
دله من حه زینه حه زینه که باب
ده خیل د (دار الشفا) موغان
مه ته حیق کریه ب جوز مه یکه ده
هه می فکری عاله م هه وا یه هه وا
به ده ساقیا جامی یا قروتی فام
مه بی ناب بینه د جامی به لور
ئه گه رچ ل نک صو فیان ئه جوناح
ب فه تواین پیری موغان چه ند جام
صه راحی به ده ساقیا زوود زوود

(۱) ئه بند ده ده ره قه را چونا پیغه مه ری خودی دایه سلاف لئی بن- بو (سدرة المنتهی) و بلندتر.. و
(سدرة) د زمانی عه دیان دا ب رامانا داری دیت، و (منتهی) یه عنی: دویماهی، و دیتینی: دویماهی؛
چونکی علمی هه می مه خلوقی ل نک راده است، و ژ خودی پیغه تر که س نزانت چ پشتی وی هه یه،
و د ریوایه ته کا موسلمی دا ژ بین مه سعوودی هاتیبیه کو ئه ول عه سمانی شه شیبیه، و د ریوایه تا بوخاری دا
ژه نه سی هاتیبیه کو ئه ول عه سمانی حه قتیبیه (و پتیبیا زانیا ل سه ر وی با وه رتیه، و شاعر ژی هه
ل وی با وه رتیه) و بین حه مر (و دک تمویق د ناقبه را هه دو حه دیسان دا) دیتیت: ره و قورمی وی
ل عه سمانی شه شیبیه، و چهق و تایین وی ل عه سمانی حه قتیبیه.

و هلئ ئابى ياقوقوت و جامى عهقيق
 ل تەختى مەحەببەت شەھنشاھم ئەز
 كە جەمشىد كەھى بۇود و كاۋوس كەھى
 ل ئاوازى طەنبۇور و عوود و رەباب
 ل ناھ عاشقان زىدە سولطانم ئەز
 پەيا پەھى بەدە دل بىت مۆضەرب
 بەدە موتەصل جامى مەھى ئاشكار
 بەدە جامى مەھى ئىشكەرا عەترنال
 مەترسە ئەيا ساقىيىن جەم كولاه
 يەقىن پادشاھى مە پىرى مۇغان
 نەظم كە ل ئاوازى قانۇن و عوود
 تەسەللى بەدە من ژ ئاوازى تار
 طەربناك كە جۈزئە قەلبى حەزىن
 ھەنە رەخنە من دەر دل و دەر كەبەد
 ب جامى موبارەك تىرى (أز) مەيىن
 چىك دلکولم ساقىيىا مۇطربا
 ژ چەشمى مە وندايە شۇھى پەمرى
 نە ئەفغان ئەڭەر دەر دلى ئەنۇھەر
 ژ بۆضەبىطى دلېر نەبۇون مۇئىرە
 نەكەر دەر دلى دلېرە من ئەڭەر
 ئەگەر بىتە دەر حەق كەت كائنات
 سەما و زەمین وى حەمل ناكتىن
 ژ وى ئاگىرى پىر دىرسەت سەعىر

مە ئەحىا كە ساقى ب جاما رەحىق
 د ئەقلىمى عشقى بىزان شاھم ئەز
 مولۇوكانە بۆ من بەدە جامى مەھى
 ب زەررەن صوراھى بەدە من شەرەب
 د مەيخانەئى شاھى دەورانم ئەز
 مەكە خەوفىن (أز) قااضى و موحىتەسب
 ژ سورىا مودامى نەما ئەصطبار
 ژ عەسساس و قااضى مەكە ترس و باك
 ژ دارووغە و شەھنە و پادشاھ
 ل سەر عاشقان نىنە حۆكمى شەھان
 موغەننى تو ژى چەند مەقامى سوروود
 د دل بەستەنە تارى گىسو ھەزار
 وەلىكىن ژ ئاھەنگى نايى شىرىن
 ب تەشىمى سووراخى نەھى بىن عەدد
 ب ئاوازى سووراخەھايىن نەھى
 بىكىن دەستەگىرى د وەقتى صەبا
 (معاذ الله) يارى ژ عەبىان بەمرى
 نە ئەسما موسەخخەر دكىن دلېرەن
 عەزائىم و ئەسما د گەل دائىرە
 فغانى پەياپەھى ب شەب تا سەھەر
 د دل موشتەعل بۇويە نارى شەھوات
 وەلىكىن ئەگەر نە دلى من بىن
 چىك ئاتەشى عشقە نارى كەبىر

دخت ئاسمان و زهمين ئضطراب
 چسان فەرح تى قەلبى عاشق چسان
 دلى عاشقان بىتە چەرخىي و ساز
 ئەگەر نە شەراب و غنا بت بەديد
 موشەرەف بە گووشم ب ۋى ئەغمەئى
 صەرىرى ئەكت ئەۋەر دەرد و ئاھ
 حەسۈدى بىن (أز) تە جوملە نەقاش
 ژ عشقى ھەچى دەر دلى من ھېلى
 نويىسىنەد كە با صەرىر و ئەننەن
 تو تەكلىفي زىلە بىيىنى ژ من
 بېرىزە ژ دل خۇونى تارى سياھ
 ھەچى ئەز بىيىر ژ عشقا گران
 ئەز و تو بىكىشىن ھنك زەحمەتى
 ژ بۆ (شمس الدین) تو كتابەت بىكى
 نە بۆ تە نە بۆ كەس د جەنگ و رەزم
 نەظم كم قصا (سدرة المنتهى)
 بەھفتەم طەبىق كەت فغانەك عەجىب
 قەدەم دا ل سەر (سدرة المنتهى)
 كو (سدرە) ژى بىن حەدد طەويىلە وەسىع
 د گەل جەننەت و دووزەخى (ايىن چىنەن)
 چو يەك حەلقە باشىشى صەحرا عەيان
 ژ پەھن و درىزى حساب و عەددە
 ب تەسىبىح و تەھلىلى مەولا عەلیم

نە عاشق تەھەممۇل بىن ئەف عەذاب
 د ۋى حالى كو من ھنك كر بەيان
 ئەگەر نە ب حۆكمى سوراھىي و ساز
 چسان نەظم كم شعر و بەيت و قەصىد
 دەما نەشئە بگرم ب ۋى جورعەئى
 ئەمەر كم ل سەر خامەئى رووسىيەھ
 موھەيىبا بە ئەي خامەئى سەرتەراش
 نەقش كە ل قەطاسى صافى سېپى
 ژ عشقى ھەچى بىتە قەلبى حەزىن
 چقاس عشق زەحمەت بىكتەن ل من
 ئەلەمدار بە مىلىنى رووحى ب ئاھ
 بىت بەھىنى ناف عاشق و شاعران
 د گەل من ھەقال بە د ۋى خەمدەتى
 ھەۋالى چىيە توئانەت بىكى
 وەگەر نە، نە موحتاجم ئەز دەر نەظم
 خوھ پىك بىنە ئەي خامەئى رووسىا
 ژ ھەفتەم سەما چۈن ب پى كەت حەبىب
 ل شەھپەر سوار بۇو حەبىبى خودا
 مە سەح كر ژ راوى ب لەفظى رەفیع
 ئەگەر ھەفتەبەق ئاسمان و زەمين
 بچىن (سدرة المنتهى) ناگەان
 ب غەير (أز) خودا كەس نىزانت ئەبەد
 لەبالەب ژ قوددووسىيەننى كەرىم

خودا چیکرن ئەو مەلهک (بالتمام)
 خودا چیکری پى مەزىن يەك شەجەر
 ل سەر ھەر چەك سەد ھەزاران مەلهک
 صەلات و سەلامان دېيىن با ئەدەب
 دىكت ئىللەي مەخلۇقەھا سەرتەسەر
 وە گۆتىيە وي رەسولىنى ب حەق^(۱)
 عەجەب نەرم و شىرىن و پاڭ و دەلال
 ژ بۆ دەردى سوببۇوجىيان بۇو طېبىب
 چو بولبۇل ھەمى چونكە ئەحمد گولە
 د عەرش و د كۆرسى د بۇو دەمدەمە
 ب زارى كەتن بەر قەدەم جوملەشان
 فەشتان ھەمى سەرل بەر پى نەناد
 قەدەم دايىه سەرە حەبىيىتى ب نۇور
 ب زەلزەل كەتن سەرە و نەھ فەلهەك
 ھەمۇوچىكان خۇھ ئاقىتتە بەر پېيان
 مە بىگە تو ئەي شەھ د ناش ئۆممەتى
 د ژىرى لۋائى حەشر بن تەمام
 شەھنەشەھ و سەردەفتەرئ ئەنبىيا
 رجادارى لوطفا تەنە بى گومان

ب تەشىبىھى طاووسى زىيا خەرام
 د نېيىش ھنەدە سەرە ب قەيىس و مەقەر
 ھەزاران ھەزار شاخ تىدا گەلهەك
 ھەمى طاعەتى حەق دىكىن رووز و شەب
 يەكى بەرگ و ئەوراقى سەر ئەو شەجەر
 ب تەصۈرى ئازانى فيل ئەو وەرق
 بىر و فېيکىيىت وئى ب مىلى قىلال
 قەددام وەقتى دانى ل سەرە حەبىب
 د ناش وان بۇو شاھى و غولغولە
 صەلات و سەلامان عەجەب زەمزمە
 ھەمى ھاتن و دەست و پا بۇوسە دان
 عەلەمەيىن نۇورىن ل سەر بۇو گوشاد
 ل وانبۇويە مزگىن و فەرەح و سۇرۇور
 ل ھەف مۇزىدە گىرەن جەمېعى مەلهک
 تەمام جەمع بۇون صەفەقى قۇددۇسىيابان
 ژ بۆ وي كىنۇعەرضى ۋى خەممەتى
 بىكى دەستتىگىرى د رۆزىنى قىام
 مۇشەرەف تو بۇويى ب خەلۇوت سەرا
 روسوول ئەنبىيا با مەلهک جوملەشان

(۱) تىشتى ب رىتكىن دورىست گەھشتىبىھ مە د دەر حەقا ساللۇختى (سەرە المنتسى) دا ئىمۇھ يَا بۇخارى (۳۲۰.۷) و موسىل (۴۲۹) و ترمذى (۲۵۴۱) فەدگوھىزىن كۆ فيقىيىتى وئى ھنەدى جەركىن ھەجەرتىنە (ھەجەر بازىزىدەكە ب جەركىن خۆيىن مەزىن يېت ناڭدارە)، و بەلگىن وئى وەكى گۆھىن فيلانە، و چەقىن وئى دوھسانە سوپار سەد سالان ل بەر سىبىەرە وان دېت، و ھەر چەقەكى سەد سوپار خۆ دەدەنە بەر.. گۆت: و كەسک ژ مەخلۇقان نىشىت ساللۇختى جوانىيە وئى بەدەت.

ب خاکت نه عالی ته ئەم سەرفراز
 ل سەر مە شەھنشاھی صاحقەران
 سوروشانی عولوی و سوپلی تەبا
 ھەمی غونچەوار و موحەممەد چو گول
 ۋەھەسطان ل پىشىمەر حەبىبى جەن
 ۋەمالىن تەمامىن مەلائىك دەلال
 كو تەصرىف ناکن چو ئنس و چو جان
 ژ بۆ شوکى مەمول دەن سەجدەتى
 مۇشەرەف كرن ئەم تە ئەم كەنگار
 موحەممەد (عليه الصلاة) و سەلام
 ھەمی ئەم مۇنەوەر ب ئەنوارى وى
 كشاندىن صوفۇوفى خوھ با سەد شەرەف
 كوبن تابعى ئەھمەدى مۇنتەخەب
 موحەممەد ئىمامە مەلەك تابعىن
 يەكى رەكعەتەك سوننەتى و ترى چاك
 تەمامكىر ئەمۇي و ترى سوننەت حەبىب
^(۱) كەتن ذکرى مەمول ھەمی بى گومان
 كرن ئىشتىغال صەفەفى نۇورىن ئەساس
 موحەممەد ژ ناڭ صەفەفى وان بۇ قىام
 ژنگ خالق و رازقى ئنس و جن
 ل تە حاضرە ئەفۇضەلى ئائىنات
 وەلىيکن نىشارەك عەجىب و غەرېب

د جەمعا رسول د توبى شاھباز
 توبى سەرەورى جەمعى پىغەمبەران
 ھەمى بەندەتى بابى دەولەت سەرا
 تو سەر خەيلى تىك ئەنبىاء و رسول
 ھەمى نۇورى وان مەھۇ بۇون ئەم زەمان
 ب چەشم و ب دىدە تورابى نەعال
 قەدەم بۇوە دان ھندە قوددوسوپىان
 مۇفەرەح مەلائىك ل سەر سەدرەتى
 كويا رەب ھەزار شوکر بۆ تە ھەزار
 ب پابووسى سولطانى عالى مەقام
 ل مە دىدە رەۋشەن ب دىدارى وى
 ژ ئەم پاش مەلائىك ھەمى صەف ب صەف
 جەماعەت گۈيدان ب طەرز و ئەدەب
 مۇئەذن ل وى بۇويە (روح الأمين)
 عەقد كەنل بەر وان فەشتانى پاك
 ب ئەركان و شەرط و ب طەرزەك عەجىب
 سەلام دان ژ وى سوننەتى جومەشان
 ب تەھلىل و تەقديسىن حق بى قىاس
 پەس (أز) عەھدەتى ذکرى مەمول تەمام
 ندا ھات بۆ سەدرەتى پەر مەزن
 كە ئەم سەدرە ئەمشەب ب ذات و صفات
 نشارى بکە بۆ قودوومى حەبىب

(۱) كرنا و تەركى ل (سەدرە المەنتىپى) د چو رىوايەتىن دورست دا ب بەر چاڭىن مە نەكەفتىيە.

يەقىن سدرە كەت جونبىش و جەذبەئى
تەھەرروك كرن بى مەقال و كەلام
ل شەكلى جەرادان وەلى سادە زەر
د وان دە ستر بسو ژ سەرتا ب بن
ژ دەستى مە تىئن ئەف جەرادى دەلال
مەلەخىايى زەرىن كرن ئەرفاع
ل نك وى جەرادى ژ زەر مىلى گاھ
نەكى مەيلەت سەرئەو نشارى عەجىب^(١)
پەياپەي ۋەھىپەن ل شاھى ھودا
فەدا صەوتى قانۇن و عوود و رەباب
صەلات و سەلام دان ل (خىر البشر)
(فغشى) ل سەر سدرەئى (ما غشى)
ل سەر سدرە دى چەند صوفۇۋىنى مەلەك
ژ ئەنواعى تىپىز و ئەنوارى پۇر
ب پىقان نەوەد^(٢) گاز بسو ئەي فلان
ئەوان تاج ھنەدە دېزىن طەويىل
مۇرەككەب گەراندى خودايىي صەممەد
ب مقدارىي ھەفتەم زەمین بى خلاف
ب ذكرى خودا ئەمۇ دىكىشنى قىام

ژ فى گۆتنى شەوق ھات سدرەئى
ھەمى شاخ و بەرگ و وەرق (بالتمام)
قەرىتن ل سەر شاھى صاحب ھونەر
تەمام (سدرة المنتهى) يى مەزن
كۈيەعنى نشارا شەھى پە كەمال
ل سەر وەجەن سدرە قەدەر يەك ذراع
ل وان ئىلتفاتەك نەكىر پادشاھ
ئەمر بسو كە (ما زاغ) چەشمى حەبىب
ژ پاش وى تەجەللى ژ ذاتى خودا
طەرەبناك بسو سدرە كەت ئەضطراب
مەلائىك ب زەلزەل كەتن سەرتەسەر
ئىشارەت ئەقە گۆت ذاتى خودا
ژ پەس پادشاھى زەمین و فەلەك
ل سەر ھەر يەكى تاجەكى سادەر دور
بزان طەولى ھەر تاجەكى رەئىسى وان
وەلىكىن ذراعىي يەدىن جىرەئىل
د ھەر تاج دە لۇلۇئە چار سەد
بزورگى ل وان لۇلۇئى پە شەفاف
ب رۇز و ب شەف ماھ و سالان مودام

(١) ئەف تەفسىر شاعرى دايە قان ئايەتان: **﴿إِذْ يَقُولُ الْأَنْبَيْرَةَ مَا يَقُولُونَ ﴾** (مائەع الْأَصْرُورَاتُونَ) (النجم: ١٦-١٧)
ژ وى رىوايەتا ضەعيف ھاتىيە ودرگەتن يَا طەبەرى ژ عەبدىرەھمانى كورى زەيدى ۋەگوھاستى، و ھاتنا
كۈلىيەن ژ زىزى ب سەر سدرى دا د رىوايەتكا دورست دا ھاتىيە يَا موسىم (٢٧٩) ژ عەبدىللاھى كورى
مسعوودى ۋەدگوھىزىت.

(٢) د دانىيا (قىزغى) دا: نۆط. و گاز، گەز.

رجاداری وانن ژ ناف حرقه‌تى
بخى ناف دعوا ڦان فرشتائ ئهمان
دوا ڦان فرشتائ د ڦى ساعه‌تى
ب خله‌قييم و صوروه‌تى پر عه‌جيپ
قه‌دهم زيرى ئه‌رضان و سه‌ر ده‌ره‌ك
پريشى ل سه‌ر فه‌رقى وي (اين چنین)
تو ديكه‌ر ووجووده‌ش قياس كه ل سه‌ر
صوفوفى خوه كي‌شانه بى حمد گله‌ك
ب ئاوازه و ده‌مدده و زه‌مزده
كى‌يىه ئه‌ف فرشتاه كوهنده عه‌ظيم
نوزوولى دكت ئه‌ول سه‌ر روويى خاک
كه ئه‌ي حاملئ و‌ه‌جيپ پاكى قه‌بوقول
بزانن هنک حاله‌ت و قه‌صدئ وي
ژ جايىن خوه رابوو ب پيچ وي ڦه چوو
موحه‌ممه‌د هلانى ب جايىن خوه بر
صه‌لات و‌سلام دان ل سه‌ر شه‌هيار
صوفوفى خوه كي‌شان ل دور وي گله‌ك
قه‌دهم بوسه دان لى ب ناز و ده‌لال
توريابن نه‌عاله‌ش و‌ه‌كى تووتىيَا
ئه‌مر كر ژ بز جبره‌ئيلى ته‌ميز

دوعا يى دكى ئه‌وا ژ بز ئوممه‌تى
خودايما ژ تابعى موسـلمان
قه‌بوقول كى ژ رwooحى و ئوممه‌تى
ژ وان ويده دى يه‌ك مهله‌ك پر موهيب
ژ بى حهد عه‌ظيم و مهـن ئهـوا مـهـلهـك
ئـهـگـهـرـ جـوـمـلـهـ ئـافـقـىـ لـ روـويـىـ زـهـمـيـنـ
قهـهـدـرـ قـهـطـرـهـيـهـكـ نـاـكـهـقـيـتـنـ ژـ سـهـرـ
لـ رـاـسـتـ وـ لـ چـيـپـ ئـهـلـفـ وـ ئـهـلـفـيـ مـهـلهـكـ
بـ مـهـشـغـولـيـ ذـكـرـيـ خـودـانـهـ هـهـمـهـ
ـهـهـوـابـىـ دـدـنـ ئـومـمـهـتـىـ جـوـمـلـهـشـانـ
ژـ جـبـرـيـلـىـ پـرـسـىـ رـهـسـوـولـىـ كـهـرـيمـ
ـهـهـفـهـ روـوحـىـ⁽¹⁾ كـوـ لـهـيـلـهـئـىـ قـهـدـرـىـ پـاـكـ
ژـ بـزـ جـبـرـهـئـيلـىـ وـهـاـ گـوـ رـهـسـوـولـ
وـهـرـهـ دـاـ دـهـمـهـكـ ئـهـمـ بـچـنـ نـهـزـدـىـ ويـ
ـهـسـوـولـىـ خـودـاـ چـوـنـ بـ نـكـ ويـ ڦـهـ چـوـوـ
ـژـ بـزـ وـيـ ڦـهـ كـرـامـ وـ تـمـعـظـيمـ كـرـ
ـفـرـشـتـهـ دـ گـهـلـ تـابـعـىـ نـهـورـدـارـ
ـبـ تـهـشـبـيـهـيـ پـهـرـوـانـهـ جـوـمـلـهـ مـهـلهـكـ
ـبـ دـيـدـهـ ڦـهـمـالـيـنـ تـورـابـىـ نـهـعـالـ
ـدـ چـهـشـمـىـ خـوهـ مـالـيـنـ بـ سـهـدـ هـاـيـ هـاـ
ـژـ نـافـ وـانـ ژـ رـابـوـوـ رـهـسـوـولـىـ عـهـزـيزـ

(1) چو ريوايه‌تىين دورست د ڦىن ده‌باره‌يىن دا نين، و بچوونا دورستتر د ته‌فسيرا (الروح) دا ئه‌وا د سووره‌تا (القدر) دا هاتى ئه‌وا كو ئه‌وا جبريله -سلاف لى بن-.

بچن ئەم ل وى راھى دوور و دراز
 ژ ئاهينى وى هات بەنا كەباب
 ئەوي سينه و جەرگ پى بۇون كەبىب
 گىنەك عەجەب كر ب ئەشكى رەوان
 كو پىرا گرين جوملە صەفلى مەلەك
 ل سەر سەدرە و ئاسمان دا گرين
 دىيىشت فغانان ل سەر فورقەتى
 چرا ھنده ئاھان دىيىشى چرا؟
 رەفيقى تە نىنم ئەيا شەھىيار
 ھەر قوربى ئىزىد موبارەك ل تە
 ل جبرىلى كر چەند لەمۇم و عتاب
 چو دەر صوجەتەم ھەم عنان يافتى
 ب تەنھا بەپىلت رەفيقى شەفيق
 ژ ھەم صوجەتى من مەبە تو صەبۇر
 بەپىلى رەفيقى د ناھ غورىتى
 ژ من باشقە بويى چرا زۇو ب زۇو
 ل من رەھ درازە نە رېزىد نە شەف
 چرا من ب تەنھا دەپىلى چرا
 عەجەب ئاھ كىشا و بەردا گرين
 م ژى ئارەزۇو صوجەتە ھەر زەمان
 ۋەھىسەت ب چەشمان بكم خەممەتى
 ل قەلبى منە ھنده داغى فراق

ئەخى جەرەئىلا تو راپە ب ناز
 دەما گۇوش كر جەرەئىل ئەف خطاب
 ژ ناھ جەرگى را ھشت ئاھەك عەجىب
 دەمى گەرمى وى سەرد بۇو ئەو زەمان
 گرين ھنده كر جەرەئىلى گەلەك
 فرشتان ژ بۆ جەرەئىلى ئەمەين
 وەلى زىدە جبرىل كەت حرقەتى
 رەسۇولى سۇئال كر سەبب ئەو بوكا
 ژ بۆ وى رە گۆ جەرەئىل ئاشكار
 رفاقتە ژ قىر پېقە ناکم ب تە
 رەسۇولى دەما گۇوش كر ئەف جەواب
 چرا گەرەن ئەز ئۇلۇھەتم تافتى
 رجايان غەربى نە شەرطە رەفيق
 غەرېب و نەناسىم ل ئەف جايىن دوور
 نە شەرطە د ھاشالىي و صوجەتى
 ژ قىر پېقە نازانم ئەز بچەمە كوو
 نەجايان جوداماندەنلى يارە ئەف
 ب مەش ئەم ب ھەۋى بچن دەر عولا
 چو جبرىلى سەحىكى كەلامى حەزىن⁽¹⁾
 كە ئەي قوررەتى عەين و رووح و رەوان
 دخوازم شەب و روز دەر صوجەتى
 دىيىشىم گەلەك زەحمەت و ئەحرار

(1) د دانەيا (فەھمى) دا: شىرىن.

ژ فورقهت که تم نار و پیتى عەجىب
 کو خدمەت بكم ئەز ب رووح و رهوان
 (۱) قەدەم زىدە كت يەك قەدەم دەر سەبىل
 کو مەولا بىيىنى تو دەر خەلۇتى
 كەرەم كە بنە بەرتەر (أز) سەدرە پا
 ب تەنھا ژ جبرىل و كەررووبىيان
 بىمەش دا ل تە چەند سەيران بكم
 فورووغى تەجەللى ب سووزد پەرەم
 نكارم کو طەيران بكم يەك قەدەم
 بسۇوزت بىيىنە فەقىر و ذەلەل
 كەرەم كە بىمەش حەضرەتى بى نىاز
 سوار بە هەرە تو ب فەخر و ب ناز
 ئەمانەت فەراموش نەكى ئۆممەتى
 كە ئەم جبرەئىلا بىتىزە عەيان
 عەرەض كم ل بەر حەضرەتى (لا ينام)
 ل نك حەضرەتى حەق بكم ئەز رهوان
 كو دا عەرەض كم ئەز د حەضرەت درىز
 رجا من ئەقە ژ حەيىپ پەروردگار
 درىز كم پەرى خوە ل دووزەخ تەمام

ژ هجرانى ذاتى تە قەلبىم كەبىب
 رەجايان دكم هەر زەمان هەر زەمان
 وەلى نىنە رو خەصەت ژ بۆ جبرەئىل
 سەلامەت ژ بۆ تە هەرە حەضرەتى
 ژ بۆ من رە نىنە ب جوز سەدرە جا
 كەرەم كە هەرە حەضرەتى كېرىا
 نەما طاقەتم زىدە طەيران بكم
 ئەگەر يەك سەرىي مۇو بلۇنتەر پەرەم
 ژ تەشىشىن بالى خوھ ئەم مۇختەشم
 مەبادا تەجەللى پەرىي جبرەئىل
 سەلامەت ژ بۆ تە ئەميا سەرفراز
 ل سەر شەھپەرى مىكەئىلى دەلال
 وەلىكى دەما تو بچى حەضرەتى
 ژ بۆ جبرەئىل گۆت شاهى جەھان
 هەچى دەر دلى تە هەبىتن كەلام
 هەچى حاجەتى تە هەبىت بى گومان
 چقاس حاجەتى تە هەبىتن بىتىز
 وها گۆت جبرىلى كاي شەھرىار
 كو رو خەصەت بىت ئەم د پۇزى قىام

(۱) چو رىوايەتىن دورست ب بەر چاقيين مە نەكەفتىنە كو جبرىلى پېنگەمبىر - سلافلەن بن - ب رېنە هيئىلا بىت، و تەسلىمى مىكائىلى كرت، و وى پشتى هنگى ئەم تەسلىمى ئىسرايىلى كرت.. و د حەدىسىن دورست دا ھاتىيە كو پېنگەمبىرى - سلافلەن بن - ل شەقى مراجى دو جاران جبرىل ل سەر زەنگى وى يىت دورست دىتىيە، و دكى د قورئانى دا ھاتى: ﴿وَكَذَرَاءَمَتَّلَةَ أُخْرَى﴾ (عَنْدَ سَدَرَةَ الْمَنَّى) (النېجم: ۱۳-۱۴) و مولىم (۲۸۷) حەدىسىكى د قىنى دەرىارىيەن دا ژ عائىشىيەن شەدگوھىزىت.

ل سه‌ر دووزه‌خن دا نه‌کن دهشته‌تى
 حفظ بن ژ نيران و پيٽا جه‌حيم
 ژ وي حه‌ضره‌تى بى نيازى صه‌ماد
 وداع کر ژ جريل (عليه السلام)
 ب زه‌زلزل که‌تن ئاسمان و زه‌مين
 گىنکر ب وي په نه‌بات و که‌قىر
 ل سه‌ر سدره هيلا ئه‌خن جبره‌ئيل
 هه‌تا چوون گهان چه‌ند نقاب و حجاب
 ئه‌وان په‌رده‌يان جومله هه‌فتى هه‌زار
 ب ته‌حقيقى پانسەد سەنە بى گومان^(۱)
 ل بەر وان صوفوفى مەله‌ك بى حساب
 عباده‌ت دکن (أز) قوعروود و قيام
 ب ته‌هليل و ته‌سبیح و لەفظى غه‌رب
 ژ پيٽش و په‌سى وان حجابان هه‌مە
 ل وان زىدە بولو که‌يف و فه‌رح و سورور
 ب دهست و پيٽن موصطه‌فا بى شومار
 ب جان و ب دل جوملشان کر قه‌بۈول
 حجابى مە گوتىن هه‌مى ساده ن سور
 ب هه‌فتى هه‌زار په‌رده‌ئى دى گه‌ا
 ئه‌وان په‌رده‌يان تىك حجابى ضيما
 ب هژمارى پانسەد سەنە با حساب

په‌رئ خوه درتىز کم ژ بوئومەتى
 ببۇرن ل سه‌ر نارى جه‌هنه‌م سه‌لەيم
 ژ قىن پيٽه حاجه‌ت نه‌هن من ئەبەد
 (نعم) گوت پيغەمبەرئ نىك نام
 ده‌ما خوهست خاطر ژ (روح الأمين)
 ژ بەر گيئەئى جبره‌ئيلى کوکر
 کو په‌رواز دا شەھپەرى ميکەئيل
 وها رەنگه ميکالى بىر بى حساب
 وەلى زانىيە من ژ راوى شومار
 بزان غلظتى هەر يەك حجابا ژ وان
 ۋەبۈرين ژ وان جومله په‌رده و حجاب
 هه‌مى غه‌رقى ئەنوارى مەولا تەمام
 ل تەصوير و هەيئات و شەكلى عەجىب
 موهەل موسەببج موقەددس هەمە
 هەمى جەمع بولۇن سه‌ر حەبىيى ب نور
 هەمۇچكان زىبارەت کرن شەھىيار
 مونەودەر هەمى بولۇن ب نۇورا رەسۈول
 وها گوتىيە شاهنى (صدر الصدور)
 ژ وان ژى کوبۇرى شەھى ئەنپىا
 وها گوتى شاهنەھى ئەصفىيا
 بزانە غەلەيظى ل هەر يەك حجاب

(۱) ئەث مەسەلە شاعرى ژ معراجا (ئىن عەبىاسى) و درگرتىنە، و بەرى نوکە مە گوتىيە كو قىن معراجىن چو پەيوندى ب ئىن عەبىاسى ۋە نىنە، و بارا پىر ژ باهتىن وى د بىناخەنە.

عهده د ناکتن نهوعى ئنسان و جن
 نه ميئات و ئەلفن نه ئەلف و ئولوف
 ب هېيەت ژ وان تى گەلەك صەوت و دەنگ
 ژ ئەجزائى شەتتا بويىن موئەلف
 توراپى نەعالەش تجارت بىرن
 ۋەھىشتن ژ پاشقە حەبىيى گەلەك
 تىرى بەرف و باران د ناشا سەبىل
 ھەزار جارل دونيا زىادە ب خەلق
 د شەھپەر د نىروى طەيران نەماند
 مەبادا پەرەش جوملە سووزىندە بىت
 كو مام ئەز ژ ھەم مصوبەتى پادشاھ
 حەبىيى خودا دايە دەست ئىسرەفييل
 ل سەر شەھپەر ئى خود ب ئەفراز بىر
 ژ ن سور و ضيا سەد ھەزاران حجاب
 مەھەببەت كەتە قەلبىن وان جوملەگان
 ھەمى خاک روو ب نەعالى پىيما
 كىن ھەدىيە بۆ شاھى عالى مەقام
 بىدە خاطرى قى رەسولى ئەمەين
 مە نەسپىرى نەفسا مە يا حوكىدار
 ل بەر بابى رەحمەت بكم ئاھى خود
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

د وان پەردىيان صەففى قوددووسىيابان
 ب غەير (أز) خودا كەس نزانت صوفوف
 موسەببىح ب ئەلفاظە رەنگ رەنگ
 ل ئەشكال و تەصويرى پە مۇختەلف
 گەلەك عىزىزەت و ئەحترامى مەزىن
 ب قى طەرزى پەرەد و حجاب و مەلەك
 ھەتا چۈون گەمان خەزىنە يى مىكەئىل
 تىرى زىپك و كىسۇت و رزقى خەلق
 ژ وى پىيەتە مىكالى پەر داوهشاند
 نەما رو خصەتەش كو فەراتەر بېچت
 ژ دل مىكەئىلى كشا چەند ئاھ
 كو طاقەت نەما شەھپەرى مىكەئىل
 سرافىلى ئەحمد ب پەرواز بىر
 گەشتىن صوفوفى مەلەك بى حساب
 ھەمى دەست و پىن پادشە بۈوسمە دان
 مۇفەرەح ب شاھنەشەنى ئەنبىيما
 ژ بى حەد صەلات و ژ بى حەد سەلام
 ئىلاھى قەھرى ۋەرسىيام حەزىن
 فەقىرم گونەھكار و ژار و نەچار
 ھلاك بىووم ژ دەستىن گوناھى د خود
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند حادی و ثلائون

در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بکرسی^(۱)

هه‌می له‌فظی شیرینی زیبا ب گووش
هه‌تا چون گهان کورسیین پر مهزن^(۲)
دگه‌ل (سدره المنتهی) کائنات
وه‌کی یه‌ک چیاین ل دویری زه‌مین
هه‌می (آیة الکرسی) یه ذکری وان
قددهم چون نه‌ا بوبیه‌که‌یف و سورور
هه‌مووچکان جه‌ناحی خوه کر مونته‌شر
ل سه‌ر روح‌خی ئه‌محمد هه‌زاران صه‌لات
ب ئکرام و ته‌عظیمی سولطان گه‌له‌ک
فرشتان ب دویر وی قه گه‌ردش قه‌بیست
قه‌وه‌سلطان مه‌لائک ل (خیر البشر)
وه‌کی گووسفندی ل شه‌ط کن وورود
حه‌بیسی کر ئاغاز له‌فظی قه‌بیول

(شـنیدم از آن راوی تیز هـوش)^(۲)
ب طهـیران سـرافـیل چـوـهـنـ بـهـنـ
ژـرـاوـیـ مـهـسـحـکـرـ بـهـقـلـاـ روـاتـ
ئـهـگـهـرـ فـهـرـضـ بـتـ بـیـتـهـ کـورـسـیـ هـهـمـیـنـ
لـهـبـالـهـبـ ژـکـهـرـرـوـبـیـ وـ قـوـدـسـیـیـانـ
حـهـبـیـیـ لـ سـهـرـ کـورـسـیـیـ سـادـهـ نـوـورـ
لـ نـاـفـ وـانـ دـهـ بـوـوـ غـوـلـغـوـلـ وـ شـاهـنـاتـ
هـهـمـیـ چـوـونـهـ پـیـشـبـهـرـ شـهـهـنـشـهـ مـهـلـهـکـ
بـ تـهـشـبـیـهـ مـهـرـکـهـزـ لـ نـاـفـ وـانـ نـشـهـسـتـ
بـ تـهـشـبـیـهـیـ هـالـهـ لـ دـوـرـاـ قـهـمـهـرـ
تـهـمـامـیـ مـهـلـهـکـ مـوـسـتـهـمـعـ بـوـونـ قـوـعـوـودـ
دـکـنـ ئـسـتـمـاعـاـ کـهـلـامـیـ رـهـسـوـولـ

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا چونا پىغەمبەرى خودى دايە سلاپ لىن بن- بۆز کورسییىن.

(۲) يەعنى: من ژ روی راوییىن بىرتىز گوھ لىن بو.

(۳) کورسی جەن پیبيانە، و ل دویر مه‌زنييَا کورسیيَا خودايىن پاک و بلند بىسە بىتىشىن: د ئايەتا کورسیيىن دا کو ئايەتا (۲۵۵) يە ژ سووردتا (البقرة) هاتىيە: **﴿وَمَنْعِلْتُ مِنْهُمْ أَلْكَنْتُهُمْ وَأَلْأَنْقَتُهُمْ﴾** يەعنى: کورسیيَا وى عەسمان وعەرد قەگرتىنە، و چو رىوایەتىن دورست يېن مراجىن کو بەحسىن کورسیيىن تىدا هات بىت، ب بەرچاھىن مە نىكەفتىنە.

ل وان (آیة الكرسى) تهفسیر کر^(۱)
 ده ما خهتم کر گوتنى پر فهصیح
 ب زهمzed که تن ئەف فرشته هەمه
 ژ بەر دەنگى تەسبیح و ذکری حەکیم
 تەجەللی ژ ذاتى خوداین عەزیز
 مەلهک جومله (الله أکبر) کەلام
 قەدەم بوسە دان شاهى بەطحا زەمین
 ژ ناش وان هەلستا حەبیبی کەریم
 تەئەسسوف کرن جومله کەررووبیبا
 خودایا ب حەققى رەسولى خوھ کى
 عەفۇو کەگوناھى منى بى قیاس
 ئیلاھى تو رووحى نەکى شەرمىسار

دلئ وان ب نوطقاخوه تەعمیر کر
 ئەمۇی پادشاھى عەزىزى مەلیح
 د ئەطرافى کورسى ده بۇ دەمدەمە
 تەزەلزول کەتە کورسییىن پر عەظیم
 پەیاپەی رەوان بۇون د کورسى تەمیز
 عەجەب غولگولە شوھى پۆزى قیام
 موضەممەر ب خاکى نەعالەش جەبین
 ژ بۆ عەزمى دیدارى عەرشى عەظیم
 ل سەر ھجرى شاھنەھەن ئەنبىيَا
 تو رووحى د مەحشەر دە شەرمى نەکى
 ژ نارى جەھەنەم بکە من خەلاص
 کەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) دەمى پىغەمبەر - سلاٹ لى بن - چوویە معراجىن ھېشتا (آیة الكرسى) بىز وى نەھاتىبو خوارى؛ چونكى گومان تىدا نىنە کوئەو بەرى مشەختبۇنى چوو بۇ معراجىن، و (آیة الكرسى) ئەوا د سوورەتا (البقرة) دا ھەى، ب ئىتفاقا زانايىن تەفسىر، پىشى مشەختبۇنى ل مەدینىتەتىپ خوارى، وەكى زانايى ناقدار ئىن كەشىر د تەفسىردا خۆ دا فەدگىت، مەعنە: دەمى پىغەمبەر - سلاٹ لى بن - چوویە معراجىن ھەر نەدزانى (آیة الكرسى) چىيە، قىيىجا چاوا وى ئەو بۆ كەررووبىيان تەفسىر كى؟!

بند ثانی و ثلاشون

در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بعرشی عظیم^(۱)

ل سه‌ر من به‌ردش بیونه ئه‌ننواعی غه‌م
بده باده‌ئی صافی پاکنی شیرین
ل من قی دلی مورده که تازه حه‌ی
کو (إلا) د مهیخانه‌ئی کم مه‌قمر
په‌یاپه‌ی بده رطه‌این گران
له‌باله‌ب که ساغه‌ر نه‌ما من حه‌یا
شه‌رابه شه‌رابه ل ده‌ردم طه‌بیب
ل من را بدت ره‌زی حه‌شر و قیام
ئه‌گه‌ر نه صورا‌حی سوکوونی ده‌تی
د ئاته‌ش ده عاله‌م هه‌می غه‌رق کت
ژ ئاته‌ش خه‌لاص که زه‌مین ئاسمان
سه‌راسه‌ر بسوزی‌نن کائیت
د ناف دل قه‌بیویه هه‌زار جه‌رحی کول
ب غه‌یر (أز) مویی ناکوژت ئله‌تاب
دبارین‌مئه‌ز ئه‌شکن ئالی غه‌زیر
وه‌گه‌ر نه ئه‌لهم بیونه طووفانی نووح
جه‌ریقم ژ هجرانی یاری شه‌پال

بده ساقیا باده ده‌ر جامی جه‌م
که‌هه‌رداره ئه‌ف قه‌لبی ژاری حه‌زین
ژ خومخانه‌ئی بینه چه‌ند جامی مه‌ی
ژ هجرانی دلبه‌ر نه‌ما من مه‌فمر
کو ئه‌ز بی‌مه مه‌یخانه‌ئی ناف موغان
ژ پیری موغان رو خصه‌تی ساقیا
حه‌یا من نه‌ما یه ژ عشقا حه‌بیب
ئه‌گه‌ر من مه‌نون کی ژ شوریا مودام
ده‌ما بی‌تیه جووش ئاگری فورقه‌تی
موحه‌قق‌ق زه‌مین و سه‌ما حه‌رق کت
بده چه‌ند رطلی گران ئه‌لنه‌مان
موبادا ئه‌قی ناری قه‌لبی شه‌وات
له‌هه‌ب‌ساز بیویه حه‌راره‌ت د دل
دووا بینه غه‌یری کوئووسی شه‌راب
گه‌له‌ک ساله دوورم ژ یاری مونیر
ت‌هه‌للی بده (أز) غه‌بیووق و صه‌بیووح
غه‌ریقم د ده‌ریا یه چان ده‌معنی ئال

(۱) ئه‌ف بمنه‌د د ده‌ر حه‌قا چورونا پیغه‌مبه‌ری خودن دایه سلا‌ف لی بن- بز عه‌رشی مه‌زن.

کو پې ئەز خەلاص بىم ژ قىن بەحرى كۈور
 بکە ئاتەشى دل ھنك مۇنطەفى
 د دل ده ئەوه ھەر مە رووح و رەوان
 نەن دلشەواتىن فەقىران ئەمان
 کو من ژى حساب كت ژ صەفلى غولام
 موجازاتىن من كافىيە جامى مل
 بكم خەدەتىن پىرىق عالى جەناب
 دەفع كم ب شورىا مودامى ئەلەم
 نكارم نەظم كم كەلامى دەقىق
 كوراپت ژ بەر من حجاب و نقاب
 ب حال ئەز تەماشا بكم دلبەرى
 بىيىن ب حال يارى حورى غولام
 ب كەشى ئەز بىيىن حەبىبا كوبار
 شىرىن بە دەھانم ب ۋىنى شەربەتىن
 حەرام كم ل سەر خوه ھنك خورد و خەو
 ھەچى دىتىيە سەرەتى ئەصفىا
 د عەصرا خوه دە بىم چ زىبا خەلەف
 نەھىيەم ژ بۆوان تو عزز و فەخر
 كەلامى كويىر ژ عشقى ھەمى
 د دل ده مە پەخنە ھەنە بى شومار
 ب دىتا مە ئەھ دلبەرى سادە نۇور
 ب ھەر بەيىتەكى شوبەرى دورى ئەفييس
 دومۇغان دبارىن ئەز ھەر دەما

بىدە ساغەرەك وەك سەفيىنە ب نۇور
 بىدە بادەئى تابنائى سەفى
 بىدە بادەئى وەك عەقىقى رەوان
 بىزان ساقىيىا غەيىرى پىرى مۇغان
 يەقىن دەخلەن پىرى مۇغانم تەمام
 كو خەدەت بكم ئەز ب جان و ب دل
 چكۈ من نەن زەر بدم بۆ شەراب
 كو دەر سايىئى حەضرەتەش دەم ب دەم
 كو سەرخووش نېبم ئەز ب جامى رەحىق
 مە سەرگەرم كە ساقىيىا (أز) شەراب
 دلى من مۇنەوودر بە (أز) ساغەرى
 ل من كەشىف بىت سەرى ئەلەم تەمام
 تەماشا بكم قامەتى نازدار
 كو ئەفغان بدن من ھنك موھلەتى
 بدم دەستى خوه خامەئى تىززەو
 بەيان كم د موسوەددەئى رۇوسىا
 ژ بۆ شاعر و عاشقانى سەلەف
 حەسەد كن ژ من شاعرى ئەۋەھەن
 ب شوبەرى عەلەم راپە ناڭ ئەلەمەن
 ل من پىر گران بۇويە هەجرا نگار
 ب چاڭان ئەگەر جارەكى دوور دوور
 مە بىنانە نەظمى كەلامى سەلىس
 وەلىكىن ژ فورقەت مە طاقەت نەما

ب چاشنی خود دیتی ل سهه عهرشنی حهق
و هليکن ژ هجری زهبانی مه لال
ل سهه من مه به ئهی فلان حهرفگیر
ژ دونیا و عوقبا قه نازانم ئمز
ژ طاقهت براندم حهبيبا دهلا
ل من فهخره عشقا حهبيبا شيرين
تنی عشقه فهخرا منی بئ مهه
مه ئكسيري ئه عظم ديهه عشقني يار
ل ۋى نارى نه ففاخه ئاهين و زار
شەرارەت ددت زىدە (أز) كۈورەئى
ژ بەر حەررەن وى جان چو رووتىش بۇو
دل و سينه و جان ھەيپولە و لەش
ژ چاهى زنەخدان مه يەك رەشقە خودەست
د دل پې بۇو كەيف و سورور و طەرەب
بىيىم ژ بۇ تە چ تىشتى د ھۈور
ژ كورسى كو ۋابۇو حهبيبي ئەمەين
ب پەرواز چوو ئىسرەفلىنى كوبار
ژ ناف وان ب پى كەت رەسولى ئەمەين
د ناف وان ده بۇو شىن و بۇو زەمەزەمە
ل ناف راهى ديتن حجاب و مەلەك
كۆ تەشرىف كر شاهى بەيت و حەطيم
كۆ تىتن حهبيبي (كريم الصفات)
ل عهرشنی مەزن دا قەددم (و السلام)

عه‌جايب مه‌زن عه‌رشى زىيا سرشت
 ژ عه‌رشى بزورگتر نه‌هن هىچ چيز
 نزانت ل عه‌رشى حساب و شومار
 ژ بۆ عه‌قل و فكر و خردد نينه راه
 بوزورگى نه‌دانستييه قه‌ط كه‌سى
 به‌يىتى ب ئىسنا د و نه‌قل و ئه‌ثەر
 كو مه‌حروفوم نه‌مىينم ژ قى دوله‌تى
 ل عه‌رشى مه‌زن پايه شەش سد هەزار
 ژ سالى عه‌دىدە هەيىه مايەئى
 بزان سد هەزار سالە ئەمۇ دائمە
 ژ بە‌عضايى رواتان هەيىه بى گوزاف
 شومارى نزانن تو خەلقى خودا
 ژ ياقووت و دور بە‌لەدە دو سد هەزار
 مۇوهشىھ موزەيىھن ب ئەنواعى نور
 هەمى ھەيىدەت و شەكىل و صورەت عەجەب
 دكىن زەمزەمە جوملەئى ئەمۇ مەلەك
 صوفوفى فرستان دكىشىن قىام
 دوعايىن ب غوفران دكىن ئەمۇ مەلەك
 ب چاش كەت يەكى قودسىيىن نوردار
 وەلىنى مایە بى پەر ذەلەل و فەقىر
 د ناف قودسىيان مایە دل پىچ پىچ
 ب زارى كەتە خاپايمەش گەلەك
 كە ئەمى شاهى (الولاك) ئەيت وحەرەم

ژ عه‌رشى خودا نىنە مەستەر تو تشت
 نە سەر لى خويایيە نە بن ئەمۇ عەزىز
 ب جوز خالقى حەققى پەرەرەدگار
 د تەوصىيفى عه‌رشى عەظىمە ئىلاھ
 ل وى عه‌رشى پاكىزەئى ئەطلەسى
 وەلىن هەر وەكى من ژ راوى خەبەر
 بېيىرم ل عه‌رشى هنك وەصفەتى
 بزان ئەمۇ عەزىزىم ب وەصف و شومار
 ژ يەك پايە تا ئان دگەر پايەئى
 ژ يەك قائەمە تا دگەر قائەمە
 وەلىن دەر روایەت هەيىھ ئختالاف
 كو (ما بىن) ئى دو پايە عه‌رشى عولا
 د بەيىنى دو پايە هەيىھ دەر شومار
 هەمى بە‌لەدەئى پەر ژ قەصر و قوصۇر
 ژ صەفەتى مەلاڭ تىزى لەب ب لەب
 ب تەسبىح و ذكرى خودائى گەلەك
 ب زارى ل بەر باپى مەولا مۇدام
 هەچى بىتە جومعە جەماعەت گەلەك
 د ناف صەفەتى قوددوسىييان شەھرىبار
 (عظيم الشكل) بۇ ب ھەيىھەت كەبىر
 نەبۇون ئەجىنە ئەمۇ مەلەك هىچ هىچ
 دەمما ئەمۇ گەن نەزدى سولطان مەلەك
 تەذەللىل ظوھور كە د خاکى قەدەم

کو مهولا که ره کت ل من پهپر و بال
بروویانده (آزا) نه جهناختی فهقیر
تهماشا بکم چهنده چه رخ و فله ک
ژ بی پهپر و بالی فهقیر مهلوول
دبت کو ب ئحسانی شاهی زهمان
ژ نووشه بدت من هنک پهپر و بال
چ حاله ته مام بیژه من قصصه تی
مه بی پهپر نه دینه مله ک ده فله ک
شهفه اعنهت ژ بؤ خوه بکیره حهلال
ل پیغه مبهه ری حهققی پهروه ردگار
جهناختی مه شهش سه ده هزار بوو ته مام
تهماشا بکم جومله عه رشی عه ظیم
سورهوری بکم ئمز د عه رشی ته مام
ل عه رشی ته ماشا بکی (این چنین)
جهناخان بده من تو شهش سه ده هزار
ژ ناف صه ففی جومله مله ک بووم قیام
ل ده ر عه رشی صاحب نتاب و حجاب
تهماشا ل ده ر عه رشی پهروه ردگار
که ئهی عالمی ئاشکارا و راز
ژ عه رشی چ من قه طعه کریه خودا
ئه گه ر پهپر بدم ته دو شهش سه ده هزار
ژ پایه ههتا پایه ئهی مو عتله بمه
نه راهه ژ بؤ قودسی و ئنس و جن

شهفه اعنهت که بؤ من که مسی پهپر و به بال
خودایین که میمی عه زیزی قه دیر
کو طهیران بکم ناف سوره و مله ک
ژ صنفی فرشتام ئه زئهی رسهول
ژ ئه جسامی عولوی له طیفم ئه مان
لو طوف کت ل من خالقی (لا یزال)
ژ قودسی سوئال کر شههی ئوممه تی
(در اینجا) چرا بی پهپر ئهی مله ک
بیژه چرا نینه ته پهپر و بال
جهه واب دا فرشته ژ بؤ شههه ریار
که ئهی پادشاهی خهواص و عه وام
ژ مهولا رجا کر مه با خهوف و بیم
کو رو خصهت بدت خالقی (لا ینام)
خودا گوته من تو نکاری یه قین
مه دیسان رجا کر ژ پهروه ردگار
دو شهش سه ده هزار پهپری من بوو ته مام
ب جهولان و طهیران که تم بی حساب
ههتا خه تم بوو سالی پهنجه ههزار
مه پهپسی ژ وی خالقی بی نیاز
د پهپرده مه یارایین جهولان نه ما
خطاب ئامه د (آزا) حه ضرہتی کردگار
ب طهیران بچی هنده سالی دیگه ر
نکاری بیینی ژ عه رشی مه زن

ژ من تیک سته‌ندن په‌ری من ته‌مام
 که (اژ) یومنی سولطانی عالی عه‌لهم
 د ناف قودسیان ئه‌ز نه‌مینم حه‌قیر
 ژ مه‌ولا رجا کر ب زار و ئه‌نین
 کودیسان بدی بال و په‌ری مه‌له‌ک
 ل ته ئه‌و بدت ده‌ه صه‌لات و سه‌لام
 وه‌کی شه‌کلی وی دیسه شه‌ش سه‌د هه‌زار
 موفه‌رده کو بوو ده‌عوّتا وی قه‌بوقول
 دوعا من قه‌بوقول ببوو د حه‌ضره‌ت چونان
 بیّری ل سه‌ر شاهنی عالی مه‌قام
 ژ خوه‌ندن ل سولطانی ئنسان و جن
 ژ یومنا صه‌لاتان ل شاهنی هودا
 د ناف وان ده ببوو شاهنی و ده‌مدده‌ه
 (۱۱) قه‌ببوو بابی ره‌حمه‌ت ل جنسی مه‌له‌ک
 بنیّره ل قه‌دری ره‌سولی که‌بیر
 دبت ته‌وبه‌یا جومله جنسان قه‌بوقول
 ئه‌یا بهد عه‌میل پیسته‌ئنس و جن
 ل بابی خوداین غه‌فه‌وری ئیلاه
 ل ده‌رگاهنی ته خالقی (لا ینام)
 د ره‌زه‌ت حه‌شر ته بدت موصطفه‌فا
 ئه‌وان هنده ئه‌جنه و په‌ر گه‌له‌ک
 بده تو صه‌لات و سه‌لامنی کووار

ژ پاش ئه‌ف خطابا شه‌هئی (لا ینام)
 (کنون خاک می بوسمت در قدم)
 که‌رهم کت خودا په‌ر و بالی فه‌قیر
 یه‌کی سه‌جده بر شاهنی به‌طحا زه‌مین
 کو یا ره‌ب رجاین دکم ئه‌ز گه‌له‌ک
 خودا گوتی: کای سه‌روده‌ری خاص و عام
 ژ نوو ئه‌ز بدم بال و په‌رپه‌ش کووار
 مه‌واره‌ک سه‌ری خوه هلانی ره‌سول
 ئه‌مر کر ژ بوئه‌و مه‌له‌ک ده‌زه‌مان
 وه‌لی لازمه ده‌ه صه‌لات و سه‌لام
 مه‌له‌ک ئه‌و زه‌مان ده‌ه صه‌لاتی مه‌زن
 د ئه‌و ده‌م په‌ری وی هشین کر خودا
 بشاره‌ت گه‌ا ناف مه‌لائک هه‌مه
 که (اژ) یومنی شاهنی زه‌مین و فه‌له‌ک
 ئه‌یا رووچیی په‌پ گوناهنی فه‌قیر
 ل ئه‌رض و ل ئه‌سمان ب یومنا ره‌سول
 مه‌ترسه ژ هنده گوناهنی مه‌زن
 بکیشه ژ ناف هنده دل چه‌ند ئاه
 بیّر ژ مه ته‌وبه ئیلاهی ته‌مام
 کو مه‌ولا نه‌دت ته جه‌زا و جه‌فا
 ب یومنا صه‌لاتان خودا دا مه‌له‌ک
 ل رووچی موحه‌ممه‌د هه‌زاران هه‌زار

(۱۱) چو ریوایه‌تیین دورست د ده‌ر حه‌قا سه‌رها تییا فی ملياکه‌تی دا ب بعر چافین مه نه‌که‌فتینه.

بـدـتـ خـاطـرـیـ قـانـصـهـلـاتـ وـ سـهـلـامـ
 کـوـ سـهـرـخـوـهـشـ بـبـمـ ئـهـزـ دـ وـقـتـ وـ زـهـمـانـ
 کـوـئـشـاـ بـکـمـ مـهـقـصـهـدـاـ نـاـمـهـئـیـ
 سـوـرـوـوـشـانـ بـ ئـهـحـمـهـدـ مـوـفـهـرـرـهـجـ گـهـلـهـکـ
 زـیـارـهـتـ کـرـنـ شـاهـیـ صـاحـبـ شـهـرـهـفـ
 لـسـانـیـ مـوـخـالـفـ لـوـغـهـتـ رـهـنـگـ رـهـنـگـ
 ـقـهـخـوـهـنـدـنـ لـ سـهـرـ شـاهـیـ نـوـورـینـ لـبـاسـ
 (ـشـنـیدـمـ کـهـ نـعـلـیـنـ درـ پـایـ دـاشـتـ)
 کـوـ نـهـعـلـیـ مـوـبـارـهـکـ هـهـیـهـ دـهـرـ قـهـدـهـمـ
 نـیـمـتـ کـرـ کـوـ نـهـعـلـانـ دـهـرـینـتـ ژـ پـاـ
 کـهـ ئـهـیـ فـهـخـرـیـ عـالـمـ شـهـهـیـ سـهـرـفـرـازـ
 بـ نـهـعـلـانـ کـهـرـهـمـ کـهـ لـ عـهـرـشـیـ خـوـدـاـ
 مـوـشـهـرـهـفـ بـ نـهـعـلـهـتـ بـیـتـ عـهـرـشـیـ مـنـ
 بـ نـهـعـلـیـ مـوـشـهـرـهـفـ کـهـ عـهـرـشـیـ عـهـظـیـمـ
 تـهـبـهـرـوـکـ بـیـتـ ئـهـوـ بـ خـاـکـیـ قـهـدـهـمـ
 مـوـشـهـرـهـفـ بـ خـاـکـیـ نـهـعـالـیـ تـهـ بـتـ
 کـوـ عـهـرـشـمـ بـ نـهـعـلـهـتـ بـیـتـ عـطـرـنـاـکـ
 نـهـگـیـرـاـ ژـ پـاـ نـهـعـلـیـ نـازـکـ جـوـدـاـ
 شـهـنـشـاهـیـ ئـهـرـضـانـ وـ هـهـفـتـهـمـ طـهـبـهـقـ
 بـ خـاـکـیـ قـهـدـهـمـ عـهـرـشـیـ نـازـیـ دـهـلـالـ
 ژـ ئـهـنـوـارـیـ نـهـعـلـهـیـنـیـ تـهـنـوـبـرـ بـوـوـ^(۱)

دـبـیـتـنـ خـوـدـاـ تـهـ دـ رـوـزـیـ قـیـامـ
 بـدـهـ سـاـقـیـیـانـ ئـابـیـ ئـاتـهـشـ نـشـانـ
 ـقـهـگـیـرـمـ لـ سـهـرـ قـصـهـتـیـ خـامـهـئـیـ
 زـ پـهـسـ ئـهـوـ بـشـارـهـتـ کـوـ کـهـتـ نـاـفـ مـهـلـهـکـ
 فـرـشـتـانـیـ عـهـرـشـیـ هـهـمـیـ صـهـفـ بـ صـفـ
 بـ کـهـرـرـوـوـبـیـیـانـ جـوـمـلـهـ کـهـتـ صـهـوـتـ وـ دـهـنـگـ
 هـهـمـوـچـکـانـ صـهـلـاتـ وـ سـهـلـامـ بـنـ قـیـاسـ
 کـوـ سـوـلـطـانـ لـ عـهـرـشـانـ عـهـلـمـ بـدـرـفـاـشـتـ
 هـهـنـوـزـ فـکـرـ کـرـ شـاهـیـ عـالـیـ عـهـلـمـ
 ئـهـدـهـبـ کـرـ حـهـبـیـیـ لـ عـهـرـشـیـ خـوـدـاـ
 نـدـاـ هـاـتـ (ـأـزـ)ـ حـهـضـرـهـتـیـ بـنـ نـیـازـ
 ژـ پـایـیـ مـهـکـهـ نـهـعـلـیـ خـوـهـ توـ جـوـدـاـ
 بـ نـهـعـلـانـ کـمـرـهـمـ کـهـ لـ عـهـرـشـیـ مـهـنـزـ
 توـ نـهـعـلـانـ مـهـگـیـرـهـ جـوـدـاـ ئـهـیـ حـهـلـیـمـ
 ژـ مـیـثـ عـهـرـشـیـ مـوـشـاـقـهـ ئـهـیـ مـوـحـتـهـرـهـمـ
 بـلـاـ عـهـرـشـیـ مـنـ نـهـعـلـ بـوـوـسـیـ تـهـ بـتـ
 خـهـرـامـانـ بـ نـهـعـلـیـ بـهـ سـهـرـ عـهـرـشـیـ پـاـکـ
 نـدـاـ چـونـکـهـ هـاـتـهـ رـهـسـوـولـنـ خـوـدـاـ
 بـ نـهـعـلـانـ قـهـمـشـیـاـ لـ سـهـرـ عـهـرـشـیـ حـقـ
 گـهـلـهـکـ فـهـخـرـ کـرـ عـهـرـشـیـ ژـیـرـیـ نـهـعـالـ
 لـ عـهـرـشـیـ خـوـدـاـ زـیـدـهـ تـهـنـشـیـرـ بـوـوـ

(۱) چـوـ رـیـوـایـهـتـیـنـ دـوـرـسـتـ بـ بـهـرـ چـاـقـیـنـ مـهـ نـهـکـهـتـیـنـ کـوـ پـیـغـمـبـرـ سـلـاـفـ لـنـ بـنـ. بـ نـهـعـالـ قـهـ چـوـیـهـ سـهـرـ عـهـرـشـیـ.

بەيانکم ژ بۆ تە كەلامەك عەجيپ
 هەمى فکرى عالەم فەراموش كى
 ب قەصدا قەبەس لەمعەئى نۇورى چوو
 بكت ئىسطلا ئەو ژ تىرىئى نۇور
 كە (موسى بن عمران) ئەدەب كە ئەدەب
 قەدەم خواس وەرە طۇورى سەينا بىيىن
 موشەرەف بىيتن ل سەر ڦووپى خاڭ
 ل سەر طۇورى سەينايىن من (لا جرم)
 ژ لىڭىن خوه دانى ل وادى يەمین
 ب ئەمرى خودايىن عەزىزى كەرىم
 نەدا روخصەتىن وي خودايىن صەمەد
 ل عەرشان جودا كەت نەعالى شىرىن
 ب نەعلەن رەسولى مۇارەك بىت
 كە مۇوسا چونان بۇود و سولطان چونىن
 شەفيىعى مەيە ئەف حەبىيەن ئىلاھ
 چو^(١) پوشتا مەيە شاھى عالى مەقام
 ژ وي ژىر د ما ئەنبىيا چەند چەند
 ل وي قەصد بۇو چوو د معراجىن راھ^(٢)
 ل سەر رۇوحى وي سەد ھەزاران صەلات
 شەفاعەت بكت ئەو د رۆژا جەزا

بىيىن ئەي براادر تو فەضلا حەبىب
 كە فەضلا رەسولى خودا گووش كى
 چو (موسى بن عمران) سوپىن طۇورى چوو
 ب نەعلەن خوه قە چوو سوپىن كووهتى طۇور
 ندا ھات (أز) حەضرەتى ذاتى رەب
 نەعالى خوه دەينە ل وادى يەمین
 كو پايىن تە (أز) طۇورى سەينايىن پاك
 مۇارەك مۇشەرەف بىيتن قەدەم
 ب زانە كەلىم نەعلەن خوه (ايىن چىن)
 ب خواسى مەشى طۇورى سەينا كەلىم
 نكارى ب نەعالان بچت ئەو ئەبەد
 وەلىكىن نەھىيلا كو سولطانى دىن
 كو دا عەرشىن رەھمان تدارەك بېت
 بىيىن ل فەضلا رەسولى ئەمین
 چىرا ئەم دىرسن ژ مەوجا گوناھ
 ب ۋى روتبەء و جاھى پەرتەشام
 كەمەرتەب و پەرمەقامى بىلەند
 شەفاعەت ژ بۆ ئۆممەتى پەر گوناھ
 خودا ئەۋەمەن زىن كەل سەر كائىنات
 مە دەستىن خوه دا دامەنلى موصطەفا

(١) د دانەيا (قىزى) دا: كو.

(٢) چونا پىغەمبەرى - سلاڤ لىن بن - بۆ معراجىن ل سەر داخوازا وي نەبۇو حەتا وي ئارمانچەك ژى ھەبت، بەلكى ئەو قەنچىيەك بۇ خودى د گەل وي كرى.

ئەوی پادشاهی ھەمی ئنس و جن
 ئەقى پې گونەھكارى روخ زەرد زەرد
 شەفاعەت بكت ئەحمدەدى نىك نام
 توبى ئومەتا فەخرى ھەردو جەن
 بېخشت شەفيىعى رەسولى ئەنام
 موعەذدەب نەكى من د رۆزى بەسیج
 ئەشان لەفظ و ئاشار و نەقلى تەمام
 ل سەر سەطحى عمرشى كوبۇ مۇستەوى
 ب چاقدىت قەندىلەكى سورى گەش
 گەلەك بەرقى سورىن دېن ژى ظوھور
 مۇودىشىح موزەيىمن مونەووھر كوبار
 سەراسەر مونەووھر وى ^(۱) عەرشى عەزىز
 كە ئەي يارى راھم د عەرشى جەلیل
 موعەللمق ب زنجىرى سورىن چونان
 كو ژى عەرش بوبۇ پەۋشەن و تابناك؟
 بىزانە ئەقى جامى سورىن چو گول
 ب تەحقىقى ئەف جامى پاكى تەمیز
 د قەندىلى د سورى شاھى ئەمەن
 موقىم ژى دبۇو بەرقى سورى ئىشتعال
 ھەمان سوردار بوبىيە جامى عەظىم ^(۲)

گەلەك فەخىردارم ب ذاتى مەزن
 شەفاعەت بكت رووحىيى دل ب دەرد
 ژ بۆ (شمس الدین) ئەمۇ د رۆزى قىام
 چپا (عبد الرحمن) دىرسى چونان
 خودا تە د ئەمۇ رۆزى حەشر و قىام
 خودا يامەنلەن نەھن ھىچ ھىچ
 مە تەحقىق زانى ژ راوى كەلام
 كوشەھى جەن پادشاهى قەمۇي
 تەماشا دەما كرل ئەركانى عەرش
 چ قەندىلەكى رەنگدار و ب سورى
 موعەللمق ب يەك سلسلى سوردار
 ژ ئەنوارى قەندىلى پاكى تەمیز
 سوئال كر مۇھەممەد ژ وى ئىسرەفييل
 چ قەندىلە ئەف جامى سورىن عەيان
 چپا ھنده پې سورە ئەف جامى پاك
 جەواب دا كە ئەي پادشاهى رسول
 جە و مەسکەنەت سورى تە ئەي عەزىز
 بەرى خەلقەتا عالەمەن پې سەنین
 ب تەسبيحى مەولا دىكە ئىشتغال
 ژ تەئىرى وى ھەمنشىنى كەريم

(۱) د دانەيا (فەھمى) دا: ژ وى.

(۲) چو راستى قىمىسىلىنەمەن ئەمەن، و بەرى نوکە ژى مە ئىشارت دايە كو (سورا پېغەمبەرى) - سلاطىن بن - بەرى مەخلوقاتان چى نەبۈرۈيە، و چو ھەدىسىن دورست د ۋىن دەرىبارەيىن دا نىن، و ئىكەمەن جار ئەف گۈتنە ژ شىغان پەيدابۇرۇيە، و صورفىيىان ژ وان وەرگەتىيە!!

کو رووحى ئەھى ئەھمەدى با خەبەر
 دېت مۇستەقر ئەھۇ د جامى تەمیز
 دېنمۇنکى ئەھە خەبەر سەرتەسەر
 مۇقىمە د قەبىرى رەسولى ئەنام^(۱)
 د قەبىرى مۇقىمە ھەتا ساھەتى
 خلاص كەت گۈنەھەكارى ئومىمەت ژ نار
 ھەمۈچۈڭان ئەھى شاھى ئىنسان وجن
 كو تىك دە شەفافىت بىت وان ژ نار
 ئەھى قەلىنى شانى بىزانە تەمام
 نىكارم بچم پىش خۇدايى كەرىم
 مۇھەممەد بتن ئەھۇ رەسولى ئەمەن
 (قمر مى ستاباند ز خورشىد نۇورا)
 دەكىشت ھەمى بەرق و ئەنوار و تاب
 موزەيىھەن ب ئەنواعى نۇورە تەمام
 مۇنەووھەر ژ نۇورا مۇھەممەد رەسول
 ب يەكسەر ژ نۇورا روخى موصطەفا
 ب چاش دى خورروسوھەك مۇنەقەش عەجىب
 ل سەر يەك پەرى ئى مۇھەيىا كرى
 مۇكەللەل ب جەھەر ب لۇئلۇئى پېر
 مۇنەووھەر ب نۇورا شەھى (ذى الجلال)
 ل سەر عەشى مەولا ئەھى بىن گەزەند
 ژ وى تىتە دەنگى ئەذان شوھى كۈوس

ژ بەعىضى روانان مەزانى خەبەر
 دەما مۇنەھەصل بىت ژ جىسىنى عەزىز
 وەلىنى بەعىضى كۆبىارى صاحب ھونەر
 دېيىش: ب رووح و جەسەد ۋە تەمام
 چكىو ئەنتظارە ژ بۇ ئۆممەتى
 كۆپايت ژ قەبىرى حەبىبى كۆبار
 كۆبگەرت د ژىرى لۋائى مەزىز
 ب ھەۋپە بچن حەضرەتى كەدگار
 وەلىنى مەذھەبى رووحىيى مۇستەھام
 چرا؟ چۈنكە پېرى سوء دەنېم دەمېم
 مەگەر پېشەدەيى من فەقىرى حەزىز
 ژ راوى مەزانى ب نەقلا سو طور
 ھەمان شەمىسى عالەم ژ عەرشى مۇھاب
 وەلىنى عەرشى مەمۇلا ژ قەندىلىنى جام
 ھەمان جىسى قەندىلىنى پاكى قەبۈول
 عەيان بۇو كۆ سەرچەشمەئى نۇورە
 دەگەر كەر تەماشا ل عەرشى مۇھىب
 ھەچى لەون و رەنگى خودا چىكىرى
 مۇرەھەصەع ب ئەنواعى ياقۇوت و دوپ
 ئەھى دىكىنى صاحب نوقۇوشى دەلال
 مۇقىمە ل سەر يەك منارە بلىھەند
 ب خلقەت عەظىمە قەھى ئەھۇ خوررووس

(۱) و يا دورست كۆ دەليل پشتەۋانىيى بۇ دەكەن ھەر ئەقەيە.

دهما ئەم بخوونت ئەذانى ل عەرش
کو بىتىن ژ وي صەمۇت و دەنگى مەزىن
دخوونن ئەوان جوملە ئاذان تەمام
وھا گۆت گۈويەندەئى عەرش و فەرش
مە سەحکر ژ راوى ب ئاشارى صاف
خودا چۈون ووجوود كر ژ كەنزا عەددەم
بوزورگتەر ژ خوھ قەط نەدى ھىچ چىز
ب ۋى عەظىمى صورەت ب ۋى ھەبەتىنى
دەما ئەفتخار كر ب تەصویرى خوھ
خودا خەلق كر مارەكى پىر موهىب
ئەقى مارى ھندە ب حۆكم و ئەڭەر
سەرى وى ب ھېڭەر سەبعىن ئەلەن
د ھەر يەك فەمى ئەلسىنە شىپىت ھەزار
ژ غەيرى خودا يې كو ئەم خەلق كر
خەلەك دا ل دۆر عەرشى حقق ھەفت جار
ژ بۇ عەرشى رە گۆب نوطق و بەيان
کو عەرشى خودا دى ل دۆر خوھ ھەلەك
يەكى قەطىرە باران زئەبرى چەكىد
گەلەك تەوبە كر عەرشى زىبا نەhad
گۆ: يا رەب پەشىمانم (ازا) ئەفتخار

(۱۱) سهرهاتیبا څی دیکلی د وی معراجن دا هاتیبه ئهوا دیېژنې: معراجا ټین عهیباشی، و چو راستی بُو وی مه د ریوايې تېښ دورست دا نه دیستنې.

(۲) چو ریوایه‌تین دورست د ده رهقا فی شده‌ماری رهی دا مه نه‌دیتینه.

خودان قودرهتى بى شەرىك و ھەقال
عەفۇو كە ئەقى رووھىيىتى ذەنبدار
كۇ بىرە ژ جوملە رەسۋولان سەبەق
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

مۇقرىم ب حۆكمى تە ئەي (ذا الجلال)
ب ۋى قودرهتى پىر ئەي كەدگار
بىدە خاطىرى وى رەسۋولىتى ب حەق
ئىلاھى تو رووھى نەكى شەرمىسار

بند ثالث و ثلاشون

در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر رفوف
تیزرو و تشریف بردن بجای که جانبود یعنی مقام لا مکان^(۱)

ب حومکمی مهیی زیده کن دهشته‌تی
ب ئهقداھی مهی دفع که باری غم
کو ئەحشائی من کهی بکت شوبھی نار
بدم ته ئەققی خەرقەء و سەبھەئی
قەبن من ل دل دیسە بابی فەرەح
نەشم حەمل کم باری سەججادەئی
کرن رەھنی باده د دەیری موغان
ل من فکرە ئەف بادەئی پېر شووعاع
شکستەدلی من نه قیل و نه قال
ب حومکمی مهیی بت زەبانم فەتیق
ب شوبھی عەلم رابه ناف خاص و عام
فوتووح بت ل سەر دل مه بابی کەمال
بکە مونظەفی توب یەک جامنی جەم
هنک ناری حەسرەت بیت مونظەفی^(۲)
قەمی غەمزەدە بى خور و خوابم ئەز

وەرە ساقییا تازە کن عاشرەتی
ل سەر من گران بونە دیسان ئەلەم
بده بادەئی تازەئی خوش گوار
وەرە ساقییا دا ژ بۆ بادەئی
لەبالەب کە وقتی غەبوروقى قەدەح
ژ من کەم مەکە شەربەتا بادەئی
مە سەججادەء و خەرقەء و طەيلەسان
نە عەقل و خرەد من نە مال و مەتاع
حەزىن ژ ھجرانی یاری شەپال
بده کاسەئی پېر شەرابی عەقیق
بېریشم ژ حومکمی قەدەح چەند کەلام
بده ساقییا ئابی ئاتەش خصال
لەھېسازە دەر دل ئەققی ناری غم
بده بادەئی غەم بیت موختەفی
وەرە ساقییا ېاستى بى تابم ئەز

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا روینشتنا پېغەمبەرخ خودى دايە سلاپ لى بن-ل سەر رەفرەفى خۆشبەز، و چۈون و گەھشتىنە وى بۆ مەقامىن (لا مکان).

(۲) ئەف مالكە د دانىيا (ئامىدى) دا نىنە.

ب دل ئمزل عالىم سياحت بكم
 ده راغووش كم دل بهرى پر شهپال
 خيال كم ده مهك يارى عالي جهناپ
 ل بهر من قىبى پەر دهيا (لا مكان)
 هنك شعر و ئەبىاتى پاكى شيرين
 كو ذوقا ته پر كم ژ شعر و كەلام
 تو گوه ده كوشى عەجب ساز كم
 ئەگەر تو بدى من هنك جامى پر
 خەفييف كه هنك دەرى عشقى غەدار
 ژ من قەطع كر جومله ئىسى حەيات
 د جىمى مه دىسان بکە نەفحى روح
 كوشەرگەرم بىم ئەز ژ ئىحسانى تو
 بېرىش دەمى وى چو خۇونى ھەدر
 ھەچى من بەيىستى بېرىش (عەيان)
 لە بالەب كە جامى شەرابى ب نۇور
 ئەقى جىمى بى جان ب وى حەي بكم
 ل بەزمى كەلامى بكم خەمدەتى
 نەظم كم ب ئەلفاظى شيرين كتاب
 ھەچى بۇويە ئىحسان ل ذاتى حەبىب
 ب چاڭ كەت موحەممەد شەھى ئىنس و جن
 ئەوي موصطفايان قەوي ئەختىار
 بېرىن ژ قى عەرشى پاكى ئىلاھ
 كە ئەي پادشاهى سەريرى وەفا

بىدە جامى دا ئىستراحت بكم
 هەلا قەط نەشم جارەكى دەر خيال
 شيرين بە دەھانم ژ جامى شەراب
 كوندا بكم جومله فکرى جەن
 بېرىش ژ ناڭ هندى قەلبى حەزىن
 تو ذوقا مه پر كە ب جاما مودام
 بىدە كاسەئى مەي كوشەر دەۋاز كم
 نەظم كم كەلامى نەفيىسى چو دوپ
 مە سەرخوش كە ئەي ساقىيىن بەزمى يار
 ئەقى عشقى ئاتەش مثالى شەوات
 بىدە ساقىيىا بادەئى پر فوتورە
 حەياتەك ل من بەخش كە نۇو ب نۇو
 بىدەم دەستى خوھ خامەئى پر خەبەر
 مۇفەصصەل بكم خەلۋەتا (لا مكان)
 كەرەم كە وەرە ساقىيىا بى فوتورە
 بىدە من كوشەر دەھان شيرين بە قى شەرىتى
 ب قۇوهت بىكىشىم سەرەت خوھ شەراب
 ژ راوى نەقل كم كەلامى عەجىب
 كوشەنەدەك عەجائب ل عەرشى مەزىن
 ئەمەر كر ژ بۇ ئىسرەفىلى كۈبار
 وەرە ئىسرەفىلا بچىن ئەم ل راھ
 جەواب دا سرافىلى بۇ موصطفا

که‌ردم که ژ عه‌رشی خودا تو بیور
 ل فر مام د په‌رده نه‌ما طاقدتم
 چرا من ب ته‌نها دهیلی چونین
 مه‌هیله ب ته‌نها ل راه و سه‌بیل
 ژ هه‌مراهیی من دمینی چرا
 دکم خدمه‌تی ته ب چهشم و ب سه‌ر
 نکارم ب پیشده بچم یه‌ک قه‌دادم
 دسووزت سه‌راسه‌ر په‌ری ئسره‌فیل
 نزانی بچت کوو ژ عه‌رشی ته‌میز
 ب قودره‌ت ژ نوری گه‌راند ئه‌شره‌فه‌ک
 ب خلقه‌ت ل سه‌ر شه‌کلی طه‌یران بسوی
 خودا چیکر ئه‌و ره‌فره‌فا موسته‌عید
 کو ئه‌و ره‌فره‌فا شویمی سه‌ججاده‌ئی
 و وجوده کر خودا ره‌فره‌فا بی قوصور
 کو ئه‌و ره‌فره‌فا شویه‌ی ته‌ختی ره‌وان
 ژ نوری وجوده کر شه‌هی بی زه‌وال
 نه لازم دریث کم که‌لامی شفاف
 عه‌لیمتر ب هه‌یه‌ت ب صوره‌ت چونان
 ئه‌وی ره‌فره‌فی تیزره‌و بی فوت‌نور

نه‌ما نیرووی په‌ری من بیمه ژور
 فه‌راته‌ر ژ عه‌رشی نه‌هن رو خصه‌تم
 ره‌سولی خودا ما مه‌لول و حه‌زین
 بچم کی دهی ئه‌ی ئه‌خی ئسره‌فیل
 نه هه‌مجنی من نه هه‌قال و برا
 سرافیلی گوتی ئه‌یا با خه‌بهر
 وه‌لیکن ب ذاتی خودا من قه‌سم
 ژ به‌ر شوعله‌یا نوری ذاتی جملیل
 ته‌هیور گه‌له‌ک ما ره‌سولی عه‌زیز
 خودا خملق کر ئه‌و نه‌فه‌س ره‌فره‌فه‌ک^(۱)
 ئه‌وی ره‌فره‌فی کو ب نیشان بسوی
 ل سه‌ر هه‌یه‌ت و شه‌کلی مورغی سفید
 دیش‌ن هنک راوییین قصصه‌ئی
 ب ته‌شیمی سه‌ججاده‌ئی ساده نور
 وه‌لیکن ژ به‌عاضی رواتان بزان
 چو ته‌ختی ره‌وانه‌ک موکه‌للهم دلال
 وه‌لیکن نه مه‌قصوده ئه‌ف ئختلاف
 خوداین کو ئه‌و خملق کر ئه‌و زه‌مان
 موحه‌قق‌ه‌ق خودا خملق کر ده‌ر حوضوو

(۱) بوخاری (۴۸۵۸) ژ عه‌بدل‌لاهی کوری مه‌سعودی شه‌دگوھیزت، د ته‌فسیرا قنی ئایه‌تی دا: «لَقَدْ رَأَى مِنْ أَيْنِتَ رَأَيَهُ الْكَلْمَعَ» (النجم: ۱۸) دیش‌ن: رأی رففا أخضر قد سد الأفق، یعنی: طه‌یره‌کی که‌سکتی مه‌ز ن دیت ئاسوّه‌هه‌می گرتبوو، و د روایه‌تکا دی دا ل نک نه‌سائی هاتییه کو جریل ل سه‌ر وی ره‌فره‌فی یین سویار بسوی. وئه‌ف به‌ر فه‌بییین شاعر قه‌دگیزت، مه د چو روایه‌تین دورست دا نه‌دیتینه.

خودائی وجود وود کرد وی ساعه‌تی
 د شهکلی ئه‌وی ره‌فره‌فی (بالتمام)
 کو ئه‌و ره‌فره‌فا شویی سه‌ججاده‌یه
 ب ئه‌مری خودا بیو ل ره‌فره‌ف سوار
 موحه‌ممه‌د ل سه‌ر ره‌فره‌فی ساده نور
 گرینه‌ک عه‌جه‌ب کر ژ به‌ر ئفتران
 قه‌دهم ژی هلازی ره‌سولی که‌ریم
 ژ به‌ر فرقه‌تی وی همی بیون حمیزین
 سواره‌ل وی پادشاهی کوبار
 دکر قه‌طع ئه‌و ره‌فره‌فا موسسه‌عید
 دبیون ب په‌روازی سه‌ججاده‌تی
 ۋەھیلان ب پاشدە ئه‌وی بی حساب
 ۋەھیستان ب ئه‌مری خودایی صه‌مەد
 قه‌دهم بیو سه دان شاهی بھیت و مەقام
 گه‌ا چه‌ند بھاری که‌بیر و عه‌جیب
 سمر و بن نه مەعلوومه دوورن دراز
 نزانن چ كەس غەیری رەبیی غەفیور
 هنک بەحر و دەریاپی پر مەرحەمەت
 وەلی خالی (أزا) جومله ئنس و مەله‌ک
 ب ره‌فره‌ف گه‌ا په‌رده‌یا (لا مکان)
 ب ياقووت و ئەلماس و ئەجناسی پور
 بوزورگی دزانه سەمیعی بەصیر
 ل بەر په‌رده‌تی صەوت و دەنگەک نەبیو

ھەتا وی دەمئ نەھتبیو خەلقەتی
 وەلی ئەم نزانن بەیان کن کەلام
 وەلی مەھیلی من ئەف قەدەر لى ھەیه
 (مع القصه) ئه‌و ئەحمدەن نامدار
 صووعود کر ژ عەرشی ب قەصدا حوضور
 ل عەرشی خودا زىدە بیو ئەشتیاق
 تەزەلزول کەتە جسمى عەرشی عەظیم
 سەرافیل و جومله مەله‌ک تىش گرین
 ب په‌رواز چوو ره‌فره‌فی نازدار
 ب يەک (طرفه العین) سالى عەدید
 ھەزاران مەراحل د يەک طورفەئی
 گەله‌ک په‌رده‌ها و نقاب و حجاب
 ل بەر ھەر حجابه‌ک مەله‌ک بى عەدد
 ئه‌وان رووحى قودسی ب ھەۋىرە تەمام
 ژ وان جومله په‌رداڭ كو بىری حەبیب
 ھنک سورخ و ھن كەسک و ھنده‌ک بەیاز
 بوزورگی ل وان بەحر و دەریاپی كور
 ھنک بەحر قودرەت ھنک مەعرفەت
 طەپیلەن عەریضن عەمیقەن گەله‌ک
 (مع القصه) سولطانى ھەردو جەن
 ل وی په‌رده يەک بیو مورەصصەع ب دوپ
 ژ نور بیو ئه‌و په‌رده‌یا پر که‌بیر
 وەلیکن ل وی لەون و رەنگەک نەبیو

نەبۇون ھىچ نك پەردىيا ئەنسۇرى
 ھلات ئەو ژېر موصطەفایىن كەرىم
 ب (بسم الله) ئەو شاھى نۇورىن نقاپ
 عەيان بۇو ل بەر چەشمى شاھى جەھان
 د تەعرىفىنى وى دە زەبانى مە لال
 بىيىرەم د تەوصىفىنى وى دە تەمام
 بەيانكىم كەلامىنى كۇ من سەحکرى
 دەما ئىز دوخۇول بۇوم ودرائى حجاب
 مەھ و سال و حىن و زەمان تى نەبۇو
 نە ژىرە نە ژۇرە نە راپستە نە چەپ
 نە تارى نە رۆنى نە قەمۇم و نە خوېش
 نە سېشەنبە نە چارشەنبە بىزان
 نە سەبىتە نە ماھە نە سالە يەقىن
 مۇنەززەھ ژەنگان نە غللىھ نە غەش
 وە تو بىزان خالى (أز) جوملە پەنگ
 تەحەيىور د وى دە عوقۇولى گران
 چىرا ناۋىتى وى ئەم دېيىن (لا مکان)
 دېت خىرە لىنى عاقلى دۇرپىين
 نە قەنچە بىن زېدە تەدقىق وى
 ل ئەو دەر نە مىلى ئەنەن ئەگەس
 كو بىيىن وى دەرى قەط مەكە رەبب وشەك

نە ئىسان نە جن نە مەلەك نە پەرى
 ب ئەمرى خودا ئەو حجابا عەظىم
 دوخۇول بۇو موحەممەد ودرائى حجاب
 د پاش پەردىئى دە فەضا (لا مکان)
 چىھ (لا مکان) ئەز بىيىرەم دەلال
 جەن كونە جى بىت چسان ئەز كەلام
 وەلىكىن قەدر طاقەتا شاعرى
 وها گۆت وى شاھى عالى جەناب⁽¹⁾
 مەكانەك م دى كۇ مەكان تى نەبۇو
 نە سارە نە گەرمە نە رېزە نە شب
 نە ئەرض و نە ئەسمان نە پاش و نە پىش
 نە يەكشەنبەيە نە دوشەنبە چونان
 نە پەنجشەنبەيە ھەم نە جومعە يەقىن
 نە كەسکە نە سۇرە نە زەرەد نە رېش
 نە شىن و سەپىدە نە صەوتە نە دەنگ
 ب ۋى تەرزىيە (لا مکان لا مکان)
 ئەگەر تىيدە پەيدا بوا يەك ژقان
 ل تەحقىقى وى گەر بىتىرى يەقىن
 نەيەت خودا زانە تەحقىق وى
 ب جوز رەببى ئەكەر نەن ھەن ھىچ كەس
 نە حەددە ژېر ھىچ ئىنس و مەلەك

(1) ئەڭ گۆتنا شاعر ژ پىغەمبەرى - سلاڭ لىنى بن - ۋەدگەھىزىت، مە چو (سەنەد) نە يىيەن دورست و نە ژى يىيەن لواز بۆ نەدىتىيە.

کو حاضر بتن خەلۋەتا (لا مکان)
بېيىزىت ژ بىۋى پە سىرر و كەلام
کو سىرلان بېتىن د ناڭ خەلۋەتى
ئەقە دەر جەمیعى مەکان و زەمان
ھەنۇز صوحبەتى وان كەمالى بتن
ئەمۇي پادشاھى ب عزز و قەبۇول
مۇھەققەق گەما خەلۋەتا (لا مکان)
نەبىئىتى كۈئەمەد دىيە دەر مەنام
مۇھەمەد ب خەونى چۈويە (لا مکان)
شىارى چۈويە (لا مکان)اي يەقىن
ب يەقظە چۈويە (لا مکان) ئەمەلىح
کو بۇو مۇنسىلخ رۇوھى وى بى رىا
گەما (لا مکان) ئەمەدە با فۇتسۇح
يەقىن كە كو سولطانى ھەردو جەن
مۇھەققەق بىزانە تو خاھىيەتى
ئەغان ناكەسانى ب جەھلى گران
دەن قان كەلامى ب جەھل و عنا
بېچت ئاسمانان حەبىبىي صەمەد
نكارن قيامە بچىن ئاسمان
موقىم طالبى مەركەز و نوقطەيە
مەحالە ل نك زەعمى وان جاھلان
ژ رۇوھى جەوابەك ب كەيىف و طەرەب
کو ئەزمانى تىك مۇنکران بىتە لال

وەلىن رو خەصەتە بىر رەسوللى جەن
کو دەر خەلۋەتى خالقى (لا يىنام)
نەبەت ھىچ كەس حاضرى صوحبەتى
چكۈ عادەتى صوحبەتا دۆستان
کو مەجلس ژ ئەغىارى خالى بتن
نەيەيت ب رۇوح و جەسەد بۇو حولوول
ب رۇوح و جەسەد ۋە شەھى ئىس و جان
نەبى حاشە مۇنکر ژ بۆئەش كەلام
چكۈ بەعاضى مۇنکر دېتىن چونان
وەلىكىن مۇھەققەق بىزانە چونىن
نە خەون و خىالە صەھىيە صەھىح
ھەنگ مۇنکرى دى دېتىن وەا
نە تەقلىي جەسەد بەلكە تەنھا ب رۇوح
وەلىكىن بە طالن ئەغان جوملەشان
ب رۇوح و جەسەد ۋە گەما خەلۋەتى
چىرا چونكە ئەقۇالى ئان مۇنکران
ل سەر گۆتنى فەيلىسەوفان بنا
دېتىن مەحالە ب رۇوح و جەسەد
ل سەر زەعمى وان چونكە جىسى گران
ھەچى جىمى تىلەت كو تىدا ھېيە
چشان دى بېچت بەر ھەوا ئەي فلان
وەرە سەح كە ئەي مۇنکرى بى ئەدەب
بېيىزەم جەوابەك عەزىز و دەلال

بکم دهفعی شان جومله‌ئی ئutzerاز
 بکم دهفعی شان ئعراضان ته‌مام^(۱)
 ههچی موسته‌مع بن ب جان گوهه دنی
 کو جسمی شهقیل ناچه ژور و ههوا
 نکارت بچت بمر ههوا (بالدلیل)
 ببن مونکری قهسریی بی گومان
 نکارن خهفی کن ۋى ئهصلی عه‌میم
 ب طه‌بعی خوه ناچت ب سوویی ههوا
 ب قهسری کشاند بمر سه‌مائان ده‌لال
 خودا ئهوا بره وان دهرا بی گومان
 ب قوووت ھلاقیزتن بمر ههوا
 ب قهسری ب سوویی ههوا (لا جرم)
 ب ئهمرى خودا ھم ل جسمی حه‌جمر
 ب روح و جه‌سەد ۋە ب حوكىن عوقۇول
 د ئىباتى مراجى عالى جه‌ناب
 ل سەر مومكناتان قه‌دیرە يەقىن
 ب وى قادره پادشاهى وددود
 كو ئەفعالى وى مەنۇ كن بى عەدد
 كو مومكىن بتن موطلەقا دى بىت
 ب وى قودرەتا پى خودا كر ووصوول
 بزان مومكە جومله‌ئى ما سوا

ب عهقلی ب نهقلی ب فەخر و ب ناز
 ب عهقلی ب نهقلی بەیان كم كەلام
 ب عهقلی دېيىش ئەۋى گۆتنى
 ئەگەر چ د حكمەت ھەيە بى خەفا
 وەلىكىن ب طه‌بعی خوه جسمی شهقیل
 ههچى فەيلەسۈوفى نکارن عەيان
 تەھررۇك ب قهسرى ھەيە نك حەكىم
 دېيىش ئەگەر چ رەسولى خودا
 وەلى قودرەتا خالقى بى ھەقال
 نەچوویە ب طه‌بعی خوه ئهوا^(۲) (لا مکان)
 وەكى يەك حەجەر مەردى صاحب قوا
 تەھررۇك دكت ئهوا حەجەر بى ئەلەم
 قىاس كە عورووجا شەھى با خەبەر
 چىرا دى مەحال بى عورووجا رەسۈول
 وەلى گەر ب نهقلی بېيىش جەواب
 دېيىش كو ئهوا (خالق العالمين)
 ههچى شەيئى مومكىن بتن دەر ووجوود
 ژ بۇ وى نەھن ھىچ مانع ئەبىد
 ههچى شەيئى مەولا ئىرادەت بكت
 نەھن مومتەنۇ ئەڭ عورووجا رەسۈول
 ژ غەيرى خودا و شەرىكى خودا

(۱) ئەڭ مالكە د دانەيا (فەھمى) ب تىنى دا ھەيە.

(۲) د دانەيا (قىزغى و ئامەدى) : تا.

ب وئ قودرهتا خالقى كائنتات
ههتا (لا مکان) چوو ب ئەمرى صەمەد
بكم ديسە ئەز قىصەئى خوه نەقل
نەظم كم گەلهك بېتى بى ئختىار
ز ئەحوالى ئەحمد بېتىم كەلام
خوه زانى د وئ عالەمىن دە غەریب
سەراسەر بۇويە غەرقى شەرم و فەدى
ھەمان بۇويە غەرقى عەرقى ئەو زەمان
نەكىر فەرقى سەر ئەو نەفەس وى ز پا
ل وى زىدە بۇون سەد ھەزاران فوتۇر
ز خەوف و حەيا دەھش و بىن صەھو بۇ
چو پەروانەئى شەمعى ئەفغان نەما
ل وى مىم بۇبۇو حجابەك عەظىم
ز ئەحمد ئەحمد ما ئەحمد ھەر ئەحمد
د وى مەھو بۇو ئەو زەمان ما يەك
نە عەقل و خرەد ما نە نوطق و زەبان
ز خەوف و حەيا عەقل و دانش نەما
نە جا و مەكانە نە جەھەر نە عەين
دەمەك بى زەبان ما و لال و مەلۇول
ب دوور كەت ز مەجمۇوعى ئىنسان ھەممە
د خەوف و د وەحشەت دە ما بى زەبان
بېتى ب گۇوشى خوه دەنگەك ز دوور
وھا ھاتە گوشى حەبىيى كوبار

عورووج ژى كو بۆ فەرەدەكى مومكىنات
ز كەبا مۇشەرەف ب رووح و جەسىد
كۆئىيات بۇو ئەف ب نەقل و عەقل
بۇوشىم شەرابەك ژ دەستى نگار
ھنک غەم ل سەر من سەك بن ب جام
كۆچوو خەلۇوتا (لا مکان) ئەو حەبىب
ل ئەطرافى فەرى چ كەس وى نەدى
ل وى ھنەد شەرم و حەبىا بۇو عەيان
ل وى زىدە بۇو ھنەد شەرم و حەبىا
زەبان لال بۇو ئەو زەمان دەر حوضۇر
ئەحمد ھات و ئەحمد ژ خوه مەھو بۇو
ئەحمد ھات و ئەحمد ل مەيدان نەما
ز ئەحمد ئەحمد ما و راپۇويە مىم
چو ئەو پەرەد راپۇو ب ئەمرى صەمەد
د ۋىن گۆتنى قەط نەكى رەبى و شەك
مۇھەممەد چو بۇو غەرقى نۇورى چونان
د بەحرى تەھەيىر گەلهك غەوطە دا
د وى مەوضۇنى كو نە حەيشە نە ئەين
ئەوى موصطەفایى ب عزز و قەبۇول
كۆبۇو مۇنقمەطع ئەو ز حىسان ھەممە
ل وى وەحشەتەك پەيدە بۇو ناگەمان
د وى حالەتى دە رەسۋولى ب نۇور
وەلىكىن ژ دەنگى ئەبى بەكىرى يار

(۱۱) دېیشت ژ بۆ خوه صەلاتەک تەمیز
 سەبقييە ل سەر قەھرى من رەحمى من
 كو (بالذات)اي خوند خالقى (ذو الجلال)
 وەرە (أدن مني، أيا خير خلق)
 شەھى تەختى مەسندگەھى ئىصتەفا
 هەتا چوو گە خالقى (لا ينام)
 ب قابى دو قەوسان گە نك خودا
 گە نك خودا ئەمۇ رەسولى ئەمین
 كو بى كەيف بۇو ئەمۇ ووصولە تەمام
 بەيان كم كەلامى دەقى وەصلەتى
 گە نك خودا شاهى ھەردو جەن
 فەتح كە دەھانى خوه قى ساعەتى
 غوممۇض كر عوبۇون و دەھانى خوه باز
 و وقۇوعبۇو د فەممى نەبىيى صەھى
 ژ شەككەر ب چەند مەرتەبا بۇو شىرىن
 گەلەك عطردارتر ژ قى مىسى ۋەش
 ئەمۇ قەترە (أزا) بەحرى لوطقى غەفۇر
 نە وەحشەت نە دەھشەت ئەبەد وى نەما
 كو كەفتە طەرەب رووحى سەيىد يەقىن
 ژ ئىنس و مەلائىك ژ پىغەمبەران
 هەتا وى دەممى نك وى مەكىنۇن بوى

كە (قف يا محمد) خودايى عەزىز
 كە (سبحان سبحان) ذاتى مەزن
 ژ پاش ئەف صەلاتا عەزىزى دەلال
 وھا گۆ خودا بۆ رەسولى ب حەق
 ب نىزىكى وي قە مەشى موصطەفا
 موقىم گۆتە وي (أدن مني) تەمام
 وەكى ھاتە گۆتن د قورئان وھا
 ب قاسى مىانى دو بىرۋان يەقىن
 وەلىكىن مە سەحکر ژ راوى كەلام
 نەشم ئەزىز ل قى دەر بىم دەققەتى
 نە با ئالەت و عند و حەيث و مەكان
 خودا گۇتبىرو شاهى قى ئۆممەتى
 حەبىيى خودا يى ب عزز و ب ناز
 يەكى قەترە قەترە ژ لوطقا خەفى
 ژ بەرفى گەلەك سەردەر بۇو يەقىن
 ژ وى ھنەد تى رائحە و عطرى خوهش
 دەما كەفتە فەممى رەسولى ب نور
 ژ وى مەحو بۇون جوملە خەمۇف و حەيا
 وھا لەذدەتەك دا دەھانى شىرىن
 بىزانە عولۇومى ئەوەل ئاخاران
 وھەم جوملە علمى كو مەخزۇون بوى

(۱۱) چو روایەتىن دورست دەقى دەرىبارەيىن دا ب بەرچاڭىن مە نەكەفتىنە، ھەر وەسا ئەمەن بەرفرەھىيىن شاعر ژى
 ۋەدەگىرەت، د روایەتىن دورست دا نەھاتىنە.

کو کهفته دهان نقطه‌یا قودرتی
 نهان اث ملی سهییدن پیشهموا
 که (أحسست برد اليد في الفؤاد)
 رژاندن کهلامتی چو دورری شهمن
 ب ئلهامی حمق وی تهحياتی گفت
 خودا پهس ل وی کر ههديياتی خوه
 ژ قی حهضرهتا من نهئی ئهجهبی
 ل سهر وی خهلاتهک قهوي بی بوها
 ب قی تمرزی کر عهرضی خدمهت کهلام
 وه هم سهر عبادی ته ئی صالحین
 ب چاثی سههی خوه خودا دی دو جار^(۱)
 رهسولی خودا دی ب چاثان عیان
 ب چاث دی موحه‌مهد خودایی صه‌مهد
 کو ئهف دیتنا وی ب قهلهب و ب دل
 ب چاث دیتییه خالقی جومله خهلق
 وه لیکن حهقيهت نزانی چییه

هه‌می دانه ئه‌مهد د وی ساعه‌تی
 دریزکر یه‌دی قودرتا خوه خودا
 وها گوت وی موقت‌هه‌دایی عباد
 ۋېبۇ نوطقى شىرىن ل سولطانی دین
 ژ ئه‌هودل ژه دورری تهحياتی سوفت
 ههتا وی ته‌مام کر تهحياتی خوه
 ب گوفتا (سلام عليک) ئهی نه‌بی
 رهسولى کو دی ئهف سه‌لاما خودا
 عوموم کر نه‌کو خاچ بت ئهف سه‌لام
 ل سه‌ر من بتن ئهف سه‌لاما شه‌مین
 ژ پاش ئهف سه‌لام و کهلامن کوبار
 ئهفه ئعتقادا مه ئسلامیيان
 ب ظاهر ب یه‌قظه ب روح و جه‌سەد
 وهلى ب‌ه‌عضايی مه‌ذه‌ب هه‌یه بی ئه‌صل
 وهلىکن موحه‌ققىق ل نک ئه‌هلى حمق
 ئه‌گەر چەند ب چاثان خودا دیتییه

(۱) ل سفر زهمانی عائیشایین خودین ژی رازی بت- هندهک کسان گوت: پیغه‌مبهربی سلاف لى بن- ل شەشا
 معراجن خوداین خۆ ب چاث دیتبوو، و دەلیلىن وان ل سه‌ر قی چەندی ئەث ئایه‌تە بۇو: ﴿وَلَقَدْ رَأَهُ الْأَنْقَنِي
 آتَيْنَاهُ﴾ (التکویر: ۲۳)، ئینا عائیشایین گوت: من پسیارا قی ئایه‌تى ژ پیغه‌مبهربی کریبوو، وی گوتەمن:
 ئمو جبریل بۇو من دیتى، ژ دو جاران پیشەتر من ئهول سه‌ر رەنگى وی یىن دورست نه‌تییه.. لەو
 عائیشایین دگوت: هەر كەسى بىزىت موحه‌مەند خوداین خۆ دیتییه، ئەمۇ درەوەكە مەزىن كر. قی حەدیسى
 موسلم ۋەلگوھىزىت (۴۵۷). هەر وەسا موسلم (۴۵۰) ژ عەبدىلاھى كورى مەسعودى ژى ۋەلگوھىزىت كو
 مەخسەد ب دىتىن د ۋان ئایتاندا دىتىنا جبرىلیيە، و بەيەقى دىتىزىت: نەھاتىيە زانىن كوشەھايىيەكى
 موخالەفا قىن بىچۈونى كىرىت. مەعنە: صەھابىيەمى ل وی باودرى بۇون كو پیغه‌مبهربى سلاف لى بن-
 خوداین خۆ ب چاث نەدیتبوو، و ئعتقادا ئىسلامى يا دورست هەر ئەقەيە، و نە ئەمۇ ياشاعر دىتىزىت!!

ددهمن فەتح کر وى ب مەدھى تەمیز
 غەنی (أزا) حەشمەم وەز وەزىز و دەبىر
 ھەمى لايقى ذاتى پاکى تەنە
 توى خالقى تىك بوزورگ و گوھان
 ھەمى خورد و ئەصفەر توشاھى عەظىم
 تە عالەم ووجوود کر ب يەك كاف ونۇون
 ل نك تە مولۇوك و شەھنەھە گەدا
 سوايىت تە يەكسان ووجوود و عەددەم
 يەكى ذەرە كەم ناکن (أز ھستو بودا)
 ووجوود کى توئى خالقى (لا ينام)
 تو خەللاق و رەززاقى جوملە عباد
 ب تەشرىفىن (الولاك) تەعظىم كر
 كە (الولاك، لولاك)^(۱) ئەي مۇختەرمەم
 د گەل كورسى و (سدرة المتنى)
 ژ بۆ تە مە خەلقاندىن ئەي مۇعىتەبەر
 نەتىنان ووجوودى ژ كەنزا عەددەم
 ب ۋى قۇدرتى من كەرىمىت وددوود
 بىدەم دوشىمنى تە عەذابى ئەلىم
 صەدەف تىك ژ بۆ تە د ناڭ دە تو دۈر
 توبيى عللەتىن غايىھە (أز ھستو بودا)
 تو شاھنەھە موطلەقى با نشان
 ب ضەوء و ب نۇورن ئەي پادشاھ

ژ ئەول پاش موحەممەد رەسولى عەزىز
 كە ئەي پادشاھى ب قۇدرەت كەبىر
 ھەچى شوکر و حەمد و سوپاسى ھەنە
 تو شاھنەھە موطلەقى سەر شەھان
 ب نسبەت ووجوودا تە جوملە عەدىم
 ژ بۆ جوملە عالەم توى رەھنەمۇون
 خودان حوكىمى موطلەق توى ئەي خودا
 توبيى واجبى شاھى تەختى قىدەم
 ئەگەر جوملە عالەم نەبن دەر ووجوود
 وەگەر سەد ھەزار عالەمى دى تەمام
 يەكى ذەرە مولىكى تە ناکن زىاد
 خودائى ب وى را كو تەكىرىم كر
 وها گۆت بۆ ئەحمدەدى مۇختەشمەم
 نە تىنان ووجوودى مە عەرش و سەما
 ھەمى ئىنس و جىن و مەلەك سەرتەسەر
 ئەگەر تو نەبۈويا مە لەمۈح و قەلەم
 بېشىت و جەھەنەم مە ئانىن ووجوود
 كو ئەتباعى تە كم د جەنەت موقىم
 مە ھندە ووجوود كر ئەقى خەلقى پۈر
 توبيى مەقصەدى من ژ جوملە ووجوود
 ل سەر ئەنبىاء و روسول جوملەشان
 ژ نۇورا جەمالا تە خورشىد و مەھ

(۱) حەدیسا (الولاك) وەكى پىر ژ جارەكى مە ئىشارەت پى داي يى بىناخىيە.

مه توئختیار کر ژه‌ردو جهان
 ب جانئ خوه خدمه‌تگوزاری تهنه
 کو بیون لائیقی تاجی پیغه‌مبه‌ری
 ل سه‌ر وان ۋەببۇو بابی فەرخ و سورور
 نەدا من ژ بۆ ھیچ کەس پیشى تە
 نەدم ھندە عززەت چ کەس دەر جهان
 ھەببىم موحەممەد شەھى بى رىا
 گەلەک پووسپىنە ئىدا نىك نام
 تو سولطان و پیغەمبەران تىك يەزەك
 وەلى طۇورا تە مەسندە (لا مکان)
 ب فەضلا تە بۇ دەعوەتا وان قەبۇول
 دوغا وان د حەضرەت قەبۇول بۇ چونىن
 عەفۇو کە ژ رووھى خەطائى خەطىر
 بغەفرىنە من موجرمى ئەي جەلیل
 د وى رووزى دلدووزى حەشر و جەزا
 دزانم بەعيىدم ژ باغىن نەعىم
 حەقىقىم ژ بۆنارى دووزدەخ عىان
 ژ ۋان خوشى ئەفعال و ذەنب و گوناھ
 د دەستم نەما ھيچ حوججەت ئەبەد
 د ناڭ نارى دووزدەخ عەذابى موهىن
 کو چوو نك خودا خەلۇوتا (لا مکان)
 شەفاعةت بكت رووحىيى ئاقتەپسى

ژ بۆ من شوکور کە ب جەھر و نەمان
 مەلەک دەر فەلەک نەوبەدارى تەنە
 ھەمى ئەنبىاء و رسۇولى بەری
 ژ ئاشارى نۇورا تە ئەو بیون ب نۇور
 ئەۋى ھندە عززەت کو من دايە تە
 ھەتا ئىقراض بىتە دەور و زەمان
 ل دیوانى من پەل پیشى ئەيا
 ھەچى تابعى تە د حەشر و قىام
 تو پیغەمبەرى حەققى بى رەب و شەك
 مە مۇوسا بىرە طۇورى سینا عەيان
 يەقىن کە ھەمى ئەنبىاء و رسۇول
 ب جاھى تە وان كر تەھىسىسول يەقىن
 خودايىا ب جاھى رسۇولى كەبىر
 سەتر کە گۇناھم ب سەترا جەمیل
 شەفاعةت بکە قىسمەت ئەي خودا
 ب ۋى خوشى ئەفعال و خولقى ذەمیم
 ب ئەف پووسپىاھى و ذەنبى گران
 مە دەفتر گەلەک رەشکەن ئاھ و ئاھ
 د گەل ۋان گۇناھى منى بى عەدد
 نوها ئەز دزانم جەن خوه يەقىن
 وەلى ھىقىيىا من موحەممەد رسۇول
 ئەھى ذاتى پە موحىتەرم بى گومان
 چ نوقسان دېت دەر مەقامى ئەھى

منى بهد عهتمل موجرمى رپوسياه
 يهكى كهلىبى زارم ل بابى رسول
 ز بوقى صئى مونتەظر پر ئەلەم
 نەكى دەر صئى خوه ز بەر ئاستان
 ز يير كن كلابى خوه ئى بى مەدد
 د صوحبەت ل نك ذاتى مەولا يى حەق
 بده خاطرى من ئەقى كهلىبى من
 ب رەحمەت عەفرو كە گوناھى د وى
 يەقىن دى ل من كت خودا رەحمەتى
 نەقل كم روایەت نه بىش و نه كەم
 بەيان كر ز بوقى موصطەفایىن جەمیل
 كە ئەي زوبىدەئى جوملەئى كائنات
 بخوازه هەچى ئارەزوویەت هەيە
 بېيىزە ز بوقى بىدم ئەز تەمام
 ل تە تو طەلب كە ل من ئەز بىدم
 ز ئىحسانى مەولا گەلەك بەذلى دى
 رجا كر كە ئەي ذاتى پاكى خودا
 كو ئەف ئۆممەتا من قەلەلەن ضەعيف
 بده خاطرى من گوناھى د وان
 بده من شەفاعەت ز بوقى ئۆممەتى
 كو ئۆممەت خەلاص بن ز نار و عەذاب
 رجا وي ل دەرگاھى خوه كر قەبۇول
 كە ئەي فەخرى عالەم نەبىيىن كەريم

خەلاص كت ز جەنگى عەذابى ئىلاھ
 ئەگەر چ گونەھكار و زارم مەلۇول
 بده ئىستۇخوانەك ز خوانى كەرەم
 ئۆمييەدە ز تە شاھى ھەردو جەن
 نە طەبعە ز بوقەندەداران ئەبەد
 مە نسيان مەكە ئەي شەھى ھەفت طېبىق
 ب ئىحسان بېيىزە ئەيَا رەبىي من
 موعەذدەب مەكە رەوحىيى ئاققەپى
 دوعا تە قەبۇولە د وى حەضرەتى
 وەر ديسە سەر قىصەئى ئەي قەلەم
 ز پاش ئەف كەلامى كو رەبىي جەلەل
 ئەمر كر ز بوقەخرى عالى سمات
 ل نك من گەلەك ئابى رۇويەت ھەيە
 هەچى دەر دلى تە ھەبىتن كەلام
 توبى موصطەفا و توبى ئەحمدەم
 كو سولطانى دين ئەو قەدر فەصلى دى
 ز كەيىف و فەرەح وەجھى وي شوعەلە دا
 تو زانى ئەيَا پادشاھى لەطىف
 نكارن حەمل كن عەذابى گران
 ئەگەر دى ل سەر من بکى نعمەتى
 شەفاعەت بكم ئەز د رۇزى حساب
 خودائى كو دى ئەف كەلامى رسول
 ل سەر وي ۋەگىرلا جەوابەك عەظىم

عهفوكم ههمى چوون شەفافەت بىكى
بىدم خاطرى تە گوناھى د وان
تو مەھىدەر بىكە لوطىف و ئەحسان ژ من
مۇھەققەق ل تە ئەزىز بىكم خەلۇھەتى
مە بەخشى ژ بۇ تە مۇھەققەق بىزان
ژ تىك ئۆممەتان ئۆممەتا تە قەبۇول
كۆ بىوون تابعى چۆن تە پىيغەمبەرى
مە چىتىكىر تىرى حور و غلماڭ هەمى
مە ھندا كەرامەت ددا جەننەتى
ژ بۇ ئۆممەتا جوملە پىيغەمبەران
خۇھ حفظ كىن ژ ۋى نار و پىتى جەھىم
مە چىتىكىر د گەل ئەف عەذابى گران
ب طاعەت خۇھ حفظ كىن ژ نار و عقاب
ھەزار نەوعى قەھر و غەضەب لېتىرى
بىيىر ژ دۈزەخ بچىن دوورە دوور
ل وى خەوف و ترسەك عەيان بىوو هەما
شۇنىدەم ژ راوى كە ھەفتا دىيار
عەلەمدارى ئىقلىمى ئاھىزەن
خۇدايىن ب حەق داودەرى (ذو الجلال)
نەكىن ئەتكابا چو ڈەنپ و خەطان
گوناھان بىكىن مەخفى و ئاشكار
نەبىين د ناھ ئاتەشى زەھمەتى
كە ئەھى مەنبەعى بەحرى صدق و صەفا

کو هنده رجاداری ئوممهت دكى
د رۆزى قيامەت رجا كە ئەوان
شەفاعەت ل تە ئەمر و فەرمان ل من
تو هنده عەزىزى د قى حەضرەتى
شەفاعەت ژ بۆ ئوممهت و ذەنبى وان
چو تو ئەكەرمى سەھر جەمیعى رەسول
خونوک ئەو كەسانى ژ كۇفرى بەرى
ئەقى جەننەتى پر ژ ئەحسان ھەمى
ب تەخىيىنى بۆ ئەحمد و ئوممهتى
ب تەعەميمى غەيرى تە و پەيرەوان
ژ من بىئە ئوممهت قى نوطقى كەرىم
جەھەننەم بزانە ژ بۆ كاfrان
چىرا ئوممەتا تە خود تېخن عەذاب
جمى من ژ بۆ دوشمنان چىكىرى
ئەقاندۇستانى منى با سورور
موحەممەد كو دى ئەش كەلامى خودا
بنالىيد دەر حەضرەتى كەدگار
وھا گۆت سولطانى ھەردو جەھان
كە ئەي ئىزەدى بى شەرىك و ھەقال
بکە حەفظ ئوممهت كو فەرددەك ژ وان
مەھىلە كو يەك ئوممەتا من تو جار
كۆ دا نەچە دۈرۈزەخ كەسەك ئوممەتى
ئىلاھى وھا گۆت بۆ موصەفە

کوئه صلاح نه کن فعل و ذنبی رهدي
 ترثی خزنه يا غهیب و گنهجی مهزن
 ز لمهوح و قلهلم کورسیبی موسسه قیم
 گلهک خزنه مهملونه نابن خهلاص
 ئهگه رئمز نهدم مودنی ئوممهتى
 دمینت ئهقى رهمنی بى ئنتها
 ئهگه رئمز نهدم موجرمى دل که بیب
 زوي ره گلهک کر شهنائى قهبول
 فلا أحصى رسی ثناء عليك)
 زوي ره بی بی بیچوونى پهروه ره گار
 ل نک ته چ مقداری عززهت هنه
 ئهقى ئوممهتا ته بزان (لا جرم)
 کو تو ره بھری وانی ئهی موحته ردم
 عهزیزتر ل نک من چوئه رض و فلهک
 سهدي ئوممهتا دی ژئھلى شهواب
 ژئالى مهحبهت ب وان هم سه دان
 ل نک حمضره تا من عهزیز نه بول
 کو ئهف ئوممهتا خهیری ئوممهت ته مام
 ژ من صاحبی پهنج خاصصیه تن
 ژ بز ئوممهتا ته ئهیا موعته بهر
 د وئی روزی دل دوزی حهشر و قیام
 ئهوان دی بی بی ن حسابا گران
 ل ئاخه د سه بوكبار و بى زه ممهت ن

دکارم بکم حفظی ئوممهت همه می
 وھلی ئهف همه می ره حمهت و لھطفی من
 ژ ئه رض و سه مائان ژ عھرشی عھظیم
 گلهک پر تره ره حمه تا بى قیاس
 چ کم ئه ز ب هنده ئه قی ره حمه تى
 کو عصیان نه کن ئوممه تا موصطفا
 ب چی صه رف کم ره حمه تى ئهی حه بیب
 ژ پاش ئهف بشاره ت کو سه ح کر ره سه ول
 که (الأمر و الكبیراء لدیک
 سوئال کر ئه وی ئه حمه دی تاجدار
 ئه قی جه معنی کو په یه ره وانی منه
 خودا گو: ئهیا ئه حمه دی موحته ردم
 گلهک چیترن (أزا) جه میعی ئوممه
 ژ وان ئوممه تانی کو بی رین گلهک
 یه کی ئوممه تا ته ژئھلى عھذاب
 ئه قی مودنی نادم ئمز بى گومان
 کو هنده ژ وان حمز دکم ئهی ره سه ول
 د قورئان وھا هاتھ گوتون که لام
 بزان ئوممه تا ته خودان نعمه تان
 یه کی ئانکه من پر نه دا سیم و زدر
 کو جوزئی بی بی ن حساب و که لام
 هه چی پر بتن زی پر و مالی جهان
 ل دونیا کو بى مال و که م دھلھ تان

مه پر ظولم و سه طووت نهادیه ئهوان
 ژکبر و ژنه خودت گلهک بچنه ژور
 چو من پاشی دعوا خودائی بکن
 کو مه غرور دبوون ئهو ب حوكمی عه ظیم
 دبوون مورته کب هنده ذهنب و گوناه
 طلهک ده عوهئی خالقیهت دبوون
 ژقی قه بجهتی چونکه کم طاقه تن
 کو بن باری عصیان نه مین ذلیل
 د ناف ناری عصیان دبن جانگوداز
 ب حوكمی ئهوان سال و عمری دریش
 خه فیفن ژ حه ملا گوناهی مه زن
 کو مه ووت و لقائی نه کن ئه و ژ بیر
 کو ئه عمالی خهیری ل وان نه بنه فهوت
 مه در خستی ئوممه تا د ئاخز زه مان
 بزانه کو ئه و فاضل و فاخن
 کو زیری زه مینی نه کن زه حمه تی
 نه مین دبن خاکی تیره گلهک
 ژ بو وان ره زوو بیت حه شر و حساب
 دبن باری عصیان ده پشت خوار بت
 په شیمان بیت ته رکی ئه و حه و به کت
 بدم وی ژ جه نه ت مه کان و مه قهر
 ژ بز وان بدم ئه ف قه ده ره حمه تی

دو وهم خصله تی وان ئه فه ده جهان
 کو مه غرور بن ئه و ب حوكم و ب رزور
 مه بادا کو ئه و پادشاهی بکن
 وه کی پادشاهی زه مانی قه دیم
 ب سه طووت ده ما ئه و دبوون پادشاه
 قه وی سه رخوشی جامی نه خودت دبوون
 مه حفظ کر هه چی تابع و ئوممه تن
 سیم عمری وان من نه کریه طه ویل
 چکو صاحبین سال و عمری دراز
 دکن که سبی ذه بان و ته رکی لمیز
 وه لی صاحبی عمری کوتاه و کن
 ئه قی ئوممه تا عمری وانن قه صیر
 ته فه ککور بکن دائم قه ب و مه وت
 چهاردهم ئه فه ئه هی حه بی بی جهان
 ئه گه ر چ ب و هقت و زه مان ئاخن
 مه ئاخز ده رانی ئه قی ئوممه تی
 قیامه ت کو نه زدیکی وان بت گلهک
 کو عاجز نه بن ژی ری خاک و توراب
 بزانه ئه فه خاصه ئی په نجه مین
 ئه گه ر یه ک ژ وان پر گونه هکار بت
 ب ساله ک بھری مه وتی خوه ته و به کت
 عه فوو کم ئه وان ذه بی وی سه رتھ سه ر
 ئه فه نعمه تی من ل سه ر ئوممه تی

نیازکار بمه خالقی (لا ینام)
توبی عالمی ئاشکارا و غمیب
ژ بۆ وان ره سالهک دبینم که ثیر
دترسم د عصیان بین سەرنگروون
بین پەیروی نەفسی زاری خەبیس
تەھی ذنب و عصیان بچن چالهکی
ژ وان ره بکه کەم ھنک موددەتی
بکن تەوبە (اژ) فعل و ذنب و دەغەل
ژ ناری جەھەننەم بدم وی خەلاص
جمی وان بدم ددر بەشتی تەمیز
بکه شەفقە یا رەب ل سەر ئۆممەتی
خەفیف کە ل وان موددەتی پر گران
ژ بۆ ھەر کەسی نەفس و شەیطان لەعین
بمین ھەتا وەقتی ماهی ئەجەمل
د گەل ذنب و عصیان بچن قەبری کوور
ژ بۆ ئۆممەتا تەھەچی ذنبدار
د پیشی ئەجەل گەر بکن تەوبەئی
عەفۇو کم ب رەحمەت گوناھەش ھەمی
کو یەک ھەفتە موددەت ژ وان ره گەلهک
ژ بۆ وان ره موددەت بکه تو قەصیر
بکن تەوبە و تەركى خوبىتی عەمەل
عەفۇو کم ھەمی خەطاء و نسیانی وی
رەحم کە ل سەر ئۆممەتا بى مەجال

کو سولطانی دین سه حکرن ئەف کەلام
کە ئەی رەببى پاکى مونەززەھە ژ عەیب
ئەقى ئۆممەتا من ضەعیفەن فەقیر
ژ وانەر ھەببە نەفس و شەيطانى دوون
ژ بىر كەن خوھ دەر دەنەب و عصىانى پىس
نەكەن تەبوبە دەر موددەتى سالەكى
بەدە خاطرەن من ئەقى ئۆممەتى
خودا گۆب يەك ماھى پېش (أزا) ئەجەمل
عەفۇو كەم گۇناھى ئەھۇ بىن قىاس
ژ بۇ قەدرى تە ئەي رەسوللى عەزىز
بنالىد ئەحمدە د وى حەضرەتى
مەھەك زەحفە بۇ تەبوبەئى وان ئەمان
چىرا؟ چۈنكە غەفلەت ھەببە دەر كەمەن
دەرسىم د غەفلەت د طەپولى ئەمەل
نەكەن تەبوبە (أزا) فەللى پېسى نۇفۇرور
خودا گۆتى: ئەي ئەحمدەدى ئەختىيار
بەدم موددەتى وان ب يەك ھەفتەئى
بەدم خاطرەن تە ئەھۇ موجرمى
وھات گۆت وى ئەحمدەدى چاۋ بەلەك
رەھم كە ل سەر ئۆممەتا پەر فەقیر
خودا گۆت: يەك رۆزى پېش (أزا) ئەجەمل
ژ بۇ تە بېۋرم د عصىانى وى
نەبى دىسەنالى ل بەر (دى الجلال)

ژ بۆ وانرە شەيطان و نەفس و ھەوا
 خەفیف کە ل وان چون تە رەحمەت ھەیە
 بکن تەوبە ئەو با دل و قەلب و جەرگ
 بدم مەسکەنی وی د (دار السلام)
 نەکیشە عقاب و عەذابى ب وی
 ب زارى نیاز کر ل بابى خودا
 د ترسم ژ غەفلەت د ناش ھەوبەئى
 بىيىن د ذنېب و خەطىا زارەزار
 د ۋى حەضرەتى گۆتنى تە قەبۇول
 ئەيا مەعدەنی حلم صدق و صەفا
 تەلەف کن د عصيائى و ذنېب و ودبال
 ژ نسييان و غەفلەت ژ طولۇت ئەمەل
 بکن تەوبە با نالەء و زار و ئاھ
 قەبۇول کە کو (ما لم يغغر) بتن
 زىادە نەبۈويە گەلەك قەلقى وی
 عەفۇو کم گوناھ و خەطائى كەثير
 ژ بۆز وی ھەيە موددەتا تەوبەئى
 ل سەر وی ژ من لوطىنى ئەحسان بتن
 نەدم وی عەذابى شەدىد و موهىن
 ژ بۆ خاطرى سەيىدى بوردبار
 ل وی موددەتى تەوبەئى فەوت بۇو
 دېت مۇستەحەققى عەذابى جەھىم
 ب حەمد و شەنا وی فەتح کر دەھان

پرە موددەتى رۆژەكى ئەم خودا
 گەلەك غالىن زىتە غەفلەت ھەيە
 خودا گۆت: يەك لە حۆظەئى پىشى مەرگ
 بىھەشم گوناھى د وى (بالتمام)
 خەلاص كم ژ نارى جەھەنەم ئەوى
 شەھى صەدرى دين ئەحمدەدى پىشىمۇا
 پرە لە حۆظەيەك موددەتى تەوبەئى
 ژ بىر كن ژ ذەنباڭ نېبىن تەوبەدار
 خودا گۆتە وى ئەم موحەممەد رەسۇول
 بشارەت ژ بۆ تەئەيا موصطەفا
 ئەگەر ئۆممەتا تە گەلەك عمر و سال
 بکن تەوبە تا وەقتى مەوت و ئەجەل
 پەشىمان بىن وى دەمى سەر گوناھ
 ژ خەجلەت روختى وى كو ئەحمدەر بتن
 هەتا رووحى وى نەھتىيە حەلقى وى
 ئەگەر تەوبە كت ئەو ژ ذەنې خەطىر
 هەتا رووحى وى بىتە سەر سىنەئى
 د وى حالەتى گەر پەشىمان بتن
 قەبۇول كم ئەوى تەوبەيە وى يەقىن
 د فەرەدوسى ئەعلا بدم وى قەرار
 وەلى جان کو چوو حەلق و دەر مەوت بۇو
 بچت قەبرى خوھ تەقلى ذەنې ذەمەم
 موحەممەد کو دى نعمەتا بى كەران

ژ بۆ من نەھیلا خەیال و فکر
 دزانم ل وان دى بکى رەحمەتى
 کو تەقلی گوناھان بچەت قەبرى تەنگ
 کو حالەش چ بى رۆژى حەشر و جەزا
 ژ جەنگى عوقوبەت چسان بى خەلاص
 شەفاعەت بکم ۋانگوناھى كەثير
 (بلا توبە) بچىھ د زىرى زەمین
 بىدە خاطرم چۈون شەفاعەت بکم
 كە ئەھى سەرودر و (سید المرسلین)
 شەفاعەت مە دا تە ژ بۆ ئومەتى
 ژ ئیمان و ئىسلامى يەك نوقطەيەك
 بى مىلى سەماء و زەمین و جىال
 شەفاعەت بکم دەر حەقى وى قەبۈل
 شەفاعەت تورا دەر پەئى ھەر كەسە
 ئەقان نۇمەتى بى قىاسى خودا
 دەھان فەتح كر وى ب طەرز و ئەدەب
 كو واقع نەبۇو سەر دلى كەس تو جار
 رەسولى ژ بۆ ذاتى بىچۈونى وى
 سوئال كر ب زارى كە (أى ذا الجلال)
 زەمینى ھەمى قاع صەفصەف بکى
 كو حاضر بن ئەھلى شەواب و عقاب^(۱)
 گەلەك ذەندار و خودان حەبە بى

خودايىا ژ بۆ تە ئەناء و شوکر
 رەھەت بىو دلى من ژ بەر ئومەتى
 وەلىكىن گونەھەكارى بى صەمۇت و دەنگ
 دلى من ب سەر وى قە ما ئەھى خودا
 ئەوان دەنپ و عصىانى وى بى قىاس
 نىازم ئەفە ئەھى خودايى كەبىر
 ئەگەر فەرەدەكى ئومەتى من حەزىن
 د رۆزى قىامىت كو خەدىت بکم
 ژ وى رە وھا گۆ (رب العالمين)
 ل تە مۇژەد بىتن ژ قى حەضرەتى
 ھەچى ۋېرە پەيدا بىن دەرەيەك
 بىلا ذەنبى وى پىر بىن بى فەصال
 دەما بىتە حەشرى فەقىر و مەلۇول
 ژ بۆ وان رە ئەھە رەھەتى من بەسە
 مۇھەممەد كو سەھىك ئەقان مۇژەدەها
 گەلەك بىو مۇفەرەدە ژ ئەلطاۋى رەب
 شەنایەك وسان كر ژ بۆ كەدگار
 گەلەك حەمد و شوکر و ئەنەن كر ئەھە
 ژ پاش ئەھە ئەنائى كو گۆتن دەلال
 د رۆزى كوئەسمان د يەك كەف بکى
 كو يەعنى درۆزى قىام و حساب
 يەكى ئومەتى من كو بى تەمۆبە بى

(۱) ئەف مالكە د دانەيا (ئامەدى) دا نىنە.

ژ بۆ وی نهبت هیچ ئەفغان رهسى
 د وی روزى دلدووزى پر خەوف و بىم
 کە ئەی شاھى ئۆرەنگى پىغەمبەرى^(۱)
 کو بەردايە ناش قودسیيان وەلۇلە
 د ناش جوملە قوددوسىييان و مەلەك
 تەلەف كت كەسەك دەر گونە شىست سال
 ل سەر ذەنب و عصيان بکىشىت صەبر
 جەسۈر بىت ل ئەفعال و ذەنبى ردا
 نهبت مونتەبە دا ژ عصيان ۋەبت
 د گەل ئەف شەقاوەت بچت حۇفرەئى
 (بلا تۈمە) داخل بىت قەبىرى زار
 مەحالە ل نك جوملە عەقلى سەلیم
 بىت مەظەمەرى لەطف و عەفوئى ئىلاھ
 سەبەب ئەو گونە رۇويىت وى رەش بىن
 وەا دا جەوابەك ژ بۆ مىكەئىل
 خودايىن كو ھنده رەحىمە عەيمان
 وەلىكىن ئەمۇي ڈەرە ئىمان ھەبت
 وەفات كت بچت قەبىرى تارىك و كۈور
 شەفاعةت نەبىنت ژ شاھى روسول
 ئەگەر ئەمۇ ب رەحىما خۇھ يا پر عەميم
 چ نوقسان دېت دەر كەمالى ئىلاھ

شەفاعةت نەبت بۆ ئەمۇ بىن كەسى
 چىھەحالى وى ئەمۇ خودايىن كەرىم
 خودائى جەواب دا ژ بۆ رەبەرەرى
 بىزان ھەفت ھەزار سالە ئەف مەسئەلە
 ھەيە ئەخلاقەك د سەطھى فەلەك
 وەا گۆتىيە مىكەئىلى دەلال
 نەكت فکر و مەمۇت و حساب و قەبر
 نەتىست ژ قەھر و عەذابى خودا
 نەكت تەمۇبە و قەط پەشىمان نەبت
 ژ غەفلەت ل دۇنيا نەكت تەمۇبەئى
 ب تەشىبىھى جىفە بىيىتن مەرار
 چسان عەفۇو كت وى خودايىن كەرىم
 مەحالە كو ئەمۇ موجرمى رۇوسىيەھ
 كو (إلا) جەن وى د ئاتەش بىتن
 وەلىن حاملى وەھىن من جېرەئىل
 مەبىيەز ئەقى گۆتنى ھان ھان
 كەسى كود ئەفعالى عصيان دە بت
 ب ۋان فعلى پىس و خەطائى نۇفۇر
 د حەشىرى كوراپت گەلەك دل ب كول
 خودايىن عەزىزى قەدىرى ئەرىم
 عەفۇو كت ئەمۇ بەندەئى رۇوسىيەھ

(۱) ئەث دان و ستابىدا ناقىبىرا خودى و پىغەمبەرى دا ياشاعر ۋەمەگىپت، مەچو (سەنەدىن دورست) بۆ نەدىيىنە د كىتىپىنەن حەدىسان دا.

عهفuuو کت خودا ئهو ب رهـما عـهـمـيم
 ژ دـوـوزـهـخـ رـهـهـاـ کـتـ بـ ـقـىـ رـهـمـهـتـىـ
 مـهـلـائـكـ هـهـمـىـ بـوـونـهـ دـوـ قـافـلـهـ
 وـهـلـىـ تـاخـمـهـکـ مـاـيـلـىـ جـبـرـهـيـلـ
 کـوـئـهـفـ ئـخـتـلـافـهـ دـنـاـشـ وـانـ بـزاـنـ
 کـوـ حـهـقـقـىـ دـدـسـتـىـ کـيـيـهـ بـاـ فـوـتـوـوـحـ
 ژـ بـوـقـانـ فـرـشـتـانـ بـ لـهـفـظـ وـ کـهـرـدـمـ
 بـدـهـ فـهـتـوـئـ ئـهـيـ مـوـفـتـيـيـ شـمـرـعـىـ مـنـ
 بـيـيـرـهـ کـوـ حـهـقـقـىـ دـدـسـتـىـ کـيـيـهـ
 بـلـاـ بـمـسـ بـکـنـ ئـخـتـلـافـىـ گـهـلـهـکـ
 بـکـهـ فـهـصـلـىـ وـانـ ئـهـيـ حـهـبـيـيـ مـهـزـنـ
 فـهـتـحـ کـرـ ئـهـوـيـ فـهـمـمـىـ گـهـوـهـرـفـهـشـانـ
 خـوـدـاـهـنـدـيـ مـوـطـلـهـقـ شـهـهـتـ بـىـ نـيـازـ
 کـوـ حـهـقـقـىـ دـدـسـتـىـ ئـهـخـىـ جـبـرـهـيـلـ
 ژـ رـهـمـاـ خـوـدـائـىـ چـ نـوـقـصـانـ دـبـتـ
 بـمـيـنـتـ دـ بـنـ بـارـىـ ذـهـبـىـ کـهـثـيـرـ
 بـبـهـخـشـىـ ئـهـوـيـ مـوـذـنـبـىـ پـرـ ئـهـلـيمـ^(۲)
 کـوـ ئـهـسـانـ کـيـ سـهـرـ مـوـجـرـمـىـ بـىـ مـهـجـالـ
 لـ نـكـ مـنـ ئـهـشـهـ مـوـطـلـهـقـىـ ئـجـتـهـادـ
 کـوـ حـوـكـمـىـ تـهـ حـهـقـقـهـ بـزاـنـ (لاـ جـرـمـ)

گـهـلـهـکـ مـوـمـكـنـهـ وـيـ فـهـقـيـرـيـ ذـهـمـيـمـ
 بـ لـوـطـفـ وـ کـهـرـدـمـ وـيـ بـيـتـ جـهـنـهـتـىـ
 لـ ئـهـسـمـانـ سـهـبـهـبـ حـهـلـىـ ئـهـفـ مـهـسـئـلـهـ
 دـبـيـرـنـ: هـنـکـ گـوـتـنـىـ مـيـکـهـئـيـلـ
 تـهـمـامـ هـهـفـتـ هـمـزـارـ سـالـهـ بـوـرـىـ لـ وـانـ
 مـهـ هـيـرـاـ نـهـکـرـيـهـ بـهـيـانـ وـ وـوـضـوـحـ
 وـهـرـ ئـهـيـ مـوـحـهـمـمـدـ بـبـهـ تـوـ حـهـكـمـ
 بـهـيـانـ کـهـ تـوـ زـيـ ئـجـتـهـادـيـ مـهـزـنـ
 دـ ئـهـفـ مـهـسـئـلـهـ حـوـكـمـىـ حـاـكـمـ چـيـيـهـ
 رـهـهـتـ کـهـ دـلـىـ قـانـ فـرـشـتـ وـ مـهـلـهـکـ
 بـ حـوـكـمـىـ تـهـ جـوـمـلـهـ رـضـائـيـ دـدـنـ
 مـوـحـهـمـمـدـ کـوـ دـيـ ئـهـفـ کـهـلـامـ وـ بـهـيـانـ
 کـهـ ئـهـيـ عـالـمـيـ ئـاشـكـارـ وـ رـازـ
 ئـهـشـهـ حـوـكـمـىـ مـنـ ئـهـيـ خـوـدـاـيـنـ جـهـلـيـلـ
 ژـ بـوـيـهـکـ فـهـقـيـرـيـ کـوـ ئـحـسـانـ بـيـتـ
 کـوـ يـهـکـ بـهـنـدـهـتـىـ بـىـ مـهـجـالـيـ فـهـقـيـرـ
 چـ مـهـذـدـوـرـهـ گـمـرـ خـالـقـىـ (ذـوـ الـجـالـ)
^(۱) ئـهـشـهـ ئـجـتـهـادـاـ مـهـ ئـهـيـ پـرـ کـهـرـيـمـ
 گـهـلـهـکـ فـهـضـلـ وـ ئـحـسـانـهـ نـيـنـهـ مـهـحـالـ
 نـهـ نـوـقـصـانـ دـبـتـ مـوـلـكـىـ تـهـ نـهـ زـيـادـ
 خـوـدـاـ گـوـتـهـ وـيـ شـاهـتـ بـهـيـتـ وـ حـهـرـدـمـ

(۱) دـ دـانـهـيـاـ (قـزـغـيـ وـ ئـامـهـدـيـ) دـاـ: کـهـرـدـمـ.

(۲) دـ دـانـهـيـاـ (قـزـغـيـ وـ ئـامـهـدـيـ) دـاـ: ئـهـلـهـمـ.

عهفوو کم ئەگەر ذنبداران تەمام
نەبىژم کو دۆستە وە يىدا دوشمنە
چىكۈ حوسنى ئەمنى كىر ب رەببى غەفار
(أنا عند ظن عبادى)^(۱) ب من
ھەيە حوسنى ئەننم ب رەببىم وەا
وەلىكىن ئومىيىدا مە رەحىما ئىلاھ
سەركەت ب لوطفا خوھ ذنېنى د من
بىدە خاطرى شاھى بەيىت و حەرەم
شەفاعةت بىكت رووحىيى ذنبدار
ئەمر كر خودائى ژ بۇ موصطەفا
شەب و روز پەنجاھى وەقتى نەماز
شەب و روز پەنچە لەنچە لمىزان تەمام
خەبەردانى مۇوسا كەتن فەرى وى
ژ بۇ ئۆممەتا خوھ بىكە ئەتچا
بلا بارى وان زەحف و سەنگىن نەكە
رجا كر ل بەر خالقى (لا ينام)
د خوازم ژ بۇ وانپە شەرعى خەفييف
د ترسىم ل سەر وان بىيىتن فەوات
د عصيان و ذنبان بىن جانگوداز
كوتەركا صەلاتان نەبىت كارى وان
كوتەم ژى فەدىكار و شەرمى نەبن

شەھنەشام ئەز رەحم و لەطفا مە عام
گەلەك لاققى كېرىيائى منە
حەقى كەت يەدى جېرەئىلى كۈبار
وھا ئەمر كىرىخ خودايى مەزىن
ھەزار شوکر و حەمد و شەنا بۇ خودا
ئەگەر چەند ئەز موجرم پە گوناھ
ژ رووحى عەفوو كەت گوناھى مەزىن
مە حەحرۇوم نەكىتىن ژ خوانى كەرەم
ئىذن دت ژ بۇ ئەحەمەدى تاجدار
ژ پاش ئەف سوئال و جەوابا وھا
مە فەرض كر ل سەر ئۆممەتا سەرفراز
عباادەت بىكەن ئەو ژ من رە مودام
مۇھەممەد كو سەحکر ئەقى ئەمرى وى
ل ئەسمانى سادس كو ژى كر رجا
تو ئەحکام و شەرعى سەقك طەلبە كە
كۆھات فەرى وى ئەف تەكەللىم تەمام
كۆ يى رەب ئەقى ئۆممەتا من ضەعيف
كۆ فەرض كى ل سەر وان تو پەنچە صەلات
تەكاسول بىكەن ئەو ژ فەرضا نەماز
ژ سەر وان خەفييف كە هنك بارى وان
كۆ ئەو زىلە عوصصات و موجرم نەبن

(۱) ئەفە ئىشارەتە بۇ وى حەدیسا قودسى يىا بۇخارى (۷۴۰۵) و موسىم (۶۹۸۱) ژ ئەبۇو ھورەيرە
قەدگۈھىزىن، و دەقىن وى دىيىشەت: «أنا عند ظن عبادى يى...».

ژ بۆ خاطری وی گەراندی قەبۇول
 ژ ۋان فەرضى وان كەم كەن بىست و پەنج
 بلا بىست و پەنج فەرضى قائىم بىن
 ب ئەفغان و زارى فەتح كەر دەھان
 مەگىرە ژ بۆ وان بەھانە خودا
 ژ وان پە تو دىسان بىدە بەعىضى وان
 ھلائى ژ بۆ ئەمەدى تاجدار
 ب زارى نىازى خودە كەر عەرضى وی
 ل سەر وان ئەقان ئەمەرى دىسا گەران
 دىرسەم ل سەر وان قەضائى فەوات
 كەو دا ئۆممەتا وی نەبىن قەبۇول
 ب ئەلطاۋى رەبىتە خودە كەر ئەتچا
 ل واندامەنە زىدە بارى گەران
 بىن تەركىي عەشرى فۇرووضى نەماز
 گۈنەھەكار و ناپاڭ و پۇسالار بىن
 خودا ژىرە ئانى ل سەر پەنج فەرض
 كەۋەت پەنج فەرمىم ئەمانەت بىزان^(۱)
 ئەشى بارى ذى قىيمەتى پەشەرىيف
 ل سەر ئەف ئەمانەت بىن دەققەتى
 چىكەن ژ جەم خودە ل وان كەر خەلات

خودا وەقتى دى ئەف نىازا رەسول
 ژ بۆ ئۆممەتا وی نەدا تەعب و پەنج
 ژ بۆ من رە طاعەت كەو دائىم بىن
 ل سەر موصطەفا رەققەتەك بۇو عەيان
 ئەقان بارى وان ژى گەرانە خودا
 مە ھىشى كەو تەخفيف كى فەرضى وان
 ژ وان دەھە فۇرووضى دى ژى كەر دەگار
 تەممۇل نەكەر پانزىدە فەرضى وی
 خودا نىكارن ئەدا كەن ئەقان
 بىدە خاطری من ھنک دى سەلات
 خودا پەنجى دى دا نىازا رەسول
 نىاز كەر موحەممەد ب ئاھ و رجا
 ضەعىفەن ئەقى ئۆممەتا من ئەمان
 دىرسەم كەو غافل بىن بىن نىاز
 ژ تە شەرمىسەر و فەدىكەر بىن
 كەو ئەمەد ل مەمۇلا رجا كەرە عەرض
 ئەمەر كەر ژ بۆ شاھى صاحب نىشان
 ژ بۆ خاطری تە مە پە كەر خەفييف
 وەلىكەن بىيىر ژ بۆ ئۆممەتى
 نەبۇرن ل وان ھىچ فەرمىم سەلات

(۱) مەسلا فەركىنا ھەر پەنج نېڭىزان ل شەشا مەراجىن ئىكىسەر ژ خودى ، و كەۋەت سەرى پېنجى بۇون، پاشى ب پالدانا مۇوساي سلاڭ لىنى بن- پېغەمبەرى مە سلاڭ لىنى بن- داخواز ژ خوداين خۆ كەر كەۋەت وان كەم بىمەت حەتا دەيىماھىيى بۇونىن پەنج، بۇخارى (۳۸۷۷) و مۇسلم (۴۲۹) ژ ئەنمەسى كورى مالكى ۋەلەتلىكىن بىيىر ژ بۆ ئۆممەتى كەن ئەمانەت بىزان.

ل نک مندبت قهنج و صاحب روتهب
 کو واقع نهبویه د قهلبی بشهر
 ئمدا کت کهسى پهنج و هقتی نه ماز
 د ڦان فهرضی من ده خیانهت بکن
 د ناری جهه ننم دبن جانگوداز
 ب حهقی جهه میعی صفاتی د ته
 نه دی دهستی شهیطان و نه فسا خهیس
 نه بورن ل وی هیچ فهرضی نه ماز
 کو باری ئهدا کم ئهقی دهینی خوه
 ب ته رکا ئه ڦان فهرضی پاکن شیرین
 نکارم ئهدا کم ڙ فهرضان یه کی
 ضه عیفم د دهست نه فسی خوه هه ره مان
 ڙ دهستم نه بت نه بت ڦان فورهوضی نه فیس
 د گهمل ئه ڦ جباری ب طوول و ب عه رض
 ڙ خهوفا کو بن عاصی و شه رمناک
 بکن ئمو د وان ده نه ذهن و عه قل
 د گهمل ئه ڦ خهیدر ئم ظهلوو من جه هوول
 ل ده ر مه ڦه و هستانه و دک خه طل مه
 دزانم هلاک دیسه پارا مه بت
 ڙ بؤ خاطری شاهی ته ختی هودا
 وه لی رهورهش و موجرمه ک ئوممه تم
 مه هلیه هلاک بم د فعلا خه راب
 بکیشم ل سه ر خامه ئاوازی خوه

کهسى ئانهدا کت ب طه رز و ئه ده ب
 بدم وی ڙ ئنعامی خوه ئه و قه ده
 ل نک حه ضرہنا من دبت سه ر فراز
 وه لیکن کو ته رکی ئه مانهت بکن
 ته کا سول بکن ده ر ئه دائی نه ماز
 خودایا ب حه قی ئه وی ذاتی ته
 ئه قی عه بدره حمانی عاصی یې پیس
 بعانت بکه رو وحییی جانگوداز
 ئه گه رچ مه نینه عه مه ل زهینی خوه
 مه رو ورہش نه کی ئه وی خوداین ئه مین
 دزانم ئه گه ر ده ستگیری نه کی
 چکو نه فسی من غالبه بی ئه مان
 مه مه سپیرہ ڦی نه فسی به د فعلی پیس
 ته عه رض کر ئه مانهت ل ئه سمان و ئه رض
 مه نع بوون ڙ حه ملا ئه قی باری پاک
 ڙ ترسان نه ویران ئه مانهت حه مل
 مه ئانی ئه قی باری ته کر قه بول
 وه هم نه فس و شهیطان موسه لله طل مه
 ئه گه ر نه ب فه ضل و ب ره حما ته بت
 وه لیکن رجادارن ئم ئه وی خودا
 ئه گه رچ نه ئه ر بابی ئه ڦ نعمه تم
 بده پیش مه راه و طه ریقی صه واب
 موغه نسی بده دهستی خوه سازی خوه

موفه‌ررەح بکه جاره‌کى قەلبى تەنگ
 ل سەر من ھەنە نەوعى غەم بى شومار
 تو زى ساقىيا بىنە وى شەرىبەتى
 سەماع كم ھنك دەنگى قانۇن و نەى
 سەقك بن ل سەر من ھومۇومى گران
 لەھەب مونطەفى بىت ژ قەلبى كەبىب
 بىدم دەستى خوھ ۋووسىيا خامەيى
 بىكم ھممەتەك ئەز د نەظمى كەلام
 بېيىزم بەقىيە ژ قى قصصەتى
 (سەمعنا، أطعنا) جەواب دا رەسول
 وەلى تو بىدە وان طەرىقى ھودا
 كو مەحجووب نەبن ئەن د رۆزى ھەشر
 بىھ دائىما تو موراقب ل وان
 ژ بۆ وان رە بەحتى ئەمانەت بىكم
 كو شەرمى نەمىن د ئەمرى گران
 مە دا ئۆممەتى جۈزئەكى ئەختىار
 ژ من ژى سۇئالا ئانەت بىكىن
 ل سەر وان بىكم زىدە قى رەحمەتى
 كە ئەي پادشاھا سەتايىش تۇرا
 سەماع كر ئەقان نەقلى پاكى مەزىن
 ب ھەزىز خەبەر دا د گەل موصطەفا
 ژ راوى مە زانى نەوەد دەر ھەزار
 ژ بۆ موصطەفا وى خودايىن صەممەد

بکه گۇوشى من پىر ژ ئاوازى چەنگ
 دلەم پىر ژ ئالامى ھەرى نگار
 كەرەم كە موغەننى وەرە خەلۇوتى
 بىنۇشىم ژ دەستى تە چەند جامى مەى
 موفه‌ررەح ببىم ئەز ب تەئىشىرى ۋان
 ژ بىر كم ھنك جەھور و ظولمى حەبىب
 كو دەوران بكم وەك حوبابى مەيى
 طەرەب بىتە قەلبىم ژ ساز و ژ جام
 ب تەشمىرى ساعد بكم ھممەتى
 كو سەحىكى ئەقان ئەمرى پاكى قەبۇول
 قەبۇولن مە ئەف ئەمرى تە ئەى خودا
 ئانەت بکە تو ژ بۆ ئەف ئەمر
 نەكى نەفس و شەيىطان تو غالب ل وان
 ل من ئەز ل سەر وان نەصىحەت بكم
 تو ژى عەون و تەوفىقى خوھ بىدەيە وان
 خودا گۆتە وى ئەممەدى تاجدار
 كو ئەمۇ ئېتىدائى عبادەت بکىن
 بىدم وان ئانەت ل سەر طاعەتى
 شەنا كر ژ بۆ رەبىي خوھ موصطەفا
 ژ مەعمارى كاخى روایەت ئەمن
 د خەلۇوت سەرا (لا مکان) ئە خودا
 خەبەردان د گەل ئەممەدى شەھرىyar
 كىن سى قىسىم ئەف كەلامى ب عەد

وها پى ئەمر كر خودايى غەفار
بەيان كە ژ بۆ مۇئىن و كاپرىن
بىيىزە ئەقان سى هەزارى خەبەر
ئەقان سى هەزارن ب نەصا كتاب^(۱)
عەجەب دينى كوفرى ژ وان كاست بۇو
ل هەردو جەھان وي نەكىشىا تو پەنج
ھەمى شەرع و ئەحکامى وي خالقىن
د كوفر و د عصيان دە ما پووسىاھ
ئەقى راھى شەرعى شەريفە مۇيىن
دكىن جوملە مۇئىن ژ جەن و ژناس
بېت مۇنھەرف خىصلەتى مەردوھەك
سوار بېت چو كەشتى ل سەر سەطھى ما
بىانە كو كەذابە ئەو ذەبىدار
كو مەقبۇول بېت نك خودايى لەطىف
ژ هەر كەس رە بىيىزە ئەقان سى هەزار
بىيىزە ئەقان شەرع و حوكىمى گران
ھەچى گوھ نەدانى بىان دوشىمنە
ژ بۆ وي رەسۋولى خوھ دا ئختىار
ھەچى تو دخوازى بکە ئىكتتام
حەقىقەت بىانە ئەميا شاھى دىن
بىيىتن بىيىزى ئەقان سررى من

كۆھەر يەك ژ وان قىسم بۇو سى ھەزار
ژ وان سى ھەزار راھى شەرعى مۇيىن
ژ بۆ جوملە جەن و جەمەيى بەشەر
چكى دينى ئىسلام و راھى سەواب
حەدىث و شەرىعەت ب وي راست بۇو
ھەچى كەفتە راھى ئەقى شەرعى قەنج
كۆ قورئان و سۈننەت ب وي ناطقىن
وەلى ئەگەر كەسەك مۇنھەرف بت ژ راھ
بىانە ئەساسى ل ئىسلام و دىن
ب وي دىن و ئىمان و ئىسلامى ناس
ژ مىزانى شەرعى ئەگەر دەرھەمەك
ئەگەر چەند طەيران بکت سەر ھەوا
مەبە موعىتەقد بۇو ئەھۋى سەختەكار
عەمەل لازىمە بېتە شەرعى شەريف
خودا گۆتە وي ئەھمەدى ئختىار
ژ بۆ جوملە ئى مۇئىن و كاپرىن
ھەچى گوھدىنى پەيرەوانى تەنە
وەلى سى هەزارى دگەر كەرگار
ھەچى تە دەقى بىيىزە وان ئەف كەلام
ھنك ژى طەرىقەت ھنك دى يەقىن
ھەچى مەردەن قەلبى تە لى موطىمەن

(۱) چو سەنەدىن دورست بۆ قىنى روایەتا شاعر ۋەدگۈھىزىت د دەر حەقا ھۇڭمارا وان پەيىشان دا يېتىن خودى پى د گەل پىغەمبەرى -سلاف لىنى بن- ئاخفتى، ب بەر چاقىن مە نەكەفتىنە.

ژ عەقل و خرەد جوملەشان دوورن ئەو
مەبىئى ئەقان سەرئى عالى جەناب
طەرىقەت سەفینە حەقىقەت چو دور
ژ قەعرى بھارى شەرىعەت بقى
دەرىنت ژ قەعرى ئەقى بەحرى كۈور
بىيتىن ژ بۆ جەوهەرى پر شەمەين
نكارن بىورن ب عەقلى سەخىف
كۈ دەرىيائى شەرعى بىيتىن ھەمى
دەرىن گەلەك جەوهەرى پر شەمەين
بازان بىئى ھەف نابن ئەي نىك نام
كۈ ئەف سى ھەزار گۆتنى پر ئەشەر
(۱) بەيان كر ئەقان سررى پر تابى خوه
قى سررى كەتم كن ژ مەردى لەئىم
ژ بۆ شەخصى قىيمەت شوناس و ئەھل
نوها كەتبە دەستى كەسى ناسەزا
كۈ پى مالى دونيا بىن بەند و قەيد
عەلىمە ب ئەحوالى جەھر و نەھىن
ل ئاخىرەت ژ بۆ رەب چ يېڭىن جەواب
كۈ تەحرىر كن حالى وان (ايىن چىن)
كۈ رۆزى قيامەت كە تەفتىشى وان
چ لازم دكى ھنده قەللاشىيا
مۇفەودەن كە ۋان ئىشى وان تو ب حەق

طەرىقەت حەقىقەت چكۇ كۈورن ئەو
كەسى قابلىيەت نەبت بى حساب
شەرىعەت چو دەرىيائى (أز) ئابى پر
كەسى جەوهەرى ئەف حەقىقەت بقى
نكارت ئەقى جەوهەرى پر ژ ن سور
كۈ (إلا) سەفينا طەرىقەت موعىن
چكۇ كەس د دەرىيائى شەرعى شەريف
مەگەر ئەم سوار بن ل ئاتەش گەمى
ژ قەعرى ئەقى بەحرى صافى شىرىن
شەرىعەت طەرىقەت حەقىقەت تەمام
وھا من بەيىستى ژ راوى خەبەر
مۇھەممەد ژ بۆ دوانزدە ئەصحابى خوه
ژ بۆ وانپە ژى گۆ حەبىيەت كەرىم
ئەوان ژى بەلاف كر ل سەر ئەف ئەصل
وھلى ئەف وەصىيەت تەمامى نەما
طەرىقەت نوها بۇويە يەك دامىن صەيد
وھلىكىن خودا پى دزانە يەقىن
بلا ئەول دونيا بىن ئەف كذاب
چ لازم ژ بۆ مە ئەيا شەمسەدىن
تو بىسپىرە حۆكمى خودا ئىشى وان
چو تو مەردو مەك شاعرى رووحىيا
تەجەمسىسوس چ لازم ژ بۆ تەل خەلق

(۱) چو سەندىتىن دورىست بۆ قىنچەندىز ژى مە د كىتىبىن حەدىسى دا نەدىتىنە.

ببۇرە د مەقصۇدى شۇر و كەلام
 چىرا صنعتى مەردومانكى دەغەل
 ل سەر كەيفى وان بىنە نەظمى كتاب
 ئەگەر سەرتەسەر تار و مار بىت ھەمى
 فەقىر و نەچارى دەرى قادرى
 د گەل ساقى و سازىبەند و نگار
 وە گەر نە دلى خۇھ دكى پىر ئەلەم
 تو زى ساقيا بىنە جامى چو گول
 بىرېژن د مەيدان دە مەوجۇودى خۇھ
 خەبەر دان ب ئەمەد رە تىسەين ئەلەف
 ژ وان جوملە ما سى ھەزارى دگەر
 نەدا ھىچ رو خصەت ژ بۇ شاھى دىن
 نەھىيلا بىرېژت ئەقان دوررى وى
 بىمىن ئەقان سررى پاكى قەبۇول
 ژ ئەسەرارى پىغەمبەرىنە ھەمان
 كو سەح كن ئەقان سررى كۈورى مەزىن
 زەمانەك كو تىدا نەھن ھىچ خەلق
 كو (إلا) ھەمى خاچى شاھنەھەن
 نكارن بىرېژن تو خەلقى خودا
 كو (إلا) خوداوندى خەلقى عەظىم
 ھەتا وەقتى رۆزى حساب و جەزا

ل ۋى صنعتى خۇھ بىنېرە مودام
 كونىنە د دەستى تە شەيئەك عەمەل
 بخوازە تو ساقى و ساز و شەراب
 ژ مەشرق ھەتا مەغرىنى عالەمىنى
 خسارا تە نابت تو يەك شاعرى
 ژ موسۇددە و خامە پىقە تو جار
 مەپىسە ل شەيئەك نە بىش و نە كەم
 وەرە ئەي قەلەم سەر سىاقى ئەمول
 بىكىن بىتدا ئەم ب مەقصۇدى خۇھ
 مە پىشى بەيان كر ب شەوق و ب كەيف
 مە (ستين ألف) بەيان كر خەبەر
 ئەقان سى ھەزارى كو ما يە نەھىن
 كو بۇ كەمس بېېزت ئەقان سررى وى
 كو (إلا) د مابەينى رەبب و رەسۇول
 ئەقان جوملە سررى نوبۇھەت بىزان
 نە حەددە ژ بۇ قودسى و ئىنس و جەن
 ئەقە مەرتەبا (لى مع الله) ⁽¹¹⁾ حەق
 ژ قان سررى وى ھىچ ئاگەھ نەھن
 ژ غەيرى مۇحەممەد شەھى با وەفا
 نكارن سەماع كن ۋى سررى كەريم
 نەمان مان ئەقان جوملە ئەسەرارە

(11) ئەقە ئىشارەتە بۇ وى حەدیسا بىن بناخە ئەمۇ دەقىن وى دېېزت: ﴿لِيَ مَعَ اللَّهِ وَقْتٌ لَا يَسْعَنِي فِيهِ مُلْكٌ مُقْرَبٌ وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ﴾.

نکارن هلینن ۋى سررى بەدىع
 بىزان قەلبى ئەحمد ئەمۇي تابناك
 د مابەينى رەبب و رەسوللى وىيە
 كۇ مەخسى بېيىن ژ بۇ ھەف كەلام
 ب جوز موصطفا ھىچ ئاگەھ نەبۇن
 نەھىلا كوبىزت حەبىيىن صەممەد
 ئەقان سررى كو گۆتنى رەبىي وى
 خودا دايە روخىصەت ژ بۇ شەھىيار
 كە ئەي شاھى بەيت و مەقام و حەطىم
 ژ بۇ تە بەسە ئەف قەدەر نۇمەتە
 ھەيىە ئختالافا رواتان دەلال
 ئەقى ئختالافى ب طەرزەك عەجەب
 كو ئەحمد شەھنەشاھى عالى مەقام
 ئەمۇي سەجىدەيەك بىر ب طەرز و ئەدەب
 ۋەخۇندن ژ بۇ رەبىي ئەرەپ و سەما
 خود دى ئەمۇ نەفەس داخلى حوجرەئى
 گەما مەككەئى جايى خود بىن گومان
 د ۋىن دەعوەتا پادشاھى مەلیح
 ب عەينى روچووع ژى ل سەر ئەف سىياق
 ل پوشىتى بوراقنى عەزىزى نەظىف
 بلندبۇول سەر نەردوانى چو گول
 د گەل دۈوزەخ و جەننەتى ھەر وھا
 عورووج كر ئەمۇ شاھى صاحب جەمال

ب جوز قەلبى ئەحمد ئەمۇي پىر وەسىع
 خەزىنا ئەقان سررى مەكىنونى پاك
 نەيەمەت نازان چ كەس ئەمۇ چىيە
 ئەقە عادەتى دۆستىيىا تەمام
 ئەقى سى ھەزارى كو مەستۇرە بۇون
 نەھاتن بەيان و ووضۇوحى ئەبەد
 وسان مانە مەحزۇون د ناف قەلبى وى
 ژ پاش ئەف كەلامى ب عەددە و شومار
 ئىجازەت ژ بۇ موصطفا دا كەرىم
 كەرەم كە ھەرە جايى خود روخىصەتە
 د ۋىن عەمودەتى د بىزان ئەمى ھەقىال
 وەلى ئەز بەيان كم ب كەيىف و طەرەب
 ژ بەعىضى رواتان ھەيىە ئەف كەلام
 دەمما گۇوش كر وى ئىجازەت ژ رەب
 د سەجىدە گەلەك ذكى و تەسبيحە
 وەكى سەر ھەلەنلى ژ وى سەجىدەنى
 ب يەك (طرفە العین أز لا مکان)
 وەلى يەك روایەت ھەيىە پىر صەھىح
 ژ قەر قە چەوان چوویە سەر ھەفت طەباق
 ژ مەككە ھەتا ئەرضى قۇدسى شەریف
 ژ قۇدسى ھەتا ئاسمانى ئەمۇل
 ژ ئەسماڭ ھەتا (سدرة المنتى)
 ل سەر شەھپەرە جىرەيىلى دەلال

سوار بسوئه‌میوی پادشاهی جه‌میل
 ل سه‌ر شه‌هپه‌ری وی دچوو بیئه‌لهم
 ل سه‌ر شه‌هپه‌ری ئسره‌فیلی مه‌زن
 ئه‌میوی رده‌بهری راهیی حه‌قق و هودا
 ب قودره‌ت خودایی که‌ریمی جه‌لیل
 ئه‌میوی شاهی (الولک) ای صاحب نیشان
 ژ بو عه‌موده‌تا سه‌بیدی ساده نسور
 هه‌تا مه‌که‌ئی هات شاهی جهان
 ل نک مه هه‌مووچکان ب نه‌قل و به‌یان
 به‌ری خوه کو دا مه‌که‌ئی پر مه‌رام
 ل ره‌حائی یه‌ک کاروانی عه‌رہب
 کو دا بت عه‌لامه‌ت ژ بو مونکران^(۱)
 ب ته‌شیعی وی ئه‌حمدہ‌تی چاف به‌له‌ک
 هه‌مووچکان زیاره‌تکرن پاین وی
 ل وی دان هه‌زاران صه‌لات و سه‌لام
 کرن بسو ره‌سولی ب نسور و شواعع
 ل پیش ئه‌حمدہ‌تی تاجداری ب نسور

ژ سدره ل سه‌ر شه‌هپه‌ری میکه‌ئیل
 هه‌تا جاین میکالی پر موحته‌شیم
 ژ وی پیش‌ه شاهن‌شہ‌هی ئنس و جن
 عوروچ کر هه‌تا سه‌طحی عه‌رشی خودا
 ژ ئه‌مو پاش نه‌ما طاچه‌تی ئسره‌فیل
 ل ره‌فره‌ف سوار کر هه‌تا (لا مکان)
 ئی‌جازه‌ت کو ده‌رکه‌ت ژ ره‌بیی غه‌فورو
 ب قی طه‌ریز و ته‌رتیبی من کر به‌یان
 ئه‌صه‌ححی روایه‌ت ئه‌فه بی ئومان
 ژ قودسی ده‌ما ئه‌مو ب ری که‌ت ته‌مام
 ل ره‌ه دیت سولطانی صاحب ئه‌دہب
 ژه‌خور کاسه‌یه‌ک ئابی ئه‌مو کاروان
 هه‌تا مه‌که‌ئی جومله صه‌ففی مه‌له‌ک
 ب ته‌سیح و ته‌هیل برن جاین وی
 هه‌می ده‌ست و پی بووسه‌دان (بالتمام)
 ئه‌شان جومله قوددووسییان (الوداع)
 گه‌له‌ک زاری و ناله کرنه ظوهور

(۱) د هنده‌ک روایه‌تین دورست دا هاتییه کو پشتی پیغه‌مبهر -سلاف لئی بن- زفیریه به‌یتولمه‌قدسی، وی پیغه‌مبهر هه‌می ل ویری دیتن، و نهیشل به‌را وان کر، پاشی فه‌گه‌ریا مه‌که‌هی (بنیپه: الصحيح من الإسراء والمعراج، تأليف خير الدين وانلى، ص ۳۵)، و در روایه‌تکنی دا ئیمامت به‌هه‌قی (الدلائل ۳۵۵/۲-۳۵۷) ب سه‌نده‌کا لاواز ژ شه‌دادیت کوری ئه‌وسی شه‌دگوھیت کول ده‌می فه‌گه‌ریانا پیغه‌مبهری -سلاف لئی بن- بز مه‌که‌هی ئه‌دو د بھر کاروانه‌کی قوردیشییان را بزی، و وی دیت وان هنده‌ک حیشترین خز بھر زه کریبون، پاشی ئیک ژ وان ئه‌دو قه‌دیتن و کۆمکرنه سه‌ریک، و تیدا نه‌هاتییه کو پیغه‌مبهری -سلاف لئی بن- هنده‌ک ئاٹ ل نک وان قه‌خوار بت، وه‌کی شاعر دییزت.

مه بگره د ناف ئوممهتى ئەي ئەمین
 شەفاعەت بکە جومله سوپپو و حىيا
 ب زاري كرن عەرضى خدمەت چونان
 بەلاقۇونە هەر كەس ل سەطھى فەلەك
 كو ھىزىچەن نەمۆنە وى گەرم بۇو
 كوتە دايە وى نەردەوانى سەما
 كو خاصصە ژ بۆ شاھى بەيىت و حەرەم
 تەنلى زانە سولطانى مۇختارى تە
 خوصۇوصا ب حەققى حەبىبى قەبۇول
 كولايىقە ئانجەق ژ بۆ شاھى جان
 ب حەققى ئەوان جومله خولقى عەظىم
 عەفۇو كە ب رەحما خوھ يى بىن حساب^(۱)
 ھەزار نەوعى قويى و ذونۇوب و وەبال
 غەريقم د ناف مەوجى بەحرا گوناھ
 د گەل ھنده عصيان و فعلى خەبىس
 عەفۇوكە ب رەحمەت منى ڈەنبدار
 چكۈئىز نازانم بىيىزەن جەواب
 ب رەحما خوھ يى پەئەيا رەبىن من
 ل ناف ئەھلى مەحشەر ب ڈەنلى حەرام
 عەفۇوكە ژ من جومله ڈەنلى گران

كە ئەي سەرورەرى (سید المرسلین)
 ژ ئوممەت حساب كە مە قوددۇسىيا
 ژ پاش ئەف نىازا كو وان جوملەشان
 ب پاشدە ۋەگەپىان جەمیعى مەلەك
 نەظەر كر حەبىبى كو پەر شەرم بۇو
 خودايىا ب حەققى ئەقى پادشا
 ب حەققى ئەقى خەلۇوتا موحتەرەم
 ب حەققى ئەقان جومله ئەسرارى تە
 ب حەققى ھەمى ئەنبىاء و رەسول
 ب حەققى ئەۋى خەلۇوتا (لا مکان)
 ب نۇورا روخى موصطەفایىن كەرىم
 ئەقى رووحىيى موجرمى دل كەباب
 ل سەر من گۇناھى مەزىن وەك جىال
 گەلەك مۇذىبىم روورەش رووسىيەھ
 د گەل ھنده ڈەنپ و خەطائى د پىس
 چسان بىيىم حوضۇورا تە ئەمى كەرگار
 مەپىسە ژ من پۇزىن حەشر و حساب
 سەتر كە ل سەر من ھەمى ڈەنلى من
 مە روورەش مەكە پۇزىن حەشر و قىام
 كتابم بىدە دەستى راستى ئەمان

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا ل دەھمنى ئەف مالكە ھاتىيە (و دىيارە ئەھۋە ۋەقەھانىدا ناسخىيە كو مەلا ئەحمد حلىمى بىن قۇغىيە):

كەذا ئەحمدەن صاحبى ئەف كتاب بىي جەننەتى بىن سوئال و حساب

عەفۇوکت ژ من ۋان گۇناھى ذەميم
بىيىم ب حەققى ئىمۇي مۇصەطاھا
كەر و لال و گىيىزە تو نىنە مەدار

ژ تە پېشە كى من ھەيە ئەي كەريم
بىلند كم يەدى خوه ب صدق و صەفا
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند رابع و ثلثون

دو خبر گفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم با مدادان از معراج شبانه با اسلام و کفار که مصدقان تصدیق کردند^(۱)

نه قشبهندی ئهیوانی قی قصصئی
گوهر سنهنجی بازاری لطف و ئه شهر
و ها دایه من گهوههرا حکمه تی
و هلی طهرحه کی موحکهم و موئته مهن
سنه ری سلسله نک صەحابی کرام
ژ ئەحوالی معراجی شاهنی ئەمین
سفیدی ب دهر کەت چو جامنی حەلب
خەرام بسود ئافاقنی بازی سفید
ژ خەیطی سپی خەیطی رەش بتو عەیان
ئهوى دەشت و صەحرا تىرى كر بالل^(۲)
بەیان كر ژ بتو (أم ھانی)^(۳) كەلام
ژ وى ئەز برم ئاسمانان تەمام
برم تا ب قودسی کەریم و عەزیز
مە دیتن د وى مەسجدی پر قەبۇول

عمارەت كونى کاخى قی نامەئى
ئهوى صەيرەفییى دوکانى خەبەر
ب قی طەرزى تەزیین دا قصصەتى
بىيەنداختى طەرھى ئەساسى سوخەن
موسەلسلەمەل ھەتا نەزدی من ئەف كەلام
رواتان وھا كر روایەت يەقین
کو بتو مونقەضى ئەھ سیاھییى شەب
ب پەروازى چو زاغى شەب نابەدید
قەدا مورغى بام صەھوت و دەنگى عەیان
ژ گولبانگى (یا حى و یا ذا الجلال)
رەسوللى مۇئەيىەد ب عزز و مەقام
کو ئىمشەب خودا ئەز برم ئەرەضى شام
سوار بۇوم ل سەر يەك بوراقى تەمیز
جەمیعى صوفوفى نەبى و رەسول

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا گۆتنى پىغەمبەری خودى دايە سلاپ لىن بن- بتو سوجەتە معراجا خۆ يا ب شەقىنى بتو مۇسلمان و کافران و ئەھوتن باودرى ب گۆتنى وى ئىبىنai.

(۲) يەعنى: دەملى سپىتىدە ھەلاتى، و بىلالى ب دەنگى بانگى دەشت و صەحرا تىرى كرلىن.. وەھەزىيە بىېرىن: معراج ل مەكھەتى چىبىوبۇرۇ بەرى مەشەختبۇونى، و ھنگى ھىشتا (بانگدان) نەبۇو، و بىلال ژى بتو بانگدانى نەھاتبۇو دەسىنىشانكىن!!

(۳) (أم ھانی) دۆتىاما پىغەمبەری بتو سلاپ لىن بن-، ناھىي وى فاختە بتو كچا ئەبۇو طالبىيە.

تهماشا مه کر جومله عهشنى عهجيب
 د گمل (سدرة المنتهى) و جه حيم
 د دوزده خ مه دين جومله صنفی عهذاب
 مه ديتن ژ مهولا ړه تیک عابدون
 ل من باین ئحسان خودائی څه کر
 ل وی ده نهبوو غهيری ذاتی صه مهد
 ژ نهوعی فرشتان ل سه طحن فهلهک
 څه ګهريام ب حوكمن (رب العالمين)
 ژ معراجی خوه ئه ز بیېژم که لام
 بهيان کم څی معراجی صاحب ئه شهر
 نه بن مونکری څی هه می قودرتی
 بهريئه ژ ضد و شهريکان چونان
 که ئهی سه يیدی رهبه ری سه فراز^(۱)
 حهقن جومله ئهو بی که م و کاستن
 که تم که ئه څی سری پاکی قه بول
 ژ ده رکا ئوموروی وها قاصرن
 ببن مونکری څان دوری شاهوار
 بکن حهملی څان راستان سه دورو وغ
 دترسم کو پسام و ئه قوامی ته
 ژ بهر کوفری وان تو بی ده دنکا
 ژ بؤ خوه زیاده مه که هنده غه م

مه ديتن گلهک صونع و نه قشی غهرب
 د گمل هفت طه بهق ئاسمان و نه عیم
 مه ديتن د جهنهت ده ئه هلی شهواب
 مهلاک ژ عه دد و حسابان بروون
 ته ماشا د لاهووتی ئه علا مه کر
 برم جایه کی قه ط نه جا ببو ئه بهد
 عه جائب غه رائب مه ديتن گلهک
 د ظهرفی شهقهک هنده ئه شیا مه دين
 خودا ئه مر کریه ژ بؤ من ته مام
 ژ بؤ موئمن و کافران سه رتھ سه
 کو هه رکه س ژ بؤ خوه بکن عبره تی
 بزانن کو خه للاقن کهون و مه کان
 سه بوك (أَمْ هَانِي) بهيان کر نیاز
 ئه چان گوتني ته هه می راستن
 وهلى من رجایه ژ پاین رسه ول
 چکو عه قلی ناسان گلهک فاترن
 دترسم به عید بت ژ عه قلی کوفار
 بیېژن خه بهدانی پې بی فورو وغ
 ئه ګه رچ کو حه ققن که لامی د ته
 موصه ددق نه بن ئه بی ب معراجی پاک
 وده گوه بده من (أَيَا ابْنَ عَمْ)

(۱) روایته کا نیزیک ژ څنی طه بهرانی (المعجم الكبير ۱۰۵۹) ژ (أَمْ هَانِي) ای څه دگیرت، بهلی سه نهدا وی حدیسی -وهکی زانا دیېژن- یا دورست نینه.

بپیژه ئەفان دوررى زېدە ئەمەين
 ئەشىرە ئى معراجى قەنجى نەفيىس
 بدن نسبەتنى تەل كذب و دوروغ
 بىن مونكىرى ئەف خەبەر بىن حساب
 ژ گۆتن گەلەك چىترە بىن قوصۇر
 كە (أى بنت عم) بى عزز و قەبۇول
 بېيىژم د معراجىن صاحب ئەڭىم
 عومۇوما بېيىژم ئى سىرى ئەمەرىم
 ھەچى كافە ناموافق بىن
 تەماما بېيىژم ئى سىرى گەران
 يەقىن دى بەيان كم طەرىقى ھودا
 كو فەرقىشان ژ مەغىب ھەتا شەرق بىن
 مەشى سووپىي مەسجىد بى عزز و وەقار
 ژ معراجى دووشىن خەبەر دەست كرى
 ھەچى مۇستەمع مۇئىن و كافروون
 كو ئەمشەب گەناك مە (روح الأمين)
 ب ئەمەرى خودا ئەز بىرم ئەرضا شام
 بىرم تا ب مەسجىد د قودسى شەرىف
 د گەل جەددى خوھ ئېرىھىمى خەلیل
 طەبەقەايى ئەسمان ب ئەمەرى خودا
 ل سەر سەطھى ئاسمان مە دىتن گەلەك
 د گەل ذكر و تەسپىھى پىزىزەمە
 د جەننەت ھەمى ئەھلى دين و شوکر

ژ بۆ چەند ئەصحابەنى پىر ئەمەين
 وەلىكىن ژ كوففارى بىن دىنى پىس
 دترىم كۆئەف كافرى بىن فۇرۇوغ
 وھەم ئەحتمالا كو بەعضاىي صەھاب
 خولاصە نەگۆتن ژ معراجى نۇور
 جەواب دا ژ بۆ (أى ھانى) رەسۋول
 بىزانە كو (لا بد) قەمۇل و خەبەر
 وھا ئەمەرى من كىيە رەبىي عەظىم
 ھەچى مۇئىنە دى مۇصەددق بىن
 ل من لازم و واجبە بىن گومان
 نكارم ۋەشىرەم ئۇمۇورى خودا
 مۇصەددق موڭەذىب ژ ھەف فەرق بىن
 پەس ئانگاھى ئەسو سەيىدى تاجدار
 گەنەسەطى مەسجدا ئەنۇورى
 صەلا دا كە (يَا أَيُّهَا الْحَاضِرُونَ)
 بىزانەن ھەمى ئەف كەلامى مەتىن
 سوار بۇوم ل سەرىيەك بوراقنى تەمام
 ل سەر وى بوراقنى عەزىزى ظەرىف
 مە دىتن ھەمى ئەنبىائى جەلەل
 ژ ئەپاش ب معراجى نۇورىن ھەتا
 صەفۇوفى فەشتە ژ قىسىمى مەلەك
 بەشت و جەھەننەم مە دىتن ھەمە
 جەھەننەم تىرى ئەھلى ذەنب و كورفر

د گەل جومله عەرشى شەھى بى زەوال
 ئەوان نەقش و صونعى عەجب ئەنۋەرى
 ل وى دەر نېبوو جا و وەقت و زەمان
 بېيان كر ب ئىحسانى خۇھەبىي من
 د ظەرفى شەقەك چۈوم و ھاتم مەقام
 ب سەمعى قەبۈلىن ھەمى گوھ دنى^(۱)
 خەبەر ئەشكەرا بىو د ۋى قىصىھەئى
 د مەككە بېيان بىو ھەمى سرر و راز
 ئەبۇ جەھلى جاھل كوفىيازى پىس
 ب تەعجىلى ھات نەزدى شاھى جەن
 بېيىتن ژ تە چەند تىشتى مەزن
 تو چۈوبىي ھەتا شام ب كەيىف و طەرەب
 گەيىشتى حجازى ژ سەر حەددى شام؟
 شەبىي بارحە چۈومە (قدس الخليل)
 نۇزۇول بىو ژ ئەسماڭ ل پۈوبىي زەمین
 برم وى ب سەد عىزىزەت و ئىحرام
 قەگەپىام و دىسان گەشتىم حجاز
 ب گۇوشى خۇھەمى سەحکر ۋى سررى خەفى
 ھلانىن ھەمى پەرەدە ئەستارى خۇھە
 ل كى دەر حجاز و ل كۇ مولكى شام

د گەل سەدرە و كورسييىن پىر دەلال
 مە دىتن ب ۋان ھەدو چاقى سەرى
 ژ وى ئەز برم خەلۇتا (لا مەكان)
 ژ بۆ من گەلەك سرر و رازى مەزن
 ۋەگەپىامە دىسان د ئەم شەف تەمام
 ب تەصدىقىن ھەر كەس بىن گۆتنى
 ژ معراجى ئەمەد د ناف مەككەئى
 ظۇھور بىو ئەقى قىصەتا پىر ب ناز
 ژ ئەمەد شەقىيىن لەعىنى خەبىس
 دەما سەحکر ئەف گۆتنى پىر گران
 وها گۆت وى: ئەمە مۇھەممەد ئەمن
 تۈرەستى دېئىرى شەقى دى ب شەب
 تو دىسان ۋەگەپىامى ئەف شەف تەمام
 (نعم) گۆتى سولطانى صاحب دەليل
 ب ئەمەرى خودا جېرىئىلى ئەمەن
 ژ ئەرەضى حجازى ھەتا مولكى شام
 ل وى دەر مە دىتن گەلەك سرر و راز
 چو وى كافرى لەعەنەتى يىن شەقى
 قىامە ھلاقىتى دەستارى خۇھە
 ب شىنۇھەت دراز كر زەبانى حەرام

(۱) ئەوا د روایەتىن دورست دا ھاتى ودکى وى روایەتى يائەمەد (۲۸۲۰) ۋەدگۇھىزىت، ھندى دگەھىنەت كو پېغەمبەرى سلاڭ لىنى بن-ل سەرى بەحسى ئىسرائى ب تىنى بۇ مللەتى خۆ كر، پاشى پاشى ھنگى وى بەحسى معراجى ژى بۇ وان كر.

ب گووشى خوه سەح کن دوروغى عەجمەب
ھەمى ھوون دزانن کو ماھەك تەمام
بچت مولكى شام و روچووع کت ب شەف
بزانن ھەمى ۋى ھەدىشى دوروغ
بچىت و روچووع کت مەحالە تەباھ
سوين يارى صادق ئەبى بەكىر چوو
وەرە گۆتنى صاحبى خوه بىين
دېيىرە خەبەردانى (اۆز) عەقلى دور
کو ئىشەب ژ مەككە چوویە ئەرضى شام
وەرە گوھ بىدە ۋى عەجب قىصەتى
ئەمۇي (شانى اثنىن) ئەغلىيە كۈبار
تەمامى حەقىن بىن كەم و كاستن
ل ئەقۇالى وي ئۇتقادام ھەيە
مۇصەددق دېم ئەزب وي سەد ھەزار
كوبەلکە تەتا عەرسىن رەبىيە جەلەيل
بچت ھەم روچووع کت د وەقت و زەمان
ب نسبىت مەقامى وي نىنە عەجب
ژ سەر (سەدە المنتەرى) يىن دەلال
ب پەروازى تىيەن تەتا مەككەتى
ژ مەولا دېيىرە ب تەشىبەن دور
ل نك مە ھەممۇچكەن (بلا شك وریب)
عنادى دكى توب كوفى و جەھل
يەقىنەم ئەفە كويىھەقىنت نىيە

وەرن ئەھى سەنادىدىق قەمومى عەرەب
ژ خاکى حجازى تەتا ئەرضى شام
د ئەمەرەن شەقەك قەط نە مەعقولە ئەش
بىيىن ئەۋەن گۆتنى بىن فوروغ
ژ قىر تا ب شامى كويىھە راھ
پەس ئانگاھ پابۇو ب سەد مەككەر چوو
ژ بۇو بەكىرى ۋە گۆشەقىيىن لەعىن
چ ئەلفاظى بىن مەعنى تىينە ظوھور
ژ بۇ من نوها گۆتىيە دەر مەقام
ژ وى دىسە ھاتى تەتا مەككەتى
جەواب دا ئەبۇو بەكىرى صەدىقى يار
ھەچى ئەھۇ بىيىرە ھەمى راستن
ژ ۋى زىدەتەر ئۇتقادام ھەيە
ئەگەر گۆتبىن ئەش كەلامى كۈبار
نە تەنھا تەتا شام و قودسى خەلەيل
ژ عەرشان تەتا خەلۇوتا (لا مەكان)
نە دورە ژ حۆكمى رەسوللى عەرەب
چىرا؟ چونكە جېرىلى با پەپر و بال
نۇزۇولى دكى ئەو د يەك لەحظەتى
ژ بۇو ۋە ۋەحى و خەبەردانى پۇر
ژ بۇو دىكەت ھەرددەم ئۇخارى غەيىب
چىرا ھنە بىن دىنى ئەھى بۇو جەھل
دزانم كويىمان و دىنەت نىيە

ئەبۇو جەھلىٰ صاحب شەقا بى حەيا
 عەجائب تو مەغروورى ئەف ساحرى
 مەشى حەضرەتى ئەحمدەدى پىر جەمال
 سوپى خەدمەتى موصطفا (آمد او)
 ب لوطف و كەردم گۆتە وي ئاشكار
 د تەنگى فەراخى مودام تو رەفيق
 ل تە ئەشكەرا كم ھەمى سرر و راز
 نۇزۇول بۇول من ژئاسمانى بەرين
 سوار بۇوم ب ئەمرى شەھى (ذو الجلال)
 د گەل جەمعى قوددووسىيابان تا ب شام
 دچوو ئاسمانان ژ وي بەرقى نۇور
 عەجائب مە دىتن ژ ئاشارى حەق
 ژ (روح الأمين) و جەمیعى مەلەك
 ب ئەمرى خوداوندى جوملە عباد
 ھەتا حەضرەتى قودسى رەبىي كەريم
 گەلەك صونع و ئاثار و نەقشى عەظيم
 د خەلودت ژ من رە بەيان كر چۈنин
 ل وي ئاب و خاڭ ئاتەش و با نەبۇو
 نەبۇون ھىچ دەر خەلودتا موعىتەمەر
 تەجەللى مە دىتن ژ ذات و صفات
 ل مە فەرض كر پەنچ وەقتى نەماز
 ل سەر من كرن نعمەتى پىر عەميم
 د ئەف شەف ھەتا خاڭى (بىت الحرام)

ژ كۇفرى بەسە رۇو بگىرە ئەيا
 وھا گۆتى بۇو جەھلىٰ كامىل خەرى
 پەس ئانگاھىي صىدىقى ئەكەر دەلال
 ب سەد صدق وسى سەد صەفا (آمد او)
 نەبى وەقتى دىتى ئەبۇو بەكىرى يار
 وەرە ئەي ئەبۇو بەكىرى يارى شەفيق
 ژ بۆتە بەيان كم ب عىز و ب ناز
 بىزانە كۆئەف لەيلە (روح الأمين)
 بوراقەك ژ جەننەت دەرانى دەلال
 ب پى كەتمە (أز) خاڭى (بىت الحرام)
 ژ وي نەردەوانەك خودا كر ظۇھۇر
 ل سەر وي بلندبۇوم ھەتا ھەفت طەبەق
 گۇذەشتىم ژ ھەفت ئەنجوم و نەھ فەلەك
 تەماشا مە كر عەرشى زىيا نەد
 بۇھورتم ژ وي عەرشى غايەت عەظيم
 مە دىتن عەجائب ژ حۆكمى كەريم
 گەلەك سرر و رازى چو دورپى شەمەن
 گەشتىم مەكانەك ئەبەد جا نەبۇو
 ژ قىسىمى مەلاتك ژ جەن و بەشهر
 د وي خەلودتا خالى (أز) كائناڭ
 شەرائىخ خودا دان ژ بۆ مە ب ناز
 ھەمى دىنى مە پاست كر ئەو كەريم
 د يەك لەحظە دىسان ۋەگەرىيام تەمام

بەيان کر ژ بۇ وى ئەببۇو بەکرى يار
ل سەر ھەف دگۆ: (قد صدقت) ئەى رسول
(صدقت) كۆئىمان و دىنم ھەيە
مە ئىشەف ھەمى دىتنە دەر مەنام
(^{۱۱}) ھەچى دى ب يەقطە شەھنەشەن دىن
كۆئىمى تە صىدىقە ئەى بەختىار
تە تەصدىق كر ئەف كەلامى مەنزا
گە با بەعضاىىنىدى ئەھلى فەساد
ژ وان يەك (عدى بن مطعوم) خەبىس
كۆ (ابن مغىرە) دېئىز لەقەب
د گەل وى ئەببۇو جەھلى ناپاكى دىن
سەرەكدارى قەومان خودان حەشم و جەيش
ئەوي شاھى ئەو ۋەنگى صدق و صەفا
ھەمۈچۈكەن طەلەب كر ژ ئەسرارى كەلام
شەپى بارەھە قىصەتا تە چىيە
شەقى دى ب شەف چۈومە تا خاکى شام
ز پەس چۈومە بالاين ھەفتەم طەبەق
ھەچى دىتىيە وى ژ حۆكمى گران
وھا گۆتى وى پۇرپۇشى سەرنگۈون
بەيان كە ل مە (مسجد الأقصى) ئەئى
د وى ساعەتى كەفته فەركەر و كەرەب
كۆ كەرىي وى جارى نەبۈويە چۈنان

چەس گۆتنى ئەحمدەن تاجدار
ھەمى گۆتنى وى ب دل كر قەبۇول
ئەشان جوملە حەققىن يەقىن ھەيە
ب ھىشىارى تىشتنى تە دىتن تەمام
د خەمۇنا خۇو من جوملە دىتن يەقىن
رەسۇولى خۇدا گۆتە بۇو بەکرى يار
مۇقەددەم ژ جوملە صەھابى د من
ژ پەس ئەو ئەببۇو جەھلى بى ئەتقاد
جەمع بۇونە ئەو دەر حەطىيمى نەفيىس
يەكى دى (وھلىدى) ب كۇفر و تەعەب
وھ ھەم (أسود بن مغيرة) لەعىن
وھ ھەم غەيرى وان ژى كوبارى قورەيش
تەبائى ھەمى چۈونە نك موصطەفا
جولووس وان كر نەزدى سولطان تەمام
ژ بۇ مە بىيىزە ھەمى تە دىيە
(نعم) گۆتى سولطانى عالى مەقام
مە دىن ئەنبىاء و رەسۇولى ب حەق
ھەمى وى بەيان كر ژ بۇ كافاران
ئەببۇو جەھلى مەلۇعونى دل واڭگۈون
ل سەر وەجەئى ئىكەن و ئىستەھزەئى
رەسۇولى خۇدا فەخرى عالى نەسەب
شەدىد بۇو گەلەك كەرىي وى ئەو زەمان

(۱۱) چو سەندىتىن دورىست بۇ ۋەقىنى گۆتنى شاعەر ژ خەمۇنا ئەببۇو بەکرى ۋەدەگۆھىزىت مە نەدىتىنە.

ب دققەت کو ئەمە حفظ کەت سەرتەسەر
 ژ فەرحا لقائ ئەوان ئەنبىيَا
 موفەصەمل کو بىئىزەت خطاب و كەلام
 ھەرە زوو بگىزە رەسولى چەمان
 ب پەرپەن خوھ تىك مانع و پەردەئى
 كو حوجەت ژ دەست كافران قەطع بن
 ھلانىنە پەردا ژ قودسى چونان
 نەظەرلى دىك يەك ب يەك ئاشكار
 بخوازە تو سالغ ژ قودسى تەمەمەز
 ژ مەسجىد نىشانى مۇسالغ بىدەم
 ئەبۇو جەھلى پۇورەش خەبىشى لەعىن
 ھەمەرو ئەم دزانن نە پى جاھلن
 چ نامن ئەوان ژى بېيان كە تەمەم
 بېيان كە ب ھەزىمارى بى رەيىب و شەك
 چىك جوملە ئەشىاد ذەنا مەنە
 ژ پەھن و درىزى بىدە تو جەواب
 د ئەوصافى وئى دە بېيان كە كەلام
 ژ زانىنەن وان زىدە وى دا جەواب
 قەمان دەر وەحل وەك خەرى عاچزە
 ھەمۇچىكەن ب ھەۋى دگۇتن: صەھىح
 كەلامەك ژ كۇفرا خوھ بەردا مىان
 بکە حالى كاروانى مە ئاشكار
 ژ ئەحوالى وان بىئىزە مە چەند كەلام

چىك وى نەكىرسۇل مەسجىد نەظەر
 ژ بەر غولغۇلا صەفەقى قوددوسىيَا
 نەظەر وى نەكىرسۇل قودسى تەمەم
 خودا ئەمەر كە مۇرغۇ سەدرە مەكان
 ھلىنە ژ بەر (مسجىد الاقصى) ئەن
 كو دا پەردەھايىن مەن زەن رەفع بن
 سەشك جېرەئىلى ئەمەم ئەمەن زەمان
 كو سولطانى دىن ئەمەمەدى ھۆشىار
 ژ بۇو جەھلى رە گۆت رەسولى عەزىز
 ژ كى دەر دخوازى كو سالغ بىدەم
 ۋەگىرە جەوابەك ل سولطانى دىن
 بىئىزە ھەتا قودسى چەند مەنzelن
 وە ھەر يەك مەنازىل كىرڭان مەقام
 سوتۇونەيىن وئى مەسجىدى يەك ب يەك
 بىئىزە كو چەند باب تىدا ھەنە
 بېيان كە ژ ئەيوان و حەوشى خطاب
 ھەچى وان سوئال كە يەك ب يەك تەمەم
 خودا چۈن ژ بەر وى ھلانى حجاب
 تەھەيپىور گەلەك مان ژ ئەف موعىزە
 ھەچى گۆت وى پادشاھى مەلیح
 ئەبۇو جەھلى دىسان ژ بۇ ئەمەتەن
 وە گۆت بۇ سەيىدى تاجدار
 چۈرىخ كاروانى مە تا شەھرى شام

دکارم بپرسم ژ سه ساروان
 ل رهoha مه دی کاروانی حجاز
 ژ جاما خودیی جومله ده دهشته‌تی
 د هشیار و یه قظه نهبوو کهس ژ وان
 ل نک رهئسی یهک کاروانی دهلال
 خهبهر ژی نهبوو صاحبیش ده مه‌نام
 یه‌دی خوه دریز کر ژ بوئابن خوه
 سوئال کر ژ هه‌مراه و ئه‌صحابی وی
 بیهیان کن ئه‌قی سری مه‌خفی ل مه
 (۱۱) ژ ئاب و ژ کووزه مه نه‌دیه خهبهر
 خهبهر قه‌ط نزانن ژ ئابن زهلال
 سوئال کر ژ وی موصطه‌فایی ئه‌هله
 بیهیزه چ وه‌قتی کو تیئن خان و مان
 کو دا تییده ئم قه‌ط نه‌کن رهیب و شهک
 شه‌پیتن سوخمن شویهی دوریزی شه‌مین
 کو خورشیدیئ ئیرۆ طولووعی بکی
 سه‌ری کاروانی دییتن ظوهه‌ور
 یهکی ناقه ئه‌غبهر د دهست ساروان
 نیشانه‌ک ب صحه‌ت بزانه ئه‌قه
 چه‌والی کو خه‌واری وی لی کری
 ببن مونت‌هه‌ظر ههون بنیئرن ل راه
 بیهیان دی بیت کاروانی حجاز

خهبهر گهه بیهیزی ژ ئهه کاروان
 وها گوت پیغه‌مبهه‌ری سه‌رفراز
 هه‌می که‌فتبوون پوسته‌ری را‌حه‌تی
 هه‌می راکه‌تیبوون که‌سی کاروان
 یهکی کووزه‌تی پور ژ ئابن زهلال
 هلانی مه خوده ئابن کووزه ته‌مام
 شیار ببو کو ئهه مه‌ردی (اژ) خوابن خوه
 ته‌ماشا ده‌ما کر کو کووزه ته‌هی
 ئه‌قی ئابن من کی ژه‌خواری هه‌می
 هه‌فلاان هه‌می گوتنه وی خهبهر
 ته‌هییور گله‌ک مان د فکر و خیال
 ئه‌هی کافری دل سیه‌ه ببو جه‌هله
 ئه‌گهه را‌ست ته دینه که‌سی کاروان
 نشانی د وان بیهیه مه یهک ب یهک
 موهه‌ممه‌د فه‌تھ کر ده‌هانی عه‌زیز
 وها گوتنه وان کافرانی شه‌قی
 د ئه‌هودل طولووعا ب شه‌موق و ب نور
 کو ظاھر بیهیتن سه‌ری کاروان
 دکیشتل پیشرهو قوطاری ده‌ه
 ل سه‌ر پوشتی وی ئوشتوري ئه‌غبهه‌ری
 خراره‌ک ژ وان ئه‌بلهق و یهک سیاھ
 کو خورشیدیئ عالهم طولووع کت ب ناز

(۱۱) د ده‌هه‌نا دانه‌یا (فه‌هی) دا ب رهخ پهیقا (خهبهر) پهیقا (ئه‌هه) ژی هاتییه.

دو مهربوم شیاندن ئەمی سەر دو کووه
 کو کەنگى دىيتىن طولووع و ظوھور
 ژ بۇ گۆتا ئەمەمەدى ناموھر
 پەرى خوه بىدە بەرئەيا جېرەئىل
 ھەتا دەركەفت ئەمۇھلى كاروان
 ھەتا ئەمۇھلى كاروان بۇ ۋەھىپ
 ب دەركەت ژ رەئىنى جەبەل بى حجاب
 ب دەركەت ل پېش وانە سەر ساروان
 خارادەك رەش و يەك بەلەك دەر بەرە
 ئەمەعدەنى صدق و كانى وەفا
 ژ ئەحوالى ئەمۇ كۈوز و ئابى زەلال
 مە شەربىك ھلاتى كو ئاش تى نەبۇ
 ب قى ئابى تە ئەم نەبۇون علمدار
 ژ ۋان قەمول و ئاشارى پىر فاخە
 ھەمۈو چىكان سوکۈوت كەرەت كەنگەن
 تو مەرەدەك عەجەب قابل و ساحرى
 ل وان زىدە بۇ ئەتقىاد و يەقىن
 ل ھەردو جەن زىدە بۇ شانى وان
 ژ تەصدىقى مراجى عالى جەناب
 ل وان پەيدە بۇ رەيىب و شىك ئەندەكى
 بچت شام و بىتىن دېلى ئەندەكى
 كەن تەركى ۋان خەطىرە و وەسۋەسات
 ب تەصدىقى چۈون نەزدى شاھى جەن

مە سەحکر كۇ بۇ جەھلى پېسى سوتۇوه
 كو تەحقىق كەن ۋى كەلامى ب نۇور
 خودا گۆتە جېرىلىنى صاحب ھونەر
 خوھ بگەينە خورشىدى ئەم عەجىل
 مەھىلە طولووع بىت شەمىسى جەن
 د بورجى دە ما ئافتابى ب نۇور
 يەكى گۆتى: وەللاھى ئەف ئافتاب
 دگەر گۆتى: وەللاھى ئەف كاروان
 د دەست ساروان ناقەئى ئەغبەرە
 صەھىح بۇون ھەمى گۆتنى موصطەفا
 كو پېسىن ژ ئەھلى تجارت دەلال
 جەواب دان بەلە ئابى مە بەرزە بۇ
 ھەشىلە د مە جومىلە سەھىنەندى خوار
 ژ ۋان موعجزاتى قىمۇ ظاھەرە
 ۋەمان دەر تەھىيۈر ئەوان ناكەسان
 وەا گۆتنە ڈاتى پېغەمبەرى
 وەلىكىن ھەچى ئەھلى ئىسلام و دىن
 ب قۇوهت گەلەك ھات ئىمانى وان
 مە سەحکر ژ راوى كو بەعضاى صەھاب
 تەھاون كەرن كەفتە دل وان شىكەك
 تەھەججوب كەرن مەردمەك لەيلەكى
 وەلىكىن كو دىن ئەف ھەمى موعجزات
 پەشىمان بۇون ئەمۇ ژ ۋان گۆتنان

فهگهريان ز وي ئعتقد دى عىجىب
 ب معراجى ئىممەد (عليه السلام)
 ز وان پىر ب معراجى تەصدقى كر
 موقۇ بۇون ب پىغەمبەرى ئەو زەمان
 ددىن شاھدىيىن نۇسۇوهت چۈنин
 ب پىغەمبەرى تو ب نىشان كرى
 فهگهريايى ئەرضى حجازى دەمى
 گەلەك كافران دىنى مە كر قەبۇل
 حەقىقى جەھەننەم (و بئس المەاد)
 ددان نسبەتى وي ب بال ساحرى
 ئەوان راھبى كود مەسجد مەقام
 كتابەك ژ بىز راھبى عابدوون^(۱)
 دېئىش ل ناف مە كەلامەك عەجەب
 ب من باودرى كن كۈئەز رەببەرم
 هەچىلى بېت ئەممەقە جاھلە
 ل ناف مە دەرىخستىيە پىر غەریب
 روجووع بۇومە دىسان ل (بيت الحرام)
 هەمى دىتنە گۆيىا بى شومار
 ل ئەو دەر گەلەك دىتنە تىشت و مىشت
 ل جەم وە ژ قان گۆتنا چى ھەنە؟
 بېيان كن ل سەر مە ز وان جوزئەكى
 تىنىھە ژ روھانى مەزىز ووم

كىرن تەوبە وان مەردومان با ئەدەب
 عومۇم ئەھلى دىن كىنە تەصدقى تەمام
 وە ھەم كافران وەقتى تەحقىق كر
 گەلەك هاتنە دىنى ئىسلام ھەمان
 قەبۇل مە ئەف شەرع و ئەحکامى دىن
 يەكە ئەو خودايىن كو ئىحسان كرى
 برى ئەرضى شام و سەمائان ھەمى
 ب يومنا جەملا موحەممەد رسول
 وەلى ئەكىتەرى مان موصرى عناد
 ژ فەسادى و جاھلى كافرى
 هەتا وان سوئال كر ژ روھانى شام
 وها كر كتابەت ئەبۇ جەھلى دوون
 كو مەرەك ژ جىسى مە ئەھلى عەرەب
 دىكت ئەدعائى كو پىغەمبەرم
 دېئىش كو ئەف دىنى وە باطلە
 ھەلا قان بېيلن كەلامەك عەجىب
 دېئىش شەفەك چۈومە تا ئەرضى شام
 گەلەك ئەنبىاء و رسولنى كۈوار
 ژ وي چۈويە گۆيىا سەماء و بېشت
 د ۋى گۆتنى ئەم قەھۋى شۇمەنە
 ئەگەر ھوون دىانىن ژ قان شەيئەكى
 ل نك مە يەقىنە كو ئەھلى عولۇم

(۱) مەسلا ۋىنى كتابا ئەبۇ جەھلى د ژىيدەرىن بىر دەست دا مە نەدىتىيە.

ههلا ساحره يان ژ نك رهبيه ئهو
 كوبون موطنطه لع ئهو ل ۋى قىصىھىئى
 كە ئەمى سەرورەرانى خودان حۆكم و جەيش
 ل سەر عادەتى خوه ب كەيىف و طەرەب
 د ۋى مەسجى داڭ خەدىت دكىن
 ل سەر عادەتى خوه ب ئەمرى خودى
 دگرتن نەھات ئەو دەرى چۆن فەلەك
 ئەمۇي بايى تازە موغەللىق نەبۇو
 ل وى بۇونە ساعى ھەممى خاچ و عام
 دگرتن نەھات قاپىيىن عەطرنىڭ
 ب تەقدىرى ئەمۇي جوملە عباد
 ھەممى جەھد و سەھىيى مە بى فەيدىيە
 ژ حالى ب شەف مە ئەشەر لى نەدى
 ژ عصيانتى وى قاپىيىن سادە نۇور
 ژ شۆپا پىيىن دابەيەك لى ئەشەر
 ژ ئاشارى پايەش مە زانى ھەمان
 مە دى لى نىشان ثوقىيەك پى تەمپىز
 عەيىان بۇ نىشانەك ژ رەبىطى دەوار
 كەپىر و ظەرىف و گران وەزىن بۇو
 موعەللىق د جەمۇرى زەمین و سەما
 ب مقدارى يەك قامى ئىنسان بەلەند
 مە تەصدىق كر حۆكمى خالق چونان

بەيان كن ل مە حەققە يان كذبه ئەمۇ
 ئەوان راھبىي (مسجد الأقصى) ئىنى
 ب ۋى طەرزى وان دا جەوابا قورەيش
 بىزانن شەبىي بىست و ھەفتى رەجەب^(۱)
 ئەمان راھبانى كو دقتەت دكىن
 ھەلسەنگىن دەرى مەسجى دەرى
 مەھىمەشىرى قى بۇويە عاھىي گەلەك
 مە چەند جەھد كر سەھىيى بى فەيدە بۇو
 مە ئۆستادو نەججار ئانىن تەمام
 مۇھەممەد فوتۇوح ما ئەمۇي بايى پاڭ
 مە كر تەركىن وى ھەر وە ما يە گوشاد
 مە زانى كو حەكمەت د قاپى ھەيە
 د صوبىتى كو ھاتان دەرى مەسجى دەرى
 مە زانى خودا كرىيەمەرەك ظۇھۇر
 ل بەر دەرگەھى چۆن مە دانى نەظەر
 چ دابە نە وەك دابە ئەن ئەف جەن
 ژ ئەججارى قاپى كەفركى عەزىز
 د حوجرى ئەمۇي سەنگىن پاڭى كوبار
 وە ھەم صەخەرىيەك دى ل حەوشى ھەبۇو
 دېيىن كو ۋابۇويە سۇويىن ھەمە
 ھەتا ۋى دەمىن ھەر وەا بى گەزەند
 مە زانى كو تىشەك خودا كر عەيىان

(۱) نە ژ تىشىن مسۆگەرە كو مراجىل بىست و حەفتى ھەيىدا رەجەبىي بۇو، بەلكى ئەمۇ ئېيك ژ چەند بۇچۇرۇنانە.

دېیشت کو ئەز چۈرمە قۇدسى شەریف
يەقین کن رەسولە ب ئەمرى خودى
بازان کو سولطانە پىغەمبەرە
ژ روھانى وى (مسجد الأقصى) ئىنى
نەكىنە قەبۈل ئەف دوري شاھوار
ئەوان لەعنەتىيىن ژ كوفرى خەبىس
ژ بەر ئەف خەبەردانى روھانى شام
ب ئىخلاصى بۆزىن ژ قىسى مەلەك
ذەلیل و تەرس مانە قەومى كوفار
ژ مراجى ئەحمد بەلاقبۇ خەبەر
ل سەر وى هەزاران صەلات و سەلام
كوبۇم موعىتەقد بۆ ھەمە موعجزات
ب ئىخلاصى خوھ كەلبى پىغەمبەرم
ژ سووپى ئەمۇ خالقى ئىنس و جن
ھەمى شەرع و ئەحکامى پېپ ئەفضەلەن
ب ئەزمان موقىرم ب دل مۇئىمن
ل نك حەضرتا رەبىي من موعىتەبەر
ژ بۆ (عبد الرحمن) بکە رققەتى
كودەنارى دووزەخ نېبم سەرنگۈون
مەكەنام سەعىرە د پېت و لەھىب
ب وان روح و جان پى موشەووھش كرن
ژ بارى گونەھ بۇمە شۇمۇھى ھالل
گۇناھى د من چۈرنە چەرخا فەلەك

ئەگەر ئەو رەجول دەر حجازى نەظىف
ژ بۆ وە موعەرەف دەكت مەسجى
ل پىش وى مەبن قابىل و ھەمبەرە
مۇفەصەل كو ئەف گۆتنا ئەسرەئى
گەجا جوملە صندىد و قەومى كوفار
قەمان ھەر وسان ئەو ل سەر كوفرى پىس
وەلى ئەھلى ئىمان مۇفەرەح تەمام
ل وان زىتە بۇ دىن و ئىمان گەلەك
ژ ۋەر پىغە معراج بۇ ئاشكار
ژ خاودەر ھەتا باختەر سەرتەسەر
ژ مراجى سولطان خەلاص بۇ كەلام
شۈكۈر بۆ خودايى (كرىم الصفات)
ب ۋانمۇعەجزاتان قەمۇي باودرم
ھەچى ئانىيە وى رەسولى مەزىن
ئەگەر چ مۇفەصەل وە گەر مۇجمەلەن
ب جوملە مە ئىمان ھەمە مۇوقۇم
ئەلا ئەي رەسولى ب حەق راھبەر
دزانم ل پىشى د وى حەضرەتى
شەفاعةت بکە من ذەلەلى زەبۈون
ئەگەر دەستەگىرى نەكى ئەي حەبىب
ژ عصىان مە دەفتەر گەلەك رېش كرن
ل من جەمەع بۇونە گونەھ وەك جىال
فەقىرم حەزىزىنم ذەلەلىم گەلەك

مهیله تو رووحی د جهور و جهفا
 ل ئەطرافى من ذنبى من بونه سەد
 ل سەر من قەكە بايى لوطى و عەطا
 نەمايە سپى دەفتەرم نوقطەيەك
 نزانم چمۇا جان بىدم حالى مەمۇت
 چ ئەذىيەت بکېشىم ژ دەست مار و مۇور
 چ بىرۇم د وى خانەئى بى دەرى^(۱)
 چسان دى صىبر كم د وى ئۆلەتتى
 ب چى پۇورەشى بىم ژ قەبىرى قىام
 ب ئەف ذەنبدارى كەمالى خوسر
 سىيەھىرو و شەرمەندى ئەفعالى خوه
 گەران بىت ژ شەررەن و فعلى دەغەل
 ب ۋى خوشى ئەفعال و پۇويى سياھ
 جەوابا ئەقان سووج و ذنبى كەثير
 ژ ذاتى خودا ئەمە بكت نعمەتەك
 زەمانى كو بىن حەلقى رووحى دەلال
 بشىنە مەددە ئەحمدەدى پىر جەمال
 ل بەر بالگەھى من بىيتن بەيان
 ژ ئەغواتى ئەف نەفس و شەيغانى من
 ب جاھى رەسوللى ل عالەم رەئىس
 نەچم بارى بىن نورى ئىمان د گۆر
 ئەقى لاشى موردار (أزا) مار و مۇور

تو رەحمەت كە سەر من ئەيا موصطفەفا
 قەمۇي پۇورەشىم مۇذنېم صفرى يەد
 تەھەيى سور گەلەك مامە ئەندەر خەطا
 عەمەل نىنە دەر دەستى من دەررەيەك
 ب غەفلەت مە عمرى خودكەر تەلەف و فەمۇت
 چ حالى بىيىم د وى قەبىرى كور
 جەوابا نەكىرى د گەل مۇنگەرى
 مە نىنە د پىش د چرا طاعەتتى
 دەما نەفخى صورى بىت دەر قىام
 چەوان دى مۇرۇورى بىم سەر جىزى
 دەما بچمە بەر و دىنى ئەعمالى خوه
 دزانىم كو وەزنا منى بەد عەمەل
 خودا چۈن مە بىنت حسابا گوناھ
 چ بىرۇم ژ بىرۇي خودايى كەبىر
 نەايەت د دەستى مە ما رەحمەتەك
 بشىنە مەددە ئەحمدەدى پىر جەمال
 د وى حالەتتى نەزىعى رووحى شىرىن
 كو رووحانىن موصطفەفا بىت عەيان
 بکىتن حفظ دىن و ئىمانى من
 نەكىن سەلبى ئىمانى من ئەمە خەبىس
 ئەگەر چ مە نىنە عەمەل بچمە ژۆر
 حەفظ كە خودايى د وى قەبىرى كور

(۱) ئەف مالكە د دانەيا (فەھمى) دا نىنە.

بده من تو نوطقه ک صهواب ئهی خودا
 کو دا ئه ز نه بم روورپهش و ده ردن اک
 د وئ ظولمه تی هلكه شه معه ک ل من
 د قه برى ده ئه ضلاعى من موخته لف
 بکى قه برى من رهوشەن و نووردار
 ل سەر قى عهذا بى م نينه صه ب
 د زىرى ل وائى رسوللى ب نوور
 د چەنگى عهذا بى مەکە من ئە سير
 حەشر کە منى موجرمى دل کە باب
 وەکى بەرقى خاطف بده من گۇدەر
 ۋەشىرە سە جللى د ئە فعالى من
 د ناف ئەھلى مە حشەر ب ذە بى گران
 شەمام ئەز ب تەشىبى خەر دەر خە لاب
 دزانم کو (صفر اليدام) رووسيياه
 ب ئە فعالى ناپاک و ذەن ب و و بىال
 ئەشان ذەن ب و عصياني شويمى چيا
 فەريقه ک د جەننەت يەكى دەر سەعير
 طەريقا جەھەننەم مەدە پېشى من
 د گەل عاصياني من مەشىن دۆزەتى
 نه ئەربابى ئەف نعمەتا جەننەتم
 ئەگەر من نەشىنى عهذا بى جە حىيم
 طەريقا بەشتى بى بەر فەقىير
 بەشىنى بەشتى قەھوي نازدار

د وەقتا سۇئالا ئەوان قا صدا
 جەوابا ئەوان ئەز بدم قەنچ و پاک
 ژ نۇورا موحەممەد رسوللى مە زن
 مەکە ئهی خودايى ب حەق موتەصف
 خودايى ب حەققى رسوللى كوبار
 مەكىشە ب رووحى عەذابى قە ب
 د وەقتى قيامەت كوبت نە فخى صور
 حەشر كە ئەقى (شمس الدین) ئە فەقىير
 د زومرا رسول و د زومرا صە حاب
 ل سەر وى صراطى ب كەرب و كە دەر
 مەپرسە ل مىزانى ئە عمالى من
 م رسوا و روورپهش نەكە ئە لە مان
 ئەگەر تو بېرسى سۇئال و حساب
 نازانم چ بېرەم جەوابا گوناھ
 م شەرمى مەکە ناف رەفيق و هە قال
 بده خاطرئ سە يىدى ئە صە فيا
 دو فرقە كوبن ئەھلى مە حشەر كە بىر
 ب ذاتى خوه كى ئەي خودايى مە زن
 ب حەققى شەھى يە ثرب و مەكە ئەتى
 ئەگەر چ كونە دە خورى نعمەتم
 وەلى رە حمەتا تە كە ثىرە عە مەيم
 ژ بۆ من فەقىيرى بى دەستە گىير
 د گەل زومرە يائە حمەدى ئەختىار

(۱۱) کو نعمهت بدی روحییت روسیاه
 ژ ذاتی خودا لطف و رحمهت بتن
 تهشی شان گوناهی قمی بی حساب
 د طاعاتی مهولا نه کیشایه رنج
 ژ فعلی مه شهیطان نفیوره گوریز
 ژ بو من ب ذنبی قمی ئه صغیری
 ب سی سه که بیره نوها رهبهرم
 ب جوز رحمهتا ته نههن من پنهانه
 ب رحما خودا من کری ئلتجا
 د گمل باوریبا ب شاهی هودا
 و هلیکن قمی عاصی و موجرم
 شوکور بز خودا ئه زئهف ئوممه تم
 ب غیری شهفایعت ژ ذاتی رسول
 ژ عوصفاتی ئهف ئوممه تم ئمزیه کم
 ژ ئه لطفانی ئه محمد رسولی عباد
 د روزی حشر (سید المرسلین)
 بنازن ب طاعات و فعلی فلاح
 د نازم ب رحما عه میما ئیلاه
 د گمل حوبیت جو مله صهابی قه بول
 نههن غیری ره حم و مه حبیت یه قین
 یه کی که لبی زارم ل بابی و هصید

ژ ره حما ته نو قصان چ بت ئهی ئیلاه
 ئه گمر نه کو مه حضا شهفایعت بتن
 چهوان دی خلاص بم ژ جهنگا عهذاب
 م نینه ئه بهد ذه رهیه ک فعلی قهنج
 ته لطف کر د غه فلهت مه عومری عه زیز
 ئه گهر چ کو شهیطان دکر ره به ری
 ژ بو ئه هلی عصیان کو سه رده فتھرم
 ب قی طهرزی غدر قم د به حری گوناھ
 نههن من و هسیله ب غهیری رجا
 د دهستم ده ته وحیدی ذاتی خودا
 ههیه (شکر لله) کو ئه م مسلم
 ئه گهر چه ند عاصیمه بی طاعه تم
 نههن من تو مه لجه، فه قیرم مه لسول
 مسلمان و مه مئمن بی شه کم
 ههیه من ئه می ده ک ژ حه ددی زیاد
 شهفایعت بکت من فه قیری حه زین
 د روزی قیامت کو ئه هلی صه لاح
 قمی مه فلسم رهوره شم پر گوناھ
 د گمل حوب و عشقی موحه محمد رسول
 ل دونیا ل ئاخه د دهست (شمس الدین)
 ئه لا ئهی رسولی ب قهولی سه دید

(۱) د دهمهنا دانهیا (ملا ئه محمدی قوغی) دا ئه ش مالکه ههیه (کو ژ قدهاندنا ملا ئه محمدی) یه:
 د گمل ئه محمدی صاحبین ئی کتاب ب حه قتی موحه محمد و ئال و صهاب

د گەل خوشتى ئەصلى نەجاسەت ذەمیم
 خودا لى كىن نعمەتى بى شومار
 ز بۆ خوبىنى ئەھلى صەلاحىيەتى
 فدا خاپكايىن تە ئوممى ئەبى
 ز خوبىا تە دەر دل ھەيە پر ئەڭەر
 قەمۇي مۇئىمن مۇقۇم ئەھلى دىن
 وەلى من ھەيە گۆتنى پر نەفيس
 كو پى غەسل كم جوملە خوشتى گۇناھ
 كو مەددادى بۆ سەرەودرى ئەنبىا
 چ كى توب ئەعمام و قەمۇم و نەسەب
 مەدھخوان قەۋەستە ل بابى ھودا
 كو مەحرۇوم بىكىن مەدھخوانى گەدا
 شەھى دىن و سولطانى جەمعى روپۇل
 ز ئەمۇصافى تە ئەي مەعالى روتەب
 مە ئېپە قەمۇي دىتىيە تەعب ورەنچ
 وەلىكىن دكىم عەرضى ئەغراضى خوھ
 مە ئاقىت ز بەر خوھ ھەياء و فەدى
 رەحىمە قەمۇي ئەم دلىنى صافى تە
 ب رەحما خوھ ئەي سەيىدى خاچ و عام
 چرا و فەتىلە ل پىش ئافتاب
 بىكى ئاھى بەر بابى (رب الأئمما)
 كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

چو وى كەلبى ئەصحابى كەھف و رەقىم
 ب خوبىا ئەوان ساڭنى كەھف و غار
 صەحىحە كۆئە دى بېت جەننەتى
 بەعىدە ز ئەلطاۋى تە ئەي نەبى
 كو بچىمە جەھەننەم د گەل ئەڭ خەبەر
 نە وەك كەلبى ئەصحابى كەھفم يەقىن
 ئەگەر چ ز خوبىا گۇناھم خەبىس
 د وەصفى تە دە ئەي رەسوللى ئىلاھ
 ز بۆ تە بەسە مەرتەبە رووحىا
 چ كى توب دۇنياء و جاھ و نەشەب
 ب دەرىووزە و پارسەكى چۈن گەدا
 نە طەبىعە ز بۆ كانى جوود و سەخا
 ئەيا سەيىدى سەرەودرى جوزء و كول
 جەسارەت مە كر زىدە تەركى ئەدەب
 مە ئانىنە نەظمى هنك شەرى قەنچ
 نە تە مەدھ كم ئەز ب ئەلفاظى خوھ
 ئەگەر من قوصۇر كر ب نابەخەرەدى
 قەويىيە دلى من ب ئەلطاۋى تە
 بىزۆرە د عەيىب و قوصۇورم تەممام
 ز من مەدھەتى شاھى عالى جەناب
 ب مەحجۇوبىيەت ئەز قەطۇع كم كەلام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند خامس و ثالثون در اعتذار و خاتمه کتاب^(۱)

ب حەمدى ئەمۇي (ذى الجلال)ى عەظىم
ل سەر ئەحەمەدى سەبىدە ئەنس و جن
بىكم ئېتىدائى ئەقى خاتىمە
تو سەرگەرم كە دىسە ئەصحابى خوھ
زىادە بىكە كەيىف و ئەفراھى مە
بىكەن عىشرەتكە ئاخىرى دەفتەرە
بىكە مۇنتەظم تاخىمەك (بالتىام)
زەقى عەقللى خوھ بۇومە زار و نە زار
نەكاح كن ب قانۇونى (بنت العنب)
بىدم عەقللى خوھ دەر بۇھايىن صداق
زە من هش بىھ دا بېم مۇستەرىخ
طەبىيانى حاذاق د گۆتن ئەمەن
ل سەر كشۇرە دل ب صەفەقى هومۇم
كۇ لەشكەر بىكت شۇمەتى خار و خەمس
ل سەر دل ۋەھسەطانە غەم بى شومار
ھەلەك بەستەنە دەورى ئى قەلەعەتى
وەكى شىرىئى مەردان د فەريادى من

ب ئىسمى خۇدايىن عەزىزى كەرىم
د گەل پىر صەلات و سەلامىنى مەزىن
ل سەر ئال و ئەتباع و صەحباڭەنە
وەرە ساقىيىا بىنە ئەسپابى خوھ
لەبالەب كە دىسان توئىقداھى مە
وەرە ساقىيىن بەزمىنى دلبەر وەرە
دەرىن ساغەر و ساتەگىنى و جام
بېرىزە قەدەح بادەتى حۆكمىدار
ل (ابن السحاب)ى ب طەرز و ئەدەب
د ناش وان دەما چىپتەن ئەف وفاق
ز دەرداڭ نەما عوضۇكى من صەھىح
مە سەحکر ز قەمولى طەبىيَا يەقىن
دەما لەشكەر ئەم بىكتەن ھوجۇوم
نەھن غەيىرى بادە تو فەرادەس
يەقىن كە ئەيا ساقىيىن نازدار
ز ھەر چار طەرەف تۆپ و جەبخانەتى
مە نىنە كەسەك بىتە ئەمدادى من

(۱) ئەۋەندە د دەر حەقا داخرازا لېپۇزىنى دايە، و دويماھىيَا كېتىبىنى.

ل مهيدان بكم جهنجي دائم فهلاح
 ز مهيخانهئي بيته فهريادي من
 ئهوان يادگارانى كاووس و كهـى
 شـكـهـسـتـهـ بـكـتـ جـوـمـلـهـئـىـ عـهـسـكـهـرـانـ
 مـهـ دـهـرـخـتـ زـقـهـعـرـاـ قـىـ بـهـحـرـىـ عـهـمـيـقـ
 پـهـرـيـشـانـهـ حـالـمـ زـئـاهـ وـ كـهـسـهـرـ
 زـحـوـكـمـىـ شـهـرـابـىـ بـدـهـ مـنـ كـهـنـيـنـ
 بـئـاهـ وـ بـئـهـفـانـ وـ دـلـدـوـزـمـ ئـمـزـ
 زـ منـ دـوـورـهـ ئـهـوـ دـلـبـهـرـاـ چـاـثـ غـهـزـالـ
 بـحـقـقـىـ ئـهـوـىـ بـهـزـنـ وـ بـالـىـ كـوـبـارـ
 تـهـسـهـلـلـىـ بـدـهـ دـلـ زـ پـهـيـمـانـهـئـىـ
 بـرـيـزـهـ دـقـانـ سـاتـهـگـيـنـىـ عـهـقـيـقـ
 مـوـفـهـرـرـهـ بـيـتـ قـهـلـبـىـ زـارـىـ حـدـزـيـنـ
 كـوـ هـهـرـ جـامـهـيـهـكـ تـاجـىـ كـهـيـخـهـرـهـوـيـ
 زـ ئـهـسـرـارـىـ عـشـقـىـ هـهـمـىـ ئـاـگـهـهـمـ
 بـمـيـنـتـ دـقـهـعـرـىـ بـحـارـىـ دـكـوـورـ
 بـ كـهـشـتـىـ خـلـاـصـ بـمـ زـ دـهـرـيـاـيـىـ غـهـمـ
 دـ نـارـىـ مـهـحـبـبـتـ دـ جـسـمـ هـهـواـ
 كـوـ هـيـيـزـ نـبـوـهـ خـاـكـ ئـهـفـ وـوـجـوـوـدـاـ بـ تـابـ
 زـ هـجـرـانـ نـهـماـ طـاـقـهـتـمـ (وـ السـلامـ)
 زـيـادـهـ دـهـماـ دـدـمـ ئـهـقـىـ كـهـرـىـ منـ
 وـهـلـىـ دـوـورـهـ (أـزـاـ) چـهـشـمـىـ منـ يـهـكـسـهـرـىـ
 چـ كـمـ سـاقـيـاـ گـهـرـ نـهـنـوـشـمـ قـهـدـهـحـ

نـهـنـ قـابـلـيـيـهـتـ كـوـ بـگـرـمـ سـلاـحـ
 مـهـ ئـمـدـادـهـ پـيـرـىـ موـغـانـىـ مـهـنـ
 دـ گـهـلـ سـاتـهـگـيـنـ وـ صـورـاـحـيـيـنـ مـهـىـ
 بـهـلـافـ كـتـ زـ سـهـرـ مـنـ ئـهـقـانـ لـهـشـكـهـرـانـ
 دـزاـنـ ئـهـگـهـرـ نـهـ شـهـرـابـاـ عـهـقـيـقـ
 هـهـلـاـكـ بـوـومـ دـ دـهـرـيـاـيـىـ بـهـحـرـىـ كـهـدـهـرـ
 دـ عـهـرـدـىـ دـ مـانـ هـهـرـدـوـ پـ (أـزـ) گـرـيـنـ
 مـهـ وـنـدـاـيـهـ دـلـبـهـرـ جـگـهـرـسـوـزـمـ ئـمـزـ
 ئـهـوـىـ نـاـزـكـاـ نـاـزـهـنـيـنـاـ شـهـپـالـ
 بـحـقـقـىـ ئـهـوـانـ زـوـلـفـ وـ خـالـىـ نـگـارـ
 پـهـيـاـپـهـىـ بـدـهـ ئـابـىـ مـهـيـخـانـهـئـىـ
 زـخـوـمـىـ مـهـنـ بـيـنـهـ ئـابـىـ عـهـتـيـقـ
 بـنـوـشـمـ لـ شـهـوـقـىـ نـگـارـاـ شـيـرـيـنـ
 بـدـهـ سـاقـيـاـ بـادـهـئـىـ پـهـرـتـهـوـىـ
 كـوـ ئـيـرـقـ لـ تـهـخـتـىـ مـهـحـبـبـتـ شـهـمـ
 نـهـ حـيـفـهـ ئـهـقـىـ قـهـلـبـىـ سـادـهـ زـ نـوـورـ
 وـهـرـيـنـ سـاـغـهـرـىـ چـوـونـ گـهـمـىـ موـحـتـهـشـمـ
 دـ هـجـرـانـىـ دـلـبـهـرـ نـهـمـاـ مـنـ قـواـ
 فـهـكـوـزـ ئـاـتـهـشـىـ دـلـ بـ ئـابـىـ شـهـرـابـ
 ئـهـگـهـرـ دـهـسـتـهـگـيـرـمـ نـهـبـىـ توـبـ جـامـ
 يـهـقـيـنـ كـهـ دـ نـافـ ئـاـتـهـشـهـ قـهـلـبـىـ مـنـ
 ئـهـگـهـرـ چـ كـوـ يـارـمـ هـهـيـهـ چـوـونـ پـهـرـىـ
 بـ وـهـصـلـاـ حـمـبـيـيـىـ كـوـ نـابـمـ فـهـرـهـحـ

دبم ئەز ژ بەر ئاتەشى دل كەباب
 بکە قەلبى مەجرووھى من داغ و كەھى
 ئەھوی دوخىنى رەز ن سورى كاشانەئى
 خەھيف بن هنك دەرد و ئەفكارى من
 هنك ساغھران بىنە ئىجارتەسە
 وەرە جام و ئەقداھى مە داگرە
 كو دا خەتمىم نەظەمى شەعرى كتاب
 فەجر دا ز مەجلس بىن ئەم قىام
 ژ بۇ رەشقى ئەقداھە هەر تەشىنە لەب
 ب ئابى سوراھى د ۋان جامى جەم
 ژ حىزەش ل دەردىم بىدە مەرھەمە
 كو ۋىپا بىنالىم وەكى بولبولە
 مۇسەللىسىل بىدە صوبىھى من شامى من
 كو ئەز بۇمە بى شوبىھە بادە پەرەست
 ئەقى بادەئى تازە پۈويى كوبار
 چكۇ زەعەرانييمە وەك تارى مۇو
 ژ من بىر ئەقى رۇوھى پاكى شىرىن
 تەھەيىور د دەريايىن عشقى گران
 ژ نۇو بەرددە جسمى مە رۇوھەك تەمام
 وەگەر نە يەقىن بۇمە خاک و توراب
 ل عومرى مە دەينە ژ نۇوچە ئەساس
 تەدارەك بىم ما مەضايان زەمان
 وقد انقضى الليل و الديك صالح (صالح)

يەقىن ئەقى گەر نەنۇوشىم شەراب
 بىدە ساقىيىا جامى لەبرىزى مەھى
 وەرین بانوى كونجىن مەيخانەئى
 كو پىن صەبرى دل بىت بەدەل يارى من
 وەرە ساقىيىا ئاخىرى مەجلسە
 مە ئەۋە دەفتەرا خوھ گىاند ئاخىرە
 بنۇوشىم قەدەح (بعد كل حساب)
 وەرە ساقىيىا بىزىمى مە بۇو تەمام
 وەكى خوھ دلى پىر ب تاب و ب تەب
 تو سيراب بکە ۋى دلى پىر ئەلەم
 بخوينە دوعايىن قەدەح يەك دەمى
 بىدە گەرەنلى ساغھرەن قولقولە
 خولاھە مەگىيەرە تەھى جامى من
 بىدە ساقىيىا بىكىرى مەخەمۇرە مەھىت
 كو بادە پەرەستىم بىدە ئاشكار
 بىدە من كو سورخى عەيان بىت ل پۇو
 فراق ئەمۇئى دلبەرا نازەنلىن
 ئەقى جسمى من ما يە بى رۇوح و جان
 ب حەققى خوھ كى ساقىيىا بىنە جام
 بىدە من حەياتەك ژ حۆكمى شەراب
 وەرە ساقىيىا عومرى من بۇو خەلاص
 ب تەعجىل بىنە تو رەطلى گران
 (قم املالى الكأس فالصبح لاح

ژ دهستى خوه دهينم ۋى موسوەددەئى
ب پاست و حجاز و صەبا ئصفەھان
قەكۈز بەعضاھەكى ئاتھشى كەرىپى من
خەتم كە تو ژى مەجلسا عطرناك
ب ئاھم ل سەر ۋى ئەمە كدارىيى
گەلەك ذوق و كەيف و حەنەك دىتنە
ژ بۆ خامەئى پر ب نۇور و شووعاع
ئەقى مەجلسى مە بکە پر سۈرۈود
تو ژى ساقىيا بىنە وى بادەئى
ب ۋان سازى تە قەلبى من بى طەرب
عمارت بكم ئەندەرۈونى خەراب
فەرەحكى بەدە من ژ وى شەربەتى
ل سەر من بکە ئەشكەرا رازى خوه
دماغى تىزى كن ژ خەمر و مەيى
وصالا ئىمۇي نازكاكا چاڭ غەزال
دېت كوب ساز و ب جاما قەدىم
خەفيف بن ئەقان بارى (ما لا يطاق)
ب كەيف و فەرەح خەتم كن دەفتەرى
نەيارە ژ بۆ عاشق و شاعران
ئەساسى ھەمۈوچكان ل با و ھەوا
لەبالەب ژ رىح و ھەوايە گەلەك
خۇنۇك مەردومىنى سەركەشى مۇعىتەبەر

وەداع كەم ژ بۆ مەحبەر و خامەئى
خەتم كە تو ژى مەجلسا شاعران
بەدە ئىستراھە ژ بۆ قەلبى من
ژ عوشاشاق و سىگاھ و نەورۇوزى پاڭ
موغەننى دلى من دكت زارىيى
من و خامەئى پر ئەمەك دىتنە
د ۋى ئاخىرى ئەم دكىن (الوداع)
موغەننى موفەرەح كە قەلبىم ب روود
موغەننى بېيىرە دەمەك نەغمەئى
بدم^(١) چەند بۈوسەل (بنت العنبر)
ب ئاوازى ساز و ب جامى شەراب
حەزىنە دلى من ژ بەر فورقەتى
موغەننى كەرم كە ھلىن سازى خوه
كۆ تەسکىن بىنئەم ب دەنگى نەيى
دەمەك بىتە فەرى مە وەقتى وصال
ئەگەر چەند دوورم ژ يارى كەرىم
تەسەلللى ھنەك بىتە دا (أز) فراق
موفەرەح بىن ئەم د ۋى ئاخەرى
چەس ئەز دەكىرم ل حالى جەن
دەكىرم د مابەيىنى ئەرەپ و سەما
ئەقى گونبەدى لاجوھەدى فەلەك
كۆ مادام ھەوايە جەن سەرتەسەر

(١) د دانەيا (فەھمى) دا: بەدە.

نهبو شهوههري ئەف عەجۇوزى خەبىس
نهكىر وى ئەساسەك ل سەطھىن ھەوا
بنىرە چەوان مەحو و بەرپاد چەو
كجا نامداران سەرخىل مىا
كجا بەمەن و زال و نوشىروان
چو شاپور و گودرز و گرگىن و طوس
رسوولانى يەك رەنگ و بىنەقىص و عەيىب
كوبۇن دەرخورى تاخى پېغەمبەرى
د زىرى زەمەن جوملە گەرتەن مەقەر
ب حوزنن گەلۆ يان ب كەيىف و طەرەب؟
ل مە مۇنتەظر مانە وەك راقبان
ئەمىن بچەنەك وان ب دەرد و ب ئىش
دىيىژن ژبۇ مە ب نۇطق و زەبان
ب ۋى دەورى ئەفلاكىن سەر واژگۇون
تەنەققۇم گەلەك دايە ئاغا و مىر
ب سەدزارى و تەعب و جەمۇر و جەفا
تەمام تەركىدان و ب زارى مەن
ھەپە ئەي بىرادەر د ناڭ قەبرى وان
بىيىن حالى وانجۇملەشان ژىرى گل
نە دەرويىشى مۇفلىس كەفەن نىنە سەخت
موساوى دېن جىسم و ذاتى ھەممە
ژبۇ ھەر كەسى زەھرە دەر ئەنگەبىن
ئەقى، تەرسى، دەوران سەمانى، نوگۇون

نهبوو موتلهلا ئهو ب ۋى پىرى پىس
نهكىشا ب بەيمىودە رەنچ و جەفا
سەرىرىن سولەيمان كوشەر باد چوو
(كجا كىو كاوس جىشىد و كى)
(كجا رىستم و نۇرۇز و اردىھان
(كجا نامداران با طبلى و كوس
(كجا آدم و نوح و هود و شعيب)
كوجا ئەنبىاء و رەسوللى بەھرى
ھەمى چوون و نايىن ژوان قەط خەبەر
مە نىنەن ژوان علم و ئاگەھە عەجەب
ژ بۆ مە قەلاۋۇز بىزان ذاھان
نەما بىنە نك مە ھەچى چوونە پىش
چ حالە چ رەنگە نوقۇشى جەن
مەبن غەررە (يا أىھا الغافلۇن)
نەوازىش گەلەك دايە شاھ و وەزىز
نەيايىت ژ بۆ وان نەكىر وى وەفا
ب تىغىن غەضەب ئەو بىندازىرىن
ژ پاش چەند رۆزىان ژ مەرگى د وان
د حالى ئەوان بىكىرە توب دل
نە سولطان خودان تاج و طۆمار و تەخت
(پىنج روز بىع داز وفات ھە)
ئەۋە ئاخىرى ئى جىھانى يەقىن
ب يەكسەر وەفا نىنە گەددارە دوون

ب شمشیری غەدرى قەتل كر گەلهك
 ژ مەوجودود و مەعدوومى ھەردو بەرى
 فەنائى قەبۇول ناكە ئەف گەنج پېر
 ھەمى شاھ و سولطان ل نك تە گەدا
 كو حوبىي جەھان رەئىسى كوللى خەطا
 تو سىمەرغ بە سەيرى عالىم بىين
 حەريص بە ل سەر ۋى جەھانى غەدار
 مەدە ئىتمادا خوھ سەرىيەك نەفەس
 ب قەھرە ب غەدرە ب كىن و تەعەب
 ب كىنە د حەققى وى ئەف ساحرە
 د ناف ئەھلى دۇنيا سەراسەر غەریب
 د ۋى نامورادى حەزىزىن گەلهك
 د مابەينى وان گەندومن رووحىيَا
 خەلاص بىن ژ ناڭ دو حەجمىر ئاسىاب
 ژ ئەزمانى پىسى ئەقان جاھلان
 كو ئەم گەنجى فەضلەن حەسەد ئەزىدا
 ب ۋان جاھلى حاسدى سەرگەران
 غەریبان نەھن ھېچ كەيىف و طەرەب
 فەرەح نىنە دەر باطىنى كاملان
 ھەچى كو ژ جەمۈرى فەلەك قەلبى كول
 ژ بەر ذەنى تەشۈق و فەرك و خەيال
 خۇصووصا ژ بۇ زومرەئى عاشقە
 دەت قەلبى وان ھندە جەرەج و بىرىن

چو ئەف بىت نەيەت وەفائى فەلەك
 خوشَا عاشقى مولكەتى شاعرى
 ژ مولكى قەناعەت نەھن قەنچىر
 ل تەختى قەناعەت كوبى پادشا
 ب دل دەستى بەرەدە ژ ئەف بىن وەفا
 ل قافى قەناعەت وەكى (شمس الدین)
 نە وەك قەرتەللى پىسى موردارخوار
 وەفا نىنە دۇنيا ژ بۇ ھېچ كەس
 خۇصووصا ژ بۇ قىسى ئەھلى ئەدەب
 ھەچى مەردومن ئەھلى علمن ئەدەب
 ل سەر كەيىفى وان ناكە دەوران فەلەك
 زەمین و سەما دو كەفر ئاسىا
 چەوان ئەھلى فەضل و بەيان و كتاب
 ب طەعن و ب جەرەن ھەمى فاضلان
 خۇدايىن مە تەقدىر كرىھ وەا
 دېن حفظ ئەف علم و فەضلە د وان
 غەریبىن ھەچى ئەھلى علم و ئەدەب
 طەرەب نىنە دەر قەلبى صاحب دلان
 چسان كەيىف و فەرەح و طەرەب بىتە دل
 ب جەرەھ دلى ئەھلى فەضل و كەمال
 ئەگەر چ فەلەك يارى نا صادقە
 ل سەر عاشقان زىدەيە كەرب و كىن

ب نارئ فراقئ دلى وان كېبىپ
ژ سورخىيى رووگاھ دىن زەردرۇو
قەوهەستانە لەشكەر ل ھەر چار سوان
دكت مولكى دل خربە و موضىمە حل
دېھىستان وەكى حلقلە ھەر چار طەرف
ژ شان جەمۇر و ئۆلۈمە مۇقىمى زەمان
دلى مە عوشاقان وەكى خار و خەس
خودان مەكىر و تەزۋىر و تەلبىسنى ئەمۇ
حەجەر قەلب و خەنناس و دل پىر غەشن
ژ جەھورى د وان تىكىدە خانە خەراب
چو مەلزۇوم و لازم عوشاق وردىقىب
ژ دەستى رەقىيىانى ناپاڭى دىن
ل جەرھى فەقىران بكت مەھەمى
ب سەد دىدە قەللاشى فەتتانانى پىيس
قەھوى مورتەقىب دا نەبن كامدار
نەھن ئىستراھە ژ بۆبى دلان
نە راھەت ژ جەھور و جەھافايىن رەقىب
ژ جەھورا زەمان بى موراد و مەھرام
ضەعىف حال و بى تاب و زەردىن قەھوى
ئەلەمكەش چو بولبىل د فەصلە خوردىف
ل دونيا نەھن ھېچ راھەت ئەمان
چ حالە دېيىن ژ دەھورى فەلەك
چرا ھنده پىر عاذال و عاتىن

دکت وان موکه ددر ب هجرا حهیب
ژ بهر تاری موو گاه دبن تاری موو
ژ تیر و کهمانی موژه و ئهبرووان
ل دل گاه دبارن ئهلم موتھصل
گههی تینه دل عهسکههی غهه ب صهف
نههن مهخره جی عاشقی بی ئهمان
خوصوصا ژ دهستی رهقیبی نهکهس
رهقیبی کو تهشیبی ئبیس ئهه
سیههکار و نالائیق و روورهشان
شهریکن ل مه عاشقا ئهه عهذاب
وهکی جسم و سایه ولهیکن غههرب
ههچی عاشقن دائم دلبرین
ئهگهر ره رحم بیت قلهی ئهه دهی
دبن مونته ئهه ئهه رهقیبی خههیس
کو عاشق نهگیژن سوراوهک تو جار
چ حاله نه زانم د دهوری زههان
نه نعمهت خوری خوانی وهصلی حهیب
ژ دهستی ئه جانب ب طهعن و مهلام
ب ژانن ب ئیشان ب ده ردن قههه
حهه زین فهقیرن نههن فهه و کهیف
ئهه فهه حالی مه عاشقان ههه زههان
بچن کی ده رئ ئهه ژ جمهوری فلهه
چرا هنده ئهه زار و بی صاحب

جهان بۆ مه هنده نهیاره چرا
 چرا مه دسوّزت ب زهیت و فهتیل
 دسوّزت ب تمثیلی خار و خهسان
 بهمه هنده ناکامی و ناخوشی
 ب کامی مه جارهک نهبوو دوری ته
 ب یهک شوعله ئاتهش بکن تههباھ
 ب چان تیشەئی ئاهەن تیزی حەدید
 چو عومانی زوخخار و قەلزام یەقین
 وەلیکن د باطن ده سولطان ئەم
 هەمی عەسکەری مه صوفوفنی د غەم
 ته یەکسەر بکن خوون ب شویھی شەھەق
 موقیمی نهیار و سیھکاری تو
 زیاده ب کەربی ب کینی چەپی
 بھیلی تو بی نوطقى شیرینی لال
 ب ته ناکم ئەز ھیچ ھیچ ئعتبار
 ئەقی سەرودری مولکەتی ساحری
 ب هجرا حەبیبی مەکە من عەلیل
 شەھنشاھن مولکن سوخەن سەرتەسەر
 شەھەن شاعری کورد و رۆم و عەرەب
 موفەوەض ژ بۆ من رە نەظم و کەلام
 ژ نەظمی ل عالەم بلند کم عەلەم
 ل مەیدان ۋەھسەن ب طەبل و نقار
 قەبۇل كن ھەمی بەيرەقا (شمس الدین)

فەلهک بۆ مه هنده غەداره چرا
 ژ بۆ عاشقان بۆ چ هنده قەتیل
 ب فی ناری حرمان چرا بی کەسان
 ئەمان ئەی فەلهک بەس بکە سەرکەشی
 تەمام ئەم تەھەممە مول دکن جەھوری ته
 بتىسە ژ ئاهەن مه دەر صوبەگاھ
 ھەدم کن ئەقی قەصرى ته پور موشید
 نە ۋالايە قەلبى عوشاقى حەزىن
 ئەگەر چ ب ظاھر پەريشان ئەم
 خودان لەشكەرن ئەم ب جەيش و حەشم
 حەذەر كە ژ حۆكمى مه ئەمی ھەفت طەبەق
 ژ بۆ عاشقان جوملە غەدارى تو
 خوصوصا ژ بۆ روحىيى ئاقتەپى
 نە حەيفە كوشى طووطىيى پې دەلال
 نەدا تە مورادەک ژ بۆ من تو جار
 ئەقی شاھەن كشۇر گەھى شاعری
 مەکە ئەمی فەلهک هنده زار و ذەلیل
 ئەزم (عبد الرحمن) اى صاحب ھونەر
 خودان فەضل و سحر و كەلام و ئەدەب
 عەلەمدارى ئقلىمى شەرم تەمام
 كو بگرم د دەستى خوھ رومح و قەلەم
 بکىشىم زەبانەک وەکى (ذو الفقارا)
 ھەچى ئەھلى فەضل و بەلاغەت یەقین

ژ بۆ ھممەتم خەرجى يەك رووزە راھ
 دىيە ھەر گوھەر تىك جەن سەرتەسەر
 د نىف چىمەنلى مەعنەيى رەنگ خوش
 ئەگەر چەند ئەسىرى ئەفەس بىت فەقىر
 عەجەب نوسخەيە ئەف كەلامى گران
 زەبانى ھەمووچەكان دىت قەطۇ و لال
 ضەبط كن جەن شوھەتى پەھلەوان
 خودان حشمت و شەوكەت و دەمدەمە
 ژ بۆ گەنچى مەعنى كو پىر گوھەرە
 مۇشەعىشەع دېيىت وەكى پىت و زىيت
 ب فەخىيە دەعوا كەرامەت بىم
 بەيان كم گەلەك (خارق العادە) ئى
 ب حوكىت ئەمن شاعر و ساحرى
 ژ ياران ۋە تورياقە زەھرى نەيار
 نىكارن تو شاعر كو بىن رەزمى من
 وها حولوھ ئەف شەككەرە فەرى من
 وەكى شەھدى شىرىن دېيىت لعاب
 ھەموو ئەول سەطھى رەفييە فەلەك
 بېرىت قەدەح بادىيە شەر و نەظم
 ژ قەعرا بھارى قەريحا عەميق
 كو ھەر جەھەرەك تىك ب مولكى جەن
 ئەشان وەقى ئەبىيات و گۇفتارى من
 دكىر حەرزى درعى ل ئەسکەندەرە

چ كم ئەز ب مولكى جەنانى تەباھ
 ژ فكرا خوھ من كانى ھندە گوھەر
 ئەقى طەبعى من بولبولى دەنگ خوش
 ھەمى وەقت و ئەزمان دكىتن نەفيير
 ژ بۆ عقدى ئەزمانى تىك شاعران
 ھەچى وەقتى ئەز بىمە نوطقى دەلال
 چ وەقتى دلىرانى شەر و بەيان
 صەف ئارامە دىسان د ناش وان ھەمە
 ئەقى خامەيا من وەكى ئەزدەرە
 ژ فەممى ئەھى ئەزدەرە نۇور بەيت
 ئەگەر بىمە دەعوا رىاسەت بىم
 ژ تەئىشى ئەنوارى ۋەن خامەئى
 موقۇ دى بېن جەن و ئەنس و پەرى
 مدادا دەقى خامەيا شوھى مار
 كەرامەت بەسە ئەف ژ بۆ نەظمى من
 ب ۋى طەرزى شىرىنە ئەف شەرى من
 ھەچى كو بخۇونن ژ قەلبى كەباب
 دېن مەست و سەرخوھش جەمەيى مەلەك
 ئەگەر ساقىيىن طەبعى من بىتە بەزم
 گەواصەك عەجييەم ب فەرى دەقىق
 دەرائىنە من جەھەرە مەعنەيەيان
 ئەقى نوسخەئى وەزنى ئەشمارى من
 ئەگەر تىكەتا دەست حەكىمان بەرى

موطن ره ز دکر وان ل تاجی سه ران
 ژ بۆ شاعران جومله سه رد هفت هرم
 شکینا د دوکانی تیک جمهوهه ری
 ده ری گهنجی مه عنی همه می دار پژاند
 ده می عیسیه ووی و عمه صاین که لیم
 نه و دک بکری فکرم چو مه ستوور دنه
 نه و دک نه ظمی من شه هدی شیرین ئه ثمر
 ب شو خی دکن مو فت دتن خاص و عام
 یه قین عه نبیری تهر دبت پیس و خشک
 خه جل بونه ئه رژنگ و مانی ل چین
 خه جل دی ببن شو خی چین و چگل
 ئه قی دهوری دونیا نزانه یه قین
 قه وی مونکره ئه هلی فه ضل و ئه ده ب
 هه نه پر ب زه عما خوه تیک ده فولان
 ب زان رو و حییه هه ر ب گورزی گران
 کو ئیحا دکم سه د نو فووسی نه فیس
 د قی ظولمه تی خامه ئی من خد فی
 د دهستی خوه بگرم ده ما خامه ئی
 فه صیحی کو بورین قه دیمی زه مان
 ل سه ر قه بری سه عدی دی بین طراز
 د شعر و مه عانی عه جه ب حافظه
 نه هیلا ژ بۆ شاعران من مه صاف
 د بن حوكمی من شاعرانی زه مان

و دگه ر په یده بوبیا ل نک قه یصه ران
 زه مانی خوه ئوستادی نه ظمی ئا و درم
 که لامی د من قیمه تا جمهوهه ری
 ب مو شتی ئه قی فکری خوه من شکاند
 دی بین هه می که س د نه ظمی عه میم
 نه و دک خامه ئی من چو طو و طی هه نه
 نه مثلی که لامی مه قه ند و شه کمر
 ئه دشان غه مزدئی خامه ئی من ته مام
 ژ خامه ب پیژم مدادی چو مشک
 ژ نه قشی ئه قی خامه بیا نازه نین
 ئه گه ر ئه ز ب پیژم که لامان ژ دل
 بوهایی دوری گزتنی (شه مسده دین)
 چکو ئه ف جهانی ب مه کر و ته عه ب
 ئه گه ر چ دلیرانی شعر و بهیان
 و دلی دی سه خه سه ئه فکه نی شاعران
 مه سیحی ده مم ئه ز د نه ظمی سه لیس
 هه زار چه شمه ئابی حه یاتی نه قی
 ئه زم یه که که تازی د قی عرصه ئی
 عه جه ب زه لزلله تیتھ قه بری ئه وان
 ئه گه ر بچنھ شیرازی شعری ب ناز
 چو ئوستادی شعر و غه زه ل حافظه
 و دلی حافظی و دقتم ئه ز بی خلاف
 شه هم ئه ز ل ته ختی که لام و بهیان

ههزار ئەصمەعى نابى و ئەختەرى
دەما ئەز سوار بىم ل رەخشى كەلام
چو فردهوسى و نەورەس و ئەنۇھەرى
ز سەر حەددى رۆم تا ب ئەقلىمەن چىن
كىرن ژىرى دەستى خۇھ من بىن قىاس
ب ھەبىھەت بگىرەم ل سەر نامەئى
ھەمى ئەھلى عەصرم ژئنس و ژ جان
ھەمى والە و دەھش و بندەست بن
د ئەقلىمەن شەر و غەزەل تاجدار
ل بەر چەرخى خورشىدى نۇورىن شفاف
ل شەر و كەلام ئەز سىياسەت دىم
ھەمى گۆتنى من ب شەھرەت و كەفيلى
عەطائەك خۇصۇرۇصە ژ رەبىي مەھىيە
وەلىت داخلىمەش بۆش و خالى بىتن
برا بىتە پىش ئەو د گەل ئەنچۈمۈن
كۈچۈلە بىن مۇتەلا و دلىش
بىت حەرفىگىرى ل ۋى فەرى من
كىيەبىتە جەنگم (أنا ابن جلا)
ز بۇ تەجروپا من مەھەكىن تەمام
وەكى صەوتىن رەعد و طەنپىن و مەگەس
بىكىن ئەمتحان رووحىيىن ئاقتەپى
قەلەم رەمەن و ئەزىمانى من (ذو الفقار)
ل فورسانى مەعنى دىم عورصە تەنگ

دو سهده وده ک فهروزد هدق (أبو البحتری)
د فهه تراکی من تین خه رامان ته مام
گله ک رووده کی عمه سجه دی عه نصه ری
ژ سفرا که لامی منی ریزه چین
هلالی و خاقانی و بسو نه واس
کو بگرم د دهستی خوه ئهز خامهئی
قهله م ره شه ریز بت ب خه مری جنان
ژ ته ئیشی صه هبایی من مهست بن
خولا صه د ئیرؤ ئه زم شه هیار
سه ری گوشهئی تاجی من بی خلاف
ئه گه رچ کو دهعوا ریاسه د کم
ل نک من نه هن ده عوهیی بی ده لیل
هونه ر من ژ شوهره د زیاده هیه
نه وده ک طه بلی کو صه وتنی عالی بتن
که سی شو به کت فی که لامی ژ من
بکن ئمتحانم مه حه ک بیتھ پیش
کیه ئه و بیت مونکری سحری من
ژ بؤ په هله وانی سو خمن (الصلا)
قهله مکاغد و حبر و ئه هلی که لام
نه بتمو عتھ قد گه ر حه سووده ک نه که س
هه چی نه وعی شعر و به لاغه ته بی
ئه زم حه یده ری صه فدھ ری نام دار
د ئموده ل هوجوومی کو بیم صه ففی جهنگ

ب ئەقداحى وى بادەئى نازەنин
 مە بىنە ووجوودى كو بۇمە عەددەم
 كو شەيخى ھەرم ئەو دىكىتن شەباب
 نزانى ب ئەحوالى عوششاقى مەست
 كو رەببىم عەفۇوھ كەرىمە غەفۇور
 وەرە ساقىيىا دەنگ بەدە موطربىان
 وەرە ساقىيىا زۇوكە تەنگە مەجال
 (التهدى الفؤاد لأحمدى السبيل)
 ل سەر من گران بۇونە بارى ھومسۇوم
 د ۋى حالى ھجرانى زۇرى شەدىد
 ب وى ساغھەرى بادەئى شۇبى گول
 ژ بەر ھەرى ۋى دلېرىن ئەنەن ئەنەن
 ئەقان جوملە غەمم و ھەممى دۇنىيەوى
 ل من سررى عالىم بىن ئاشكار
 كو صاف بىت دلى من ژ نەقص و ژ عەيىب
 كوئىيىا دىكت عەظمەايىن رەممىم
 بىت، قەطع بىت شەر و بەيت و كەلام
 ژ من ۋان ھەمى دەرد و ئاھى د كۈور
 كونەغمە بىكىشت وەكى مۆسقار
 بېيىرەت ژ بۆ مە مەقام و سۇرۇود
 ب تاب و تەبە ئەف دلى ناتوان
 دلى پې ئەلەم دىسە بى چەرخ و بەز
 دكم قەطع كم ۋان كەلامى عەجىب

غەسل كە ژئەدناسى قەلبىن حەزىن
 بەدە ساقىيىا بىكىرى (بنت الکرم)
 بەدە بادەئى تازەئى موسىتە طاب
 مەنیزە ل زوھەرادى ظاھر پەردەست
 بېيىرە ژ بۆ زاھىدى دل نۇفۇور
 رەحىمە خودايىن مە سەر مۇذنباڭ
 مە عومرى خوھ صەرف كر د قىيل و د قال
 بەدە ساقىيىا خەمرى وەك سەلسەبىل
 دەنەس گىرى ذەنەم ژ علمى روسۇوم
 خۇصۇرۇسا نىڭارى مە بۇويە بەعىيد
 كو ئىحسان نەكى سەر منى دل ب كول
 موحەققەق بکە دى فەنابىم يەقىين
 وەرە ساقىيىا قەطع كە مەعنەوى
 كو قەلبىن مە بت رەۋىشەن و نۇوردار
 ل سەر من عەيان بىن دەقايقى ژ غەيىب
 بەدە بادەيەك ئاتەشى ئەي نەدىم
 قەرىيە كوئەف مەجلسا مە تەمام
 تو ژى قەطع كە ساقىيىا بىن فۇتۇور
 ئەمەر كر ژ بۆ موطربىن نەغمەدار
 ل ئاھەنگى ناي و ل ئاوازى عەود
 موغەننى موغەننى موغەننى ئەمان
 دەمەك ساز كە عەود و قانۇون ب لەز
 بىزان ئاھى ئەجلىسى بۇو قەرىب

ژ شعری مه پهیدا مهقامی د من
 بهمه هنده کذب و دروغ و خلاف
 بهمه شهرباری خهسارهت بهمه
 بهمه هنده قهلهاشی ئهی (بو العجب)
 دریز که یمهدي خوه ژ بۆ ئعتذار
 کوئه و په رده پوشن (رفیع الهم)
 ژ بۆ ئههلى دونیا شهمال و چراغ
 مهبن حهرفگیری خورافتاتی من
 ژ هجران ل من حهمله (ما لا يطاق)
 نه ذنه نه فکره عهجهب بى هشم
 دییژن ههچی تیتە دەف وان کهلام
 د دهربایی دەمعان کوئەز غەرق بوروم
 موقیم ئەز دکیشم ئەقى زەممەتى
 کو خەرمۇھەئى من بییتن بەیان
 ئەقە دەرھەمنى ساعەت و حین و دەم
 ب دەرسۈزەمە سائىلەم پەرقىیر
 موقرم ب خەرمۇھەئى کانى خود
 نه گەرددەن کەشى شعر و بەسطى مەقال
 نه صاحب کەمالات و لەفظى شىرىن
 وها رەستەمە ئەز ل چۆل و بەيار
 فوتۇور گەر ظۇھۇر بن د فکرا مە دا
 کوئەھلى ھونەر کاملىن په رده پوش
 چکو صرف کورمانجىيە ناسەزا

ل دەعوا مە شاھد کەلامى د من
 بهمه رەووحىيَا هنده لاف و گوزاف
 بهمه زىدە کارى جەسارەت بهمه
 بهمه هنده فەخرييە تەركى ئەدەب
 بهمه تەرك کە نازى و ئەفتخار
 بخوازە تو عودرى خوه ز ئەھلى کەلام
 ئەلا ئەھلى خوداوندى فەضل و بەلاع
 هەچى کو نەظەر كن ل ئەبیاتى من
 بىزانن کو مەستىم ژ جامى فراق
 ژ هجرانى دلېر قەفوی سەرخوھشىم
 ل سەر سەرخوھشان نىنە عەذل و مەلام
 ژ ۋى نارى عشقى کوئەز حەرق بوروم
 حەريقىم غەريقىم د يەك ساعەتى
 کو نوقسانىيا من بىیتن عەيان
 رجا من ب زارى ژ ئەھلى کەردم
 کو نەبىھە ل من شاعرى حەرفگىر
 نه جەوهەر فەۋشىم د دوکانى خود
 نه صاحب تەفەننۇن نه ئەھلى کەمال
 نه زورراغم ئەز خۇوشەچىنەم يەقىن
 نه پەرەر دەمە بەر لەبى جۆبىار
 قوصۇر گەر ھەبىتن د شەرا مە دا
 ل من مەگىن ئەھلى صاحبى فەضل و ھۆش
 نه مەطبۇوع و شىرىنە لەفظ و ئەدا

هەمی کوردییە زىدە کاره فوضوول
 قەبۇول کن ب فەضلا خوه تەقلى قوصوور
 دەقىتن کو ھەموان بکم مەحو و رەد
 مە تەلەفيق کر تەقدە چەند رەشبەلەک
 مە پەھ خست بى چاشنىي و مەذاق
 عطر گەر نەبىتن د ۋان نافەيان
 ژ كورمانجى ئانجەق وەا ھاتىيە
 ب زارى دكم بەسطى كەفلى ضەراع
 كو ۋان چەند ئەلفاظى (روض النعيم)
 ل رووحى نەدن ضەربى طەعن و جەفا
 وەلىنى دال دونيما بىنیت ئەڭەر
 نەھن كوردى شاعر د مىراغەكى
 ژعوششاقى تۈرك و عەجمەم زىدەنە
 كو مەقبۇول بن نك وى شعرى سەلیس
 گوھەرناس و قىيمەت شوناس و ئەمین
 ب نەغمە دەاتن وەكى مۆسقار
 ژ يېچارەكى كەس ب مە ناحەن
 مە خامە ھلانى ژ نەظمى شىرىن
 وەلىنى دا ژ بۆ من وەسىلە بىن
 ژ بۆ رووحىيى پېر ب جەور و جەفا
 د رۆژى شەواب و عقاب و حساب
 ۋەمام زار و شەرمەندى نەفسا خەبىس
 ئىلاھى ب جوملە صفاتى خوه كى

دزانم نە لايقى فەخر و قەبۇول
 مە ئۆممىيەدە (أز) نوكتەدانى دوھور
 ئەگەر ھەرچى ناقص دەرىنم ب عەد
 ب سەد حىلىەسازى و عەجزى گەلەك
 ژ كورمانجىيى چەند خەبەر نالىاق
 لەذەت گەر نەبىتن د ۋان مىيەيان
 مە مەعذۇور بىگەن كو كورمانجىيە
 نەيىدەت كو مەقبۇول بىت ئەف مەتاع
 دكم ھىقى و سائلى ئەز مۇقىم
 قەبۇل كن ژ بۆ خاطەرى مۇصەطەفا
 ژ ۋان قەصدى من نىنە عەرضى ھونەر
 كو تۈرك و عەجمەم قەط نەبىن جارەكى
 بىزانن كو شاعر ژ كوردان ھەنە
 وەلىنى بى خودانن نەھن مە رەئىس
 مە ژى گەر ھەبۈويا خودانەك چۈنۈن
 ژ كوردان گەلەك شاعرى سەردار
 وەلىنى چۈن مە دىيتن كو ئەم بى كەسەن
 مە ئانى قەطع كر كەلامى مەتىن
 نىنە مەقەصەد ئەو فەضىلە بىن
 بىت واسطا رەحمەتا مۇصەطەفا
 شەفاعةت بىكت (شمس الدین) ئى خەراب
 وەگەر نە ئەزى پۇرپەشى فعلى پىس
 ئىلاھى ب حەققى وى ذاتى خوه كى

ب ئابى ئەوان دىدەئى نازدار
خودايىا ب ئەحوالى وى رەبەرى
خودايىا ب سولطانى شانزدە طەبەق
ب فاروقىيى ئەو عومەر ئاشكار
ب كەراريى حەيدەرى ھەولناك
ز تەختى ئىمارەت پەياپوو عەلەن
ب لەب تەشىنەئى وان د كەرب و بەلا
ب وان طاھرى پاكى ذاتى قەبۇل
ب حەققى ئەوان مەشەللى نۇوردار
ب تەحلىيەئى باطلى كاملان
ب صدقى جوانانى نەو خاستە
كۆ كوففارى دوشەمن ل نك وان چو زەن
ب روکن و ب زەمزەم حەطىم و مەقام
ب سووزى دلى ئەولىيائى تەمەيز
كۆ ئەو دەر حوضوورن ب لەيەل و نەھار
جوانانى وەك رووحى دل ئختىار
ل عەددا روسول سى سەد و سىزدەنە
ز ئادەم ھەتا موصطەفایىن چو گول
ز ئەسمان تە نازل كىرن سەر توراب
ب خەم پوشىيىن ذاتى عەزلىت گۈزىن
ئەوي دەستەگىرى كەسى مۇستەمەند
ب نوعمان ب مالك ب ئەحمد تەمام
ب جوملە رووات و گوھەررېزى وان

بسووزا دلى موصطەفایىن كوبار
خودايىا ب ئەسراىى پېغەمبەرى
خودايىا ب ۋى دىنلى ئىسلامى حەق
خودايىا ب تەصدىقىنى صىدىقىن يار
ب شەرم و حەيا ذاتى عوشمانى پاك
ب سووزى دلى زەھرە خودەدە حەسەن
ب حەققى دەمىن ناھەقى كەربەلا
ب حەققى ھەمى ئەھلى بەيتا رەسول
ب حەققى جەمیعىنى صەحابىن كوبار
ب تەصفىيەئى قەلبىن صاحب دلان
ب ئەفغانى پیرانى ئاراسىتە
ب تەكىرىز غوززاتى شەشىر زەن
ب (لېك) ئەجىج (بیت الحرام)
ب علمى ھەمى عالمانى عەزىز
ب طاعاتى شەبخىزى شەب زىدەدار
ب قەدرى شەبابىن قەھۋى تەبوبەدار
ب حەققىنەن كوبەدرىيەنە
ب حەققى ھەمى ئەنبىاء و روسول
ب حەققى جەمیعىنى صوحوف ھەم كتاب
ب طاعاتى پیرانى خەلۋەتنىشىن
ب حەققى روحى حەضرەتى نەقشەبەند
ب علمى ئىمام شافعىيىن ھومام
ب جوملە ئىمام و تەلامىذى وان

ب ئاهى سەھرگاھى وان دلبرىن
ب عەھد و وھايىن ئەوان صادقان
ب خۇون خوردەنلىق وان ژ جەرگ و كەزەب
ب ناز و دەللىيىن وان ئەسەران
ب رەھمەت بىگر ئەي خودايىن قەدیر
ب دىدارا خوه شاكە قەلبى حەزىن
ھلىنە ژ بەر من تو پەرەد نقاپ
د ئاخىر نەفس دە ژ ئېلىسىن پىس
ب حوسنلىق خەتم كەل من خاتىمە
ب رەھم و كەرەم بە تو فەربادەس
جەمسەد بىتە سەر پۇستىرى مەرگ و مەموت
وھداع كن ژ ھەۋە مەفصەلىنى بىن نەوا
بىسکەنت وى شەيغانلىق دوون ھەمبەرم
ژ قەھولىق حەق و گۆتنىا شەھدەئىن
كەئىرار كەم ئەز ب وەحدانەتىن
شەھادەت د دەۋەت دەھمان جان بىدەم
ب قورئان و ياسىن و علمى كۈار
سەماع كم د وى وەرطەئىن خەوف و بىم
مەكە مۇنخەرف تو ژ قىلە بەرم
مەكە مۇنخەرف رووحىيىن ئاقتەپى
ل سەر تەھوبەئىن من بىھ دەر مەمات
ب قورئان و ئىمان بىدە صەبىرى من
د قەبرىم ژ قورئان بىدە شەمەمع و نۇور

ب دوودى ئەللىقانى حەزىن
ب دەريايىن چەشمى ئەوان عاشقان
ب نالىنەن جانگاھى وان روز و شەب
خودايىا ب ئىستەغنەئى دلبەران
چراغىنى يەقىنەن ل راھى فەقىر
ژ علمى مە بىگەنەن (عىن اليقىن)
مەحەوو كە ژ من ئەۋەن ووجۇدا حجاب
حەفظ كە تو ئىمانى پاكى نەفيس
ب ئەحسانى خوه رەھمەن كە تول مە
د وى وەرطەئىن ھەولى ئاخىر نەفس
كە جان تىيەكەفت نەزەر و حولقۇوم و فەموت
ضەعىيف بن ھەمەن دەست و پا و قوا
مەلەك مەموت حاضر بىتىن بەر سەرم
مەبەستە دەھانم د وى وەرطەئىن
زەبانم تو بەرەد د وى ساھەتىن
كە قەھول و شەھادەت ب ئىمان بىدەم
بىشىن بەر سەرم عالەمەك علمدار
كە قورئان و ياسىن كەلامى قەدەيم
ژ شەرغا موطنەھەر مەگىرە بەرم
ژ سەر جادەئىن پاكى شەرغا نەبى
بىدە تەھوبە بۆ من د حالى حەيات
ب قورئان و ئىمان بىھ قەبىرى من
ل دونىا ژ قورئان بىدە من حۆضۇر

دمینم ئەز ورەحمى رەبىي ئەحمد
 تەنلى من دەيىلن ھەمى تىنە مال
 ھەزار واي و وەيلال حالت خەراب
 دمینم د ناش لەشكەرى مار و مسور
 د دەستم تەنلى مایە رەحما خودى
 نە قەمۇم و نە ئخوان نە ئەجىباب و كەس
 د قەبرى د گەل من ب رەحما خوھ كى
 تۈرى دىسە سەر بى كەسان رەمدار
 د زومرا (محمد عليه السلام)
 ببۇرە د ۋان ذەنبى پىسى دەغەل
 بىدە دەستى راستى كتابى د من
 ئەقى (عبد الرحمن) ئازى مەلۇول
 ھەمى ذەنب و سووجى د من (والسلام)
 بىشىنە ھەتا جەننەتا نازدار
 ب سايا موحەممەد بچم جەننەتى
 م تەوبە د ھەر ساعەتى سەد ھەزار
 م تەوبە ئىلاھى ژ ذەنبى خەبىس
 م تەوبە ئىلاھى ژ فعلى تەباھ
 م تەوبە ئىلاھى ژ ذەنباھ ھەمى
 م تەوبە ژ ئەفعال و ذەنبى دەغەل
 م تەوبە ژ ذەنبى مثالى چىيىا
 م تەوبە ئىلاھى ژ ظولم و تەعەب
 م تەوبە ئىلاھى ژ لاف و گۈزاف

دەما من وەضع كىن د قەعرى لەحمد
 ھەمى دۆست و ئەجىباب و قەمۇم و ھەقال
 دمینم رەھىنى عەمەل بن توراب
 ب تەنەدا د وى قەبرى تارىك و كور
 نازانچ كم ئەز ئەز د وى مەرقەدى
 نەھن وى دەمىن ھىچ فەريادەس
 ئىلاھى تۈرۈوھى موعەذىب نەكى
 كوبى كەس بىمۇن د بن خاكى سار
 د وى خەوف و ئەھوالى (يوم القيام)
 حەشر كە منى موجىمى بەد عەمەل
 مەپرسە ل ذەنب و حسابى د من
 بىدە خاطەر موصطەفایپە رەسول
 عەفۇر كە ب ئەلطافى خوھ (بالتمام)
 د گەل زومرەيا ئەحمدى تاجدار
 كوراھەت بىم ئەز د وى نعمەتى
 ئەگەرچ ل سەر من گونەھ بۇونە بار
 م تەوبە ئىلاھى ژ فعلى د پىس
 م تەوبە ئىلاھى ژ ذەنب و گوناھ
 م تەوبە ئىلاھى ژ ئەۋە ئەلمى
 م تەوبە ژ ناپاڭى و بەد عەمەل
 م تەوبە ژ عصييان و بىن ئەمرىيىا
 م تەوبە ئىلاھى ژ تەركى ئەدەب
 م تەوبە ئىلاھى ژ كىذب و خلاف

ل سه‌ر من فه‌قیرئ ددل ده ئەلەم
بنووست ل سه‌ر من قەلەم بى خلاف
مەحwoo كە ژ من جوملەئى حەوبەئى
بەسە قەطع كە هنده قەللاشىيان
كىيە كو قەبۇول كت ژ تە ئەف قەدەر
وەلى سووکى مالى تە بۇويە كەساد
كەتن بەر پىپا جەھەرئ دەفتەران
نەما قىيمەتى شعرى دەر عالەمى
كەساد هاتە بازارى مە ساحران
نەما روومەتا شعر و نەظمى گران
تو (روض النعيم) بى ذوق و صەفا
ئەفى مالى زەرىھەفت و لبىسى دىياج
ژ تارىخى هجرى د سالى (غەشەب)^(۱)
د عىدىھەمى مۇئىنان جومعەئى
ژ ماهى عەرەب ئەو حسابى دەلال
موبارەك بکە يا رەب جوملە عباد
ژ قەطعا بەمادىيى ۋە ئامەئى
ژ مەحەر دەقى خامەئى سىراب بۇو
مە قاپاڭ دانى ل سه‌ر مەحەرئ
ژ ئەدعىيەئى خوھ مەكىن من ژ بىر
نەسروزى د ناڭ دۆزدەخ و ئاڭرى
ژ بۆنقارى و سامع و حاضران

م تەبوبە ژ ذەنېتى كونۇسى قەلەم
م تەبوبە ژ ذەنېتى بكم ئەقىراف
قەبۇول كە ئىلاھى تو قى تەبوبەئى
وەرە ئەي قەلەم بەسکە نەققاشىيان
قەرىتن تەھنەدە كەلام و خەبەر
ژ ئەنواعى مەعنى تە ئانى مەزاد
خەرىدار نىن ژ بۆ جەھەرەران
بوها ناكە ئەف مالى مە قى دەمى
قەھوى تەنگە مەيدانى مە شاعران
كۆ مادام ئەفە حالى دەورا زەمان
قەطع كە ئەيا خامەئى با وەفا
مە دى وەقتى نابت فورۇوخت و رەواج
مە ئانى قەطع كر كەلامى عەجەب
د رۆزى موبارەك د ناڭ ھەفتەئى
د سەلخىن (ربيع الأول) ماهى سال
د قى سال و ماهى موبارەك نەزاد
رەھەت بۇويە پايى ئەقى خامەئى
ژ شورىبا مدادى كوبى تاب بۇو
و داع كە ژ موسوودە و دەفتەرئ
تەماشا ھەچى كن ل شعرى فەقىر
ژ بېرىش ئىلاھى تو قى شاعرى
ژ بۆناظم و كاتب و ناظران

(۱) حىيىبا ئەبجەدى يا (غىشەب) دېتە (۱۳۰۲) كۆ سالا قىھاندا ئى قەھىنۈكىتىيە.

ژ بـو عـالـمـانـى بـ عـزـزـ وـ نـشـانـ
ژ بـو روـحـيـيـى ژـارـ (الفـاتـحـ)
بـ (حـمـدـ اللـهـ) دـيـسـانـ بـكـمـ ئـختـتـامـ
كـهـرـ وـ لـالـ وـ گـيـرـهـ توـنـيـنـهـ مـهـدارـ^(١)

ژ بـو دـاـ وـ بـايـىـ دـ مـهـ جـوـمـلـهـشـانـ
ژ بـو جـوـمـلـهـئـىـ صـالـحـ وـ صـالـحـهـ
بـ (بـسـمـ اللـهـ) بـوـ ئـبـتـدـائـىـ كـهـلامـ
ئـيـلاـهـىـ تـوـرـوـوـحـىـ نـهـكـىـ شـهـرـمـسـارـ

(١) مـهـلـاـ ئـهـحـمـهـدـىـ قـوـغـىـ لـ دـوـيـماـهـيـيـاـ دـانـهـيـاـ خـوـ دـيـرـوـكـاـ نـثـيـسـيـنـىـ بـ فـىـ مـالـكـىـ ئـاـشـكـهـرـاـ دـكـهـتـ:
مـوـحـدـرـرـرـ كـوـ ئـهـحـمـهـدـ خـهـتـمـ كـرـ كـتـابـ دـ (ئـهـشـغـافـ) ئـىـ رـۆـمـيـيـهـ دـهـ سـهـبـعـيـ ئـابـ
وـ حـسـيـيـاـ پـهـيـقاـ (أـشـغـافـ) دـبـتـهـ (١٣٨١) وـ وـهـكـىـ ئـهـوـ بـ خـوـ ئـاـشـكـهـرـاـ دـكـهـتـ ئـهـفـهـ سـالـاـ رـۆـمـيـيـهـ وـ ئـمـوـ
دـكـهـفـتـهـ بـقـرـانـبـهـرـ سـالـاـ (١٣٨٤) زـايـيـنىـ.

تەقريضا

براينى شاعرى شىخ مەھىد جانى ئاقتەپى ل سەر كتىبا (روض النعيم)

حەمدى بى حەد بۆ خوداوندى كەريم
سەر رەسول و ئال و ئەصحابان تەمام
گوھ بىدە هەرچى كۆئەۋە ئەۋە ئەۋە ئەۋە
دەر شەمائىل نىنە ھەمتا و مثال
دەر شەمائىل و د مەراجا نەبى
ئەۋە ھەدىيە دايە وى رەبى كەريم
قەط نەن شۇبىھى وى دەر ropyىتى زەمین
نىنە ھەمتايىن وى دەر رۆم و عەرەب
عەبدىرەحمان رووھىيە ھەم شەمسەدەين
عالىمى وەقتى ل ئەطرافەش نوجۇوم
قابلى سەر و بەيان و ماھرى
شۇبەتى دۈرداڭە دېرىزىنە كەلام
نابە قابل عەسجەدى و عونىسى
چىتىرە (أز) دۈر و ياقۇوتى ئەمەن
ئەو د ھىزىھ مۇلۇكى عالىم (بالتىام)
دەر بەشتى سەر روخى و ولدان و حور

بسم الله الرحمن الرحيم
سەد تەھىيات و صەلات و سەد سەلام
پاشى (بسم الله) و حەمد و تەصلىيە
نەظمەكى بى حەد لەطىفە ھەم دەلال
نەظم كرييە (شەمسەدەين ئاقتەپى)
دانىيە ئىسىنى ئەھۋى (روض النعيم)
گەر بىيىرەن وەصفى ناظم شەمسەدەين
نە ب علم و نە كەمال و نە ئەدەب
رووھىيە لى رۇوھى من دەر ئان و حىن
شەمسە تەھقىقى د نىق ئەھلى عولۇوم
خاھىيە تەھقىقى د نىق ئەھلى عولۇوم
خاھىيە گەر بىگە بىدە نەظمى بەيان
نىنە وەك وى نە نوها و نە بەرى
ئانىيە نەظم ئەۋە كىتابا نازەنەن
لى ۋى ھەر بەيتەكى شىرىن كەلام
موسەتەھەققە بى نېيساندىن ب ن سور

جومله ئنسان (أز) شەبىھەش عاجزنى
 روھىيىا وى دايىه دونيا چار كىار
 مەصرەعەك هىئاپىه دونيا سەرتەسەر
 باغان قەنجه كوبىتن جېرىئىل
 رەوضەيەك رضوانە بى شۇھە بىزان
 بەيت و ئەلفاظن وەكى غوصىنى شەمەر
 بى نېيساندىن ل بەرگى سەرەتى
 قى ب دەرسى بىئىد بۆ جومله مەلەك
 صوچ و ئېقاران بىكىن وردى زەبان
 چونكە مەدھى شاھى فەخرى عالەمن
 ھەم شەمائىلا شەھى صاحب وەفا
 نك مە پەقبۇلتە (أز) شەمەس و ماھ
 ئەف نەجاتە بۇ وى بى رەيىب و گومان
 قى زى دەينى ئالىيى دى (ايىن چىنин)
 ئەف دەينە هەر ل عەردى وەك حەجمەر
 ھندە تىدە مەدھ كر شاھى ئەمەن
 ئەف خەلاصە بۇ وى (أز) جومله عەذاب
 بۇو بەرائەت ئەف ژ بۇيى شەمسەدەن
 دى ب چى تەخلیص بى (أز) حەشر و حساب

تو ب چى دەرباس دېسى (أز) جومله رەنج
 ھېقىيىا خوه تو مەبپ (أز) رەھمىي رەب

ئەف كەلام دور قى زەمانى موعىجنى
 شۇھەتى شەمىسى كوبى نصفى نەھار
 وەھىيە ئەف نابە با عەقل و ھونەر
 رەوضەيە مائىي وى شۇھى سەلسەبىل
 لى ز وى ھەر بەند و فەصلەك بى گومان
 شۇھەتى طۇوبايە بى قىل و خەبەر
 قەنجه ھەر بەيتەك ژ قى دوردا نەئى
 جېرىئىل بىتن مۇدەرس دەر فەلدەك
 چەند ھەبن قىسى مەلەك دەر ئاسمان
 نە موبالغە دەك بەلکى كەمن
 بەحشى مراجا مۇھەممەد موصطەفا
 ھنکى تىدە بۇو مۇكەررەر ئىسى شاھ
 چەندى بۇ رەووھى ھەبن ڈەنبى گران
 ڈەنبى عالەم دەينى ئالىيى شەھىن
 ڈەنب دى راپىن ھەوا تەشىھى پەپ
 ئەف نەجاتە بۇ وى رەووھى (باليقىن)
 گەر نەبن ناظم ژ فەلان يەك شەواب
 ھندى كەرە مەدھى (فخر المرسلين)
 خاکى⁽¹⁾ تو بىگرى ل حالى خوهى خەراب

نېنە دەر دەستى تە يەك ئەعمالى قەنج
 قەط نەن ئەعمالى تە ئەى بى ئەدەب

(1) خاکى ناسنافى شعرى يېشىخەممەد جانى ئاقتەپىيە.

دئ بىسى تەحقىق د دۆزدۇخ نار و دوود
(أز) حەبىبى خوھ مەكە خالى جودا
هاتە دەر جەوھەر ژ دەرىسايىن ھونھەر^(١)

گەر نەكت رەحمى ل تە شاھى وەدود
تو مەممەد جانعەفۇوكە ئەمى خودا
خاکىيىا تارىخى نەظمى موعىتەبەر

(١) حىپىبا ئەبجەدى يا قىنى رىستەيىن ب قىرىنگىيىه: (هات ٤٠٦) + (در ٢٠٤) + (جوھر ٢١٤) + (زىرىيى ٢٢٣) + (هنر ٢٥٥) = (١٣٠٢) و ئەم سالا قىھاندانا قىنى شەرتىيە.

فه‌رهه‌نگوک

ئ، ئا

بىنى چاشنى: بىن تام.
 بىيار: ب زاراچى زازاکى يەعنى: بىينه.
 بىيد مشك: دارا بىيەن.
 بىرۇون: دەركەفتىن، ئاشكەراكنى.
 بىيم: ترس.
 بىيەنداخت: ئاڭاڭەر.

ئانجىھق: بەللى پا.
 ئاھىستە: هيىدى، رەھتى، بىن دەنگى.
 ئاودخ: ئاشكەراكنى ئاخ و ئۆخان.
 ئېبر: عەور.
 أز: ز.

پ

پابۇس: ماچىكەرى پىيى.
 پاپۇسى: ماچىكىنزا پىيى، كىنایەتە بىز
 پىزىگەرتىننى.
 پاشپان: زېرەقان.
 پايدەندە: بەرددوام، موکم، نەمر.
 پەنھان: فەشارتى.
 پەرتۇ: تىيشك، رۇناھى، چىسىك.

ئەۋزۇون: زىدە، گەلەك.
 ئەنباز: شىيك، ھەقال.
 ئەندۇوھەگىن: خەمگىن.
 ئەنگەبىن: ھنگەقىن.
 ئەنگوشت: تىل.
 ئەنگوشتىر: گوستىر.
 ئۆزەنگ: عەرش، تەخت، تاج.

ب

پەرەردەگار: ئەھۋى مەرۆقى پەرەردە دەكت،
 خودا.
 پەس: پاشى.
 پەلاس: دۆشەك.
 پەبىك (پىك): قااصد، هنارتى.
 پۆستر: تەخت.

باختەر: رۆزئاڭا.
 بارىك: زراف.
 بتۇون: ھەمى.
 بەزم: ئاھەنگ.
 بەسىج: كۆمكىن، حەشر. رۆزى بەسىج: رۆزى
 حەشرى.
 بوردبار: بىئىنفرەھ، حەلىم.

بۇرۇون: (بىرۇون) دەركەفتى.
 بوشناق: گەلەك سېپى.

تابناڭ: خودان تاڭ و رۇناھى.

خرد: عهقل.	تباهه: تهلهفی، فاسد و خراببوی.
خمر: کمر.	تمرسا: فلهه.
خمرمهن: کوم، بیلدر.	تملخ: تعلل.
خهمرهه: مۆرکىتىن ب سىتىرى دەواران ۋە دەكەن.	تەلخى كام: بىن ھىشى، تاما تەعلل.
خەلاب: ھەرى، تەقىن.	تەھەمتەن: زىردىك، ھېزىدار، لەش ب ھېقىز.
خواب: خۇو.	تۇخمىن كەبوبەتمەر: ھېيکا كەھوی.
خورۇوس: دىككىل.	تۇھى (تەھى): ۋالا، خالى.
خونك: خۇزى.	تىز: تىز.
خونوك: خىتىك، خۇزى.	تىغى: شىير.
خوشەچىن: ئۇيىشىچىن، ئەھوئ ئۇيىشىييان دېچنەت.	ج
د	
دراز: درېش.	جامە: كراس.
دلدووز: دلئىش، ئەوا دلى دئىشىنت.	جانگرەن: كىسان، بىن خىرەت.
دلفرۇوز: دلخۇشكەر.	جانگوداز: جان ھەلىيابىي، ئەلەمدار.
دەرخور: لائىق، ھەزى.	جاودان: نەمر، بىن دويمىاهى.
دەرىغا: مخابن.	جوز: ژىلى.
دەرىنجا (در اينجا): ل قى جەمى.	جونبىش: لەفين، ھەزىان.
دەستار: شاشك.	ج
دەۋەق: حېشىتر.	چاڭكىر: خولام، خزمەتكار.
دەنەس: پىسى، وقىرىتى.	چىڭلەن: بازىزىدەكە ل تۈركىستانى.
دەھان: دەۋ.	چىنن (چونىن): وەسا.
دەھەش (دەش): دان، كەرەم.	چەرخى مىينا: عەسمان.
دورد: ئەوا دەمەنتە د بىنى پەرداگى دا.	چۇ: وەكى.
دورۇوغ: درەو.	چۇون: وەكى.
دۇوشىن: شقىيىدى.	ح
دۇون: نۇم.	حوباب: ئەو پەقىشىكىتىن ب سەر ئاڭى دەكەن.
خ	
	خاودەر: رۆز، رۆزھەلات.

دېرک: ستون.

شکفت: حیبەتى، حېرەت.
شکوفت: بشکفتى، ۋەبۈي.

شىمىز: شىر.

شەكمەم: زك.

شەكىب: ھەدار، ھەبىر.

شەھريار: مەلک، شاھ.

شوكووه: مەزى، ھەيىدەت.

شومار: ھۇمار.

ص

صاحبەران: دلخۇش، خودان بەها، ئەو كەمىنى دېت دەمىنى موشتەرى و زوھەل دگەھەنە ئېك.

صەبۈوح: ۋەخوارنا ل سېيىدى.

صەقىن: ھېشىار بە، وەنېت.

ط

طەناب: وەريس.

ع

عەسەس: زېرەقانى شەقىن.

غ

غەبۈوق: ۋەخوارنا ل شەقىن.

ف

فاش: ئاشكەرا.

فەراخى: فەھى.

فەرامۇش: زېيرىكى.

فەريادەس: ئەۋى د ھەوارا مەرۆڤى دېت.

فورۇوغ: رۇناھى.

فۇزۇون: زىدە، گەلەك.

رەخش: ھەسپ، ناۋىن ھەسپىنى رۆستەمى بۇو.

رەخنە: دەرز، كون.

رۇوز: رزق.

رېك: خىز و حەسحاس.

ز

زام: بىرىن.

زېست: ۋېيان.

زىنەار: ھېشىار بە.

س

ساتىگىن: پەرداڭى مەزىن.

ساغەر: پەرداڭ.

ستايىش: مەدح.

سختيان: جىلى دەباغىكىرى، يېت بىن مۇوى.

سەبۈك: ب لەز.

سەبۈكبار: بار سەقك.

سەرەد: سار.

سۆخەن: گۆتن.

سۇرخ: سۇر.

سۇرۇوش: مەلىاڭەت، فەرشتە.

سۇوراخ: كون.

سۇوزەن: دەرزى.

سېيم: زېق، تېلە.

سېيمەرغ: طەيرەكە ناۋىن وى ھەيە، و لەشىن

وى نىنە (العنقاء).

ش

فوسوون: سیزدهندی.

ق

قاپلمه: تامدای، ودکی وی تشتئ ب زیپی

دئیته تامدان.

قاف: چیایه کتی خورافییه، دیئژن: دوزی ل

دنیایین هه مییین دگرت.

قالن: ستور.

قدر: قازان.

قەشىف: پىسى، وقپىزى.

قوددوسى: جىنە کتى مليا كەتانە.

قولكى: كونكى.

ك

كابك: حەمائىلا شىرى.

كاخ: قەمسەر.

كاست: كىيم، كاس.

كران: كنار، لىيىش، رەخ و لا.

كلىم: دۆشەك، نېين.

كەڭ: زدر.

كەشمەكەش: هىزا موشەوەش.

كونوون: دەر حال، د گاۋىن دا، نوکە.

كوس: دھۆل.

گ

گام: گاف.

گرداپ: زقپىزك.

گەبر: ئاگرپەرىيس، زەردەشتى.

گەردش: گەپىيان، زقپىن (دوران).

گەردەنلۇغ: رېستىكا ستۇوى.

گەربىان: بەرسىنگا كراسى.

گەزاف: ئاخفتىا بىن فايدە.

گەزەند (گەزەند): ئىشان.

گەزەند: زيان، زەرەر.

گەزەند: زيان، زەرەر.

گەندوم: گەنم.

گوربىز: رەشىن.

گوشاشىش: قەتكىرى، گەش.

گۇوسقەند: پەز.

گۆش: گوھ.

گۇشوار: گوھار.

ل

لاجودىد: مەعەدەنىي ب بەھايە، رەنگىي وى يىى

شىنە ب سەر كەمسك و سۆزى ۋە دېت.

لاف: دەعوايا ژ درەو.

لەبالەب: تىرى.

م

مەبادا: دا نەكەن.

مەمان: مېقان.

مورغ: طەيىر.

مورغۇزار: مېرگ.

موشت: مىست، كولم.

مۇعونىمەن: ئەمە حەدىسا ئېك ژئىكى

قەلگەھىزىت.

مۇقەرنەس: نەخسانىدى.

میان: نېش.

ن

ناب: پاک و صافی، خوبی.	ههراس: ترس.
نابهخره‌دی: بئ عهقلی، بئ شوعوری.	هه‌مچنان: هه و هسا.
نامودار: ناقدار.	هه‌نوز: پاشی.
ندا: هه‌قکویف.	هه‌ولناک: ب ترس، خه‌طمر.
نشهست: روینشت.	هونگولیس: گوستیر.
نگین: گوستیر.	هونه‌ر: هیز و شیان.
نهمه‌رد: شمپ، جهنگ.	هوهیدا: ئاشکمرا.
نمرده‌وان (نمردبان): پیسترك، پیپه‌لیسک.	هیزه‌مان: کوما (هیزه‌م)ه، ئانکو: گورزین داران.

و

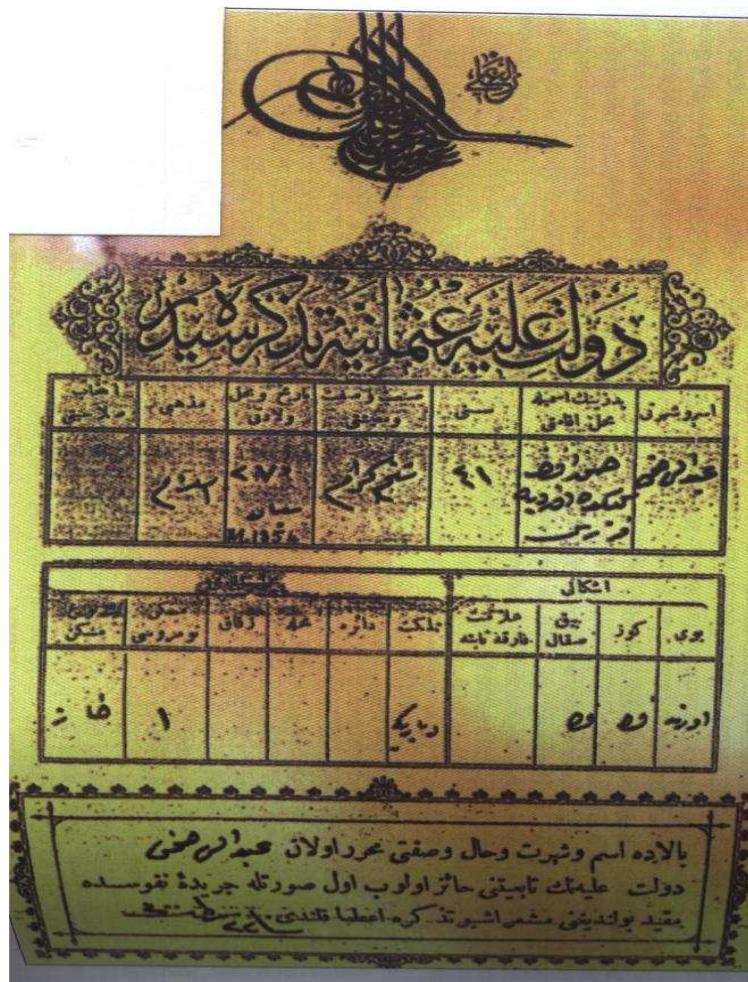
نمور: کولیلک.	وارهسته: ئازاد.
نیروو: هیئر، تاقهت.	وازگونون: ۋازى.

ي

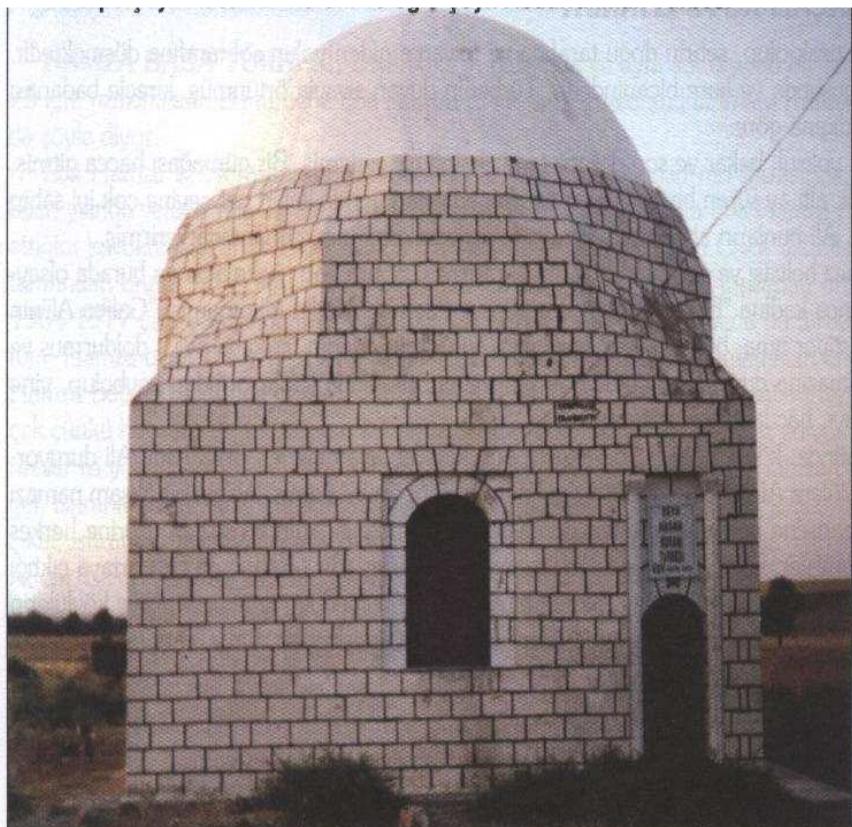
هامون: دەشتا چۆل و بیدار.	يەخترمه: مەغلووب، شکستى ولادى.
هزهبر: شىئر.	يەزهك: پىشىبيا لەشكەرى.

ە

بەلگە و دەسنەتىس

ناسنامه یا ئۆسمانی یا ئاقتهپى
ز كتىپا سەيدا زەينەلعا بىدۇن ئامەدى

گونبەدا گۆرى ئاقىھەپى
ژ كىيىبا سەيداين ئامەدى

عدد يكوان جميع
كتابات وفضائل

SOM 1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ
إِنَّا لِنَحْنُ مُنَزِّلُونَ
وَنَحْنُ عَلَىٰ هُنَافِرِ الْأَرْضِ
نَحْنُ نَحْنُ صَاحِبُو صَلَوةِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ
رَبِّ الْعَالَمِينَ

سوزی دنیا دوزخوار
تباریو سامعو خاپران
تبو عالمان بعزم نشان
تزویجی دار الفاتح
بمحمد الله دستاریم ختام
ولائمه که قویمه دار

تَهْمَةُ الْكِتَابِ رَوْضَةُ النَّعْيِ

نما فتح

بهرپهري دويماهيي ز (روض النعيم) ب خهتني ئاقتەپى
ز كىتىبا تەزكىرى مەشايىخى ئامىد

كتباً على عقاید ایل السنّة والجماعۃ بفضلهم العظیم و
 حفظه من الغدای الرؤیم واد خلقنا بکرمه جنیات
 بحر جنی الرؤیم العفو والغفران المستار الکریم
 بس در
 خلقی الرؤیم عدو و عدو الرؤیم و حبیبه جمیع اقوال قد و فلقنا الله
 مقداره من الکتاب الرؤیم سعیتیاه کشیق استدیم فی عناییه
 نیتیه من کیم من السیوا ولی السیاض فی يوم الاربعاء
 الیوم العاشع من شهور شوال المستلزم فی سلک شهور
 الغ و شلات و شلات صلیت من المحررۃ النبویۃ مع صلیت حبیبه
 افضل الصلاۃ و اکمل التحیۃ و الحمد لله رب العالمین

لشیعی عبیدالله حسن الا قشی

بهرپری دویماهیین ژ کتیبا (کشف الظلام) یا ئەقتەپی ب خەتنی وی
 ژ کتیبا تەزکرەی مەشایخی ئامەد

كتاب روض النعيم في عد شمالي النبي الكنى عليه الصلاة والسلام في الله
 الله التوب الشفيع مع ما رأى في صرا فيه في الدليل الطويل البر
 أركنته حمير فغير سرايا تفهيم صد نب جرم عبد الرحمن
 شخص الدين روحى الأقىبي الشافعى الاست薪水
 الحالدى النقشبندى ابن الشيخ حسن المرقى
 قدس سرته

بَنْدِ أَوَّلْ دَرَجَتِي بِسْمِهِ

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَهُنْ مُنْقَبِينَ	بِسْمِ
عَنْهُ عَفْوُرُ وَكَدْ عَوْ غُدَّ	بَنْدِ خُدَّ وَنَدِ حَرْدُوسَ
أَرْزُلْ صَرَّهَبُورَةَ أَبَدْ لَهِزَالْ	شَبَرِ شَاهِي بِخَزْلَوْفَرْ قَوْزَوَلْ
خَدَّيَا تَهَ أَبِنْ وَجَوْدِي بِكُنْ	مَرِعَكَ شَانْهَا فَرِشَ إِسَانُرِي
مَرِلَّهَا مَارَوْ مُورَوْ نَبَانَوْ طَبُورَ	دِكَلَهَا مَارَوْ مُورَوْ نَبَانَوْ طَبُورَ
شَجَّيْ شَاهُو سَلَهَا نُو بَابُوكَدَا	حَجَّيْ حَوَتِ بَحْرَ بِنُو صَرَّعْ قَهْوَ

دهنقيسا (روض النعيم) دانهيا فهمي

تَحَمَّلَ صِبَوْ نَقِيساً نَارَ وَرْضُ النَّعْمَ كَلْتَا بَا شِيشَخَ
 كَبَدَ الرَّهْجَنْ لَأَوِي شِيشَخَ حَسَنْ نُورُوفْ كَلْنَدَرِي
 آهْ كَشَيْ كَلْنَدَنْ دَنْ دَسَتْ فَرْجَيْ لَأَوِي شِيشَخَ
 كَوَسَدَ سِرْجَيْ كَلْنَدَنْ شِيشَخَ حَسَنْ نُورُوفْ لَدِيَارَبَكَرِ
 دِنَارِخَا كَجُورِي ١٣٧٨ نَادَه دِصَرَادِي الْجَيْجَيْدَه
 دِهَارْدِي وَيَادَه لَدِيَارَبَكَرِ لَحَلَّا لَأَبَكَيدَه
 ذَكَرْتَعَالِي رَهْهَافَهُ لِتَحَمَّلِي سَسَلَانَا كَهْ صَلَواتَ
 لِسَيَّدِنَا كَجُورِي مَصْطَفَى لَلَّهُ أَصْحَابَانْ كَسَابَه
 آهْ بَيْنْ يَارَبَ الْعَالَمَ : فَرْجَيْ

دهسنقيسا (روض النعيم) دانهيا فهمي

قَطْعَ كَهْ آيَا خَاتَمَهْ بَارَهَا
مَهْ دَهْ وَقَتْ نَاهَتْ فَوْ حَسْوَرْ فَلَجْ
مَهْ آهْ فِي قَطْعَ كَهْ كَلَامَ عَجَبْ
دَرْ قَرْ مَبَارَكْ دَنَافَهْ هَفَسَتَهْ
دَسْلَجْ رَبِيعَ الْأَوَّلِ مَاهِ سَالَ
دِيْنِي سَالُو هَاهِ مَبَارَكْ فَنَادَهْ
رَحَّهَ بَقَيَهْ يَاهِ آفَ خَاتَمَهْ
دَشْرَنْ يَامِدَاهْ كَوْلَيْنِي تَلَبَ بَقَيْ
وَهَاعَ كَرْ مَسَوَدَهْ وَهَوَدَهْ فَرَتَيْ
عَمَا شَا هَجَيَ كَنْ لَشَعْرَ فَهَقَنَ
مِيزَنَهْ الْهَيْ بَقَيْ شَاعِرِي
دَبَقَ نَاظِمَهْ كَاتِبَهْ وَنَاظِرَاتَهْ
دَبَقَهْ آفَ بَابَ دِمَهْ جَمِيلَشَانَ
دَبَقَهْ جَمِيلَهْ صَالِحَهْ دَوْ صَالِحَهْ
بَهْيَمَ اللَّهَ بَقَيْ بَيْتَهْ دَاءَ كَلَامَ
الْهَجَرَهْ قَوْرَفَهْ يَكِي شَرْ مَسَانَ
هَجَرَهْ كَوْ أَحْمَدَهْ خَمِيرَهْ كَتَابَ

لَهْ رُوضَ النَّعِيمَ بِذَوقَهْ وَصَفَّهْ
آفَيْ مَاهِ فَرَقَتْهْ لَبَسَهْ يَاهِيَخْ
دَهْ ثَارَهْ بَخْ هَجَرَيْ دَسَانَهْ شَهَشَتْ
دِهْ عِيدَهْ هَمَيْ مَهْ وَهَنَانَهْ جَمِيعَهْ
دَهْ مَاهِ عَرَبَهْ أَوْ حِسَابَهْ كَلَانَ
مَبَارَكْ بَهْ يَاهَيَهْ يَهْمُلَهْ سَبَادَهْ
دَهْ قَطْمَابَقَهْ دَهْيَهْ فَنَاهَهْ
دَهْ بَخَبَرَهْ دَهْ خَاتَمَهْ سِيرَبَهْ بَقَيْ
دَهْ فَاهِيَخْ دَاهِيَهْ لَسَرَهْ بَخَبَرَهْ
دَهْ آهَهْ عَيَّهْ خُوَيْكَنْ مَنْ شَيَّهْ
سَسُونَيْ دَنَافَهْ دَوَنَخَهْ وَأَكَرَيْ
دَهْ قَارَيْ وَسَامِعَهْ وَحَاضِرَهْ
دَهْ بَعْ عَالِمَانَهْ يَعِزَّهْ يَشَانَ
دَهْ بَوْ رَفَحَيْ ثَارَهْ أَفَقَاهَهْ
دَهْ بَخَمِدَهْ اللَّهَ دَسَانَهْ يَكِمَهْ دَهْ خَتَامَهْ
دَهْ كَوْ لَاهِهْ كَرَيَهْ فَهْ نَيَّهْ مَهَانَ
دَهْ دَهْ شَغَافَهْ رَقَمِيَهْ دَهْ سَيَّعَهْ آهَ

١٣٨١

مُحَمَّد

الْفَضَال

حَسَنَة

دَهْ سَنْقِيَسَا (رُوضَ النَّعِيمَ) دَاهِيَا مَهْ لَاهْ حَمَدَهْ قَوْغَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، وَبِهِ نَسْتَعِنُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «الْفَصْلُ الْأَوَّلُ فِي بِحْثِ الْبَسْلَةِ»
الحمد لله الذي عَلَمَ الْإِنْسَانَ لِخَطْبِ الْقَلْمَنْ، وَأَنْهَا مِنَ الْفَرَائِبِ وَالْبَدَائِعِ مَا مِنْ يَعْلَمْ، وَالْمَدْحُ
وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ الْأَكْرَمِ، وَعَلَى آلِهِ وَاصْحَابِهِ الَّذِينَ سَلَكُوا طَرِيقَ الْأَسْلَمِ،
وَبَعْدَ فَيَقُولُ الْعَبْدُ الْمُسْتَهْرِمُ، مِنْ تَلَاطِمِ امْوَاجِ الْمَصَابِ وَالْأَسْقَامِ، زَيْنُ الْعَابِدِينَ الْأَمَدُ
ابْنُ مَلَرِ رَمَضَانَ مَا رَأَيْتُ نَظَمَ الْكِتَابَ الْمَسْنَى [بِرَوْضَ الْفَيْمَ] لِلْعَالَمِ الْشَّهِيرِ، وَالْأَدِيدِ الْمُغْرِبِ
الشَّيْخِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَقْتَيِ، طَبَّ اللَّهُ ثَرَاءَ، وَجَلَّ الْمِنْتَهَا مَثَوَاهُ، فِي نَظَمِهِ فَانِّي، وَفِي بِلَاغِتِهِ
رَانِقِّيَّةً، لَكَنْ لَمْ يُخْلِلْ عَنْ تَعْقِيدِ بَعْضِ الْأَدِيَّاتِ، وَمِنْ أَسْتَوَالِ الْكَلَامِ الْعَيْنِيَّةِ كَالْمَارِسِيَّةِ، أَرَدْتُ
أَنْ أَعْلَمَ عَلَيْهِ تَعْلِيقًا وَحِيرَةً يُسْهِلُ لِكُلِّ قَارِئٍ تِلْكَ الْعَقْدَ، وَيُكَوِّنُ تَرْجِعَةً لِلْكَلَامِ الْفَارِسِيَّةِ
الْمُسْتَعْلِمَةَ بِكَثْرَةِ وَعِرْضِهَا، وَبِيَانِ لَعْنِيَّاتِ الْمُفْلَقَةِ، وَسِيَّهَ بِ[الْتَّنْعِيْعِ] الْعَيْمِيْمِ
فِي شَرْحِ رَوْضِ الْنَّعِيمِ [وَمُسْتَلِّ اللَّهِ تَعَالَى أَبِي] يُجَعِّلُ سَعِينَا خَالِصَ الْمُوْجَرَبِ الْكَرِيمِ، وَفَوْزَ^١
بِدَارِ الْتَّعِيمِ، وَخَنَّاءَ مِنْ عَدَادِ الْحَمِيمِ، وَزَرْجُومِ الْأَخْوَانِ الْكَرَامِ، إِنَّ لَنَا يَعْلَمُونَ غَرَّاً
لِلْمَلَامِ، وَإِنَّ يَدِنَا بِالْحَسَنَةِ الْمُسْتَيَّةِ، وَاسْتَدَّتْ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى الْمِدَاهِيَّةُ وَالْتَّدَادِيَّةُ اقْوَرَمُ
الْمَطْرِيقِ، لَاتَّهُ وَلِلْمُسَنَّاتِ وَالْمَوْتِيقِ، وَهُوَ حُسْنِي عَلَيْهِ تَوْكِلَتْ وَالْهَائِبُ،
[فَوْلَهُ] نَامَ خَداوَنْدَ [نَامَ كَلَةَ] فَارِسِيَّةَ بَعْنَ الْأَسْمَ، خَداوَنْدَ أَيْضًا فَارِسِيَّةَ بَعْنَ الْمَالِقِ
وَالْمَفَاطِرِ، سَرَّا كَلَمَةَ تَرْكِيَّةَ مَحْفَقَةَ مِنْ سَرَّا إِيَّ الْفَقْرِ فَالْمَعْنَى، ابْتَدَأَ تَابِيتَهُ هَذَا الْكِتَابَ بِيَاسِ
خَالِقِ الْقَصْرِيِّ إِيَّ الْأَرْضِ وَالْمَسَاءِ وَالْدَّنَبَا وَالْأَخْرَى وَالْمَهَنَّةُ وَالنَّارُ [فَوْلَهُ مَرْعَ] كَلَسِّ
فَارِسِيَّةَ بَعْنَ الْطَّيْرِ، يَأْبِي كَلَمَةَ فَارِسِيَّةَ أَيْضًا بَعْنَ الْقَدَرِ وَالْمَلْزَلَةِ وَالْوَرَبَةِ، كَدَا بِيَاصَا فَارِسِيَّةَ

ژ برھەمنی چاپکری بین نھیسەری

أ. ب زمانی عەرەبی :

- ١- الحافظ العراقي وأثره في علم الحديث ، الرياض ١٩٩٢.
- ٢- المدخل لدراسة الأدب الكردي ، (جزءان) ، اسطنبول ١٩٩٣.
- ٣- اعتقاد أهل السنة والجماعة للشيخ عدي بن مسافر (تحقيق ، بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) المدينة المنورة ١٩٩٨.
- ٤- مختارات من أغنية الثلج والنار (بالاشتراك مع محمد أمين الدوسكي) دهوك ١٩٩٩.
- ٥- تاريخ ماردين للشيخ عبد السلام المارديني (تحقيق ، بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) دهوك ٢٠٠٢.
- ٦- مذكرات الجاسوس الإنگلیزی همفر في المیزان ، (مع مالک بن حسین) دهوك ٢٠٠٢.
- ٧- شرح دیوان الشیخ الجزری للملأ عبد السلام الجزری (ضبط وتعليق) ٢٠٠٤.
- ٨- حول نسب الشيخ عدي بن مسافر ومعتقدہ (بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) دهوك ٢٠٠٤.
- ٩- جواهر المعانی فی شرح دیوان احمد الخانی، دهوك ٢٠٠٥.
- ١٠- تاريخ الأنساب، للأمير صالح بگ الشیروانی، تحقيق، دهوك ٢٠٠٥، الطبعة الثانية بيروت ٢٠٠٧.
- ١١- الحياة السياسية في كردستان، تأليف علي تتر، ترجمة من الكردية إلى العربية، دهوك ٢٠٠٧.

- ١٢- معجم شعراً الکرد، (بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) دهوك، ٢٠٠٨.
- ١٣- عقد الجمان في تراجم العلماء والأدباء الکرد والمنسوبيين إلى مدن وقرى كردستان، (بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) الشارقة للإمارات، ٢٠٠٨.
- ١٤- الرد على الرافضة واليزيديه المخالفين للملة الإسلامية المحمدية، لأبي عبد الله بن شبل، (تحقيق ، بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) تحت الطبع.

ب - ب زمانی کوردى :

- ١٥- مهلايي باتديي وبرههمني وي (د گەل محسن دۆسکى) دهوك ١٩٩٦، چاپا دووی ٢٠٠٥.
- ١٦- ئىخوان د تمارازىيىن دا ، دهوك ١٩٩٦ ، هەقلەير ١٩٩٩ ، دهوك ٢٠١١ .
- ١٧- ئەلندا مە (دیوانا شعرىيە) دهوك ١٩٩٨ ، چاپا دووی ٢٠٠٤ .
- ١٨- مەلا عەلەيىن بەرۋىشكى وبەرەھەمنى وي ، دهوك ١٩٩٩ .
- ١٩- سەيەيىن شۆشى وبەرەھەمنى وي (د گەل محسن دۆسکى) دهوك ١٩٩٩ .
- ٢٠- دیوانا سەردايىيىن وانى ، دهوك ١٩٩٩ .
- ٢١- واقعى ئىسلامى چاوا چارەسەر بىكەين ؟ دهوك ٢٠٠٠ .
- ٢٢- دیوانا مەلايىن جزىرى (بەرەھەقىرىن وقەۋۇزارتن) دهوك ٢٠٠٠ ، چاپا دووی ٢٠٠٥ .
- ٢٣- ژياننامەيا پىيغەمبەرى خودى ، دهوك ٢٠٠٢ ، چاپا دووی تەھران ٢٠٠٨ .
- ٢٤- د گەل مەرۋىقىين خودى ، دهوك ٢٠٠٢ ، چاپا دووی ٢٠١٠ .
- ٢٥- چل حەدىسىيەن ئىمامىنى نەھەوى ، دهوك ٢٠٠٢ .
- ٢٦- ئىمام موحەممەدى كورى عەبەلۇدەھەبائى وچەند نېيىسىنەكىيىن وي ، دهوك ٢٠٠٢ .
- ٢٧- سەرھاتىيىن پىيغەمبەران ومللەتتىيىن بۆزىن، (سى بەرگە) دهوك ٢٠٠٢ ، چاپا دووی ٢٠٠٦ ، چاپا سىيىن ٢٠١٠ .
- ٢٨- تەفسىرا قورئانا پىرۇز (وەرگىرانە) دهوك ٢٠٠٤ ، چاپا دووی تەھران ٢٠٠٨ .

- ٤٩- کورى من ئەفهىيە دىنى تە ، دھۆك ٢٠٠٤ .
- ٤٠- يۈوسف وزلەيخا يا سەلیمى هىزانى، (بەرھەقىرن و قەۋۇزارتن) دھۆك ٢٠٠٤ .
- ٤١- لەيلا و مەجنۇون يا حارشى بىللىسى، (بەرھەقىرن و قەۋۇزارتن) دھۆك ٢٠٠٤ .
- ٤٢- ل دۆر ئەدەبىي كىمانجى ل سەدسالا نۆزدىي و بىستى زايىنى، ھەولىر ٢٠٠٤ .
- ٤٣- دىوانا گازىيا بەلەنگازا يا مەلا بەشىرىي بەدھوى (بەرھەقىرن) ، دھۆك ٢٠٠٤ .
- ٤٤- دىوانا داھى يا مەلا نەذىرىي بەدھوى (بەرھەقىرن) دھۆك ٢٠٠٤ .
- ٤٥- مەۋۇشى بەرى دىرۋەكى، وەرگىرەنە ژ عەرەبى بۆ كوردى، دھۆك ٢٠٠٤ .
- ٤٦- مەم وزينا ئەحمدى خانى، (بەرھەقىرن) دھۆك ٢٠٠٥ .
- ٤٧- رۆزى و پەياما رەسمىزانى، دھۆك ٢٠٠٥ .
- ٤٨- باودىيا تەھوھىدى، يا دكتۆر صالح الفوزان، (وەرگىرەنە) دھۆك ٢٠٠٥ ، چاپا دۇوى . ٢٠٠٩ .
- ٤٩- ژن ل بەر سىبەرائىسلامى، دھۆك ٢٠٠٥ .
- ٤٥- دىوانا ھادى، (بەھەقىرن) دھۆك ٢٠٠٧ .
- ٤١- دىوانا بەرتق بەگىن ھەكارى، (بەرھەقىرن) دھۆك ٢٠٠٦ .
- ٤٢- چاوا دىن بىيە مەۋۇشەكى دىلشاد، يا دكتۆر عائض القرنى، وەرگىرەنە، دھۆك ٢٠٠٦ .
- ٤٣- ژ سالۇخەتىن خوداپەرىسان، يا عومەر تەلمىسانى، وەرگىرەنە، دھۆك ٢٠٠٦ .
- ٤٤- جەھنم وارى پەشىمانان، دھۆك ٢٠٠٦ .
- ٤٥- فەرھەنگا گۆتن و كىيارىن نەدورست، دھۆك ٢٠٠٦ .
- ٤٦- جىپەانا خەونان، دھۆك ٢٠٠٦ .
- ٤٧- مەن وزينا بەرزەخى، دھۆك ٢٠٠٦ .
- ٤٨- ل بەر سىبەرائىخودى، دھۆك ٢٠٠٦ .

- ٤٩- د گەل پىيغەمبەرى خۇشتىقى، دھۆك ٢٠٠٦.
- ٥٠- قورئان وسونىھەت وزانىنا نوى، دھۆك ٤، ٢٠٠٤، چاپا دووئى ٢٠٠٦.
- ٥١- ژ پىشەنگىن پەخشانا كوردى خەلەفە يۈوسۈنى بايمىزىدى، دھۆك ٢٠٠٧.
- ٥٢- مەم وزىنا ئەحمدەن خانى، دانىيَا عەزىزى مامازىتى (بەرھەقىكىن) دھۆك ٨، ٢٠٠٨.
- ٥٣- مەلايىن جىزىرى شاعرى كوردان يىن مەزىن، بۇ زارۇكەن، دھۆك ٨، ٢٠٠٨.
- ٥٤- رىيازا ژيانى ل بەر سىبىھەرا قورئانى، تەفسىرا قورئانىيە ٢٠٠٩.
- ٥٥- زۇپىن بەر ب خودى ۋە، دھۆك ٩، ٢٠٠٩.
- ٥٦- ۋەھۇزارتىنا دلان، دھۆك ٩، ٢٠٠٩.
- ٥٧- گەشتەك بۇ نىك خودى، رېزمانا دكتور نەجىب گەيلانى، وەرگىيەنە ٢٠٠٩.
- ٥٨- دىوانا سەيد قەدرى يىن جىزىرى، (بەرھەقىكىن)، دھۆك ٩، ٢٠٠٩.
- ٥٩- باشتىرىن سەرھاتى، دھۆك ١٠، ٢٠١٠.
- ٦٠- دو فەرھەنگىن ۋەھاندى نۇوبارا الأطفال يىا كەرىلەنلى، (بەرھەقىكىن)، دھۆك ١٠، ٢٠١٠.
- ٦١- دو ۋەھىنئۆكىن كەمانجى د علمى تەجىيدى دا، يىا مەلا خەلەللى سىئىرىتى وەمەلا مەھمەد ھادى يىن لجى، (بەرھەقىكىن)، دھۆك ١٠، ٢٠١٠.
- ٦٢- دىوانا نەفعى، (ساخىكىن و بەرھەقىكىن) د گەل مەسعود گولى، دھۆك ١٠، ٢٠١٠.
- ٦٣- يىن ئىفلەحىا گونھەن، يىا د. عبد الله السدحان، (وەرگىيەنە)، دھۆك ١١، ٢٠١١.
- ٦٤- يىتەدرا خەمان، كۆمەك چىرۇكىن وەرگىيەنە ژ عەرەبى، ھەولىيەر ١١، ٢٠١١.
- ٦٥- گازى و گازىكەر د چىل حەدىسىن پىيغەمبەرى دا سلاپ لىنى بن، يىا علۇى الحلبي، وەرگىيەنە، ھەولىيەر ١١، ٢٠١١.
- ٦٦- پىيغەمبەرى مالەكى بىن گەفتارى، ھەولىيەر ١١، ٢٠١١.
- ٦٧- نەفيش ستۇينا ئىسلامىنى، ھەولىيەر ١١، ٢٠١١.

- ٦٨- چيرۆك و ديرۆك، هەولىر ٢٠١١.
- ٦٩- شىرەتىن پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن بۇ ھەقالىنى وى ئەبۇرۇ ذەرى، هەولىر ٢٠١١.
- ٧٠- عەقىدەنامەيىن كرمانجى، هەولىر ٢٠١١.
- ٧١- د گەل سەھابىتىن پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن، دەۋىك ٢٠١١.
- ٧٢- چل حەدىسىتىن ئىمامى نەھەودى و درگىرەن و شرۇفەكىن، (د گەل تمامىا وان يىا ئىبن رەجەبى حەنبىلەسى)، ل ژىز چاپىيە.
- ٧٣- ۋەھىنەتكا (روض النعيم) يى شىيخ عەبدۇررەھمانى ئاقتەپى، بەرھەۋەكىن، ل ژىز دەستە.

ناشه رفک

بابت	بدریم
پیشگوتن	۷
شیخ حمسه‌نی نورانی و هندهک ناقدارین بنه‌مala وی	۱۱
روض النعیم	۱۹
بند اول در مبحث بسمله	۲۱
بند ثانی در مبحث حمد خدا	۲۳
بند ثالث در توحید باری و ایمان بواجبات	۲۵
بند رابع در مبحث صلاة و سلام	۲۹
بند خامس در سبب نظم کتاب	۳۶
بند سادس در طلب امداد از ساقی و موغنی	۴۱
بند سایع در بیان اشکال فخر عالم صلی الله علیه وسلم	۴۸
بند ثامن در بیان خاتم نبوت که بر کتف رسول خدا بود	۶۲
بند تاسع در خضاب و کحل و دهن رسول خدا	۶۵
بند عاشر در بیان لباس رسول خدا	۶۸
بند حاجی عشر در بیان خف و نعل رسول خدا	۷۱
بند ثانی عشر در بیان انگشت رسول خدا	۷۳
بند ثالث عشر در صفت سیف رسول خدا	۷۶
بند رابع عشر در صفت نان او چیزی که بنان می خورد	۸۲
بند خامس عشر در صفت فراش که بران می خوابید	۸۵

۸۷	بند سادس عشر در صفت کلام و سخن گفتن رسول خدا
۸۹	بند سابع عشر در صفت خواب کردن رسول کبریا
۹۱	بند ثامن عشر در صفت عبادت رسول خدا
۹۳	بند تاسع عشر در بیان أخلاق رسول خدا
۹۵	بند عشرين در بیان حیاء رسول خدا
۹۷	بند احدی و عشرين در بیان نسب رسول خدا
۱۰۱	بند ثانی و عشرين در ابتداء معراج رسول خدا
۱۱۲	بند ثالث و عشرين در بیان أشياء که در راه بدید از عالم برزخ تمثیل او آمد
۱۲۰	بند رابع و عشرين در دخول رسول الله صلی الله علیه و سلم بمسجد أقصی
۱۲۵	بند خامس و عشرين در عروج رسول خدا صلی الله علیه و سلم باسمان
۱۳۶	بند سادس و عشرين در دیدن رسول خدا صلی الله علیه و سلم عزرائیل را
۱۴۱	بند سابع و عشرين در دیدن رسول خدا صلی الله علیه و سلم مالکی دوزده را
۱۴۸	بند ثامن و عشرين در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم ببیت المعمور
۱۵۱	بند تاسع و عشرين در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر شمپر جبریل و رفتن بیهشت برین و هر چه مشاهده کر
۱۵۹	بند أجنبي در مهربیه شهزادگان حسن و حسین بازگشتن بقصه پیش
۱۶۲	بند ثلاشون در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بسدرة المنتهی و بهتر از آن
۱۷۴	بند حادی و ثلاشون در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بکرسی
۱۸۵	بند ثانی و ثلاشون در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بعرشی عظیم

۱۸۷	بند ثالث و ثلاشون در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر رفرف
۱۹۹	تیزرو و تشریف بردن بجای که جانبود یعنی مقام لا مکان
۲۳۱	بند رابع و ثلاشون در خبر گفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم با مدادان از معراج شبانه با اسلام و کفار که مصدقان تصدیق کردند
۲۴۸	بند خامس و ثلاشون در اعتذار و خاتمه کتاب
۲۶۷	تمقیرضا برایی شاعری شیخ محه‌مهد جانی ئاقته‌پی ل سه‌ر کتیبا (روض النعیم)
۲۷۰	فهره‌نگوک
۲۷۵	بهلگه و ده‌سنثیس